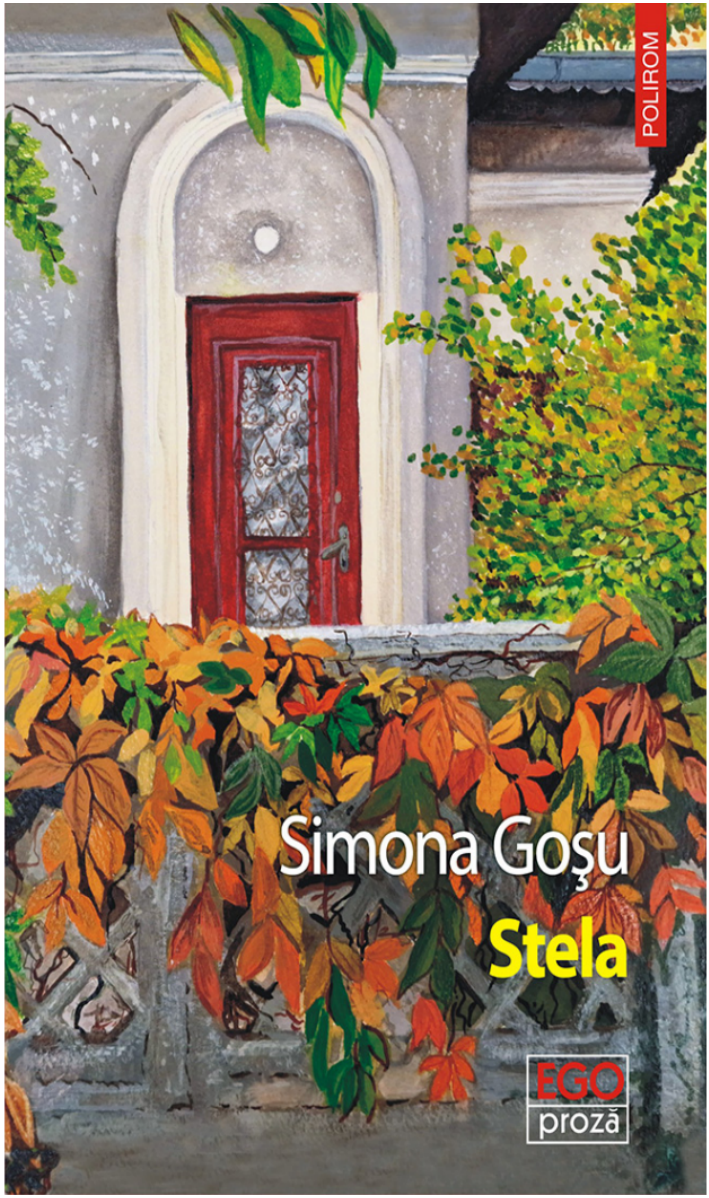
POLIROM
Simona Goşu
Stela
EGO
proză

Simona Goşu

Stela

roman

POLIROM
2023

POLIROM | Ne veți citi și mâine!

© 2023 by Editura POLIROM

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978-973-46-9762-5
ISBN PDF: 978-973-46-9763-2
ISBN print: 978-973-46-9639-3

Coperta: Radu Răileanu
Pe copertă: Lavinia Elena Eftimie, *Casă din Bazilescu, toamna*, acuarelă pe hârtie din bumbac, 2023

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura eco - un supererou al lumii moderne!

Versiune digitală realizată în colaborare cu Libris.ro

Pentru voi, iubiţii mei A., F. şi V., şi
pentru tine, dragă cititor

I have said it before: It interests me how we find ways to feel superior to another person, another group of people. It happens everywhere, and all the time. Whatever we call it, I think it's the lowest part of who we are, this need to find someone else to put down.

Elizabeth Strout, *My name is Lucy Barton*

Luni

— Dar ce e statu' ăsta paralel, domnu' Ţane?

— Ăia care-şi bat joc de tine, Steluţo. De viaţa ta, de munca ta, de banii tăi. Înţelegi?

Stela s-a întors de la aragaz cu buretele în mână şi l-a urmărit pe bărbat cum se aşază pe unul din fotoliile lipite de barul dintre living şi bucătăria deschisă. Şi-a împins ochelarii pe nas şi a reluat frecatul, clătinând din cap. Turnase de trei ori Cif în jurul arzătoarelor, dar urmele de arsuri şi grăsime tot se vedeau.

— Dacă nici eu nu înţeleg cum e să-şi bată unii joc de tine... Vin nişte indivizi şi-ţi distrug liniştea, uite-aşa, din senin. Mă credeţi, şi-acum mă întreb: de ce? Ce-au avut cu mine, domnu' Ţane?

— Ha! Toţi suntem ţinte, nimeni nu e la adăpost: un denunţ, un arest, o condamnare.

Vorbea tare, împroşcând, şi, când a plesnit palma de canapea, câteva fire de praf s-au înălţat din tapiţerie şi au plutit în conul de lumină dinspre geam, amestecându-se cu stropii de salivă. Şi-a tras cracii şortului portocaliu dintre coapse.

— Ăştia fură şi măsluiesc legile, Stelo, ca să pice tot ei în picioare, şi dup-aia caută vinovaţi, a continuat, studiind conţinutul portofelului.

Îşi ţuguiase buzele şi încerca să strecoare un card în compartimentele înţesate de acte, bonuri, reţete medicale.

— Ce dreacu'? i s-a auzit înfundat vocea când s-a aplecat.

A pipăit câteva secunde covorul pufos.

— Ia vino, te rog, că mi-au picat prostiile-astea, a spus, netezindu-şi chelia lucioasă.

Stela şi-a trecut rapid mâinile pe sub jetul de apă şi s-a şters cu o

bucată din rola de hârtie. Privea imaginea lui Marin Ţane reflectată în ecranul întunecat al televizorului imens de pe comodă. O aştepta cu mâna pe betelia şortului tras deasupra burţii.

— Fii atentă, a gesticulat el, ridicând un ambalaj din celofan, pe jumătate desfăcut. E mototolită, a continuat, arătând spre cămaşa albă dinăuntru, şi-mi trebe diseară.

— Sigur, domnu' Ţane. Ce mai e de călcat? a întrebat în timp ce culegea de sub fotoliu două carduri colorate. Luaţi!

— Păi, ce-ai spălat tu data trecută. Dar nu sta toată ziua la călcat. Vezi că are Vlad treabă cu tine azi.

— Sigur, trec pe la ei. Dar ce groasă e, s-a mirat pipăind materialul cămăşii, dacă puneţi şi sacou, o să muriţi de cald. Nici toamna nu mai e ce-a fost, douăşase de grade-n octombrie?!

— Semne, Steluţo, şi-a înălţat el arătătorul spre tavan, ce crezi?! Cât să mai rabde ăl de sus? Nimic nu mai e normal. De n-o s-ajungă românii noştri să se căsătorească om cu animal, ca-n afară… Trăim vremuri murdare, s-a stricat lumea şi uite ce primim, foc şi pară. Stai să vezi ce urmează, da, da, a întărit vorbele mărindu-şi ochii.

Şi-a apucat nasul între arătător şi degetul mare, l-a netezit de câteva ori. Stela s-a încruntat, lipind cămaşa de talie.

— Adevărat, a încuviinţat prelung. Dar chiar există aşa ceva, a adăugat cu vocea nesigură, să se căsătorească om cu animal?!

— Adică eu te mint? a fixat-o el.

Guşa i-a tremurat.

— Doamne fereşte, a făcut ea o cruce lungă, să fie la ei, acolo. Zău, domnul Ţane, bine că nu mai dau drumu' la televizor. Vă zic sincer, cu toată nedreptatea din viaţa mea, mi se pare că trăim în cea mai bună ţară. Suntem la adăpost aici, a încheiat pe un ton sigur.

— Ehe, cât om mai fi, a rânjit el.

— Nu cred că o să se-ajungă la noi aşa, românii sunt mai cu capu' pe umeri… De la greutăţi, de la lipsuri. Nu ne arde nouă să ne luăm cu animalele.

— Hm, da' de unde?! Trebe să prevenim, dragă, să ne opunem la deviaţii.

— Eu, una, stau în banca mea. Manu să-şi ia bacu', s-ajungem s-o vedem pe Lăcră şi să-nă-ta-te.

Înainte de ultimul cuvânt, a făcut o pauză cu ochii în tavan, iar

la sfârşit şi-a pupat zgomotos palma.

— Cel mai uşor e să stai cu mâinile-n sân, Stela, a început el cu o căutătură plină de dispreţ, dar las' că luptă alţii. Eu de ce-alerg pe la televiziuni?!

Şi-a aşezat palmele pe genunchi, foindu-se în fotoliu.

— De ce crezi tu că ţin discursuri? Pentru copiii mei, pentru nepoţi, să n-ajungă ţara asta pe mâna globaliştilor. Şi diseară, ţi-am zis, am eveniment mare, a adăugat, scărpinându-se la subraţ.

— Aha, a foşnit ea folia.

— Faci mai pe fugă curăţenie azi şi, atenţie, a apăsat el cuvântul, exclusiv în birou.

Breteaua maioului din plasă, de o nuanţă apropiată şortului îi alunecase pe umărul pătat. Stela i-a fixat burta bombată care tresălta când vorbea şi inelele de păr alb de pe antebraţe. Şi-a coborât privirea la gambele subţiri, fără păr – pe cea dreaptă, o venă îngroşată i se răsucea sub piele, brăzdându-i mijlocul.

— Exclusiv în birou?

— Da, Steluţo, mai am un pic la discurs, să nu-mi zăpăceşti hârtiile.

— Aha. Şi ce-aţi gătit? a întrebat ea. Că e plin de grăsime-aragazu', a continuat scuturând cămaşa. Câte bolduri au pus ăştia!

S-a aplecat dibuind la picioarele lui. Ţane şi-a săltat uşor tălpile.

— Am făcut un borş de găină. Stelo, a adăugat pe un ton îngrijorat, sper că n-ai grăsime pe mâini, să n-o pătezi, e de-aia scumpă.

— Cum să am grăsime pe mâini? Aşa mă credeţi, domnu Ţane? s-a mirat ea şi a strâns în pumn boldurile. Dacă-i din alea scumpe, mă vede Dumnezeu călcând-o.

— Zici?

— Păi, sută la sută bumbac? E uscată rău şi s-a făcut pungă în ambalaj. Nţ, ce-şi bat ăştia joc de oameni, le iei gata şifonate. Astea trebuie călcate mai pe umed. Dar aveţi noroc cu mine, domnu' Ţane, mare noroc aveţi că-mi place să calc, a continuat Stela, grăbindu-se spre holul lung, fără uşă.

A deschis unul dintre dulapurile dressingului alb şi a scos un coş de nuiele. În timp ce îndesa cămaşa înăuntru, arunca priviri spre biroul de vizavi – a împins uşor uşa.

— Să-ţi pui şi tu un castron de ciorbă, vezi în frigider.

— Mulţumesc, dar ţin post azi, n-am putut vineri şi-am zis să schimb ziua, a strigat ea, cercetând biroul. Poate iau un borcănel pentru Mircea, sărumâna, a completat mai încet în timp ce-şi cobora ochelarii pe vârful nasului, sprijinindu-se de uşa întredeschisă.

Ochii vioi i se mişcau prin încăpere, pe deasupra lentilelor. Capacul imprimantei aşezate pe biroul de la fereastră era ridicat, iar dedesubt zăceau, răsfirate, coli albe, unele scrise de mână, altele tipărite. La picioarele scaunului rotativ a văzut câteva ghemotoace de hârtie, iar pe canapeaua de piele din dreapta, dosare de plastic şi bibliorafturi deschise care lăsau un gol în raftul de deasupra.

S-a întors la bucătărie fredonând, în timp ce presa ambalajul. L-a aruncat în coşul de sub chiuvetă şi a reluat curăţatul aragazului. „Fiaree veechi, baaterii, frigidere, aragaze, televizoare cumpăăr“, a răzbătut tărăgănat, pe un ton plângăcios, un glas de femeie, ca şi cum se ţinea de nas. Lălăitul s-a repetat, răsunând mai aproape. S-a grăbit la fereastra dinspre stradă, a împins plasa de ţânţari şi s-a aplecat, ciulindu-şi urechile. Când vocea a răsunat clar, a strigat spre poartă:

— Florica, stai un pic!

Şi-a scos iute şorţul de bucătărie, l-a aruncat pe blat şi a ridicat de sub masă o plasă de la Carrefour, cu mânerele legate.

— Domnu’ Ţane, ies la poartă, că trece ţiganca, a anunţat din holul de la intrare.

S-a grăbit pe alee, însoţită de lătratul cânilor din curţile vecine, în timp ce-şi agăţa ochelarii în decolteul rotund al rochiei. A mutat plasa în cealaltă mână şi i-a făcut semn şoferului din camioneta albă, oprită în dreptul casei.

— Bună ziua!

— Da’ ce material frumos aveţi azi, doamna Stela, a râs femeia cu basma înflorată şi fustă largă, plisată, în timp ce cobora făcând semne spre rochia neagră, cu trandafiri coloraţi, ce-i dezgolea Stelei doar antebraţele şi papucii roşii, cu talpă groasă. Ne, ne, v-aţi pus şi fundă, ce mai cucoană sunteţi!

Avea glasul răguşit şi mesteca gumă, plescăind şi lăsând la vedere dinţii auriţi de sus.

— Dar cine conduce, Florica?

— Nea Matei.

— Săru' mâna, i-a zâmbit bătrânul de la volan, în timp ce cobora geamul portierei. E patroanele mele, a adăugat, înălţându-şi sprâncenele albe, groase.

— Aha, şi cu cine mai eşti? a continuat Stela, cercetând-o pe tânăra cu coadă împletită de pe platforma camionetei, care ţinea pe genunchi un televizor mic.

— Săru' mâna, doamna, i-a răspuns fata, fluturând o portavoce.

— E sora me', doamna Stela, noi doi suntem surori.

— Aha, a încuviinţat prelung Stela, ce frumuşică e.

I-a aţintit aluniţa de deasupra buzelor sidefii.

— Înseamnă că vă merge bine, de v-aţi luat şofer şi megafon.

— Eee, doamna Stela, bărbate-miu a rămas la atilier, dă cu ranga la fiare până-i ies creierii din cap. Nea Matei e şoferu', îi plătim pe zi, a continuat Florica, lungind fiecare cuvânt. Munceşti o lună şi mănânci într-o oră, ai luat un pui şi zece pâini pentru copii şi s-a dus. Iar mai faci mâncare, iar mai dai bani.

— Adevărat, fata mea, dar bine c-aveţi de lucru. Uite colea baterii, am adunat de la toate casele, i-a răspuns Stela şi i-a dat plasa.

Şi-a scos funda roz din cocul lejer, i-a fixat mai bine clipsul şi a rămas cu mâinile încrucişate pe piept.

— Săru' mâna, doamna, să-i ziceţi la domnu' Marinică: o sută de kile avea cada, a spus Florica, holbându-se. Da' nu e ajungere cu fiarele, a completat cu dezamăgire în glas. V-am spus, tot mai bine înainte, când umblam după sticle cu tata, cu căruţa. Acu', ce să facem, dacă au ieşit astea de plastic?! Cu sticlele au făcut ai mei două camere şi stăm şase copii cu ei, trei însuraţi, cu nepoţi cu tot, a continuat pe acelaşi ton sacadat, în timp ce aranja plasa în camionetă.

— Să fii sănătoasă, Florica, să ai cu ce-ţi creşte copiii.

— Da, doamna, săru' mâna, doar sănătate şi putere de la Dumnezeu vrem.

— Şi glas! a ţipat tânăra din spate. Vrem putere şi glas să strigăm după fiare, a adăugat izbucnind în râs, cu coatele sprijinite de televizor.

— Şi să mai zlăbim şi noi! a râs tare Florica şi s-a aşezat lângă şofer.

— Aşa, da, fetelor, să slăbim! a bătut din palme Stela, uitându-se după ei.

Camioneta se îndepărta lent printre maşinile care treceau rar, din ambele sensuri, pe strada largă, înverzită de sălcii, corcoduşi, tufe de lemn-câinesc, trandafiri sălbatici şi caprifoi din faţa caselor. Vocea lălăită a tinerei acoperea zgomotele din curţi şi croncănitul ciorilor care legănau cablurile suspendate. A închis poarta în urma ei, mângâind în treacăt gardul viu, tuns scurt, de pe aleea din curte.

— Nu mai zlăbim noi, a rostit încet, imitând vocea groasă, tânguitoare, a Floricăi şi s-a aşezat pe banca lipită de zidul vecin.

A tras adânc aer în piept şi a ridicat privirea – un avion cât o pasăre ieşea dintr-un nor de forma unei păpădii imense. L-a urmărit cum lăsa pe cer, fără zgomot, o dâră albicioasă. Şi-a pipăit braţul pe dedesubtul mânecii largi.

Şi ce braţ subţirel avea înainte, îl cuprindea cu palma, şi ce mijlocel… S-a îngroşat toată. După ce a sărit de şaizeci de kile, nu s-a mai urcat pe cântar. Poate aşa trebuie ea să fie, ca să facă faţă: groasă, rezistentă. „Tu eşti un stâlp, Steliana“, îi lăuda duhovnicul Iustin numele. I-a povestit că se trage de la un sihastru creştin, care stătea în vârful unui stâlp. Nu a înţeles bine dacă e acelaşi cu Sfântul Stelian din Grecia, orfan ca ea, care se ridică şi umblă noaptea – doctoriţa de familie i-a văzut cu ochii ei, la mănăstirea Volos, tălpile pantofilor pline de praf şi iarbă.

Şi-a apucat burta, a strâns-o cu palma.

De-aia s-a îngroşat, s-a întărit ca să aibă grijă de toţi. Ăsta să fie necazul ei, lasă, c-a fost destul slabă şi-o durea mereu stomacul, n-avea somn noaptea de foame. S-a mai rotunjit cu vârsta, dar lui Mircea îi place aşa. „Bine c-am ajuns până aici“, a oftat netezindu-şi volanul rochiei de sub piept. Alţii, la anii ei, suferă de boli groaznice şi mor. Mai nou arată a cucoană, cum zice Florica. La Depozit, colegii, furnizorii, clienţii, toţi îi ziceau „doamna Stela Enache“. Ce-i mai plăcea! Ce n-ar da acum să-i zică lumea Steliana. „Înainte voiai stea, acu’ vrei sfântă, haha“, râde Mircea de ea.

Şi-a descrucişat gleznele, coborându-şi ochii la glicina care se întindea până în dreptul ferestrei de la etaj.

S-au mai aranjat lucrurile, orişicât. Răul cel rău a trecut. La ultimul RMN, le-a zis neurologul că nu se mai văd urmele AVC-ului

la Mircea. Ce om bun şi medicul ăsta! Cum o lăuda la spital că se ţine tare. „Doamna Enache, ca dumneavoastră, mai rar. Vă admir cum îl îngrijiţi pe domnul Enache. Aşa mă enervează aparţinătorii care jelesc în loc să-şi vadă de bolnav. Cel mai rău e cu bărbaţii, habar n-au ce să întrebe, ce s-aducă pacientelor. Le dau reţete şi nu ştiu ce să facă cu ele. Stau ca momâile, de zici că i-a lovit bomba. Bietele femei, de ele cine are grijă?!“. Şi cât a încurajat-o! El i-a dat încredere că Mircea o să se facă bine cu o soţie ca ea. Şi, Doamne-ajută, Mircea s-a pus pe picioare. Manu’ să ia bacu’ şi, la vară, să ajungă la Lăcră, da, erau speranţe de mai bine.

A oftat prelung, urmărind avionul, în timp ce-şi frământa prin rochie pliul gros al burţii.

— E bine, bine că mai văd cerul, Doamne, ce frumos e cerul, a murmurat.

— Stela, măi Stela! s-a auzit din casă.

— Aici sunt, da!

S-a grăbit spre intrare.

— Ce faci, Stelo? Iar te uiţi la cer?

Marin Ţane închidea şi deschidea uşile batante ale dressingului din hol, cotrobăind, grăbit, prin sertare şi dulapuri.

— Ei, mă uit la cer! A trecut maşina cu fiare şi le-am dat plasa cu baterii. N-aţi auzit când v-am zis?

— Iar nu-mi găsesc cureaua, Stelo. Unde le-ai pus? Nu e niciuna.

— La ce vă mai puneţi, domnu’ Ţane, curea? Că nu vă pică pantalonii, s-a mirat ea, urcând treptele. Vă mulţumeşte Florica pentru cadă. Şi-a luat şofer şi megafon, ce părere-aveţi?!

Urca în grabă, desculţă, ţinând cu o mână poalele rochiei, iar cu cealaltă mângâia în treacăt balustrada de lemn. Şi-a şters, pe rând, câte-o talpă, netezind-o rapid de glezna opusă.

— Măi Stelo, cât eşti tu de dichisită, n-ai învăţat? Cureaua nu e ca să ţină pantalonii, cureaua e de eleganţă, a vorbit el tare, în timp ce-şi încheia nasturii cămăşii în faţa dressingului.

— Ce curea vă trebuie? a strigat ea din dormitor, cu mâna streaşină la gură.

Şi-a privit de aproape faţa nemachiată în oglinda ovală, cu ramă neagră, de deasupra comodei. S-a dat un pas înapoi şi s-a uitat din profil. Şi-a supt obrajii şi a tras de pielea moale de sub bărbie, şi-a răsfirat apoi cocul, scoţând pe lângă tâmple câteva şuviţe castanii,

cu rădăcina albă.

— Aia bej, cu împletitură, a răspuns el în timp ce urca.

A trecut gâfâind pe lângă ea. La spate, tivul cămăşii cu mânecă scurtă îi ieşea din pantalonii bej, de doc. A intrat în baia dinăuntrul camerei şi a lăsat un robinet să curgă.

„Pentru cine am muncit toată viaţa mea/ Pentru copii, pentru casă şi nevasta mea“, a cântat încet Stela, lăsându-se pe vine în faţa comodei de la picioarele patului. A cotrobăit continuând să cânte. Când nu-şi amintea versurile, îngâna melodia cu gura închisă.

— Ia uitaţi-o colea, a spus pe un ton triumfător şi a scos din sertarul de la mijloc o curea făcută sul.

A ţinut-o de cataramă şi a rulat-o în jos, înălţându-şi pe rând câte un umăr, în ritm de dans.

— Păi, n-a fost vorba că laşi curelele în dressing? s-a auzit tare glasul din baie, acoperind susurul apei.

— N-a fost vorba, domnu’ Ţane, toate curelele sunt aici.

S-a apucat să îndese marginile cearşafului sub saltea.

— Las-o pe pat. Locu’ lor e-n dressing, lângă pantaloni, te-am rugat. Aici, doar lenjeria! a strigat el.

Stela a scos limba la uşa închisă, în timp ce bătea între palme perna mototolită. I-a tras colţurile, aranjându-i forma.

— Stela, mai bine du-te la parter. Urci după ce plec eu.

— Nicio grijă, am cam terminat pe-aici, domnu Ţane.

Şi-a legat şorţul, şi-a pus ochelarii şi a verificat telefonul, o vechitură de Samsung.

— La treabă, Steluţo, s-a îndemnat pe un ton vesel.

A acoperit cu un prosop de bucătărie paharele şi ceştile spălate, aşezate cu gura în jos pe scurgătorul chiuvetei şi a pulverizat degresant pe toate suprafeţele, le-a curăţat cu o lavetă şi a lustruit apoi aragazul cu fâşii din rola de hârtie. Şi-a schimbat şorţul de bucătărie cu o pelerină neagră, cu câte un rând de şnururi laterale pe şolduri. S-a grăbit spre baia din holul de la intrare şi a ieşit cu aspiratorul şi un pămătuf la subraţ, pe care l-a plimbat, fredonând, pe mobilierul din lemn de vişin. Când a ajuns în dreptul mesei joase, rotunde dintre fotolii şi televizor, s-a aplecat şi i-a examinat faţa lucioasă, închizând un ochi. A netezit-o de câteva ori cu palma şi s-a şters de pelerină. A mângâiat cu pămătuful ramele celor două picturi cu flori de vară, aflate de-o parte şi de alta a televizorului.

— Să pui tu covoraşul la uscat. Cred că iese apă pe sub cabina de duş, a făcut-o să tresară vocea lui Marin Ţane, în timp ce cobora la parter.

— Aha, mi s-a părut şi mie, i-a răspuns ea şi a ieşit pe terasă.

Scutura tare pământuful, cu obrazul întors spre camera centralei.

— Domnul Ţane, v-am lăsat lista cu ce-mi trebuie la curăţenie. Azi nu bag rufe, să ştiţi, că nu mai sunt pernuţe de detergent.

— Unde-i lista? s-a încruntat bărbatul, încălţându-se.

— Acolo, lângă dumneavoastră.

Stela i-a arătat biletul de pe bancheta îngustă a cuierului.

— Mai bine du-te tu, Stelo, că iar cumpăr greşit.

— A, n-am cum, trebuie s-ajung la biserică să las acatistele. V-am scris şi dumneavoastră unul.

— Atunci îl rog pe bărbată-tu, dragă, că azi mă văd şi cu primaru' Tudorache, tre' s-ajung şi la spălătorii, diseară am evenimentu'. Îl sun eu pe Mircea.

— A, nu, lăsaţi-l c-are treabă multă azi, e-n medical maşinistu'. Plus că trebuie să-ncarce un decor pentru Cluj.

— E, atunci, faci cu ce ai şi-om vedea săptămâna viitoare.

— Haideţi că trec eu pe la buticu' nostru. Să-mi daţi bani, doar zece lei am în portofel, i-a răspuns ea, strecurând mânerul pământuflui la subraţ.

— Bravo, dragă, s-a bucurat Ţane.

Scotocea în portofel şi, după câteva clipe, a vorbit, cu un aer încurcat:

— Măi Stelo, i-am zis şi lui Mircea de ce nu-ţi faci tu un card? Să-ţi virez acolo, uite, iar rămân fără cash, ţine.

Stela a luat bancnota de două sute din mâna lui Ţane şi biletul de pe băncuţă, le-a pus în buzunar şi i-a răspuns pe un ton jucăuş:

— OK, v-aduc bonul. Domnu' Ţane, ia să-mi ziceţi, a adăugat cu vocea nesigură, să fac sau să nu fac azi în birou?

S-a aplecat să potrivească ştecherul aspiratorului în priza din spatele televizorului.

— Nu azi, Steluţo, cu proxima ocazie.

— Aha, deci nu fac azi, fac data viitoare, că ziceaţi *exclusiv*, nu ştiu cum…

— Adică nu azi, exact, a încuviinţat el, frunzărind hârtiile din mapa de piele de pe poliţa cuierului.

— Şi încă ceva, a continuat Stela şi s-a apropiat de el cu o căutătură nedumerită.

I-a fixat pungile de sub pleoape:

— Daţi-mi şi mie un nume, un individ din ăla periculos… Că nu mi-e clar.

— Ce individ? s-a mirat Marin Ţane, scărpinându-se în ureche cu degetul mic.

— Din ăia, cu statu' paralel?!

— A, zi aşa, a răspuns el cu o expresie luminată. Păi, toată cârdăşia lor, Stela, ăia care ţi-au luat casa, securiştii dinainte.

Ţane îşi mărise ochii, cu arătătorul îndreptat spre ea. Stela s-a dat în spate, şi-a apăsat decolteul.

— Aşa, şi n-au nume?

— Poliţia politică, toţi care ne-ascultă ce vorbim, a şoptit el.

— Ne-ascultă? şi-a dus mâna la gură Stela.

— Fii atentă la mine, şi-a plimbat Ţane ochii dintr-o parte în alta, să n-ai încredere în nimenea, a continuat cu vocea mai joasă, lipindu-şi mapa de guler.

Ea îl urmărea cu o privire neîncrezătoare. A lăsat pământuful pe bancheta cuierului şi a scos o eşarfă din buzunar, încruntându-se. Şi-a acoperit cocul înfoiat, făcându-şi un nod în creştet.

— Domnul Ţane, chiar aşa s-a ajuns? Ca pe vremea lui Ceauşescu?

— Eu, unul, nu sunt victimă, Stela, dar observ. Ce ţi se pare aşa greu de crezut? Pe tine cum te-au lăsat pe drumuri?

— Of, Doamne, a rostit cu amărăciune Stela.

Şi-a împreunat palmele, privind în jos, la unghia de la degetul mare, singura care mai păstra o urmă de culoare.

— Să ai grijă, Stelo. Ştii prin ce-ai trecut, ţi-am mai zis: cu viaţa nu te joci.

— Păi, nu mă joc, a tresărit ea, atingându-şi pieptul.

— Ia spune-mi, nu-i aşa că mi i-a scurtat prea mult?

Ţane îşi studia tivul pantalonilor. S-a rotit lent, privind întrebător, peste umăr, la Stela, care se uita în gol.

— E bine, domnu' Ţane, v-acoperă pantofu' la spate, ştie meserie Olguţa noastră, a răspuns după câteva clipe.

— Mă duc. Să nu uiţi de Vlad.

— Haideţi, domnu' Ţane, cum să uit?!

Înainte să iasă, bărbatul a adăugat încet, cu un aer complice:

— Dacă chiar vrei să ştii unul, uite: ăla cu geacă roşie.

I-a făcut cu ochiul.

— Cu geacă roşie?!

— Pa!

Cu mâna pe clanţă, Stela l-a urmărit atent. Când era îmbrăcat de oraş, parcă era alt om Marinică Ţane. Şi mersul i se schimba: călca apăsat, împingea capul şi coatele înainte, de ziceai că împunge oamenii cu coarnele.

A închis uşa şi a ascultat, nemişcată, vâjâitul porţii automate a garajului, motorul pornind, maşina demarând în stradă. S-a apucat, îngândurată, de treabă în huruitul aspiratorului. Mişca ţeava înainte şi înapoi, ferind perechile de papuci şi pantofi bărbăteşti de pe preşul cauciucat de la uşă. A continuat pe dalele de gresie din mijlocul holului, cu mişcări mecanice, şi s-a deplasat iute, cu spatele, spre bucătărie. După ce a înconjurat barul, s-a oprit lângă fotoliu şi a învârtit discul de pe mâner. În zumzetul crescut, a urmărit beţişorul de urechi, prins într-un ghemotoc de praf şi păr, cum se lovea de pereţii transparenţi ai recipientului de gunoi şi se înnegrea, săltând, printre firimituri, bolduri, agrafe de birou şi câteva pastile colorate. S-a oprit în dreptul covorului rotund şi a tras cu degetul mare de la picior clapeta de pe racletă, făcând să dispară peria ataşată. Uruitul îi amesteca gândurile, şi-a răsfrânt buza de jos şi s-a lăsat pe fotoliu, conducând de jos ţeava pe deasupra cercurilor concentrice, albe şi bej, din ţesătura materialului. Cu mâna stângă sub bărbie, a luat la rând fiecare din cei opt ciucuri mari de pe margini, concentrându-se la firele groase înghiţite, cu sunete înăbuşite, de gura aspiratorului.

O exagera Marinică, că e actor de meserie, dar ceva se întâmplă în ţara asta. Cum e posibil? Atâta nedreptate… Să stai douăzeci şi opt de ani într-o casă – casa pe care ai îngrijit-o ca pe copilu' tău, unde ţi-ai trăit viaţa – şi să te-arunce-n stradă, de parcă ai furat-o? Nu le e ruşine să spună că a cumpărat ceva furat? Români suntem de la daci şi romani încoace, comunişti am fost pentru că am vrut, apoi nu am mai vrut, dar tot noi suntem. Şi, dacă statul a luat, statul a dat, dacă unii au plecat prin alte ţări, mai ales evreii, aşa au ales ei şi-acum vin să facă afaceri pe teritoriul românesc? A stat aici, pe întuneric, a luat pâine pe cartelă şi ei au aruncat-o pe

drumuri? Ruşine să le fie, ruşine… Şi cică suntem în UE şi trebuie să fim civilizaţi, să acceptăm că rămânem fără nimic? Şi animalele trebuie să aibă un acoperiş. Cum a îngăduit Dumnezeu să rămână ea fără casă? Când trebuie să-şi spună adresa, tot Palisadei 18 îi vine pe limbă… Parcă a pierdut un copil. Dacă nu era Ţane, ajungeau ca oamenii străzii. Of, de ce nu scapă de gândurile astea?

Când l-a cunoscut pe Mircea, s-ar fi mulţumit şi cu patru pereţi, doar să fie împreună. Şi-acum nu-i venea să meargă acasă. Uneori deschidea ochii, dimineaţa, şi nu înţelegea unde se află. Până se dezmeticea, i se părea că e la socri, în Laromet, vizavi de zid. Îşi atingea burta şi lucrurile se lămureau: nu era gravidă, asta fusese acum treizeci şi de ani, când locuiseră la părinţii lui, până le-a repartizat ICRAL-ul casa din Palisadei.

De aproape cinci ani, în fiecare dimineaţă, pleca din apartamentul cu două camere de lângă Laromet şi, la oricare din familii se ducea, era nevoită să treacă prin faţa blocului ridicat pe locul fostei coşmelii, Grefoaicele colţ cu Mocani. Aici însemna *acasă*, peste drum de fosta bojdeucă a socrilor, pe care o moşteniseră şi o vânduseră ca să plătească procesele. Oricât s-ar amăgi, „pe strada cu cocioabe“ o să moară – cum poreclise ea mahalaua Bazilescu, unde se născuse Mircea.

„Nu te mai văita atât, măcar nu-l ai în faţă, suntem pe partea cu zidul“, glumea el ca s-o liniştească. Şi lui i-a părut rău de şandramaua părinţilor, dar nu puteau să piardă ocazia. De la Ţane au aflat că penticostalii lui Onoriu caută case vechi – le dărâmă ca să construiască blocuri. „O dărăpănătură, cu veceu în fundul curţii. Să zicem mulţumesc că ne scapă de ea“, zicea Mircea şi ea i-a dat dreptate, până la urmă. Nu tu apă, nu tu gaze, aşa trăiseră părinţii lui, cu puţ şi sobă pe lemne, ca la ţară. La porc a renunţat soacră-sa, Doiniţa, după ce a murit bătrânul – a păstrat doar găinile. În 2012, când s-a prăpădit şi ea, le-au dat băbuţei din piaţă, o amărâtă care strângea PET-uri din tot cartierul şi le ducea la centrul de reciclat, pe cinci bani bucata. Nu era singura care creştea păsări. În multe curţi din jurul pieţei se auzea cântat de cocoş. Prin gardurile de sârmă sau din uluci vedeai găini, raţe şi gâşte ciugulind, ca în Vârfuri, satul unde copilărise ea.

Lângă coşmelia socrilor mai fusese o magherniţă. Pe amândouă le-a cumpărat clanul din Dămăroaia, în 2013, când au fost evacuaţi, şi, în două luni, au trântit o măgăoaie de bloc, lipit de casa farmacistei Grigore. Ce supărată era Madam Grigore, o femeie aşa fină, cu părul tapat, ca o vată pe băţ, care saluta pe toată lumea cu „bonjur“. De gospodăria ei se ocupase Doiniţa – le făcea curat, le gătea, dar rufăria era ocupaţia principală. De la soacră-sa învăţase şi Stela să calce. „La cămaşă, neapărat începi cu mânecile, apoi piepţii, spatele, la urmă, gulerul. Pantalonul, dacă nu-l presezi ca lumea, crac peste crac, n-o să ai veci, pururi, dungă perfectă.“ Aşa s-a mirat când a văzut-o călcând chiloţii. „Madam Grigore m-a învăţat, cică să-i dezinfectez.“ Pe maică-sa, la Târgovişte, nu şi-o amintea călcând. De fapt, nu-şi amintea să fi avut fier în casa lor din Vârfuri. Era bună Doiniţa, o femeie aşa sufletistă şi răbdătoare – ei îi semăna Mircea. Ce frumos i-a îngrijit pe Lăcră şi Manu şi cât o iubea farmacista. Dacă o chema altă familie să le facă treabă, o plătea mai mult. Transformase camera de la stradă în farmacie şi tot cartierul cumpăra de la ea. Când trecea pentru reţetele lui Mircea, i se văita de Palisadei şi farmacista îi arăta crăpăturile din pereţi. Îi dăduse în judecată pe constructori şi o ameninţau cu moartea dacă nu renunţă la proces. Până la urmă a închis farmacia şi blocul tot în coasta lor e.

De pe vremea lui Chiliman, cu Oprescu-n frunte se făceau măgăriile astea. Cum să ridice blocuri printre case? S-a convins şi ea cât umblase prin tribunale: în ţara asta totul e pe şpagă. I-a văzut cu ochii ei pe pocăiţii lui Onoriu, la marginea cartierului. Umblau pe la gardul caselor vechi, tip duplex, ridicate de CFR, şi caselor vagon, unele părăsite, altele cu ziare în loc de geamuri, din chirpici, îi amăgeau pe amărâţi şi, de vinerea până duminica seara, turnau fundaţia, fără autorizaţii, fără acte. Vecinii vorbeau că le construiesc pe persoană fizică şi că tot aşa vând apartamentele. Cum de s-or muta oamenii în ele, cât de urâte sunt? Măcar al lor e bloc solid, făcut pe vremea lui Ceauşescu pentru muncitorii de la fosta uzină Laromet. Şi uite cum s-a urâţit cartierul, mai ales pe străzile din capăt. În ’83, când a venit prima oară, aici erau drumuri desfundate, nu-ţi dădeai seama că eşti în Bucureşti. Dar nu-ţi săreau în ochi blocurile, ca balaurii printre case. Vecinii care s-au trezit că deschid fereastra şi dau de zidurile cenuşii sau

ruginii ale construcţiilor şi-au făcut o asociaţie şi au reclamat peste tot. Cât s-a luptat şi maestrul Dan Grigore să împiedice distrugerea cartierului. A făcut adrese la Primăria Capitalei, că locuinţa lui e agresată, la o distanţă de 3,5 metri, de un bloc P+2+M, care nu are la dosar studiu de însorire. Era mândră că e vecină cu celebrul artist la care abia îndrăznea să ridice privirea când îl mai întâlnea prin Lidl şi la piaţă. Nu şi-ar fi imaginat că un geniu ca el cară pepeni cu mâinile alea măiestre sau că şi-a rupt din timp ca să facă o postare pe Facebook. „Este ilegal ce se întâmplă în Bazilescu, nu mai avem presiune la apă, la gaze, unde era o familie, acum sunt zece. De ce nu se respectă regula spaţiului verde obligatoriu din Monumentul Istoric Parcelarea Bazilescu? Toată aglomerarea asta de construcţii ilegale o să ducă la refularea canalelor, pentru că aceleaşi conducte trebuie să facă faţă unui consum mai mare. Normal ar fi să se planteze cel puţin un arbore la fiecare o sută de metri pătraţi de curte, ca să ne cureţe aerul, aşa cum cere statutul zonei. Nici asta nu se respectă, pentru că n-au mai lăsat loc de curţi. Au apărut fluctuaţii de tensiune şi opriri neanunţate de curent. De ce distrugeţi spaţiul verde şi parcurile? Ce politică de urbanism e asta, când respirăm un aer otrăvit, fiindcă suntem sufocaţi de mirosul de gunoi de la groapa din Chiajna, care e arhiplină?“, scria marele pianist. Au fost şi mitinguri de protest, într-o zi, a venit şi televiziunea pe Transilvaniei, dar ce folos? Blocurile sunt în picioare şi pocăiţii împânzesc cartierul cu şantiere.

„S-a ales prafu’ de Parcelarea Bazilescu, monument istoric, Stelo“, îi zicea şi Marinică. „Toate trotuarele pline de maşini, că nemernicii promit locuri de parcare şi de unde? Se răzgândesc şi fac apartamente la subsol, matrapazlâcuri, e o mafie imobiliară!“ Dar nu se ţine el de toartă cu primaru’ Tudorache? L-a auzit la telefon şi cu primăriţa. Ce, ăia nu ştiu? Că n-or construi chiar de capu’ lor clanurile, cineva le semnează o hârtie. Dar ce-i pasă lui? Tot cu pocăiţii le-a făcut copiilor duplexul ăsta, pe Credinţei – două vile lipite, construite ca lumea, nu de mântuială, ca blocurile pentru amărâţi, şi uite că a ajuns să se mute el într-una – dacă nu-l mai iubeşte Ligia, deh, cine l-a pus să-şi ia nevastă tânără, dată dracului notăriţa!

De aici porniseră în viaţă şi uite că aici s-au întors, „la

cocioabe“, pe ultima stradă din cartier – traversai bulevardul şi, în doi paşi, erai în Chitila. Cine ar fi crezut că o să ajungă vreodată să stea la bloc? La Vârfuri aveau curte mare, cu grădină şi livadă, iar la treişpe ani, când s-a mutat cu maică-sa la Bucureşti, la tanti Vichi, aveau o curticică cu cişmea şi băncuţă de lemn, sub un nuc, ca în parc. Acolo a fumat prima ţigară, cu ochii la cer – Vichi i-o dăduse pe furiş. Era o mansardă închiriată, pe strada Traian, aproape de Foişor. Locuiau singure, camerele de la unu şi parter erau goale, încuiate. După ce a murit maică-sa şi tanti Vichi a plecat din ţară, s-a mutat la internatul liceului, dar asta era altceva. În vacanţe se ducea acasă, la taică-su, vedea cerul când voia.

Să stai treizeci de ani în curtea ta şi s-ajungi într-o cutie de chibrituri. Şi unde? Pe Mocani, strada cu zidul cenuşiu, mâzgălit de golani, unde era odată uzina Laromet. Familiile tinere din bloc, mutate înaintea lor, habar n-aveau ce înseamnă: Laminorul Românesc Metalurgic.

Un câmp pustiu, fără verdeaţă mai era acum din halele de altădată. La gura metroului, un afiş mare anunţa că acolo o să se construiască un mall şi un complex de blocuri de unsprezece etaje. Trecea pe lângă zid şi încerca să descifreze graffitiurile întortocheate. Pe la jumătate, vizavi de casele de la numărul 70, citea singura propoziţie clară, scrisă caligrafic, cu albastru, majusculă şi punct: „Nu te mai preocupa“. O murmura până aproape de intrarea în bloc, unde se termina zidul şi începea gazonul, singurul petic verde rămas din fostul teren Laromet, ascuns în spatele betonului.

Se uita afară prin gratiile ferestrelor de la parter şi îşi amintea crengile copacilor prinse în sârma ghimpată din vârful zidului. Asta era ea acum, o creangă agăţată în sârme. Pe geamul din dormitor îi sărea în ochi lacătul uşii din dreptul lor – un careu de barăci din tablă, ca nişte coteţe aliniate în spatele celor trei scări ale blocului scund, folosite de locatari pe post de garaj sau anexă. Din bucătărie şi sufragerie, peste drum, se vedea construcţia joasă, cu acoperiş teşit, un soi de gheretă ruginie, cu o uşă metalică, ca de apartament, ce ieşea drept în trotuar, încadrată de două rânduri de termopane albe. Învăţase pe de rost însemnele clubului de fotbal pentru copiii care se antrenau pe terenul din spatele barăcilor: „La

Squadra“, Din dragoste pentru copii şi sport, program: Luni-Vineri, 8-16, alături de desenul unei mingi şi un afiş alb, sferic, cu un cap trist de leu, încercuit de numele clubului, cu litere de-o şchioapă sus, şi al cartierului, în partea de jos. Asta o întâmpina zilnic, la ieşirea din bloc. Încremenea pe veceu, de câte ori răsunau în baia strâmtă, fără geam, bufniturile mingilor, în învălmăşeala de glasuri, ba în tabla barăcilor, ba în zidul lor. Şi un pic mai sus era buticul unde se strângeau seara toţi neisprăviţii să tragă o duşcă.

Aşa trăiau de câţiva ani, înconjuraţi de cocioabe şi magherniţe, la marginea cartierului, învecinându-se cu zidul Laromet, cu terenul de fotbal şi clădirea fostelor grajduri, de pe vremea boierului Bazilescu, devenite locuinţe. În curtea comună a fostelor grajduri parcase Mircea maşina şi acolo aşteptaseră o zi şi o noapte să se elibereze apartamentul executat silit, casa lor de acum. După ce au vândut cocioaba Doiniţei, singurul loc unde ar fi putut să aştepte era la Târgovişte, dar ce să-i spună lui taică-su? C-au rămas pe drumuri? Când au aflat de la Primărie că erau peste 20.000 de cereri de locuinţe sociale în Bucureşti şi dosarul lor era la coadă, taică-su mai era în viaţă. A murit la câteva zile după ce s-au mutat în Mocani, fără să ştie că au pierdut casa. Apoi s-a întâmplat AVC-ul lui Mircea. Unul după altul, toate necazurile.

Să zică mersi că-i ajutase Ţane să găsească apartamentul ăsta ieftin. Arăta îngrijit şi fusese pe lista de licitaţii a unui executor, apropiat de-al nevesti-sii, notăriţa. Cu banii din vânzarea cocioabei şi cu cei de la Ţane, l-au cumpărat imediat. „Mai ţii minte cum plângeai când ne-au dat afară? Atunci te închinai că s-a ivit ocazia asta şi-acum jeleşti că nu-ţi place lângă zid, ia mai dă-o-ncolo de casă, uită de Palisadei. Ăsta-i bloc solid şi curat, făcut de Ceauşescu, vecinii-s oameni serioşi.“ Aşa-i repeta de câte ori se văita că stau pe strada cea mai circulată, că-i claxonează maşinile în urechi, că iar s-a pornit bormaşina la etaj, că într-o noapte a omorât un gândac de bucătărie, că-i sare inima din piept când se trânteşte uşa de la intrare, că pechinezul administratorului îşi face nevoile în scară, că unde s-a mai pomenit baie fără geam, că nu vede cerul.

Auzise de nişte despăgubiri pe care statul le-ar da celor în situaţia lor. Spera ca măcar dreptatea asta să li se facă şi gândul îi dădea speranţe – cine ştie, poate, într-o zi, o să vândă apartamentul

şi o să plece din mahala. „Unde, Stela? Tu chiar crezi că avem cum să ne luăm casă în Bazilescu? Să-ţi iasă asta din cap. Şi dacă, printr-o minune, ne-ar despăgubi statul, nu ne-ar ajunge nici pentru un apartament în blocurile lui Onoriu, astea de le zici balauri. Parcă ai luat-o razna de când cu biserica. Ce-are blocu' nostru? Mie-mi place, e curat, civilizat. Ocoleşte zidu' dacă te deprimă, ieşi afară, pe băncuţă, uită-te la cer, vorbeşte cu vecinele, când te-apucă nervii."

Câteva zile tăcea. Apoi parcă îi sufla cineva în ureche: „V-au luat casa, aţi ajuns la cocioabe, uite cum vă chinuiţi, trei persoane în două camere de bloc" şi o lua de la capăt. Cel mai tare se necăjea când Mircea îi repeta că Ceauşescu e de vină. „Stela, trebuie să înţelegi că Ceauşescu a pus stăpânire pe casele oamenilor care fugeau din România şi de-aia au dat legea 10. I-au luat casa femeii. Mi-a explicat Ciubotaru, scenografu', aşa a păţit şi fra-su când a fugit în America." Era de acord cu ea că statul îşi bate joc de foştii chiriaşi şi amână să le dea înapoi banii cu care le vânduse casa, oricât de puţin mai însemna suma aia acum. „Victima comuniştilor", aşa vorbea despre proprietăreasa din Palisadei. „Tot ea e victimă?", îl întreba abia stăpânindu-şi lacrimile. În ultimii ani i se umezeau ochii din orice – şi când auzea sirena ambulanţei pe stradă. Şi pentru că Mircea se strâmba, imitându-i gesturile disperate, încerca să se abţină. Intra în vorbă cu vecinii, cu familiile la care lucra sau cu străini şi le spunea lor povestea.

Ea ar fi trebuit să facă AVC-ul, aşa ar fi fost de aşteptat la cât se dăduse de ceasul morţii în ultimii zece ani. Dar ea plesnea de sănătate: în fiecare an, toate analizele îi ieşeau bune, nu ca ale lui Mircea. Când îi vedea buletinele de analize, cu chenarele înnegrite încadrând valorile anormale, i se tăia respiraţia şi trebuia să clipească tare, ca să scape de înţepăturile din ochi. Dar înţepăturile astea erau fleacuri, de la oboseală şi stres, o liniştise doctoriţa de familie. L-a întrebat pe neurolog cum fusese posibil AVC-ul lui Mircea. Un kil nu a pus din tinereţe. De ce avea tensiunea mare, că era mereu calm, senin. Mânca puţin, nu fuma, în timp ce ea îl întrecea la toate. Dacă deschideau un vin, nu se oprea până nu golea sticla, în timp ce el se lupta cu un pahar, iar pe ea o singură bere parcă mai rău o înseta. Şi ce poftă de mâncare avea de la băutură – singurul dezavantaj al alcoolului, după părerea ei.

Medicul îi explicase că anumiţi factori genetici favorizează accidentul vascular, însă persoanele interiorizate, care nu îşi varsă nervii sunt predispuse la hipertensiune, iar oamenii care se exteriorizează uşor sunt mai feriţi de afecţiuni cardiovasculare. „Adică nu o să vedeţi un isteric hipertensiv.“ Şi-a propus să-l menajeze pe Mircea, dar nu era uşor. Încălca des promisiunea. În ultima vreme îşi lua inima în dinţi şi, când se întorcea din Transilvaniei, de la notăriţă, o lua pe Palisadei. Odată cu sfârşitul proceselor, începuseră plimbările prin faţa fostei case. Îi dădea târcoale şi plângea singură. Ce făcea rău? Era ca o alinare, măcar nu-l mai cicălea pe Mircea.

Poate, la pensie, o să-şi ia o căsuţă pe lângă Bucureşti, să audă păsărelele, să vadă cerul. Manu să-şi ia bacul, să intre la postliceala sanitară şi-or vedea. Deşi Mircea îi repeta ce aflase de la avocat când se văzuseră pentru ultima tranşă din onorariu: „Şi proprietarii, şi chiriaşii o să primească despăgubiri la Sfântul Aşteaptă“.

Zece ani prin săli de judecată, căutându-şi dreptatea – mai întâi cu fosta proprietară, apoi cu statul. Nu erau singurii în situaţia asta. Cererea de retrocedare, termene, înfăţişări, tribunale. Văzuse atâtea familii aruncate în stradă, dar refuza să-şi închipuie că vor pierde. Până când Înalta Curte s-a pronunţat definitiv şi irevocabil, apoi, somaţia de evacuare. Înalta Curte a decis că semnaseră un contract nul. Cum nul, când ei avuseseră încredere în stat?

Era ca un război între proprietari şi chiriaşi, iar instanţele de judecată decideau la voia întâmplării. În unele dosare erau de părere că proprietarul are dreptul să îşi ia casa înapoi pentru că a fost primul care a deţinut-o, unii chiar o ridicaseră din temelii, iar chiriaşii urmau să fie despăgubiţi. Alte instanţe considerau că, dacă chiriaşii au plătit un preţ, au stat în case atâta amar de vreme şi au făcut investiţii, merită să rămână cu imobilul, iar proprietarul să primească despăgubiri. Asta nu înţelegea ea, cum era posibil ca unii să piardă, alţii să câştige, când legea era una pentru toată lumea.

Şi, în cazul lor, instanţa a hotărât că au încălcat legea, pentru că au fost de rea-credinţă la perfectarea contractului. Ei, care nu au păcălit niciodată pe nimeni, de rea-credinţă? „Titlul statului este nul, operaţiunea de vânzare-cumpărare este lovită de nulitate

absolută, întrucât, dispărând titlul statului, dispare şi cauza, iar vânzarea făcută fără cauză este lovită de nulitate“, s-a apucat sfrijitul ăla de avocat să-i explice şi îi venea să-l strângă de gât acolo, pe holul tribunalului. A izbucnit în plâns, i-a spus tot ce-i trecea prin minte: „Nu poţi să vorbeşti româneşte? De ce-ţi baţi joc de noi? Ne-ai jecmănit, să-ţi fie ruşine!“. Când l-a văzut prima oară, cu casca de motociclist la subraţ, i s-a părut un tip isteţ, modern. Dar, când l-a rugat să le zică ce înseamnă vorbăria din sală şi el repeta ca un robot: „contractul de cumpărare a fost încheiat cu încălcarea dispoziţiilor legale“, şi-a dat seama că totul e pierdut – se lăsaseră pe mâna unui şmecher. Poate fusese de la început pe mână cu proprietăreasa? Cu judecătorul? Cu statul? Statul paralel?! Dar i-l recomandase Vlad, băiatul lui Ţane, care era avocat bun – doar o scosese din încurcătura de la Depozit. Păcat că nu a putut să-i reprezinte el – nu lucrase niciodată pe legea caselor naţionalizate.

Şi toate astea doar pentru că o babă de evreică, pe nume Eva Weiner, fugită în Germania prin ’82, şi-a amintit de casa din Bucureşti. Nici măcar nu avea de gând să vină în ţară. Ce-i trebuia? O bogătaşă care avea de recuperat alte două imobile în Iaşi, aflase avocatul. A câştigat casa din Palisadei şi a vândut-o unor străini, probabil tot evrei. Doi bărbaţi, care cine ştie ce învârtesc pe acolo. Nu s-ar mira să afle că vând droguri, nişte golani care… Mai bine să nu-şi închipuie ce murdării fac nemernicii în locul unde şi-a crescut ea copiii.

Telefonul i-a vibrat în buzunar şi a tresărit. A răspuns, în timp ce se apleca să oprească aspiratorul. Vlad Ţane o anunţa că trebuie să plece şi are nevoie de ajutorul ei. Grădinarul urma să scoată sacii de frunze şi iarbă prin living şi se baza pe ea să încuie uşa exterioară şi să cureţe în living, dacă era cazul. Stela l-a asigurat, pe un ton îndatoritor, că o să se ocupe de tot, cât de curând. S-a grăbit să ducă aspiratorul în baia de la intrare, de unde s-a întors cu găleata şi mopul. A spălat gresia din bucătărie, porţiunile de parchet neacoperite de covoare din living şi din hol. A instalat în viteză masa de călcat în birou. La sfârşit, când agăţa cămaşa călcată pe umeraş, a aruncat o privire pe birou, la chipul unui bărbat care o scruta de pe coperta unei cărţi. Cuta adâncă ce-i despărţea sprâncenele, cu arcade căzute, fruntea înălţată de părul

rărit, cărunt şi buzele strânse îi dădeau un aer înverşunat. Ochii aproape închişi, parcă lipiţi, de sub pleoapele grele păreau că îi urmăresc fiecare mişcare.

— *Să fii român!*, a citit titlul. Zici că te scremi, cu ochii ăia de pisoi abia fătat. Păcat de tine, că recitai frumos, da' n-ai făcut mulţi purici pe la teatru, i s-a adresat cu dezgust portretului de pe copertă.

A frunzărit hârtiile de sub capacul imprimantei şi a luat una. „Mitingul PSD din Piaţa Constituţiei", a citit titlul de sus, imprimat cu aldine, urmat de subtitlul „Jos Statul Paralel, Stop Abuzurilor în Justiţie". S-a sprijinit de birou şi a murmurat primul paragraf: „Eu sunt Marin Ţane, actor la Teatrul Odeon, şi sunt onorat să vă ţin companie pe parcursul acestei întâlniri. Ce privelişte imaculată, râde inima în mine când vă văd! Sunteţi cea mai frumoasă şi mai blândă imagine a democraţiei. N-am avut niciodată atâţia spectatori la teatru câţi am acum, în această piaţă. E seara în care ne vom lupta pentru libertate şi împotriva ilegalităţilor şi nedreptăţii. Prin această ucigătoare prezenţă vom învinge statul paralel. De când mă ştiu, orientarea mea politică este de stânga, de aceea am ales să fiu aici. Pe mine nu m-a strivit statul paralel, nu, dar sunt capabil să-i văd armele şi victimele. Înainte de Revoluţie, pe când întruchipam eroi comunişti, statul paralel era însuşi statul, dar măcar avea curajul să-şi spună numele: Se-cu-ri-ta-te şi puteam să ne ferim de ei. Membrii ei terorizau oamenii, făceau poliţie politică şi lingeau mâna lui Ceauşescu. Iar astăzi, suntem hăituiţi de aceiaşi terorişti politici. Aceeaşi Mărie, cu altă pălărie. Oare nimeni nu o vede? Alo, domnule preşedinte? Dragă opoziţie, dragi jurnalişti, dragi compatrioţi? Nu o vedeţi? Staţi pe pace, noi o vedem! Dar m-am întins destul cu vorba. E momentul să intre în scenă adevăraţii soldaţi ai dreptăţii, cei care sunt torturaţi, nemilos, de acest angrenaj ticălos. Scena îi aparţine acum amfitrioanei noastre, doamna Bucureştiului, o femeie pe cât de gingaşă, pe atât de dârză, o româncă vitează (*ridic pumnul*). Să intre doamna Gabriela Firea, primarul general al capitalei".

A urmărit cu degetul pe hârtie numele înşirate după paragraful introductiv, scrise cu litere îngroşate şi despărţite de câte un rând cu semne de întrebare. Doar două erau completate cu informaţii, adăugate de mână. Le-a citit cu voce tare: „**Liviu Pleşoianu**: acest

Iancu Jianu al PSD, un pletos aprig???“, „**Mariana Rarinca**: un om din popor, o femeie simplă, prinsă şi ea în plasa SP, care a pătimit, pe nedrept, în penitenciar, pentru că a îndrăznit să-şi urle suferinţa, dar pe care nu au reuşit să o doboare“.

— Biata femeie! a rostit prelung Stela şi a citit, dând din cap, restul numelor fără text: „**Călin Popescu Tăriceanu**, **Olguţa Vasilescu**, **Viorica Dăncilă**, **Liviu Dragnea**“. Aici n-a mai ştiut Ţane ce să zică, dar ce-l duce mintea… Bravo, Marinică, a spus tare şi a pus hârtia la loc.

A cărat masa de călcat din birou şi s-a întors după cămaşă. A dat să iasă, dar s-a oprit în prag. S-a răsucit pe călcâie şi a ridicat de la picioarele scaunului două ghemotoace de hârtie, le-a băgat în buzunar şi a tras uşa. După ce a aruncat gunoiul în tomberonul din curte, s-a aşezat pe bancă, îndesându-şi eşarfa în traista din pânză colorată. Îşi aranja cocul privind cerul albastru, senin, ca într-o zi de primăvară. Pe stradă nu trecea nicio maşină, a ascultat zumzetul unui elicopter ce se învârtea jos, deasupra caselor. Şi-a îmbrăcat jacheta neagră, din jerseu, cu nasturi argintii şi a plecat. În faţa casei vecine a scos un inel metalic, plin cu chei, şi a descuiat poarta privind peste umăr la sacii menajeri, îndesaţi cu iarbă şi aliniaţi lângă stâlpul de iluminat. O blondă plinuţă, cu părul strâns în coadă, tocmai ieşea – s-a oprit în prag, cu mâna pe piept când a dat cu ochii de Stela.

— Ce m-ai speriat, Stela!

Ţinea la subraţ un hanorac negru şi s-a aplecat să-şi desfacă marginile colanţilor rulaţi până la genunchi. Stela i-a privit petele de transpiraţie de la subsuori.

— Ce m-am încălzit, a continuat blonda, făcându-şi vânt cu mâna.

— Zici că vine vara, da, a întâmpinat-o Stela, apropiindu-se.

— S-a-ntors lumea cu fundu-n sus, dar baremi facem economie la încălzire, a gâfâit femeia, dându-şi la o parte bretonul.

Îşi freca fruntea, cu ochii închişi.

— A terminat Costel? s-a interesat Stela, aţintindu-i pielea pătată de deasupra buzei.

— Nu-i Costel, am venit eu, c-a rămas înţepenit de spate şi le promisese oamenilor. Mi-e că-l paşte hernia.

— Aoleu, de coloană zici? Să aibă grijă, Camelia. Domnu’ Vlad

zicea la telefon, „grădinaru', grădinaru'“ şi-am crezut că-i bărbatetu.

— Eu sunt grădinaru', a râs ea. Ce li s-a întins iedera pe terasă, ai văzut? Eu le-am spus să mă lase s-o tai de jos, dar treaba lor.

A continuat mai încet, cu voce îngrijorată:

— Stela, nu ştiu ce să fac, că patroana nu-i acasă şi, după ce-a plecat domnu' Vlad, am auzit poarta. Am crezut c-a uitat-o el deschisă şi mi-era că iese căţelu'. Am dat fuga şi-am văzut un bărbat, cu şapcă, avea cheie. Ce părere ai, l-o fi furat pă Cico?

— Vezi de treabă, ce, ăla-i de furat? Paţachină de câine! E domnu' Ghiţă, dresoru', îl ia zilnic la plimbare. Fost jandarm, a căutat-o şi pe Elodia, cu câinii poliţişti.

— Fugi de-aci, Stela, ăştia au om şi la câine?! s-a plesnit peste şold blonda.

— Păi, cică trebuie educat, măi Cami, dar să fim serioşi, Cico-i debil! Se duc în parc şi Cico-al meu face ce-i place, a şoptit, cu un aer batjocoritor.

— Ei, na? Adică ce-i place?

— Să se tăvălească în rahat şi mortăciuni, pasiunea lui. Nu ţi-am povestit când l-a adus plin de rahat? Ia zi, cine crezi că l-a spălat?

Camelia a izbucnit în râs, cu mâna la gură.

— *Că ea nu poate, că varsă*, a continuat Stela cu vocea miorlăită şi palmele răsfirate în aer. Păi, te cred şi eu! Cine n-ar fi vomitat la cum duhnea Cico?! Cică să nu-l spăl cu apă rece, să nu răcească, să-l duc în baie. Da, da, vezi să nu-l duc eu în baie, n-are cine freca cabina de duş!?

— Şi ce-ai făcut? a întrebat-o Camelia, printre hohote de râs.

— L-am dus la pompă, i-am turnat o sticlă de Domestos în cap şi tot duhnea. Îl spălam şi icneam. Cico, fir-ai al dracu', de n-oi vomita eu pe tine. I-am dat nişte scatoalce, a încheiat lungind cuvântul.

Vorbea repede, pe un ton amuzat, şi gesticula.

— Şi-l ţine în casă, parcă?

— Pe pernă, lângă ea, ce crezi? L-a uscat cu föhnul, l-a parfumat şi l-a urcat pe canapea.

— Al naibii Cico, ce noroc pă capu' lui, a râs blonda, luând-o spre poartă. La ce i-au mai făcut coteţul ăsta deocheat?

A fluturat mâna spre cuşca din colţ, cu acoperiş în două ape, ca o casă din lemn în miniatură.

— E luxos Cico, Cami dragă.

— Că nu ne răzgâie şi pe noi cineva, Stela. Da-ne-ar Dumnezeu aşa!

— Ei, lasă, c-are Dumnezeu grijă şi de săraci, şi de bogaţi.

— Păi, să aibă, a scuturat din cap blonda. Mă duc, Stela, m-aşteaptă popota.

— Vai de tine, decât să gătesc, mai bine-l spăl pe Cico, a râs Stela, fluturându-şi mâna.

— Treaba ta, a spus Camelia în loc de salut, râzând, şi a plecat.

Cum a intrat, Stela s-a aplecat să adune frunzele din prag. A verificat terasa şi a căutat în boxa de sub scară aspiratorul mic, de mână. L-a plimbat în linie dreaptă, pe parchetul lucios, din bambus, al livingului luminos. A golit gunoiul din aspirator într-un sac de plastic şi a urcat la etaj, legănându-l. Când a ajuns la mansardă, a lăsat sacul în capătul scărilor şi a mers în dormitor. În lumina de octombrie de la fereastră, patul nefăcut era o grămadă de aşternuturi încurcate. A tras perdelele ivoar, din in brodat, şi s-a apucat să netezească ridicăturile cearşafului alb. „Ţine-o, domnu' Vlad, gravidă, c-abia scap şi eu de frecat pete, dă-i cu Vanish, dă-i cu Ace", a mormăit în timp ce îndesa colţurile aşternutului sub saltea. A îndreptat pilota subţire, i-a încheiat nasturii şi a întins cuvertura deasupra lenjeriei. În drum spre baie, s-a urcat pe banda de alergat din camera alăturată şi a închis ferestruica cu rame retezate de deasupra. A luat gunoiul din baie, s-a aşezat pe closet şi, în timp ce lega sacul menajer la gură, s-a aplecat deasupra coşului scund, de ratan. A răsfirat revistele şi a ridicat două cărţi cu coperte colorate. *Mă hrănesc, deci slăbesc*, *Trăiesc, deci mă abţin*, le-a citit titlurile.

— Să m-abţin?! s-a mirat cu voce tare.

A deschis una şi a răsfoit-o, umezindu-şi arătătorul pe limbă. Studia paginile cu fotografii şi căsca.

— Vă dau eu dieta Rina, nu prostia asta, a bombănit închizând-o şi a îndesat-o lângă celelalte.

În timp ce se ştergea pe mâini, a aţintit periuţa de dinţi din suport. A privit-o de aproape – mânerul colorat era albit de pastă uscată, iar perii se lăţiseră, rari şi tociţi.

— Asta-mi trebuie mie, a murmurat şi a luat-o.

Cu sacul menajer într-o mână şi ochii în telefon, a coborât în

paşi de dans, cântând cu vocea piţigăiată: „Frunzuliţă, solzi de peşte,/ un părinte poate creşte,/ şapte, opt copii sau zece./ Dar zece copii cuminte, nu poate ţine-un părinte. Unu pe altu' se lasă şi de părinţi nu le pasă, heeei".

Marţi

— Şi cu fetele e greu, unele-s foarte ascunse. La noi, Emanuel e mai cu inimă de fată, vorbea cu însufleţire Stela aşezată pe taburetul tapiţat, în timp ce ştergea capacul unei sticluţe de parfum.

A lăsat-o pe poliţa mesei de toaletă şi a continuat cu restul cutiilor de cremă şi truselor de machiaj aliniate în faţa celor trei oglinzi. Lua câte una, o netezea cu grijă, pe toate părţile, şi, înainte să o pună la loc, îi citea eticheta.

— Expiră în a zecea 2018, scrie pe crema asta, ce de smacuri ai, Diana!

Tânăra lungită pe canapea, acoperită cu o pătură în dungi, s-a ridicat în capul oaselor, fără să-şi ia ochii de la televizorul deschis în surdină, şi a rugat-o să i-o arate.

— E pentru cearcăne, ia-o tu, a decis Diana, după ce a văzut-o de-aproape.

A întins telecomanda să stingă televizorul.

— Şi de ce nu vrei să ştii ce-o să fie? a întrebat-o Stela.

— Ca să fie mai palpitant, a râs ea, aşezându-se turceşte, cu laptopul în poală, în timp ce-şi mângâia burta prin pantalonii largi, de satin.

Şi-a făcut o coadă la ceafă, dezgolindu-şi faţa pistruiată, nasul rotunjit, cu nări delicate, şi a rămas cu ochii la ferestruica teşită de deasupra mesei de toaletă. Prin perdeaua rară, din împletituri de răchită, o turturea le privea uguind.

— Cum e când ţi se rupe apa?

— Cum să fie? Curge apa, a râs Stela.

— OK, dar te doare? Adică simţi imediat?

Stela s-a scărpinat cu unghia arătătorului în spatele urechii, făcând o grimasă.

— Păi, mie-n somn mi s-a întâmplat, m-am trezit udă, dar parcă nu m-a durut fix atunci. Sau m-a durut? s-a strâmbat, bosumflându-se, încruntată. Mă rog, nu foarte tare. Ăla e primu' semn, dar durerile mari încep după, a încheiat pe un ton sigur şi a suflat într-o pensulă de machiaj.

A aşezat-o la loc, în compartimentul cel mai înalt al unui organizator din plastic transparent, asemănător unui suport de pixuri, şi a întors capul spre Diana.

— Oricum, n-ai tu treabă cu durerile, ziceai că te-amorţeşte de la brâu în jos, nu? Ce-a evoluat medicina, tot să fii femeie acuma!

— Ha, ha, a mimat un hohot de râs Diana.

— Mă crezi că nici nu mai ţin bine minte? Eu, dacă vrei, îţi zic de menopauză, a continuat Stela pe un ton amuzat şi a dus mâna la gură.

Diana s-a oprit din scris şi a ridicat ochii, zâmbind.

— Câţi ani ai, Stela?

— Cinzeştrei.

— Pe bune? Doamne, Stela, nu-i arăţi! Uite, ţie nu ţi-a picat faţa *de-loc*. Ai văzut cum au unele obrajii lăsaţi, după patruzeci? Zici că se topesc, a completat Diana cu îngrijorare în glas, atingându-şi pomeţii.

— Nu-i arăt, da-i am…

— Deci nu e-adevărat că la menopauză ţi se lasă faţa? a continuat Diana, sugându-şi obrajii.

— E, pe naiba, astea-s prostii! Eu doar m-am îngrăşat, atât… Şi nici nu cred că de la menopauză. Părerea mea e că îngrăşatu-i de la procese, de-atunci am luat eu amploare, cum să zic, mă-ndop şi, pe moment, uit de necazuri. Îmi place să beau şi să mănânc, ăsta-i adevăru', a adăugat, împingându-şi umărul drept înainte. Şi de-aia, Diana, m-am învăţat să nu mă mai iau după gura lumii, că multe-s invenţii, uite, de exemplu, bufeurile sau câte am auzit, că hâr, că mâr, să vezi ce văleu, că-ţi creşte păr pe faţă, că cheleşti, una, cică, i-a crescut şi numărul la pantof, da' de unde, fata mea?!

Tânăra o asculta încuviinţând din cap.

— Dar ia zi-mi, de ce spui că-i greu cu fetele?

Femeia a expirat cu putere, şi-a dat jos ochelarii şi s-a privit în

oglinda din mijloc, a tras-o pe cea din stânga spre ea.

— Acuma văd că astea din părţi se închid ca ferestrele. Mor după masa asta de toaletă, Diana. M-am plâns eu că-i albă, dar se întreţine uşor.

— E mişto, da, a murmurat ea.

Urmărea ecranul laptopului, în timp ce se juca cu şnurul din talie. Stela şi-a pus ochelarii şi s-a ridicat. A stropit cu pulverizatorul suprafaţa celor trei oglinzi şi le-a şters de sus în jos, cu mişcări prelungi.

— Zi cu fetele, s-a auzit vocea Dianei peste ţăcănitul grăbit al tastelor.

— E bine şi cu fată, dar să fie deschisă. Oricum, bine e să ai doi: unul bun, altul rău, unu' zdravăn, altu' plăpând, unu' vesel, altu' trist. Mă rog, aşa zicea bunică-mea, a scuturat din cap, cercetând cârpa umezită, că şi Manu s-a schimbat în ultima vreme… A mai avut el o perioadă posomorâtă, când era la Seminar, taaare necăjit. Şi-acum, la fel, toată ziua-n camera lui, vine acasă ca la hotel, un cuvânt nu scoate.

— Are iubită? Nici eu nu vorbeam cu maică-mea când eram la liceu. Dar tu ai şi fată? a adăugat Diana, mirată.

Stela a încuviinţat din cap şi a făcut un pas înapoi. Privea, concentrată, oglinzile.

— Ia, zi, mai vezi vreo dâră? Ăsta-i cel mai bun, a zis fluturând sticla, Ajax floral, dar verde, a încheiat, accentuând cuvântul.

— Ajax verde, am înţeles. Deci ai doi copii? a insistat tânăra.

— Îhî, a răspuns Stela şi a fixat partea de jos a mesei de toaletă.

S-a aplecat şi a ales din ligheanul mic, de plastic o sticlă de culoarea lemnului. A stropit suprafeţele mesei de toaletă.

— Parcă nu mi-ai zis c-ai doi!

— Când să-ţi zic, Diana? Ce, te vedeam eu pe tine până să rămâi gravidă? Toată ziua plecată! Prima oară când ne-am întâlnit, m-ai certat că ţi-am umblat cu Redbullu' şi l-ai băut p-ăla cu zahăr din cauza mea. Mai ţii minte? a întrebat ea, lustruind sertarele sculptate. Aoleu, ce-afurisită de iubită şi-a luat domnu' Vlad, am zis în gând.

Diana a râs tare, dezgolindu-şi dantura albă, cu unul din incisivii de sus mai proeminent.

— Ce m-ai enervat atunci! S-a dus naibii antrenamentul meu

după două Redbulluri cu zahăr. Cine te-a pus să le amesteci!?

— Hoho, ce mai alergai! a continuat Stela, arătând spre banda din capătul camerei. Se zdruncina mansarda.

— E mai mică decât Emanuel fata ta?

— Cam de-o seamă cu tine, în ’85 e născută.

— Io-s în ’87, a spus Diana şi a ridicat capul.

A fixat-o pe Stela, care stătea pe vine şi lustruia picioarele taburetului. Marginile rochiei multicolore, încheiate cu un fermoar ce pornea din talie măturau duşumeaua.

— E măritată?

Stela s-a ridicat cu un oftat. S-a şters la nas cu dosul palmei în care ţinea cârpa şi a intrat în baie. A vorbit tare, acoperind susurul robinetului:

— Divorţată.

— Ei, na!? Şi stă cu voi? s-a mirat Diana.

A întors capul spre ecranul telefonului care lumina intermitent şi l-a întors cu faţa în jos.

— Ei, cu noi… Stă la Londra.

— Dar asta-i superb, tu ştii ce oraş mişto e Londra?

— O fi, a răspuns cu jumătate de glas Stela şi a oprit apa.

Storcea cârpa cu capul plecat. A pus-o pe calorifer şi s-a întors la chiuvetă, şi-a dat la o parte câteva şuviţe din ochi. Clipsul îi alunecase din cocul zbârlit, l-a fixat mai sus.

— Unde-anume în Londra? a întrebat Diana când a văzut-o ieşind din baie.

— Pe la margine, din câte-am înţeles.

— Cel mai mult îmi place Camden. Am făcut un *shooting* acolo, la statuia lui Amy Winehouse, are locu’ ăla un *vibe* aşa, cool, de libertate, a continuat Diana, atingându-şi anchiorul hanoracului. Ai fost la ea?

— Când, Diana? Şi cu ce? Câte belele-am avut noi anii ăia, după ce-a plecat, a adăugat cu vocea coborâtă.

— Dă-mi borseta roşie din sertarul de la mijloc, te rog.

Stela i-a adus-o şi s-a aşezat lângă ea.

— Ia arată-mi unde te doare mijlocu’.

Tânăra s-a întors cu spatele, fără să-şi descrucişeze picioarele şi a continuat să tasteze.

— Mai jos de betelie.

Stela i-a ridicat marginea hanoracului şi s-a apucat să-i apese prelung şalele cu degetele mari.

— Aici doare mereu. Ce viteză ai la laptop! Ce scrii?

— Am de terminat o prezentare.

— Parcă ziceai că nu mai lucrezi?

— Nu e de *modelling*. Adică aveam o cerere, dar nu voiau gravide ăştia, oricum nu era cine ştie ce agenţie... Şi vreau să fac altceva.

— Ce vrei să faci?

Diana a ridicat din umeri şi a pus deoparte laptopul.

— Mă mai gândesc.

A deschis fermoarul borsetei, a scos un rimel şi o oglindă rotundă, i-a desfăcut capacul argintiu şi s-a apucat să-şi machieze genele, atingându-şi buza de sus cu vârful limbii. Stela o urmărea atent, cu bărbia ridicată.

— Ei, te mai gândeşti?! Păi, tu poţi să faci orice. Frumoasă eşti, deşteaptă eşti, ferice de tine, Diana. Tu poţi să joci şi-n filme, a încheiat cu vocea sigură.

— Ce haioasă eşti, Stela! a izbucnit în râs ea şi a rămas cu rimelul în aer.

— Nu e bine să stai pe gânduri, orice muncă e bună. Ascultă-mă pe mine, decât să nu faci nimic, mai bine zici da la toate. Uite-aşa m-am apucat eu de menaj şi nu-mi pare rău.

— Păi, cum să-ţi pară rău, Steluţ, ce ne-am face fără tine? Zi-mi de fata ta, a continuat pe un ton rugător.

— De Lăcrămioara? Ce să-ţi zic, a plecat şi nu s-a mai întors.

— Cum aşa? Fă-mi şi sus, te rog.

Diana şi-a rotit lent capul, cu ochii închişi, cuprinsă de moleşeală.

— În 2004 a plecat. Venise cererea de retrocedare, a spus Stela, şi, când a terminat sesiunea, Lăcrămioara mea ne-a zis că intră într-un program de schimb de studenţi şi-o să stea pe vară la Londra.

— Aha, era studentă.

— La stat, geografie-engleză, fără taxă.

— Ce tare!

— Pe la sfârşitul lui august ne-a sunat că a găsit un post la o grădiniţă şi e plătită bine. Îţi dai seama, s-a dus naibii facultatea ei.

I-a ridicat hanoracul până spre umeri, i-a rulat marginea.

— Ştii că poate să o termine când se întoarce, a zis tânăra, căutând prin borsetă.

A scos un ruj, i-a desfăcut capacul.

— Doamne, mă-ncurc în oasele tale, Diana.

— Aşa am eu coloana, a murmurat ea în timp ce-şi desena cu mişcări atente conturul buzelor.

Stela îi dădea lovituri scurte şi ritmice cu latul palmei, pe lângă şira spinării.

— Şi la gât, te rog, a şoptit tânăra.

— Păi, ar trebui să stai pe burtă, cu mâinile sub frunte, aşa ne învăţa la curs.

— Hai, lasă, fă-mi aşa.

— Nţ, ai gâlme pe-aici, pe la ceafă, cum le zice… contracturi.

— De ce-a divorţat Lăcrămioara?

— Cine ştie? Nu s-au mai înţeles. Nouă ne-a zis târziu că s-a măritat şi, când avea băiatu' vreo patru ani, s-au despărţit. Îţi dai seama, singură, c-un copil, departe de casă?

— Are şi copil?

S-a întors cu faţa la ea. Stela i-a tras cu dreapta marginea hanoracului în jos. A mers la masa de toaletă şi s-a întors repede, cu capul plecat. Apăsa, încruntată, butoanele telefonului şi, după câteva clipe, faţa i s-a înseninat.

— Uite!

Diana i-a luat telefonul din mână, a privit cu ochii măriţi şi a întors capul spre Stela. Genele lungi, perfect separate şi alungite îi atingeau rădăcina sprâncenelor arămii, făcând-o să semene cu imaginea unei reclame de farduri.

— Vai, ce scump e!

— Apasă pe săgeată, că mai sunt, a îndemnat-o Stela, cu arătătorul deasupra ecranului.

— Deci bărbatu' e englez?

Stela a ridicat din umeri şi a îngăimat:

— E negru.

Diana a râs, acoperindu-şi gura cu palma.

— Nu ştiu de ce, dar am crezut că s-a măritat cu un coleg, vreun student cu care plecase. Asta-i ea?

I-a arătat fotografia unei tinere blonde care ţinea în braţe un

băieţel mulatru, cu părul afro foarte bogat, ce-i încadra capul ca o coamă. Copilul privea fix înainte, cu gura deschisă, mâinile dolofane, cu gropiţe, apucau strâns bluza albastră a mamei, care părea că vorbeşte cu fotograful. Fruntea uşor încreţită şi cuta dintre sprâncene îi dădeau o expresie uimită, uşor superioară.

— Ce ochi albaştri are Lăcrămioara. Cu taică-su seamănă?

A fixat-o pe Stela.

— Cu o soră de-a bunică-sii. N-are Mircea ochii coloraţi, dar amândoi au mutra asta mirată, vezi? a ciocănit cu unghia în ecranul telefonului.

I l-a luat şi s-a apucat să tasteze, concentrată.

— Uite, aşa arată-acum, alea erau vechi. Şase ani a făcut Geo.

Diana şi-a coborât tălpile pe podea, lăsându-şi bărbia pe umărul Stelei.

— Geo? E frumi, frumi, Stela, să-ţi trăiască.

— Ciocolata noastră, a răspuns Stela cu voce caldă, rotunjind cuvintele. E născut de Sfântul Gheorghe, dar are şi nume englezesc, *Ita-*, *Eti-*, nu-l nimeresc.

— Ştii c-am avut şi eu un iubit negru? a spus pe un ton vesel Diana, ştergându-şi rapid dinţii de sus cu buricul degetului mic.

Şi-a plecat privirea în borsetă

— Nţ, ei, na?! Aşa probleme are cu bărbatul ăsta, Diana. Ea, o fată aşa deşteaptă, cu carte, să se mărite pe furiş, să plece de-acasă? a vorbit cu tristeţe în glas Stela.

— Of, măi Stela, îmi pare rău. Ce-i făcea?

— A vrut odată să vină în România şi cică a trimis Interpolu' după ea, la aeroport.

A scos un şerveţel din buzunar şi a şters telefonul.

— Nicăieri nu are voie să plece cu copilu', dacă nu-i dă el voie. Cine-a pus-o să se mărite? Şi-a făcut-o cu mâna ei, ce-i lipsea acasă? Ea zice că l-a cunoscut la câţiva ani după ce s-a stabilit acolo, dar am eu, aşa, o bănuială că asta cu programul de studenţi e-o scorneală şi-l ştia dinainte, toată ziua stătea pe internet. Cică există site-uri de-astea unde se fac lipeli cu străinii?! Eu zic c-a plecat special pentru negrotei. S-a scăpat la Mircea cu ceva, că mie nu-mi zice nimic.

— Mmm, a dat din cap Diana. Doar că stătea la calculator? Îţi faci filme, Stela, s-a bosumflat Diana, cu un aer neîncrezător.

— Ce filme? Păi, lu' taică-su i-a zis că a lucrat la o familie primii ani, nu la grădiniţă, că locuia cu ei, un fel de guvernantă. Şi cred că cioroiu' e fix ăla din familia unde-a lucrat, a completat mai încet.

— Hai, Stela, lasă fata. Mai bine la Londra decât aici. Gândeşte-te ce bine e pentru nepot să facă şcoala acolo, să meargă la spitale civilizate, ce, se compară cu-ale noastre?

Stela şi-a lipit buzele lipsite de culoare, clătinând din cap, cu o căutătură abătută.

— Fii atentă, ştii de când mă ţin să-ţi zic? s-a auzit glasul Dianei pe un ton vioi, în timp ce-i apuca mâna din poală.

Stela i-a strâns-o între palme.

— Tu ştii ce bine semeni cu o actriţă? Pe cuvântu' meu. Stai aşa, a adăugat şi a luat laptopul în poală.

Ciocănea, gânditoare, cu încheieturile degetelor în clavicula pronunţată, ţuguindu-şi buzele.

— E un film cu regele bâlbâit, a mormăit.

A privit câteva clipe în tavan.

— Gata, ştiu, a continuat ridicând arătătorul şi s-a apucat să tasteze. E englezoaică, uite-o!

A întors ecranul laptopului spre Stela.

— L-ai văzut? Ea era nevasta regelui, i-a explicat cu glasul însufleţit.

— Mmm, şi-a strâmbat gura Stela. Aşa madamă, cu pălăria asta? a răspuns pe un ton ezitant, apăsându-şi ochelarii pe nas. Mircea zice că semăn cu Diana Lupescu, o ştii?

— Nţ, a clătinat din cap tânăra. Stai, fii atentă!

A tastat rapid în dreptul motorului de căutare şi a selectat din capătul de sus categoria *Imagini*.

— Zi că nu semeni cu ea!?

— Haida, de! şi-a mărit ochii Stela, cercetând imaginile, a bătut din palme. Doar că are nasul mai ascuţit, a zis pipăindu-şi nările. Al meu e mai rotund, nu? Şi, fără supărare, eu am gura mai frumoasă. Asta-i femeie rea, cu buzele aşa subţiri.

— Exact, i-a dat dreptate Diana. Şi arăţi ca ea când nu joacă-n filme. Uite ce rochii colorate poartă, a completat cu voce încurajatoare, în timp ce muta cursorul pe imagini, le mărea.

— Doamne, zici că-i sor-mea. Şi părul şi-l face ca mine, a râs ea, cu mâna pe piept.

Diana a scotocit în borsetă şi a scos un ruj.

— Ia vino-ncoa', a îndemnat-o pe un ton hotărât.

Stela a întins gâtul spre ea, cu buzele întredeschise şi a rămas nemişcată, în timp ce tânăra i le colora cu o nuanţă roşu-aprins.

— E din ăla rezistent la transfer, a spus Diana, încântată.

I-a dat oglinjoara şi i-a aşteptat reacţia.

— Vezi ce bine-ţi stă? De ce nu te machiezi deloc? Uite, ia-l tu, i-a pus tubul în palmă, dă-te cu ruj. Pari şi mai tânără aşa!

— Îhî, săru' mâna, a mormăit ea cu gura ţuguiată, îndepărtând oglinda de chip.

Cu cealaltă mână îşi înfoia cocul.

— Mereu mi-a zis Mircea c-am aşa gură frumoasă, că-i păcat s-o vopsesc, dar uite că parcă mi s-au subţiat şi mie, na, a spus apucându-şi colţurile buzelor între degete şi a rămas un pic pe gânduri.

A continuat mai încet:

— Diana, bine că e plecat domnu' Vlad. Dacă m-ar vedea, m-ar pune pe liber, a râs.

— Ei, da, Vlad? *No way*, vezi de treabă. Şi, oricum, nu vine până poimâine.

— Stai că e ziua lui Iris, da! a lungit cuvântul Stela, în timp ce-şi cobora ochelarii pe vârful nasului.

Şi-a băgat telefonul în buzunar şi a privit-o atent pe deasupra lentilelor.

— E tată bun domnul Vlad. Câţi ani face fata lui?

— Opt, a zis scurt Diana. Ce lucrează Lăcrămioara în Londra? a întrebat mai tare, aţintind laptopul.

— A, asta e o problemă, că acolo e stricteţe, a răspuns Stela.

Şi-a pus şi ochelarii în buzunar şi a continuat să-i povestească.

— N-are voie să lase copilu' singur şi trăieşte din ce-i dă statul. De-asta zic, ce-a realizat cu plecarea, dacă s-a lăsat pe mâna bărbatului? Ultima oară ne-a zis că i-au găsit ăia de la asistenţa socială un post de îngrijitoare la grădiniţa de lângă şcoala lui Geo, patru ore, cât are ore băiatu', dar e de probă deocamdată. O prostie, ce legi sunt astea? Ei nu se gândesc că femeile, mai ales dacă-s mame, trebuie să muncească? Să stea atâţia ani acasă cu copilu'? Uită-te la mine, Diana, cel mai greu e să nu faci nimic, când stai de pomană, o iei razna. Trebuie să ai o meserie, o preocupare,

aşa i-am învăţat pe ai mei. Poate cu Emanuel am greşit, că l-am pus să dea la Seminar, dar eram şocaţi cu procesele, ne gândeam să fie agăţat undeva, să aibă drumu' lui.

— Nu te mai învinovăţi, Stela, că s-a mutat de la Seminar şi-o să intre la sanitara aia, la kineto, nu? Toată lumea vrea masaj. Şi tinerii, şi bătrânii au nevoie de recuperare, ai văzut.

— Ei, da, dar uite că s-a mutat pe fugă, a nimerit la clasă cu matematică şi a picat bacu'. I-a fost frică să mai dea în septembrie, că cică vrea notă mare şi dă la anul. Şi aici mă simt eu vinovată, că, dacă nu-l băteam la cap cu Seminarul, intra de la început unde voia şi nu se lega la cap cu matematica, că de mic fugea de ea. La Lăcrămioara nu ne-am băgat, am lăsat-o să aleagă singură. Nu-i vorbă, că era serioasă, a intrat unde-a vrut, dar s-o ia naiba de străinătate, că i-a sucit minţile negrul ăla. Ce-o fi văzut la el? Şi cu zece ani mai mare, şi cu copii de la prima nevastă!

Diana a râs, aplecându-se înainte. I-a luat mâna şi a strâns-o.

— Vlad e cu paişpe ani mai mare, Stela, o are pe Iris şi nu suntem căsătoriţi, i-a vorbit pe nerăsuflate.

— Lasă, la voi e altceva. Tu ai o meserie, eşti independentă, nu-ţi convine ceva, poţi să pleci acasă la tine şi nu eşti printre străini, ca ea.

— Mama nu-l suporta pe Vlad, s-a auzit mai încet vocea tinerei. Ştii, la spital m-a pus să promit că nu rămân cu el. N-am avut curaj să-i zic că sunt însărcinată, ce rost avea…

— Nţ, of, sărăcuţa, Dumnezeu s-o ierte, Diana. Mama ta nu-l cunoştea bine pe domnu' Vlad, care e pâinea lui Dumnezeu. Eu n-am nimic cu diferenţa de ani. Nu trebuie s-avem reţineri din astea, să nu mă crezi înapoiată, dar mă tot gândesc, din toţi bărbaţii de pe lumea asta, Lăcră a mea să-şi ia un negru? Cum să nu ne zică, să facă lucruri pe ascuns? Aşa a fost de mică, o fire închisă. Ce i-a trebuit ei măritiş? şi-a înălţat umerii. Dar nici lu' ăla nu-i merge cu ea, a rânjit, clătinându-şi exagerat capul. Ştiu eu ce-i poate şi ei pielea. Când e să se pună de-a curmezişu', face numa ce-o taie capul şi nu vrea nici moartă să-i dea copilu', se judecă şi-acuma.

Vorbise tare, presându-i tinerei mâna între palme. Diana se uita înainte, cu o expresie pierdută şi ochii umeziţi.

— Vezi că-ţi sună telefonu', i-a spus Stela, privind ecranul luminos al mobilului aşezat între ele. Ih, e domnu' Vlad, i l-a întins.

Diana l-a lăsat în dreapta ei, pe laptop.

— Nu răspunzi? a întrebat-o Stela cu un aer surprins.

Diana a clătinat din cap.

— Îl sun eu mai încolo.

S-a ridicat cu borseta de farduri la subraţ, în timp ce-şi lega şnurul din talie. Stela i-a aţintit călcâiele moi, tălpile înguste, zmeurii, cu al doilea deget mai lung decât cel mare şi unghiile vopsite cu ojă neagră. Şi-a întins gâtul şi i-a dat uşor o palmă la fund.

— Las' că-i bine să-i ţinem în suspans din când în când, nu? Să-i perpelim, aşa, la foc mic! a vorbit pe un ton încurajator. Uite, de la spate, cu nădragii ăştia, zici c-ai cinşpe ani, Diana. Cine-ar zice că eşti în patru luni jumate? Păi, când era nevastă-sa gravidă, mamăă, s-o vezi, zici că-l înghiţise pe domnu' Ţane.

După ultimele cuvinte şi-a umflat obrajii şi a suflat cu putere, prefăcându-se că umflă un balon, cu braţele în aer, de parcă voia să cuprindă ceva imens.

— Ce figură eşti, Stela, a râs tânăra, i-a împins umărul în joacă. Am intrat în cinci luni, douşdouă de săptămâni, a adăugat cu un aer detaşat şi a intrat în baie.

Stela s-a dus după ea, o urmărea cum se piaptănă în faţa oglinzii.

— Ce mi-l fierb şi eu pe Mircea, a şoptit prelung, ţinându-şi mâinile în talie, cu un ochi închis. Ştii ce-i fac când mă ceartă? a continuat, rotindu-şi lent capul.

Diana a rămas cu peria în aer şi a întrebat, urmărindu-i gesturile în oglindă:

— Ce?

Stela a întins braţul, legănându-se din şolduri, şi-a arcuit repetat arătătorul. Îşi rotunjise buzele şi imita săruturi zgomotoase, cu pleoapele lipite. Diana a izbucnit în râs, ducând peria la gură.

— Şi, imediat, tace, s-a auzit apoi vocea serioasă a Stelei, care a făcut un pas înainte şi a tras cârpa de pe calorifer cu o mişcare scurtă din încheietură.

Diana a zâmbit şi a dat să împingă uşa.

— Stai aşa, a spus Stela pe un ton preocupat, intrând, periuţa aia e pentru canturile din interior. Ştii că mi-ai zis tu să frec bine veceul şi înăuntru? a continuat aplecându-se.

I-a arătat periuţa veche, ascunsă pe conducta din spatele closetului, deasupra unei perechi de mănuşi galbene, din cauciuc.

— De la domnu' Ţane am luat janghina asta, că la voi n-am găsit, nu ştiu cum se spăla cu ea aşa, tocită. Ce idee bună-ai avut, mie nu-mi dădea prin cap să frec cu periuţa acolo, ştii ce bine se ia rugina, tartru?! Oricum, Diana, să stai liniştită, a continuat apropiindu-se de ea, cu palma în dreptul gurii, ai cel mai curat veceu, cel mai parfumat, cu spuma aia al-bas-tră, se vede că-l speli zilnic, doar la tine mă aşez pe colac.

I-a strâns încheietura şi s-a răsucit pe călcâie.

— A, da?! a zâmbit tânăra privind în jos. Fac pe mine, a zis şi a închis uşa.

Stela s-a apucat să aranjeze pernele şi cuvertura de pe canapea. A dus laptopul pe masa de toaletă şi s-a oprit lângă geam. A dat la o parte şiragurile împletite, din răchită şi s-a uitat la cerul decolorat, cu nori cenuşii. Un corb a aterizat în curte şi a aruncat din cioc o nucă, trântind-o cu putere de dale – ciugulea, croncănind, rămăşiţele împrăştiate. Şi-a verificat telefonul şi l-a lăsat pe masa de toaletă.

— Hai să facem ceva drăguţ, a răzbătut, vesel, glasul Dianei peste clipocitul apei în veceu. E-aşa închis afară, că n-am chef să ies.

— E mai rece azi, dar nu cred că plouă. Ai văzut ce cald a fost ieri? Şi-acu', uite, a dat din mână Stela spre geam. Ba vară, ba toamnă, cum să nu-ţi plesnească vasele-n cap?! a continuat, cu vocea înciudată.

S-a aplecat să adune produsele de curăţenie în ligheanul de plastic.

— Adică ce-ai vrea să facem drăguţ? a întrebat cu un aer interesat, mijindu-şi ochii, după care a strănutat zgomotos şi prelung.

— Vrei să pleci? Te grăbeşti, Stela? s-a auzit iar vocea tinerei în timp ce se spăla pe mâini.

— Păi, eu am terminat pe-aici, n-am nicio grabă acasă. Mircea mi-a dat mesaj că se duce el să facă cumpărăturile la Lidl. Manu e de serviciu până târziu, aşa că nu mă grăbesc, a răspuns ea şi s-a oprit cu spatele în dreptul băii.

Şi-a apropiat ochii de primul stâlp din capătul balustradei de

lemn şi i-a şters ornamentul pătrat din vârf.

— Doar că mă cam roade stomacul, Dienuţ, a strigat în timp ce cobora, sprijinind pe şold ligheanul plin cu sprayuri, bureţi şi cârpe.

S-a oprit în dreptul următorului stâlp, de la jumătatea balustradei, l-a pulverizat rapid şi l-a şters.

— Mi-am uitat pachetul acasă azi, năucă sunt.

— Hai să mâncăm împreună, a răspuns tare Diana din cadrul băii.

Stela s-a întors şi i-a privit silueta prelungă şi luminoasă în penumbra încăperii. Îşi usca mâinile cu prosopul care-i atârna în dreptul burţii uşor bombate, în timp ce încuviinţa din cap repetat, cu o privire rugătoare. A făcut un pas spre trepte, cu un aer jucăuş

— Hai, te rog.

— Hai, a râs Stela şi a coborât.

Când a aprins lumina în living, un mârâit scurt a făcut-o să tresară.

— Cico, ce faci, scumpete? i-a vorbit bichonului, care ridicase capul şi o urmărea, încolăcit în coşul de pluş, aşezat lângă canapeaua de piele crem.

A intrat în debaraua de sub casa scării şi s-a apucat să aranjeze produsele de curăţenie în dulapuri, pe rafturi. Tânăra a urmat-o la parter şi a lăsat pe masa din sufragerie o boxă neagră, portabilă. După ce a lipăit câteva minute pe gresia din bucătărie, zornăind vase, deschizând frigiderul, sertarele, a apărut în living ţinând în mâini un platou ornamentat pe margini cu verdeaţă tăiată fin, felii de roşii, măsline, iar în mijloc pastă de humus şi crochete de năut. L-a aşezat pe masă şi s-a întors cu un castron cu beţişoare de morcovi într-o mână, iar în cealaltă două farfurioare goale, una peste alta, deasupra cărora atârnau capetele unei lipii imense, împachetate în folie de aluminiu.

— Ce-avem aici, Dienuţ? şi-a mărit ochii la platou Stela când a ieşit din baie. Toată ziua ronţăi morcovi, tu şi iepurii, a râs.

— Stai un pic, a zis tânăra şi a plecat iar.

Stela s-a aşezat şi a mâncat o măslină, în timp ce scotea şerveţele din suport. A pregătit farfuriile şi a strigat spre bucătărie, cu mâna la gură:

— Dar n-ai adus tacâmuri!

Tânăra a revenit cu două sticle mici de bere, pe gâtul cărora îndesase felii subţiri de lămâie verde.

— Hopa! a bătut din palme Stela, trecând pe lângă ea spre bucătărie.

S-a întors cu tacâmuri şi s-a aşezat. Diana a ridicat sticla şi a ciocnit-o de cealaltă:

— Să bem pentru Iris!

A împins lămâia cu degetul mic până a alunecat pe gâtul sticlei şi a luat o gură mare.

— Aha, pentru Iris?! s-a mirat Stela, trăgându-şi scaunul mai aproape de masă. Hai, noroc pentru Iris şi pentru frăţioru' care-o să vină, i-a atins tinerei burta.

Diana şi-a suflecat mânecile hanoracului până la coate.

— Asta-i carne? a întrebat Stela, gustând dintr-o chiftea.

— Ei, ştii că eu nu pun carne-n gură. Chiftele de năut, falafel, a spus în timp ce-şi umplea farfuria.

— Falafel? Şi asta ce e? a arătat spre băutură.

— Corona, se bea cu lămâie.

— Mmm, acrişoară, a spus ea după ce a gustat.

Şi-a atins limba cu buricul degetului şi a scos un miez de lămâie, l-a privit o clipă şi l-a mărunţit între dinţi. Diana a apăsat butonul boxei şi a luat telefonul. În câteva clipe, camera a răsunat de sunetul puternic de bas. Şi-a ridicat antebraţele deasupra capului, le-a fluturat graţios, unduindu-le. Stela îi privea încheieturile subţiri şi albe, cu vene albăstrii proeminente, în timp ce bătea ritmul cu palma pe masă.

— Pe muzica asta dansezi tu?

Diana a râs şi a muşcat din morcov, a crănţănit cu poftă şi a continuat rapid, până a golit tot castronul. A înfipt apoi furculiţa într-o chiftea, a trecut-o prin humus şi a băgat-o în gură.

— *We all have a hunger*, cânta mestecând.

— Da' ţi-e foame azi! Ce s-ar bucura domnu' Vlad să te vadă. Cică trăieşti cu frunze, că mănânci de cinci lei pe zi, a râs Stela în timp ce ducea în gură o bucată de lipie. Ce-mi place şi mie dansu', a adăugat, depărtându-şi genunchii. Dansez singură prin casă. Ştii că mi-a dat doamna notar un pumn de căşti? Le are din vacanţe, cică-n străinătate sunt autobuze cu etaj, te plimbi şi vezi tot de sus!

Diana a încuviinţat din cap în timp ce-şi desfăcea coada. S-a

ridicat cu sticla în mână, a făcut o piruetă, lipindu-şi lent pleoapele.

— Înainte dansam singură în curte, cu ochii la cer, a spus Stela, după ce a luat o gură de bere. Eram şi slabă, a adăugat cu amărăciune în glas. Domnu' Vlad dansează? a continuat mai tare. C-al meu zici c-are picioarele legate! s-a plesnit peste genunchi.

Diana s-a apropiat şi i-a dat sticla. Şi-a îmbrăţişat umerii, culcându-şi capul într-o parte şi legănându-se în ritmul încetinit al melodiei. A întins un picior în lateral, măturând uşor parchetul, cu laba încordată – îşi adunase degetele lungi ca într-un mănunchi ţeapăn. Şi-a fluturat braţele şi a schiţat cu degetul mare pe podea un semicerc, în jurul corpului, din faţă către spate, până în dreptul celuilalt călcâi. A deschis ochii şi a privit fix înainte, ţinându-se cu o mână de masă şi, fără să-şi mişte trunchiul, a ridicat piciorul mult, aproape de tâmplă.

— Doamne, ca la balet, bravo! a bătut din palme Stela. Dar mai uşor, ai grijă cu burtica.

Cântecul redevenise alert şi Diana îngâna versurile, învârtindu-se în jurul Stelei.

— Cum o cheamă pe cântăreaţă?

Diana a pronunţat repede un nume englezesc, în timp ce se apleca deasupra platoului. A luat o gură de salată şi a fluturat lingura în aer, continuându-şi dansul.

— Îmi pui şi mie o melodie?

Diana a făcut ochii mari, a lins lingura şi a luat telefonul, sprijinindu-se de masă.

— Zi!

Stela i-a dictat şi s-a ridicat cu privirea veselă. S-a lipit de tânără, urmărindu-i degetele grăbite pe tastatura telefonului.

— Ce variantă vrei? O cântă şi Bănică, uite.

— Nu Bănică, a strâmbat din gură Stela, l-am auzit la Sala Palatului, dar nu-i iese, se prosteşte, a explicat Stela, gesticulând din arătătoare pe tempoul disco al sunetelor de percuţie care deschideau melodia.

— „Timp, nu fi hain", a strigat Diana luând-o de mâini.

— Ştii şi tu cântecu' ăsta? s-a bucurat Stela, mergând în paşi de dans.

Îşi înălţa pe rând arătătoarele spre tavan, ridicând sincron şi umerii. Cico a fixat-o, mârâind, s-a ridicat şi s-a scuturat. A sărit din

coş şi a ţăcănit pe parchet până la ele, urmărindu-şi stăpâna, care îi legăna Stelei braţele într-o parte şi în alta. Din când în când îşi apleca gâtul subţire să-i vadă ochii. Stela şi-a desprins stânga dintr-a Dianei şi s-a răsucit sub celălalt braţ al tinerei. Strigau versurile şi dansau amândouă, ca un cuplu, în timp ce bichonul se ridica în două labe pe piciorul stăpânei, scheunând. La final au aplaudat, roşii la faţă. Diana s-a lăsat pe vine, l-a pupat pe Cico în creştet.

— Tu ştii cine mai dansa aşa, prin casă? Maică-mea! Doamne, ce-i mai plăcea viaţa, a spus Stela, gâfâind.

A expirat prelung, sprijinindu-şi talia de masă şi ştergându-şi fruntea.

— Când stăteam la Hala Traian, avea tanti Vichi un pick-up şi dansa cu mama şi mă băgam şi eu între ele. Ce prietene bune erau, Diana, mai rar să se înţeleagă aşa două femei, nedespărţite, a încheiat silabisind ultimul cuvânt.

— Şi ce-asculta mama ta? a întrebat Diana.

— Romanţe, Sărăroaica. „Cine-a pus cârciuma-n drum/ Ăla n-a fost om nebun“, a cântat ea şi a lăsat pe masă şerveţelul cu care se ştersese.

— Ha, ştiu cântecu’ ăsta! l-am auzit în Fratelli mixat, foarte mişto.

— Deci ascultă şi tineretu’ romanţe? s-a mirat Stela, făcându-şi vânt cu mâna. Şi tata, săracul, de doru’ ei, tot pe Sărăroaica o asculta, „O bătrână într-o garăăă/ A întâlnit o fetişoară“, a lălăit.

Dădea lent din cap, ca o cântăreaţă de muzică populară, ochii îi străluceau.

— P-asta n-o ştiu, a zis Diana, dar ştii că ai voce, Steluţ?

Stela s-a oprit şi a oftat, aşezându-se.

— *Unde e Târgovişte,* se numeşte. Ce bine i se potrivea, vai de capul lui, venea la Bucureşti după mama şi se rătăcea, ca baba asta din cântec… Plângea ca un copil, Diana.

— De ce?

— La noi în sat, la Vârfuri, toate femeile plângeau pe uliţe, pe la porţi, că le băteau bărbaţii. Şi la noi acasă, plângea tata. Când a plecat prima oară maică-mea, mi-amintesc şi acum, se pregătea de serviciu amărâtu’ şi ne întreba pe mine şi pe frati-miu unde ţinem maiourile, deloc nu se descurca fără ea. Aşa neajutorat, mai rău ca un copil.

— Unde pleca mama ta?

— Unde vedea cu ochii, a ridicat din umeri Stela, cel mai mult îi plăcea la Bucureşti, la tanti Vichi. Şi-aşa am ajuns eu să fac liceul economic, pe strada Traian, aproape de Foişor. Am învăţat carte, Diana, am ieşit cu meserie, datorită lu' maică-mea, Dumnezeu s-o odihnească.

— Cine era Vichi asta?

— Era pedagog la liceul meu, preda lucru manual şi ea a învăţat-o pe mama să mă dea acolo, i-a găsit şi ei post la un centru de tricotaj, Tricotextil îi zicea. Trebuia să se fi născut la oraş, nu-i plăcea la ţară şi-o apuca aşa, din senin, o nebunealã, fugea de-acasă cu săptămânile. Nu ştiu cum a cunoscut-o, dar erau cele mai bune prietene.

— Şi fratele tău unde-i acu'?

— S-a prăpădit de tânăr.

— Hai, mă, i-a scăpat un vaiet Dianei.

— După ce-a murit mama, înainte să plece militar, s-a întâmplat. Eram primul an de liceu şi venisem acasă, în vacanţă. Seara îşi făcea bagaju' şi, dimineaţa, l-am găsit atârnat de grindă, se cocoţase pe valiză – parc-o văd, verde, din lemn. Înainte aşa se pleca-n armată, cu valiză de lemn, ştii?

— O, ce trist, Stela, a rostit prelung Diana.

A clătinat din cap, cu buza de jos răsfrântă.

— Am trecut prin multe, Diana, dar niciodată nu m-am gândit să mă omor. A lăsat scris că din cauza unei fete care nu-l iubea, dar nu ştiu ce era în capul lui, zău. Parcă nu era destul că murise mama, cică de la ficat pornise, dar să ne ferească Dumnezeu de întristare, că de la cap se duce boala-n corp. Mergeam singură la Colţea, mă ştiau toate asistentele. Mi se rupea sufletu' de ea când îi scoteau lichidu'... Umplea o găleată şi, după aia, îi înfăşau burta, ca la bebeluşi. Mi-era dor şi de tata, ce-a mai jelit-o şi el. „Să-l ia naiba de Bucureşti, că de la oraşu' ăsta i se trage", zicea. Şi după aia să facă şi Mihăiţă aşa o prostie.

— Hai, lasă, Stela, nu te mai gândi. Mai punem muzică, ia zi, ce vrei să asculţi?

— Ia pune Al Bano şi Romina, pe ăsta am dansat prima dată cu Mircea, aşa l-am cunoscut! Ştii ce dansator era? Se urca pe mese, Diana, până i-a zis una că, dacă s-ar vedea în oglindă, n-ar mai

dansa niciodată. Da' de unde?! O afurisită, Diana, era îndrăgostită de el, o geloasă, pe mine mereu m-au invidiat femeile, n-am avut o prietenă aşa bună, cum avea mama pe Vichi.

Diana i-a căutat pe cei doi cântăreţi şi au ascultat muzică italiană, fredonând şi mâncând. În lumina înserării, doar mobila şi perdelele albe mai luminau livingul. După o vreme, tânăra a dat mai încet sonorul şi a întrebat-o ce muzică ascultă copiii ei.

— Lui Manu îi place aia clasică şi aia spaniolă, de Zumba, ştii? şi-a mlădiat Stela pieptul mare.

— Ei, na! a râs Diana. El parcă s-a angajat la o sală?

— Da, da, şi-acolo le dă voie angajaţilor să facă sport.

— Şi Lăcră?

— Lăcrămioara asculta o muzică, aşa... insuportabilă, n-aveai cum să dansezi pe ea. N-am văzut-o niciodată dansând. Când mi-a zis o vecină că ce-a mai dansat Lăcrămioara mea la majoratu' lui fie-sa, c-avea nişte mişcări ca la televizor, mai să n-o cred.

Vorbise rar, cu glasul schimbat, pe un ton grav. Diana a oprit muzica şi s-a aşezat în genunchi pe scaun.

— Rock? a întrebat şi a rupt o fâşie de lipie, pe care a uns-o cu humus.

— Nu ştiu să zic, a răspuns Stela, împreunându-şi mâinile în poală.

A plecat capul şi a ridicat din umeri. A luat un şerveţel, şi-a apăsat cu putere buzele.

— Eu sunt un om vesel, Diana, şi vorbesc despre orice. Dar ea era aşa, s-a oprit cu o expresie de nelinişte. Nu ştiu, parcă mă critica cu privirea. Uite, de exemplu, când i-a venit prima oară menstruaţia, nici nu mi-a zis, am aflat de la soacră-mea, a adăugat pe un ton mai hotărât.

— Dar tu n-o întrebai?

Stela şi-a înclinat capul cu un aer nesigur.

— Era foarte retrasă în sine, cum să-ţi zic, nu se putea discuta cu ea, serioasă mereu. Uite-aşa, cum e doamna notar, înţelegi?

Diana a surâs, răscolind cu furculiţa rămăşiţele de pe platou.

— În fine, a oftat, fiecare cu felul lui, Diana. Dar ia zi-mi, şi-a reluat Stela tonul vioi, ce operaţie ORL şi-a făcut doamna Ligia?

— La ochi, pleoapele.

Diana a lăsat furculiţa pe farfurie şi a luat o fărâmă de morcov

de pe fundul castronului. Şi-a scos picioarele de sub ea şi le-a încrucişat sub masă. I-a făcut cu ochiul mestecând, în timp ce-şi strângea părul în coadă.

— Păi, asta-i la oftalmolog, dacă-i la ochi, nu?

— Nţ, la estetician. Şi-a operat pleoapele, a şoptit Diana, lăsându-se spre ea.

— Fugi de-aici, a strigat Stela. De ce?

— Ca să arate bine.

— La vârsta ei?

— E de-o seamă cu tine, Stela.

— Păi, tocmai, de-aia zic, ce-i mai trebuie?! Mă rog, adevăru' e c-avea nişte pungi negre, s-a pipăit ea sub ochi, îi atârnau ca la câinii ăia, cum le zice, e o rasă cu cearcăne. Deci de-aia stătea ea ascunsă, a comentat pe un ton atotştiutor, cu o mină lămurită. Doar un pic i-am văzut faţa, zici că era bătută.

— Da, cam două săptămâni a fost vânătă.

— Ia uite, mă, şi mie mi-a spus c-a fost de ORL. În orice caz, îi trebuie şi ORL. Am auzit-o sforăind, ai văzut cum vorbeşte? Zici c-o ţine cineva de nas.

Diana a râs, strângând-o de încheietură.

— Mă rog, treaba ei, ce mă interesează pe mine?! Sănătoasă să fie, e ea mai aspră, dar ne înţelegem. Ştii ce cred eu? Cred că pân' la urmă şi la urmă se-mpacă cu domnu' Ţane, ce zici? Că mai trece pe la el, eu găsesc în aspirator păr de femeie, ca al ei, şi n-au divorţat în acte.

— Mm, habar n-am. Dar pe mama lui Vlad ai văzut-o vreodată, Stela? a adăugat Diana cu un aer interesat.

— N-am prins-o pe prima nevastă, adică nu aveam aşa relaţii cu ei atunci. M-am apropiat de familia lor când m-a rugat domnu' Ţane să o îngrijesc pe maică-sa, Lia.

— Aha.

— Şi după ce-a murit bătrâna, hop, s-au despărţit, a bătut din palme Stela. N-a avut noroc la neveste domnu' Ţane, dar se descurcă singur, văd. Auzi, ştii cu cine seamănă doamna notăriţă? Am avut eu o comisară care mă ancheta, Doamnee, leit doamna Ligia. „Hoaţo, hoaţo, recunoaşte c-ai vrut să furi!", aşa-mi striga. Nenoro…

— E foarte mulţumită de tine Ligia, a întrerupt-o Diana,

atingându-i cotul.

— Ei, na!? Nu se plânge de mine?

— Doar că vorbeşti mult la telefon, i-a zis pe un ton amuzat Diana.

— Ştiam eu, dar ce să fac? a continuat cu o expresie contrariată. O vorbă nu scoate, aşa ursuză, a rostit prelung, m-apucă plictiseala când calc şi mai dau telefoane.

— M-am mirat, i-am zis că la noi nu vorbeşti la telefon. Dar lasă, c-acum merge la cabinet, doar după operaţie a lucrat de-acasă. Stela, pe mine m-a moleşit berea asta, mă duc sus, a spus Diana, mângâindu-şi burta pe sub hanorac.

A căscat, întinzându-se, şi a dat să adune resturile.

— Ei, ce faci? s-a ridicat Stela. Las' că strâng eu, i-a prins mâna. Bogdaproste, Diana, să fie pentru sufletul mamei tale, a zis, strângându-i încheietura. Aşa-mi place de tine, ce apropiată eşti, cum pot să discut cu tine ca de la suflet la suflet.

S-a aplecat şi i-a sărutat creştetul.

— Mulţumesc mult c-ai stat cu mine, Stela, i-a răspuns ea, îmbrăţişând-o de pe scaun.

Înainte să urce, l-a luat în braţe pe Cico, care nu se mişcase de la picioarele ei, şi l-a dus în coş. Stela a cărat tacâmurile şi vasele goale la bucătărie. Le-a spălat şi le-a lăsat pe scurgător. A scuturat faţa de masă pe terasă. Aerul rece al serii era albastru-închis. A aţintit viespile roind deasupra iederii înflorite, cu bobiţe mov, care se întindea peste vârful gardului de lemn, până la vecini.

— Nţ, pitica de Camelia, n-a ajuns în vârf, a murmurat. Parcă n-avea scară! Tot eu să mă urc s-o tai, a bombănit.

Cu ochelarii deasupra cocului, a scos tubul de cremă şi rujul din buzunar, le-a pus în traistă, s-a încălţat şi, în timp ce-şi încheia nasturii jachetei, şi-a dat ochii peste cap.

— Na, belea, ce-oi fi făcut cu telefonu'? a zis şoptit.

S-a descălţat cu un oftat prelung şi s-a îndreptat spre scară. Cico a întins gâtul şi a adulmecat-o, cu privirea speriată. Şi l-a culcat înapoi, pe labele din faţă, urmărind-o cum urca treptele pe vârfuri. Culoarul de la unu era învăluit în întuneric. Prin geamul dintre etaje, Stela a văzut felinarul din stradă aprinzându-se. A păşit încet până în capăt şi a tras perdeaua de la fereastra balconului. A urcat la mansarda luminată slab de aplicele în formă de semilună şi s-a

oprit în faţa băii. A ascultat clipocitul apei în chiuvetă. În dreapta, pe masa de toaletă, telefonul ei vibra şi lumina intermitent. L-a luat şi, când a zis încet „alo“, din baie a răzbătut un suspin.

— Te sun eu imediat, Mircea, a şoptit şi s-a îndreptat fără zgomot spre scară.

Şi-a ciulit urechile – robinetul susura mai încet. La jumătatea treptelor, suspinatul s-a auzit mai tare, urmat de hohote de plâns. S-a grăbit înapoi, şi-a lipit urechea de uşa băii şi a ascultat.

— Diana? Eşti bine?

A ciocănit şi a apăsat clanţa, cercetând prin uşa întredeschisă. Un miros acru a făcut-o să strâmbe din nas. Preşul alb, pufos era împins sub chiuvetă unde firul de apă şiroia irizat de becul de deasupra oglinzii. În stânga i-a văzut linia ondulată, mai închisă la culoare, de vertebre noduroase a spatelui. Diana îşi culcase capul pe capacul closetului, încolăcindu-l cu braţele şi picioarele goale. Părul i se revărsa ca un evantai roşcat, atingând racordul dintre closet şi rezervorul de apă. Stela a ridicat periuţa electrică din savonieră, a pus-o în suportul de pe dulăpiorul înalt, lângă tubul de pastă. S-a apropiat şi i-a aţintit venele care i se reliefau pe bicepşii bine conturaţi.

— Ţi-e rău, Dienuţ? a şoptit, oprind robinetul.

I-a răspuns cu un vaiet prelung, amestecat cu murmurul apei care se scurgea în bazinul veceului. Stela a luat halatul subţire, agăţat pe cuierul uşii, i-a acoperit spatele. Cu palma sub bărbie, i-a ridicat cu grijă capul, trăgând-o de pe closet. I-a învelit sânii ca de fetiţă, mai albi decât restul pielii, desenaţi de urmele sutienului. Sfârcurile întărite se iţeau prin materialul alunecos al halatului.

— De ce stai aşa, Dienuţ, uite ce rece eşti, a spus încet, în timp ce se străduia să-i vâre mâinile pe mâneci.

— Să nu mă stropesc, a murmurat ea, cu pleoapele lipite.

Stela s-a încruntat şi i-a ridicat bărbia. Dârele negre de rimel i se întindeau până în colţurile gurii, cu urme de salivă.

— Hai în pat, hai cu Stela, i-a şoptit şi a ridicat-o de subsuori.

I-a petrecut piepţii halatului peste umflătura burţii, acoperită de talia înaltă a chiloţilor boxer, coloraţi, ca un şort de copil. A condus-o încet afară, luând-o pe după umeri.

— Morcovii ies primii, a rostit neclar Diana.

A repetat apoi mai clar.

— I-ai mâncat pe toţi, Ronţăilă, i-a răspuns Stela cu voce încurajatoare, frecându-i braţul.

Au străbătut încet prima încăpere a mansardei şi au intrat în dormitorul dinspre stradă. A aşezat-o pe marginea patului şi a aprins veioza de pe noptieră.

— De ce ies primii? a întrebat, scâncind şi legănându-se, cu palmele pe faţă.

Stela a căutat sub pernă şi i-a tras peste cap cămaşa de noapte, i-a dezbrăcat apoi halatul.

— Şşş, hai că faci nani-acum.

A culcat-o pe pernă.

— N-are logică… Morcovii trebuie să rămână, a îngăimat cu faţa ascunsă în păr.

S-a întors pe burtă.

— De ce nu rămân? i s-a auzit înăbuşit glasul.

— Rămân cu tine, Dienuţ. Dintr-o bere să te necăjeşti aşa? s-a mirat Stela, masându-i spatele.

— Îi fac rău.

— De domnu' Vlad zici?

— De bebeluş, n-are ce mânca Stela, pun morcovii semn, să-i las ceva, dar ies primii, a vorbit cu vocea sugrumată şi a izbucnit în plâns.

Stela a rămas cu mâna nemişcată pe cămaşa ei. I-a atins părul, i l-a tras de sub gulerul fin.

— Şi broccoli şi castraveţii ies primii, s-a tânguit. Am încercat, a îngăimat şi vocea i s-a frânt.

— Ce-ai încercat? a întrebat-o blând Stela, mângâindu-i şuviţele pe spate.

— Să fac barieră, să aibă ce mânca.

— Cine?

— Bebeluşu', s-a văitat Diana.

— Ai greţuri? Şi eu aveam cu Lăcră, dar să vezi că trec. Mă mir că mai ai şi-acu'.

— N-am greţuri, n-am avut, i-a tremurat vocea.

— De la bere e, sigur, ţi-aduc lămâie?

Şi-a aplecat urechea deasupra ei şi a ascultat. Diana şi-a tras nasul şi a gemut.

— Unde-i mama, Stela, unde s-a dus? a sughiţat, apucându-i

mâna.

— O, suflete, doru' ăsta-i cel mai greu, da, că nu ştim unde se duc.

I-a apăsat spatele prelung, în timp ce tânăra suspina, cu gura lipită de mâna ei.

— La parastas mi-a zis tanti Ani că, dacă nu mănânc colivă, n-o să mă-ntâlnesc cu ea pe lumea ailaltă şi-am mâncat şi porţia lu' Vlad… Şi dup-aia m-am dus la baie, acolo, la restaurant, nu mă pot opri… Şi-acu' n-o s-o mai văd pe mama, Stela? Ce mă fac? a vorbit cu vocea sfâşiată.

— Nu mai plânge, că te doare capu', te deshidratezi. Te culci, asta faci. Şi-o să te-ntâlneşti cu mama, dar mai e până-atunci, hăhă. Să vezi tu ce bine o să fie când vine copilaşu', cum să-ţi zic, copiii au aşa o poftă de viaţă, că uiţi de toate. Ce ştiu ei de moarte? Pff, habar n-au.

— Da?! s-a auzit, întretăiat, glasul ei.

— Îhî, cu copiii e greu, dar frumoos… Dacă ai cu cine să-i laşi, adică e bine să pleci de-acasă, mai pleci, mai vii, a adăugat Stela, aplecându-se la urechea ei.

— Stela, pe mine mă urăşte Iris, am sunat-o să-i zic la mulţi ani, a vorbit cu glasul mai stăpânit, mi-a zis că sunt o târfă care l-a furat pe taică-su şi că-n fiecare zi se roagă să dea o maşină peste mine.

— Ce-i trece prin minte, zgâtia, a râs Stela. Copil, na, se face ea mare şi-o să-i fie ruşine. Tu să stai liniştită, că nu se potrivea maică-sa cu domnu' Vlad, o acriturăă… Şi grasăă, degeaba era mare profesoară. De-aia nu mai poate domnu' Vlad de doctoratu' ei, ditamai batoza!

A scos limba între dinţi şi a scos un fâsâit caraghios. Diana a hohotit prelung, sugrumat.

— Şşş, gata, gata, a liniştit-o Stela, masându-i spatele.

După o vreme a rămas cu mâna nemişcată şi a ascultat liniştea din cameră. De-afară a răzbătut zgomotul unei maşini în viteză, împrăştiind frânturi de manele. A învelit-o până sus, îndoind capătul pilotei sub ceafă, a stins veioza şi a ieşit fără zgomot.

Mircea a scos telefonul din buzunarul interior al gecii tocite, de blugi şi a înaintat. S-a uitat prin geamurile magazinului, cu expresia lui uşor mirată, obosită, aşteptându-şi rândul în piuitul

caselor de marcat – ultimele raze de soare tocmai se stingeau. Şi-a pus ochelarii de citit şi a tastat un mesaj: „Ai păţit ceva?“. A aşteptat aţintind ecranul. „NU“, a venit repede răspunsul.

Oare la ce familie era azi? Stela îi amintea în fiecare dimineaţă la cine merge, dar el nu era atent. Ciudat că i-a răspuns aşa scurt. Ea, care nu rata nicio ocazie să-i povestească ce face la lucru. De câte ori o amuza sau o enerva ceva la unul dintre membrii familiilor la care făcea menaj, simţea nevoia să-l anunţe şi îi trimitea mesaje sau îl suna. În ultimii ani, după AVC, îl căuta de două-trei ori pe zi, „ca să ţină permanent legătura“. De cele mai multe ori o asculta şi o liniştea sau râdeau împreună, alteori era nevoit să-i închidă, ca în seara premierei cu *Pescăruşul* – îl sunase exact când discuta cu scenograful. I-a respins apelul şi mai târziu i-a citit mesajul: „Ştiu cu cine seamănă Marinică, ţii minte că erau doi care se ţineau de capu’ lu’ Pinocchio? O vulpe şi-un motan nu-l lăsau să meargă la şcoală. E, Marinică e motanul!“. Iar la pauză a venit altul: „E nervos regizoru’?“.

Când era Lăcră mică şi se certau în maşină, se întindea peste el să-i claxoneze pe şoferii care mergeau încet sau le tăiau calea. De fapt, şi când nu se certau, obişnuia să se bage peste el, să-l ajute să iasă dintr-o situaţie sâcâitoare sau să-i pedepsească pe cei care-i complicau viaţa în trafic. Cum s-a întâmplat odată, în drum spre teatru, când maşina care îl agasa cu încetiniri şi frânări bruşte, acordări greşite de prioritate a schimbat într-un târziu banda şi Stela, aflată în dreapta lui, a coborât geamul şi i-a strigat şoferiţei: „Proasto, proasto! Eşti o vacă proastă!“. Şi el a recunoscut-o pe doamna Edith, responsabila de la Personal, care-l angajase.

De la întâmplarea cu cărţile, o credea în stare de orice. Nu se mai mira când afla că întârzie la serviciu pentru că le sare în ajutor necunoscuţilor. Într-o zi l-a sunat Ţane să-l întrebe ce-i cu Stela de nu apare – o apelase şi telefonul părea închis. Mai târziu l-a anunţat ea că totul e în regulă: condusese acasă o bătrână care se rătăcise. Altă dată văzuse un accident pe Grefoaicele. Se alăturase mulţimii adunate şi sunase la 112 să anunţe „un accident cu şofer băut“, dar s-a dovedit că se înşelase. Operatorul de la Urgenţă o informase că cei doi şoferi pot rezolva situaţia cu o „amiabilă“, prevenind-o că, dacă etilotestul nu detectează consumul de alcool, martorul care a solicitat deplasarea echipajului va plăti amendă.

Aşa era Stela, întotdeauna bine-intenţionată, un fel de justiţiară, care voia să rezolve situaţii complicate, uneori şi pe cele care nu o priveau.

Când o vedea cu ochii în lacrimi, incapabilă să înţeleagă că poveştile din capul ei nu se potriveau cu realitatea, i se făcea milă de ea, la gândul că e singurul care o vede aşa cum e: o visătoare, nu o şmecheră sau o şarlatancă, cum putea crede cine nu o cunoştea bine. Ce o să se întâmple cu ea fără el? Dar mai erau oameni care îşi dădeau seama că soţia lui e un om bun şi corect. Marin Ţane i-a luat apărarea când a făcut „cea mai mare prostie din viaţă“ (cum zicea ea). Lăcră nu aflase niciodată, ce rost avea să-i spună adevăratul motiv pentru care maică-sa îşi pierduse serviciul de casieră la Depozitul de carte? Mititica, se lupta cu problemele ei, singură, departe. Ţane a crezut în nevinovăţia ei: „Mircea, dragă, românii-s de două feluri: hoţi şi visători. Stela nu e hoaţă, e cinstită, dar aşa o trăsnităăă, ce n-am pomenit, o ză-pă-ci-tă“. Şi ea, care se considera o femeie serioasă. Sau nu, „o persoană la locul ei“, cum completase pe Facebook, la una din rubricile profilului, pe care şi l-a şters după întâmplare. „Cu viaţa nu te joci, Stela!“, i-a spus atunci Ţane, cu arătătorul în aer şi receptorul la ureche, aşteptând să-i răspundă fiul lui, Vlad, penalist, care avea să o scoată din încurcătură.

Oricât de greu îi venea Stelei să vadă, asta făcea uneori, se juca cu viaţa, ca un copil care nu se teme de urmările faptelor. Cum nu i-a trecut prin minte că nu-i o joacă să ia cărţi de la serviciu şi să le vândă, ca şi cum erau ale ei? „Cea mai mare prostie din viaţa mea am făcut, vă rog să mă iertaţi“, le-a spus când s-a întors de la secţia de poliţie şi Emanuel, care avea treisprezece ani pe atunci, a luat-o în braţe şi a rugat-o să nu mai plângă. „Ce i-ai zis lui Emanuel?“, a întrebat-o când au rămas singuri. „I-am zis că am avut un ghinion la serviciu.“

Un ghinion? Mai bine că l-a scutit de povestea înşelătoriei, pe care fiul lor a aflat-o mai târziu, dar în ziua aia, pentru prima oară, s-a temut că Stela a luat-o razna. Ea chiar se credea librar? Îşi închipuia că e normal să ia cărţile de pe rafturi şi să le vândă oricui îi ieşea în cale? Că e mai mult decât o casieră? Pe atunci încă sperau (mai ales ea) că vor câştiga procesul cu Eva Weiner. Începuse şcoala de şoferi şi, seara, după ce se lăuda cum îi ieşeau

ei, din prima, parcările laterale, îi povestea de colegele care se înscriseseră la Spiru. „Ce mi-ar plăcea şi mie. Poate, după ce scăpăm de procese, mă înscriu şi eu.“ „Da, vedem“, mormăia el, dar nu bănuia că ea visa să devină o persoană cu studii, că visa la cine ştie ce carieră. Şi-apoi s-au ţinut lanţ necazurile. Stela lucra pe unde apuca, au pierdut casa, le-au murit părinţii (mama lui, tatăl ei), au vândut maşina.

Toţi anii ăia a trăit cu gândul că măcar sunt sănătoşi, iar după AVC, cel puţin o vreme, părea că a înţeles şi Stela că era un miracol că supravieţuise şi ce noroc avuseseră cu apartamentul din Mocani. Doctoriţa de familie, bine intenţionată, o sfătuise să se roage şi a trimis-o la duhovnicul ei, deşi în viaţa lor biserica însemnase doar botezuri, cununii şi înmormântări. Dar ce rău putea să aducă credinţa? Uite că a putut, că duhovnicul avea un fix cu semnificaţia numelor şi a convins-o pe Stela că ea e un stâlp şi că locul lui *Emanuel* (adică „Dumnezeu este cu noi“) e în casa lui Dumnezeu, mai precis, la Seminarul Teologic. Oricât de evlavioasă intenţionase Stela să devină, duhovnicul o dezamăgea. „Cum să ne oblige să rămânem după Liturghie, că vine Puric, cu cartea, la enoriaşi? Hai, am fost de acord să port fustă în biserică, că şi-aşa m-am îngrăşat şi nu mai încap în blugi, deşi mi se pare o idee ţărănească, dar să ne pună să-i ascultăm cum bat câmpii ba pe Părintele Necula, ba pe nu ştiu ce istoric, cu vestuţă croşetată? La ăla mă lua somnul când citea. Şi mie-mi place să citesc, dar nu istorie, poveşti de viaţă.“

„Cum îngăduie Dumnezeu?“, plângea când au fost evacuaţi şi Primăria nu avea locuinţe sociale. „Nu mai fac faţă cu Dumnezeu ăsta!“, a izbucnit când au pierdut şi procesul cu statul. Se certa cu glas tare cu Dumnezeu, apoi îşi cerea iertare şi se împăcau. Iar în 2015, când Emanuel nu l-a mai suportat pe pedagogul care-l chinuia şi a plecat de la Seminar, a rupt de tot relaţia, ca şi cum, odată cu renunţarea băiatului la liceul cu profil religios, redevenise şi ea laică. O toană a Stelei din cauza căreia Emanuel se mutase, în clasa a zecea, la un Colegiu Tehnic din cartier, singurul care-l acceptase la mijlocul semestrului.

O rugase să nu se mai plângă de pierderea casei sau, măcar, să-l scutească pe el de văicăreală. Şi în ultima vreme îi respecta rugămintea. Dar ştia că tot la casă e cu gândul. Cati, vecina cu care

copilărise în cartier, născută cu cioturi în loc de picioare, făcea zilnic ture în scaunul cu rotile şi, când se întâlneau, îi spunea ce rău îi pare de necazul lor şi cât de tare poate să sufere Stela, dacă dă mereu târcoale pe Palisadei. Stela o întreba dacă ştie cine stă acolo, cu ce se ocupă mizerabilii care s-au mutat în ea. Dintotdeauna l-a uimit cât de uşor intra în vorbă cu oricine, cu vânzătoarele, cu vecinii sau cu necunoscuţi şi cum, în două minute, le povestea toată viaţa.

Normal că şi el suferea după casă, dar mai dureroasă i se părea înstrăinarea Lăcrămioarei. Să nu-şi mai vadă fata de paisprezece ani, iar pe nepot, doar pe ecranele calculatorului, ale telefonului? Mergea deja la şcoală şi el nu-l strânsese niciodată în braţe. La fiecare salariu le trimitea câte-un ajutor şi strângea bani pentru o călătorie la Londra – îşi pierduse speranţa că Lăcrămioara o să vină în ţară. Divorţul nu se finalizase, iar tatăl nu-şi dădea acordul pentru plecarea copilului din ţară, pentru o vizită în România.

De câte ori se gândea la copiii lui, îl înţepa ceva în piept. Parcă amândoi aveau o suferinţă ascunsă. Când îl vedea pe Emanuel, mereu cu capul plecat, plecând la serviciu, cu mânecile suflecate şi gleznele goale, indiferent de vreme, simţea că dăduse greş cu copiii. Îşi amintea cu amărăciune de certurile dintre Stela şi fiica lor. Probabil că Lăcrămioara de abia aşteptase să scape de acasă. Cu puţin timp înainte de plecare, devenise tăcută şi la fel de retrasă ca fratele ei acum.

A golit coşul de produse şi banda le-a purtat spre mâinile casierei, care le-a scanat rapid. A ajuns acasă înaintea Stelei şi s-a apucat să aranjeze cumpărăturile în bucătărie, aruncând câte un ochi la telefon. Când a auzit cheia rotindu-se în yală, gândurile i-au zburat şi a răsuflat uşurat, ascultând vocea însufleţită a soţiei lui.

— Cred că ştiu ce înseamnă să îmbătrâneşti, i-a strigat în loc de salut, în timp ce se descălţa.

Mircea a ridicat capul şi i-a zâmbit. Cutele adânci care-i coborau de la rădăcina nasului, unindu-se cu colţurile gurii, şi părul cărunt de la tâmple îl făceau să-şi arate vârsta, dar, când zâmbea, căpăta un aer glumeţ, de copil, accentuat de expresia lui întrebătoare, ca şi cum aştepta mereu un răspuns.

— Te-ai rujat? a întrebat-o şi a aşezat sticla de lapte pe uşa frigiderului.

Stela şi-a dus degetele la buzele care mai păstrau culoarea aprinsă.

— M-a rujat Diana cu ceva… Rezistent.

Şi-a ţuguiat buzele şi a schiţat un sărut.

— Cât m-am ţinut să-ţi zic de făină, i-am promis lui Manu că fac clătite, a zis ea cu regret în glas, dezbrăcându-şi jacheta.

— Am luat făină, să trăiţi, i-a răspuns el.

Împăturea sacoşa, aplecat în faţa aragazului.

— Hai c-a pornit, a continuat cu vocea mulţumită, mijindu-şi ochii la becurile care luminau geamul cuptorului. Ia zi, ce înseamnă să-mbătrâneşti? a întrebat cu un aer glumeţ.

— Înseamnă când nu mai poţi să-ţi înghiţi strănutul, a zis ea, ducându-şi degetele în dreptul nasului.

Şi-a scuturat palma.

— Adică nu mai pot să strănut încet, a explicat cercetând oalele din frigider, fac ca măgarii. Primul semn la mine, a adăugat cu arătătorul în aer.

— I-auzi! a zâmbit el şi s-a aşezat la masa lipită de perete.

Stela se mişca în bucătăria strâmtă de la frigider la aragaz şi dulapul înalt de lângă fereastră, pregătind masa. A atins caloriferul şi l-a întrebat dacă l-a aerisit.

— Pe toate, da, i-a răspuns el, urmărind-o cum amesteca cu polonicul într-o crăticioară roşie cu buline albe.

Stela a verificat vasul din cuptor şi l-a scos pe un fund rotund, de lemn. I-a pus ciorbă şi s-a aşezat în capătul mesei dinspre frigider, sprijinindu-şi bărbia în palmă.

— Tu nu mănânci? a întrebat Mircea cu lingura în aer.

Ea a clătinat din cap, cu un aer superior.

— Pe mine m-a invitat Diana la masă, a zis, mângâindu-şi circular abdomenul, şi la dans, a completat, punându-şi mâinile în şolduri.

Îl fixa cu o căutătură plină de nerăbdare. Mircea a suflat în lingură, privind-o neîncrezător.

— Diana?

— Diana lu’ domnu Vlad.

— Şi la dans?

— Pfoa, s-o vezi ce sus ridică picioru’! a început ea, în timp ce sfredelea o felie de pâine cu degetul. Mi-a dat humus, a continuat,

plescăind de plăcere, o bunătate.

Mircea mesteca fără grabă, cu un aer neimpresionat.

— Humus cu lipie, a completat ea mai tare. Şi nişte chifteluţe cu o salată de pătrunjel, cum le zice…

— Falafel şi tabbouleh, a întrerupt-o Mircea şi a lipit farfuria de buze, a băut restul de zeamă.

Stela s-a plesnit peste genunchi şi l-a întrebat de unde ştie.

— Ne mai aduce Bistriţeanu.

— Aha, deci ştii cum e.

— Îhî, dar nu mi se pare cine ştie ce, a spus el, întinzându-i farfuria goală. Pune-mi tot aici.

Stela i-a umplut farfuria cu tocăniţă şi i-a lăsat-o în faţă. A rămas în picioare şi a căscat ducându-şi mâinile la ceafă. Şi-a desfăcut fermoarul de la spate şi a dibuit închizătoarele sutienului, descheindu-l cu mişcări sigure. I-a tras bretelele pe dedesubtul mânecilor scurte, îndoindu-şi coatele, şi le-a atârnat capetele în faţă. Cu un gest scurt, din încheietură, a scos sutienul prin decolteul rochiei şi l-a fluturat, aşezându-se.

— Mi-ai pus prea mult, a zis Mircea, strivind un cartof cu furculiţa.

S-a ridicat şi a scos din frigider un borcan cu castraveciori.

— Şi-am băut o bere fină, cu lămâie, direct din sticlă, a continuat Stela cu glasul însufleţit.

Îi aştepta reacţia, cu sutienul înfăşurat pe încheietura dreapta.

— Aa, a tresărit Mircea, atingându-i bărbia, de-aia îţi străluceau ochişorii.

— E, de la o bere?! s-a foit ea pe scaun, pipăindu-şi pieptul prin rochie.

— Cu lămâie, zici?

— Îhî, a încuviinţat Stela şi a rămas cu mâinile nemişcate dedesubtul sânilor, fixându-l.

— Corona?

— Şi de-asta bei la teatru?!

Mircea a râs, cu capul plecat.

— Tu ce-ai făcut azi? S-a mai certat careva? s-a interesat Stela, ciugulind pâine.

— Nimic deosebit.

— Eu i-am plâns azi de milă lu’ Diana, stai să vezi când o veni

copilu', vai de capu' ei ce-o aşteaptă, dar măcar uită de maică-sa. Ştii ce i-a zis Iris când a sunat-o s-o ureze?

— Ce? a întrebat el, cu o expresie mai interesată.

A scuturat castravetele de buza borcanului înainte să-l muşte.

— Că e o curvă care l-a furat pe taică-su şi să dea Dumnezeu s-o calce maşina, a rostit ea pe nerăsuflate.

— Iris, zău? a clătinat Mircea capul, netezindu-şi palmele una de alta. Ia uite, şi cântă la pian fetiţa!

— Pardon, să nu mint. Târfă, nu curvă, s-a corectat Stela, lovindu-şi tâmpla cu vârful degetelor.

— Mă rog, copil, a zis el, ridicând cana de pe masă şi gesticulând cu ea spre chiuvetă. Parcă-i de-o seamă cu Geo?

— Ei, de unde? Opt face Iris, a spus Stela şi s-a grăbit să-i dea apă.

S-a aşezat şi a reluat povestirea pe acelaşi ton avântat, plină de vervă. Îşi ridicase poalele rochiei deasupra genunchilor, depărtaţi, cu tălpile pe bara scaunului. Mircea s-a dus la chiuvetă şi a vărsat apa. A lăsat robinetul să curgă şi, cât a aşteptat, a tras o scobitoare din cutiuţa cilindrică de pe blat. Şi-a pus un deget în jetul de apă şi apoi a umplut cana. A băut cu poftă şi s-a aşezat la loc, cu scobitoarea între buze.

— Duce greu sarcina, azi ce-a mâncat şi ea mai cu poftă, că, în rest, dă-i cu morcovi, dă-i cu mere. Dar a stricat orzul pe gâşte, dup-aia a vărsat. Ceva e-n neregulă cu ea, aci, veselă, cu cracii-n tavan, aci, plânge.

— Mi-a zis Ţane că a făcut-o maică-sa cu cine-a nimerit. Nu-l cunoaşte pe taică-su şi nu mai are pe nimeni, doar o mătuşă din partea bunică-sii, la Braşov. Nu prea-i convine lui c-a rămas gravidă.

— I-auzi?! Mie nu mi s-a plâns de ea. Ştii c-a fost aseară la mitingu' ăla mare? I-am luat o hârtie din birou, să-ţi arăt ce scrie, da' n-o mai găsesc, ce-oi fi făcut cu ea? a vorbit Stela uitându-se în stânga şi în dreapta. Vlad s-a dus la Iris, ştiai? Şi-mi stătea pe limbă s-o întreb pe Diana: unde doarme el când merge la Viena? O dormi acasă la ele, cu grăsana de maică-sa?

Mircea şi-a tras scobitoarea dintre buze.

— Ei, ce, n-are el bani să stea la hotel? Nu mai are treabă cu fosta, pentru copil se duce.

— Da, a încuviinţat Stela prelung, aşa i-am zis şi eu, dar ea se consumă de câte ori pleacă. Azi bălmăjea ceva de bebeluş, că cică-i face rău că nu mănâncă, că nu poa' să ţină morcovii, dup-aia, iar s-a pus pe jelit după maică-sa.

El a ridicat din umeri, frecându-şi ochii cu palmele.

— Nu ştiu, parcă la toţi ne intră câte-un drăcuşor în cap şi nu ne lasă să ne bucurăm de nimica. Ştii că notăriţa s-a operat de cearcăne? Aşa, de frumuseţe, nu că trebuia… Zici că era bătută ultima oară. De ce l-o fi lăsat ea pe Ţane la bătrâneţe?! Şi el, în loc să-şi vadă de teatru, face pe măscăriciu-n piaţă, zici că-i urs din ăla, de joacă cum îi cântă alţii. Ce să mai, dacă şi Diana, fată frumoasă, deşteaptă, apare ea şi-n reviste şi tot necăjită e, a continuat Stela, privind în gol, cu mâna în sân.

Şi-a strâns buzele şi a dat din cap. L-a aţintit pe Mircea, care înţepa cu vârful scobitoarei muşamaua colorată, cu urme de tăieturi, de parcă nu o auzea.

— Şi am impresia că se flămânzeşte, i-a spus atingându-i umărul, domnu' Vlad n-o vede că-i slabă moartă, şi-acu', gravidă?

Un scrâşnet de roţi frânând brusc şi, imediat, glasul unui bărbat înjurând au răzbătut din stradă. Stela s-a grăbit la fereastră, a privit prin perdea, ridicându-se pe vârfuri.

— Mai ţii minte când Lăcră mânca doar mere şi gumă de mestecat? a întrebat Mircea pe un ton liniştit.

— Lăcră? s-a mirat Stela.

S-a aşezat la loc, trăgându-şi rochia peste genunchi.

— Era la liceu, printr-a unşpea, parcă?

— Nu-mi amintesc, a dat din cap cu putere ea.

S-a apucat să strângă masa cu mişcări repezi. Farfuria şi tacâmurile au aterizat cu un sunet prelung pe fundul chiuvetei, ca un vibrato. A acoperit capacul borcanului, învârtindu-l cu putere.

— O certai că de-aia nu-i cresc sânii, că nu mănâncă, a continuat Mircea cu un aer amuzat, întorcând capul peste umăr s-o privească.

— Cine, eu? şi-a atins ea pieptul cu arătătorul.

Mircea i-a întins fundul de lemn şi ea a răsturnat resturile de pâine în traista de pânză atârnată de cârligul din perete. I-a măturat apoi suprafaţa cu palma deasupra chiuvetei şi l-a băgat în dulap.

— Mi-amintesc doar că era scarandivă rău la masă.

— Mă duc să mă pregătesc, a zis el mai încet, împingând scaunul sub masă.

— Ştiu ce crezi, a strecurat ea printre dinţi şi a lăsat robinetul să curgă.

Desena cercuri cu palma pe farfurie. A apăsat de la mijloc sticla de detergent şi i-a scăpat mai mult decât trebuia. Freca vasele cu putere, urmărind spuma groasă care se umfla în chiuvetă, acoperindu-i încheieturile.

— Tu crezi că a plecat din cauza mea, asta crezi.

Mircea i-a îmbrăţişat spatele, şi-a unit mâinile peste pieptul ei.

— A plecat c-aşa a vrut ea, i-a şoptit.

— Mi se rupea sufletu' când o vedeam piele şi os, a vorbit Stela, aţintind jetul de apă.

Şi-a tras nasul şi a aranjat vasele pe scurgător.

— I-a trecut, a zis el pe un ton împăciuitor, desprinzându-şi braţele din jurul ei.

A ieşit din bucătărie.

— Mircea, tu crezi că e bine ea acolo? a întrebat Stela, răsucindu-se spre hol cu o privire întrebătoare.

— Trebuie să fie, da, pentru Geo, s-a auzit încet din sufragerie glasul lui Mircea. Eu o să plec, a adăugat mai tare.

— Cum, şi-n seara asta? a strigat ea, ştergându-se sub nas.

A curăţat în viteză masa de resturi.

— Păi, nu ţi-am zis? Are Nelu spectacol nou şi m-a rugat să-l ajut.

Stela a spălat şi a stors laveta, a agăţat-o de robinet. S-a grăbit în sufragerie şi s-a lăsat să cadă în fotoliu, cu un oftat. Îl urmărea cum îşi aranjează agenda şi portofelul într-un rucsac vechi, cu buzunarul din faţă înnegrit cu cariocă, să ascundă imprimeul cu Mickey Mouse.

— Ţi-ai luat tensiunea azi? l-a întrebat ea.

S-a aplecat şi a căutat pe poliţa de jos a măsuţei.

— Uite, i-a întins tensiometrul.

— Hai, lasă, că-i târziu, a răspuns el şi a pupat-o în creştet.

Stela a lăsat aparatul pe masă şi l-a condus la uşă.

— Stai până la capăt?

El a încuviinţat şi şi-a încreţit fruntea, căpătând un aer

concentrat. Şi-a îmbrăcat geaca sub privirea ei tristă.

— Te aştept, i-a mai zis ea, atingându-i adâncitura din bărbie.

— Pa, a murmurat Mircea şi a ieşit.

Stela a luat sutienul de pe frigider şi l-a băgat în buzunarul rochiei. În lumina înserării din sufragerie, a format numărul lui Emanuel, aşezată pe canapeaua gri-închis. A ascultat tonul de apel, până a auzit vocea robotului anunţând că abonatul contactat nu răspunde. „Ce faci, mamă, ai mâncat?“, i-a scris. A căutat printre ultimele conversaţii numele Lăcrămioarei. „Lăcră, ce faceţ“, a tastat şi s-a oprit. A şters mesajul şi s-a culcat pe-o parte, strângând la piept puiul de pernă. O să-i scrie mâine sau poate chiar o sună, a decis ascultând glasul unei prezentatoare de ştiri care răzbătea de deasupra, pe fondul şuturilor din terenul de fotbal de afară.

Ce zi bună a avut la Diana, păcat de ea, fată tânără, s-o bântuie atâtea gânduri negre. De câte ori avea cu cine vorbi la serviciu, era mai împăcată cu ce făcea. Rareori familiile la care lucra aveau timp sau chef să stea de vorbă cu ea. Oamenii îşi vedeau de treaba lor, fără să o bage în seamă. De cele mai multe ori, găsea casele goale şi atunci se apuca să dea telefoane. Dacă nu-i răspundea nimeni, asculta muzică şi cânta sau se trezea vorbind singură. Până la urmă se obişnuise cu gândul că e menajeră, dar i se făcea dor de oameni – îi lipseau colegii. Era mult mai bine faţă de tot ce încercase în anii grei, după pierderea serviciului. Agent de pază la farmacia din piaţă, lucrătoare la Cris-Tim, apoi la angroul de legume şi fructe al arabului. Respira uşurată că îşi ocupase toate zilele cu familii serioase, în cartier, şi, mai ales, la curte, unde putea să iasă oricând să atingă o floare, să vadă cerul. Şi acum îi era dor de curtea cu trandafiri şi liliac de la Depozit. Ieşea şi după ce termina pauzele de ţigară, doar să se mişte, să mai râdă. Avea colectiv. Povesteau de „Surprize, surprize“, de concertele lui Tudor Gheorghe şi Bănică. Ca apoi să ajungă să muncească în miros de mucegai, pe întuneric, şi ce colegi, nişte înapoiaţi. Noroc că s-a ivit cursul de masaj. Muncea de-i cădeau braţele din umeri, dar nu mai avea a face cu animale. Mergea în case civilizate, îşi cumpărase masă portabilă, până a speriat-o unul, auzi, să-şi dea jos chiloţii?! C-aşa făcuse el masaj înainte. Când l-a văzut gol puşcă, a jurat că se lasă.

Badantă n-a vrut sub nicio formă, dar cum să-l refuze pe Ţane?

Şase luni a zăcut maică-sa. Parc-au fost şase ani, dar cine le-a dat bani de apartament? Ce s-ar fi făcut fără Ţane?! După ce au plătit o parte din datorii, Mircea i-a zis să stea acasă o vreme, chiar dacă familia Ţane o aştepta să lucreze la ei, ca menajeră. Avea nevoie de odihnă după lunile cu Lia. Dar, când vedea casa goală, pe toţi plecând – Manu la liceu, Mircea, la serviciu, Lăcră era de mult în Anglia, parcă i se făcea milă de ea însăşi. Se uita pe geamul de la bucătărie la copii, cum treceau de mână cu părinţii, spre şcoală. Uite, şi ăştia mici se duc undeva, numai eu n-am unde. Se sufoca, parcă nu-i mai ajungea aerul. Şi-atunci a dat de Jamila pe YouTube. Se uita la filmuleţe şi gătea – ea, care se ferise cât putuse de bucătărie. Toca castroane întregi de zarzavat, tranşa pui, bătea şniţele, prăjea chiftele, cocea vinete şi ardei. Dar, când se umplea chiuveta de crăticioare, tăvi, cuţite, spumiere, oalele dădeau în clocot, ochiurile se stingeau şi aragazul se umplea de grăsime până în podea, împietrea. I se părea c-o atacă cineva şi Mircea o găsea plânsă, cu mâncarea arsă, cu urmele vaselor încinse pe încheieturi şi tăieturi pe buricele degetelor. „Lasă-l încolo de gătit, Stela, fă altceva“, îi zicea. „Dacă mor acum, voi vă descurcaţi fără mine“, îi răspundea ea printre sughiţuri. „Hai, nu te mai prosti. Fă ceva ce-ţi place“ „Ce?“ „O mai fi ceva pe lumea asta în afară de Depozitu’ tău. Caută bucurie în ceva, Stela.“ Poate o fi auzit la vreun spectacol asta cu bucuria, dar s-a gândit că merită să încerce. Putea să scape de-acasă câteva ore pe zi şi să câştige un ban făcând ceva simplu. Se bucura, aproape-i dădeau lacrimile când îi ziceau familiile: „Fără dumneavoastră am fi morţi“, „Vă mulţumim din suflet“. Până şi notăriţa o lăuda: „Stelo, să-ţi dea Dumnezeu sănătate, m-ai despuţit“. Avea iar senzaţia că e nevoie de ea, că are un rost. La călcat era cel mai uşor, se simţea liberă. Putea să asculte muzică, vorbea la telefon. Curăţenia prefera s-o facă „tot odată“, ca să fie mereu în mişcare, cum o sfătuise doctoriţa de familie. Când şi-a găsit case aproape, în cartier, a renunţat la familiile care o plăteau prost (de la unii din Pantelimon pleca cu plase de mere şi castraveţi în loc de bani) sau care-o învăţau cum să facă curat, ca familia de sportivi, de lângă Stadionul Naţional. După ce că bătea atâta drum, o şi şefuiau: „De ce nu terminaţi întâi o cameră şi-apoi să v-apucaţi de următoarea?“. Nu, ea făcea cum îi venea. Dacă într-o zi avea chef să şteargă praful peste tot, să circule dintr-o cameră

în alta, ce era greşit? De ce trebuia o ordine anume? Important era că, la sfârşit, casa era lună. Dar ăştia stăteau cu ochii pe ea, până şi copilul. Doamne, ce oameni înalţi, aveau dulapuri până-n tavan şi nu voiau să-i cumpere o scăriţă. Ea cum să şteargă pe sus? Şi ce zgârciţi erau! Cum să caute banana în coşul de gunoi? Că de ce a aruncat-o, că aşa se mănâncă, înnegrită! Şi cum îi atrăgeau atenţia să stingă lumina când iese dintr-o cameră. Nu-i trebuiau ei din ăştia, avea familii bune, oameni serioşi, care aveau încredere în metodele ei. Ţane, să-l ţină Dumnezeu, el a recomandat-o în cartier, el a crezut în ea şi, uite, lucrurile s-au aranjat. Aveau un acoperiş deasupra capului.

Telefonul i-a vibrat pe burtă şi a tresărit, deschizând ochii. Ecranul arunca dungi verzui-albăstrii pe tavanul întunecat, ca o lanternă. „Vin mai târziu“, o anunţa Emanuel.

— Pe unde tot umbli, mamă? a mormăit şi s-a ridicat în capul oaselor.

S-a întins spre măsuţa rotundă de la capătul patului şi a apăsat întrerupătorul veiozei. S-a jucat de câteva ori cu butonul, lipăind ritmic tălpile pe parchet. Şi-a târşâit picioarele spre uşa dinspre hol şi a încercat să aprindă lustra, dar casa a rămas cufundată în întuneric. A ascultat vocile ridicate de la vecini, amestecate cu lătrat de câine şi plânset de copil. S-a dus bâjbâind în holul de la intrare şi, înălţându-se pe vârfuri, a luminat cu telefonul tabloul electric de deasupra uşii. S-a întors pe canapea, căutând un număr în agenda telefonului. A urmat indicaţiile vocii de la celălalt capăt şi a selectat cifrele de pe tastatură care corespundeau adresei lor. Clătina din cap şi asculta mesajul: „Ca urmare a unui incident în reţea, furnizarea energiei electrice a fost întreruptă pe următoarele străzi: Transilvaniei, Grefoaicele, Povestaşilor, Epistoliei, precum şi pe străzile adiacente“. A depărtat telefonul de ureche şi l-a ridicat spre tavan, schimonosindu-se şi îngânând vocea înregistrată care înşira, pe un ton rece, indiferent, numele străzilor: „Mitropolit Serafim, Rarău, Băcani, Mitropolit Eftimie, Mocani“, s-a mai auzit în întunericul sufrageriei.

— Pfoa, şi nu puteai să-ncepi cu Mocani?! s-a răstit Stela în telefon, acoperind restul mesajului. Nesimţita lumii, ai lăsat-o ultima! Ultima stradă! a strigat, apăsându-şi repetat arătătorul pe butonul de oprire. Ih, n-am auzit când îi dă drumu’! s-a văitat cu

mâna la gură.

Miercuri

Andreea Manea era profesoară de engleză şi se apuca de lucru după ce strângea resturile de la micul-dejun, pijamalele fetelor, şosetele împerecheate greşit de Stela şi jucăriile din living. Soţul ei pleca în fiecare dimineaţă la birou, împreună cu Anastasia, patru ani, şi Teodora, şase ani jumate. Le lăsa, în drum, la grădiniţa şi şcoala învecinate din cartier. De aproape doi ani se mutaseră în fostul complex ANL de la marginea cartierului Bazilescu.

Acoperea, acum, cu folie transparentă sendvişul început de Anastasia şi nu putea să-şi scoată din cap întrebarea elevului de ieri, băiatul nou cu aparat dentar: „Dar dumneavoastră sunteţi la pensie, nu?“. Când l-a auzit, a ridicat arătătorul din carte şi s-a încruntat. „Cum să fiu la pensie, Luca?“ Încălcase şi ea regula *speakonlyEnglish*, *speakonlyEnglish*, dar puştiul parcă nu o mai auzea. Citea cu voce tare dialogul de la proba de *Reading*. S-a oprit când a ajuns la *surreptitious* şi ea a citit cuvântul în locul lui. L-a rugat să repete, însă Luca a vrut mai întâi să ştie ce înseamnă. Andreea i-a spus şi el a pronunţat corect din prima. „*Done secretly, without anyone seeing or knowing, something secret*“, continua să-i explice şi a întrerupt-o râzând: „*You mean, hush-hush?*“. „Da, ceva secret, clandestin.“ Ca munca ei, i-a trecut prin minte, în timp ce ridica de pe gresie un magnet colorat, în formă de gărgăriţă. I-a găsit loc, printre ceilalţi, pe uşa congelatorului şi a băgat pachetul de unt în sertarul de mezeluri.

Până la urmă a îndrăznit să-l întrebe de ce crede că e pensionară. „Pentru că aveţi păr alb şi sunteţi mereu acasă“, a zis puştiul în română, privind-o fix. Înainte să plece, Andreea i-a explicat că are 39 de ani şi că, de un an, lucrează pe cont propriu,

„*I am a freelancer*“, a adăugat zâmbind. „*Cool*“, a încuviinţat el, cu degetul mare ridicat, şi a ieşit pe uşă.

Cu Luca făcea meditaţii cam de o lună, la rugămintea Roxanei, prietena ei, care avea o firmă de limbi străine şi traduceri. „Instituia mici şcoli la sediul companiilor, pentru angajaţi“, cum îşi începea prietena prezentarea în faţa directorilor de resurse umane – o luase şi pe ea o dată „la o vânzare“.

Era prima oară când o suna de când se certaseră şi i-a vorbit pe un ton glumeţ, relaxat: „E olimpic băiatul, maică-sa e HR-ul de la Alpha Bank, cursanta noastră, şi, n-ai să crezi, suntem vecini. Ghici unde stau? În Dămăroaia, vizavi de vestita ghicitoare Câmpina, ha-ha“. Andreea s-a bucurat că prietenei îi trecuse supărarea şi a decis să lucreze individual cu Luca, fiindcă era singurul ei elev de a şasea care se pregătea de PET, examenul Cambridge, cu condiţia să vină marţea, de la 11.45. Mama lui Luca a reuşit să-i mute meditaţia de matematică, o convinsese Roxana să nu rateze ocazia: „V-o recomand din tot sufletul pe prietena mea. Am fost colege de facultate, e mai bună decât mine, credeţi-mă“. Andreea ştia că aşa îi recomandă pe toţi profesorii din echipa de colaboratori.

În felul ăsta şi-a ocupat şi singurul interval rămas pentru aerobic. Oricum, de la începutul anului şcolar trăgea chiulul: ba era coadă la curăţătorie, ba la inspectorul fiscal de la administraţia financiară, ba la Lidl. Ultima dată, antrenoarea nu o primise pentru că întârziase un sfert de oră şi încălca regula sălii. Rămăsese la fitness, dar, în afară de bandă, nu se pricepuse să folosească aparatele. Avea dreptate Şerban, în anumite cazuri ar fi fost mai simplu să se urce la volan. Rar o purtau treburile în afara cartierului, unde traficul era lejer, şi, cum în ultima vreme el călătorea cu avionul în deplasările de serviciu, maşina era deseori în faţa casei, însă ea ezita – luase permisul cu trei luni înainte să se nască cea mică şi nu apucase să conducă. Putea să găsească uşor un instructor auto pentru câteva ore de condus, să prindă curaj – toate şcolile de şoferi îşi aduceau elevii în cartierul lor, de la marginea oraşului. Uneori, după ce încheiau şedinţa, Andreea şi Luca făceau împreună cele zece minute până la şcoala de lângă biserică. Băiatul începea programul exact când fiicele ei ieşeau.

A sorbit restul de cereale cu lapte din bolul cu Winnie. Câtă miere să fi turnat Teo? Şi-a şters picăturile din barbă şi de pe tricou

cu dosul palmei. Treningul nu se pătase, dar câţiva fulgi lipicioşi ajunseseră pe ciucurii papucilor. O s-o roage pe Stela să-i cureţe. Azi putea să o întâmpine şi să-i zică ce are de făcut – avea o oră liberă înaintea primei grupe, de la zece. Obişnuia să-i scrie pe coli albe, dar, cum imprimanta rămânea des fără hârtie, scria acum în agendele nefolosite, de la apartament. A ales una cu sigla Danone şi a scris pe prima pagină „Stela“, un fel de caiet de corespondenţă, ca la orele de dirigenţie.

„Tu n-ai auzit de Excel? Eşti culmea!“, a râs Şerban când i-a văzut tabelele din cealaltă agendă, de la Toyota, unde ţinea evidenţa meditaţiilor, notând materia parcursă, evoluţia fiecărui elev şi sumele. Agenda de comunicare cu Stela l-a amuzat şi mai tare: „Tu crezi că stă să citească poveştile astea?“. „Normal, altfel cum să ştie ce-are de făcut?“, s-a mirat ea. Avea şi dovada că menajera citea mesajele – la finalul listei de sarcini găsea de fiecare dată confirmări: „Da, doamnă, am înţeles“ sau „Bine, doamna Manea“. O dată i-a scris şi ce produse de curăţenie preferă. „Îţi vine să crezi că a pus şi virgulă?“, i-a zis, încântată, lui Şerban. „Am lăudat-o şi mi-a zis că a învăţat de la torturile lui Marin Ţane, actorul ăla bătrân, cică ea le comandă, la cofetăria scumpă, din bulevard.“

Era cel mai bun aranjament: câştiga mai bine decât când era angajată. Şi în cea mai slabă dintre săptămâni, când lipseau unii elevi sau când trebuia să fugă cu Ana şi Teo la pediatru, apoi la orelist, depăşea salariul de la liceu şi sumele din colaborările cu Roxana. Acum era mereu disponibilă pentru fete.

Doar un an a mai predat la liceu, după ce i-a expirat concediul de maternitate. A continuat ca profesoară-colaboratoare la firma Roxanei. Dar nu prindea mereu grupe în prima parte a zilei, mulţi angajaţi preferau să facă engleză seara, iar traducerile pe care i le trimitea prietena şi pe care le putea lucra noaptea i se păreau o corvoadă asemănătoare călcatului. Specificaţii tehnice pentru boilere, roboţi de bucătărie, contracte de locaţie, studii despre hepatită, HIV, reţete medicale, acte, meniuri, hărţi. De multe ori nu înţelegea nici în română despre ce e vorba. Iar când a aflat întâmplător că Roxana o plăteşte jumătate din tarifele clienţilor, s-a întrebat dacă are sens să alerge tot Bucureştiul pentru ore de engleză cu corporatişti, în timp ce pe fete nu avea cine să le ia de la

grădiniţă şi *after*. Oare merita? De câte ori o suna educatoarea să-i spună că Anastasiei nu i-a trecut tusea şi nu are ce căuta în colectivitate, îi dădeau lacrimile.

„Păi, asta-i cel mai greu, să găseşti clienţi. De ce nu-ţi faci şi tu firmă, dacă crezi că profită de tine?“, i-a spus Şerban. „Cine, eu?“, s-a mirat ea. Primea multe cereri de meditaţii şi aşa a putut să renunţe la cursurile de la sediul firmelor. Degeaba se supărase Roxana, ea nu ştia cum e să-ţi organizezi programul de lucru în funcţie de orarul grădiniţelor sau de epidemiile de viroze. Până să devină mamă, făcea mişto de ea, că, dacă mai amână mult, „o să rămână fără ouă“. Ce glumă proastă. Atâtea probleme au avut cu ai lor, de ce se făcea că uită? Parcă nu ştia că mama lui Şerban, orfan de tată, paralizase după al doilea accident vascular şi, până s-a prăpădit, nu şi-au permis să-i angajeze o îngrijitoare. Sau cât umblase prin spitale cu tatăl ei până să-i descopere specialistul de la Fundeni metastazele. Sau cel mai trist lucru din viaţa ei, pierderea mamei, mai grea decât a tatălui, pentru că nu el alesese să se îmbolnăvească. Evita să vorbească despre plecarea mamei la muncă, în Italia, când ea avea doar şase ani, dar Roxanei îi povestise. Îi scăpase, în camera de cămin, în timp ce goleau o sticlă de vin (prima oară în viaţa ei), printre hohote de plâns, că maică-sa nu era moartă, cum spunea tuturor. Undeva, pe lumea asta, mai exact, în Italia, avea şi ea o mamă care îşi făcuse altă familie, alţi copii. Plecase la Roma pentru un post temporar de asistentă, dar nu se mai îndurase să se întoarcă, aşa de bună i se părea viaţa acolo, iar tatăl ei amâna să o urmeze în Italia. Femeia îi aşteptase să se stabilească împreună în ţara unde câştiga atât de bine, dar, după o vreme, rugăminţile au încetat. Andreea avea doi fraţi mai mici pe care nu-i cunoscuse niciodată, iar maică-sa devenise o străină, care stâlcea româna.

Normal c-au amânat să devină părinţi, dar nu răspundea ironiilor Roxanei, evita subiectul problemelor lor de familie. Cu puţin înainte să o aibă pe Teodora, au scăpat de plata chiriei şi au reuşit să cumpere apartamentul cu două camere din Tei. Doar dormitorul era complet renovat când s-a întors acasă de la maternitate, iar după naşterea Anastasiei, apartamentul devenise neîncăpător, dar amânau alt împrumut la bancă.

Cu doi ani în urmă, Roxana i-a anunţat că un vecin vinde o casă

mai mică în complexul unde locuia cu soţul şi cei trei copii. Au vândut apartamentul, li s-a aprobat creditul bancar şi au ajuns vecini cu ea. Dar apropierea asta nu le-a ajutat prietenia. Nu se mai întâlniseră de şase luni, din prima zi de lucru a menajerei, când venise să i-o prezinte. Andreea i-a arătat femeii casa şi, pentru că se strânseseră două coşuri de rufe, a rugat-o să se apuce de călcat. Ele au urcat să-şi bea cafeaua.

„Şi unde-o să ajungi cu asta?“, s-a mirat prietena când i-a spus că nu o să mai ia cursuri şi o să facă meditaţii acasă. Andreea i-a zis râzând că sigur o să ajungă la timp să le ia pe fete de la şcoală şi grădiniţă. „Băi, dar tu n-ai făcut copiii ăştia singură, Şerban ce păzeşte?“ Ar fi putut s-o întrebe şi ea acelaşi lucru, dar cum să vorbească despre soţul ei când nu era de faţă? Plus că ştia răspunsul: Bogdan era mereu ocupat, la fel ca Şerban. Iar de copiii lor se ocupau bunicii – cei materni se mutaseră de curând în Bucureşti, ca să-i ajute. „Mersi, *it's easy to take your parents for granted*“, i-a ieşit pe gură. I-a părut rău, pentru că Roxana s-a pornit rău, i-a înşirat o grămadă de dezavantaje ale lucrului de acasă.

Când a sunat Stela la poartă, îşi făcea a doua cafea, cu ochii la e-mailurile din telefon. I-a deschis şi a aşteptat-o în picioare, sorbind din ceaşcă, în timp ce femeia scotocea în traista ei colorată după ochelari, telefon şi nelipsita eşarfă. Şi-a scos apoi cleştele din coc, l-a prins mai lejer aproape de creştet. A tras şiragul de mărgele sidefii dintre nasturii rochiei negre cu maci şi l-a înnodat în faţă, plângându-i-se de opririle neanunţate de curent din ultima vreme, care aveau legătură, după bănuiala ei, cu blocurile care urmau să fie construite pe locul fostei fabrici Laromet.

— La blocuri nu-i întrece nimeni, doamnă, dar să renoveze Teatrul de Vară din parc nu se gândeşte nimeni. Aţi văzut că i-au furat şi acoperişul? O ruină a ajuns, şi ce se mai lăuda primaru' Tudorache că-i redă el gloria, vezi să nu, prafu' se-alege de monumentele istorice, doamnă. La fel stă să pice şi Teatrul Masca.

— Teatrul Masca? s-a încruntat Andreea.

— Cum, nu-l ştiţi? E lângă blocurile ruseşti, alea cu arcade, de fapt, acolo era cinematograful, Casa de Cultură Înfrăţirea între Popoare îi zicea înainte.

Andreea şi-a mărit ochii, cu o expresie lămurită:

— A, lângă poştă, ştiu clădirea aia, da. Şi la noi s-a oprit curentul de câteva ori, doamna Enache, chiar şi-n weekend, dar ieri nu, i-a spus Andreea, apropiindu-se de hol. Ce-mi plac rochiţele dumneavoastră. Sunt medicinali saboţii? a adăugat cu un aer interesat.

— Ăştia? a râs Stela, privind mirată spre papucii roşii, cu talpă groasă, lăsaţi la uşă. Din piaţă, de la ruşi i-am cumpărat. Rochiile mi le face Olguţa, croitoreasa, are atelier acasă. E aproape de dumneavoastră, pe Transilvaniei, nu la ea mergeţi?

Cât vorbise, îşi aranja telefonul şi ochelarii în buzunarele rochiei largi. A intrat apoi în bucătărie şi s-a apucat să verifice coşurile de gunoi din masca chiuvetei.

— N-am avut nevoie până acum de croitor. Seamănă cu papucii aceia pe care-i poartă medicii la spital, i-a răspuns Andreea, urmărindu-i mişcările grăbite.

— Nu-s din piele, înlocuitor, doamna Manea. Şi-s comozi, uşurei. Ceva special de făcut azi, cu ce încep? a întrebat Stela.

S-a dus în baia din faţa casei scării, s-a spălat pe mâini şi s-a întors zâmbitoare. A adunat de pe masa din mijloc tăvile goale, din plastic, le-a lăsat pe blat şi s-a apucat să spele vasele murdare de la micul-dejun.

— Astăzi vă rog să călcaţi tot ce s-a strâns în coş. Aş vrea să punem saci în tomberoane, am cumpărat din cei mari, de 240 de litri. Şi cred c-ar trebui să schimbaţi mai des sacul aspiratorului. I-am spălat bureţii din interior. Ştiţi de care zic?

În timp ce vorbea, Andreea îşi răsucea pe arătător coada prinsă la ceafă şi o privea pe Stela cum picura gel de vase în chiuvetă. Stela a stropit în viteză ceştile, farfuriile şi tacâmurile cu un jet de apă şi a oprit robinetul. Câteva bule de detergent s-au înălţat, plutindu-i spre cocul înfoiat. Din când în când îşi netezea buza de sus cu încheietura dreaptă.

— Sigur, doamna Manea, o să schimb sacul la două săptămâni. Doar să nu uitaţi să cumpăraţi mai multe seturi. O să spăl şi bureţii, am înţeles.

— Parcă nu trăgea bine, de-aia m-am gândit că-i din cauza sacului plin, a adăugat Andreea pe un ton nesigur, ca şi cum se scuza.

S-a apropiat de chiuvetă, a strecurat ceaşca goală printre

mâinile grăbite ale Stelei, lângă vasele acoperite de spumă.

— De ce nu vă luaţi aspirator din ăla cu compartiment special pentru gunoi, doamnă? Se strânge-acolo şi-l aruncaţi, nu mai trebuie schimbat. Aşa au toate familiile. Şi eu merg la case mari, nu aşa, a scuturat uşor capul Stela. Am un afacerist, fost actor, adică, cred că-l ştiţi, de pe vremea lui Ceauşescu, Marin Ţane? a întrebat şi a făcut o pauză.

— Da.

— O notăriţă, un avocat şi pe… a continuat, însoţită de scârţâitul buretelui şi clinchetul mărgelelor care-i atingeau nasturii.

— Şi trage mai bine? i-a tăiat vorba Andreea.

S-a sprijinit cu spatele de blat, încrucişându-şi braţele pe piept.

— Pff, are-o putere, rachetă! E şi uşor de golit, e foarte modern, doamnă, mă mir că n-aţi auzit.

— A, să nu uit, puteţi să-mi curăţaţi papucii?

— Dar pe tricou ce-aveţi? a chicotit Stela, fixându-i pieptul.

Andreea şi-a coborât bărbia, mirată, în timp ce femeia învârtea, cu o căutătură veselă, buretele pe fundul ibricului de lapte.

— De ce să nu pot? a zis după câteva clipe. Cum i-a căzut, doamnă, coada lu' ăsta? a adăugat pe un ton vesel, cercetând ibricul.

Andreea a ridicat din umeri, şi-a scos papucii şi i-a lăsat lângă baie.

— Îmi daţi voie să calc tot în living? E mai mult spaţiu, am şi lumină aici. Şi-apoi să urc cu aspiratorul în dormitoare? s-a interesat Stela, aţintindu-i tălpile goale.

— Da, cred c-aşa-i cel mai bine. Vin două grupe azi, dar putem lucra în bucătărie. Şi faceţi curat la parter când mă duc eu să le iau pe Ana şi Teo.

— Aha, dar parcă nu prea plecaţi de-acasă, doar meditaţii lucraţi dumneavoastră?!

A deschis robinetul şi a tras furtunul extensibil, lăsând jetul să curgă cu presiune peste vase, s-a apucat să le limpezească pe fiecare în parte.

— Da, doar meditaţii. Dacă vreţi o cafea, doamna Enache? Sau, dacă vă e foame, găsiţi prin frigider…

— Nu vă faceţi griji, eu am pachet şi cafeaua îmi place mai mult la ibric, nu mă obişnuiesc cu asta, a răspuns Stela, îndreptându-şi

bărbia spre espresorul de lângă prăjitorul de pâine.

— Aş vrea să vă mai rog ceva, s-a auzit vocea Andreei pe un ton şovăitor. Să ştergeţi vasele, adică să nu mai rămână ude pe scurgător.

Stela a încuviinţat din cap şi a râs scurt, privind teancul de vase spălate, în timp ce freca pereţii chiuvetei cu o lavetă.

— Sigur, doamna Manea. Dar să ştiţi că farfuriile nu se şterg, a completat pe un ton amuzat.

— Nu se şterg?

— Nici paharele, doamnă, ele se lasă aşa, să se scurgă, că, dacă le ştergi, rămân dâre, înţelegeţi? a întrebat şi a stors laveta.

Andreea o asculta cu o expresie nedumerită, privind-o cum netezea prelung marginea chiuvetei. Şi-a încrucişat iar braţele.

— Mai bine să le ştergeţi, zic eu…

— Am înţeles, doamnă, cum v-am zis din prima zi: eu fac orice. Nu gătesc şi nu văd de copii, în rest, orice-mi cereţi, aia fac. De exemplu, doamna Mândru, prietena dumneavoastră, chiar, pe ea o uitasem. Ei, ea nu suportă să folosesc la bucătărie mopul cu care spăl în casă. Şi-atunci mi-a dat trei mopuri: unu' pentru bucătărie, unu' pentru dormitoare şi holuri şi unu', separat, pentru băi. Dar ce, mi-e greu?! Nu, doamna Manea, eu fac cum vrea omul.

Vorbise repede, pe un ton însufleţit, fără să-şi ia ochii din chiuvetă, ridicând din umeri, cu talia lipită de blat. Îşi sprijinea talpa dreaptă pe glezna celuilalt picior.

— Deci în baie mop separat?

— Da, asta a fost comanda, a zis Stela şi a scuturat în coşul de gunoi sita capacului de la chiuvetă. Da' parcă nu vă mai vizitaţi? a adăugat, închizând un ochi.

Şi-a suflat câteva fire dintr-o şuviţă care-i alunecase pe frunte. Andreea a privit spre geam.

— Parcă înainte şi maică-sa, profesoara de muzică, vă pomenea de câte ori mergeam.

— Păi, avem program diferit, ne vedem, dar mai rar.

— Dacă-mi permiteţi, doamna Manea, mai ţineţi minte când am venit prima dată şi am rămas aici, la călcat? a început cu un aer complice.

Usca acum chiuveta cu prosoape de hârtie, în timp ce Andreea îşi râcâia cu unghia pata de pe tricou.

— Să ştiţi că n-am putut să mă fac că n-aud. Să vă zică aşa ceva? Că ea n-ar putea să muncească ca dumneavoastră, în trening, nepieptănată? Că ea preferă să meargă la birou, ca să-şi schimbe zilnic geanta şi să se-mbrace frumos?

Andreea a dat capul pe spate zâmbind, vârful urechilor i s-au înroşit.

— A, atunci. S-a enervat un pic, dar i-a trecut, a vorbit rapid, în timp ce-şi studia unghiile.

— Dar să vă ceară socoteală ca unui copil?

— Se baza pe mine pentru cursuri… Ştiţi, are o şcoală de limbi străine, face cursuri cu angajaţii companiilor şi îi trebuie profesori. Dar eu prefer să fac meditaţii acasă, îmi e mai uşor, că…

— Ştiu că e patroană de şcoală, cum să nu ştiu, că merg de trei ani la ei. Ce mândră-i maică-sa de ea! „Cică are la proiecte Roxi, mi-e că se epuizează“, îşi schimbase vocea, lungea cuvintele, ţuguindu-şi buzele pline, dar palide.

A continuat plină de vioiciune:

— Ce să se epuizeze, doamnă? Să fim serioşi! Mereu e la coafat, c-apare şi-n reviste, aţi văzut? Tot felul de sindrofii cu afacerişti. Ba la alergat, ba la coafat, la epilat, nu mai zic. De câte ori o sună pe maică-sa din oraş, e la epilat. Ce-o fi moda asta? Adică eu pot să înţeleg orice situaţie şi văd că lumea s-a schimbat, dar atâta alergătură?! Şi, bun, te-nhami, alergi, îţi dai sufletul, dar de ce să critici pe cine nu face ca tine? Ia ziceţi, cum se numeşte asta? a încheiat, ducându-şi mâna la ureche, cu degetele sub lobul fără cercel şi ochii mijiţi, de parcă se concentra să audă răspunsul.

Profesoara îşi netezea rădăcina nasului, cu capul plecat, privindu-şi degetele de la picioare – le sălta uşor, răsfirându-le, pe gresie.

— Până la urmă, toţi tindem să fim pe cont propriu, nu? s-a auzit Stela, pe un ton mai liniştit. Cel mai bine e să n-ai şef, eu vă înţeleg. Dar să vă spună că n-aveţi prieteni, că v-aţi sălbăticit? Nţ, nţ, nţ.

— Ei, a zis şi ea la nervi, a îngăimat Andreea.

Aduna scame de pe genunchii treningului.

— Şi că vă depre-, depro-, depri-?! s-a poticnit Stela.

S-a apropiat de Andreea şi a aşezat rola de hârtie deasupra cutiei de pâine din spatele ei.

— Deprofesionalizez? a răspuns Andreea, în timp ce-i făcea loc.

— Aşa! şi-a mărit ochii Stela, frământându-şi mărgelele. N-am putut să ţin minte cuvântu', dar cred că voia să zică că aţi decăzut?

Rostise ultimul cuvânt cu o grimasă.

— Că mă plafonez, a zis scurt tânăra.

— *Că n-o să promovaţi în carieră*, şi-a schimbat iar glasul Stela, rostind pe un ton miorlăit. Mi-am dat eu seama că asta voia să zică. Hai să recunoaştem: e un pic de răutate…

— Am anunţat-o din scurt şi rămâneau două grupe fără profesor.

— Doamnă, a început Stela pe un ton solemn, fiecare se descurcă cum poate. Ar trebui să aibă înţelegere faţă de dumneavoastră, că ei au ajutor. La dumneavoastră nu văd nicio bunică. Ei sunt mereu plecaţi, nu mi-amintesc când am găsit-o ultima oară acasă. Când bunica cu părul alb, când bunica cu părul roşu stă cu copilaşii, iar bunicu' Emil îi cară peste tot, ca taximetru'. Du-i la scrimă, du-i la înot, p-aia mică la canto şi şah. Ce copii talentaţi au, domne! Cică-s campioni?! Dar hăituiţi rău, tot o alergătură şi pe ei, săracii. Ştiţi că pe bonă au concediat-o? Păi, normal, unde să mai aibă şi-aia loc de atâţia bunici.

Andreea s-a aplecat şi a crăpat uşa maşinii de spălat vase, a aruncat o privire înăuntru.

— Vasele sunt curate, le-am băgat aseară, după ce-am gătit. Să nu uitaţi să le scoateţi.

— Cum să uit? N-aveţi grijă. Ştiţi cum vă face prietena dumneavoastră? Ca notăriţa mea, a continuat Stela pe un ton sfătos. Adică, până mai de curând, n-aveam treabă cu ea, că doar dimineaţa o vedeam. S-a operat, chipurile, la ORL, da' de unde?! a adăugat cu vocea mai scăzută.

A ridicat palma în dreptul gurii şi a explicat făcându-i cu ochiul:

— Şi-a scos cearcănele.

A continuat apoi cu un aer apropiat, vorbind repede şi gesticulând:

— Mi-a zis Diana, soţia lu' domnu Vlad, avocatul, e băiatul lui domnu' Ţane, din prima căsătorie, îl ştiţi? Cu notăriţa s-a căsătorit după ce-a murit mama lui Vlad şi au o fată împreună, foaaarte deşteaptă, studiază-n Anglia, dar nu mai stau împreună, el s-a mutat pe Credinţei… A făcut două vile lipite, duplexuri, una pentru

fată, una pentru domnu' Vlad. Dar de notăriţă să vă zic, cât a stat acasă, după operaţie, ce credeţi că-mi făcea? Nu mă lăsa să calc în antreu. Şi-acolo e singurul loc cu lumină, că are o vilă de-aia veche, boierească, cu grădină mare, cu brazi şi tei, sigur o ştiţi, pe Transilvaniei? Mă rog, neam de lumină nu intră pe parte-ailaltă, aşa întunecoasă, a rostit prelung cuvântul. Cică să mă mut de la uşa ei, că ea lucrează cu capul şi-are nevoie de linişte. Cum vine asta, doamna Manea? Eu nu lucrez cu capul? a întrebat tare, cu mâinile în şold. Adică, când calc sau când şterg cu cârpa, nu gândesc? Aşa-şi închipuie ea?

— Şi n-aţi întrebat cu ce o deranjaţi?

— Ei, mai vorbesc la telefon.

— Unii oameni nu se pot concentra decât în linişte deplină.

— Probabil, a răspuns cu jumătate de gură Stela.

Scotea cu o scobitoare firimiturile adunate între marginea chiuvetei şi blat.

— Dar să spună că eu nu înţeleg ce muncă importantă face ea? a reluat cu tonul ridicat. Ştiu şi eu ce înseamnă să ai răspundere, n-am făcut menaj toată viaţa, am avut gestiune pe mână, doamna Manea. Dacă i se pare aşa uşoară munca mea, de ce nu face ea? Vă spun sincer, îmi venea să ies pe uşă, s-o las baltă. Pe mine mă sună multe familii cumsecade, oameni ca lumea, cu case uşoare, nu cu covoare şi lambriuri ca la ea, dar stau pentru domnu' Ţane. Nu mai zic cât m-a ajutat şi Vlad, avocatu', când am avut belele. Mă rog, apartamentu' în care ne-am mutat, ea ni l-a găsit, printr-un executor de-l cunoştea... Dar de ce s-or jigni oamenii aşa? Parcă mai mult noi, femeile, aţi observat?

— Mm, s-a auzit slab glasul Andreei.

Urmărea concentrată ecranul telefonului.

— Acuma, femeile sunt mai independente şi mai puternice ca bărbaţii, aţi văzut!?

— Îhî, a murmurat Andreea, în timp ce tasta.

— Şi e foarte bine, că nu mai depindem de nimeni, dar de ce să ne luăm la întrecere?! Care-i mai slabă, mai cu studii, mai avansată, care are mai mulţi copii. Nu vi se pare?

Profesoara a ridicat din umeri, fără să-şi ia ochii de la telefon.

— Ştiţi care-i adevăru'? a întrebat Stela.

Ţinea tava mare, dreptunghiulară lipită de piept în timp ce-i

ştergea apăsat spatele.

— Adevăru' e c-am început să ne-atacăm, a scuturat capul, plină de dezgust.

— Cine? s-a mirat Andreea, ridicând capul.

— Noi, femeile, a lămurit-o Stela, pe un ton aspru.

Andreea şi-a strâns buzele, cu o mină nedumerită. Bărbia şi fruntea i s-au umplut de cute.

— Nu ştiu ce să zic…

— Nici eu n-am avut prietene bune, doamna Manea, a întrerupt-o Stela. Parcă de tânără mă urau femeile. Îmi amintesc, când eram la liceu şi mergeam la ceaiuri, la petreceri, stăteam mai mult cu băieţii, cu ei mă distram, râdeam… Şi-am stat la internat, orfană de mamă. Colegele mele, aşa serioase, şuşoteau şi mă împungeau cu privirea. Zici că eram inamicu' număru' unu. Şi-acum mă gândesc, ce le făceam? Că mă ocoleau, parc-aveam ciumă. Nu sunteţi singura, a spus cu hotărâre în glas, suntem două, două femei pe care nu le iubesc femeile. Şi ce? Ne iubesc bărbaţii, doamnă, hai să fim mulţumite! a încheiat cu un aer triumfător.

Andreea o ascultase, uimită, ţinându-şi palma în decolteul tricoului şi, la sfârşit, a izbucnit în râs. A urmărit-o cum se ducea spre bufetul de la fereastră şi aranja tăvile în dulapul de jos.

— Nu m-am gândit niciodată la asta. Dar să ştiţi că eu sunt mulţumită, mă bucur că nu mai pierd timp în trafic şi ajung să le iau pe fete. Nu ştiu de ce-a zis Roxana că m-am sălbăticit, a completat mai încet, nici când eram studentă nu ieşeam. Mereu am fost mai retrasă, cred că nu mă obişnuiesc cu oraşul ăsta. Dar îmi place mult cartierul nostru, nici nu zici că eşti în Bucureşti aici, a încheiat cu glasul înviorat.

— Şi unde să ieşiţi, doamnă? Toate ieşirile-astea costă, ea e luxoasă, dumneavoastră sunteţi mai domestică, am văzut eu. Să nu vă pese ce zic prietenele. Dar de unde sunteţi?

— Din Buzău, dar pe Roxana am cunoscut-o în Bucureşti, la facultate, n-am fost colege de liceu.

— Aha, da, că şi dumneaei e buzoiancă. Da' ea e mai versată, doamnă, nu vă potriviţi, fiecare cu felu' ei, a încheiat cu voce sigură şi a ieşit din bucătărie.

Andreea a privit prin plasa de ţânţari a ferestrei deschise la maşinile parcate pe ambele părţi ale aleii dintre case. De la vecini

se auzea un plânset de bebeluş. A scos din bufet o tavă rotundă, din inox, şi pahare, le-a umplut de la robinetul cu apă filtrată şi le-a lăsat în mijlocul mesei. Când a trecut prin living, cu un pahar în mână, Stela instala masa de călcat lângă canapea. Femeia i-a zâmbit şi a fredonat, derulând cu mişcări rapide cablul fierului. Şi-a îndoit eşarfa de câteva ori peste urechi, ca pe o bentiţă, i-a legat capetele în creştet. Murmura o melodie, în timp ce-şi verifica telefonul. L-a strecurat la ureche, pe dedesubtul eşarfei-bentiţă.

— Ia ziceţi, cu ce să încep? a întrebat pe un ton binevoitor, ridicând capacul coşului plin ochi cu rufe.

Andreea s-a oprit în faţa scării, gânditoare.

— Importante sunt tricourile Teodorei, colanţii Anastasiei şi cămăşile lui Şerban.

— Sigur, da, eu ziceam pentru dumneavoastră. Dacă vă trebuie acum o bluziţă sau blugi, uite-i pe ăştia?

A ridicat o pereche de pantaloni negri, i-a scuturat cu putere şi le-a potrivit cracii unul peste celălalt.

— Ce-mi place mie, doamnă, c-aveţi grijă de haine, ştiţi să le lungiţi viaţa. Aşa se bagă blugii, pe dos, nu ca prietena dumneavoastră, pe faţă. De fapt, maică-sa se-ocupă, să fim serioşi, ea nu pune mâna pe nimic. Nu mai zic că, până să le moară căţelu', mă suna să dau cu rola de scame toate hainele, o oră dura să bag o maşină de rufe… O problemă cu câinii şi pisicile. Să nu vă luaţi. Nu m-aşezam nicăieri la ei, că plecam cu blană pe rochie, a continuat, făcând o grimasă.

— A, şi fetiţele mele vor, dar mai încolo, a răspuns Andreea, urmărind-o.

— V-aduc eu blugii, numa-ndată. Cămăşuţe nu aveţi? Doamna Mândru numa' cămăşi poartă… Mătase, satin, numa fineţuri, a continuat aplecată deasupra coşului.

Răscolea printre haine. A ridicat o bluză albă, cu mâneci trei sferturi şi anchior. Andreea a băut o gură de apă urcând.

— A! Şi, dacă vreţi să vă faceţi rochii, să mergeţi cu încredere la Olguţa. Dar să sunaţi înainte, e aşa ocupată, că se face coadă la poartă. Şi, atenţie! a strigat, are un defect de vorbire, dar lucrează foarte bine, croitoreasă adevărată. La început nu înţelegeam ce zice şi-mi mai scria, are carneţel, a fluturat bluza.

— Poate să-mi scurtez blugii, rochii nu prea port, a vorbit

Andreea din capătul de sus al scărilor.

— Să ştiţi că şi eu, când am început să fac menaj, mă îmbrăcam ca dumneavoastră, s-a auzit vocea Stelei pe un ton înţelegător.

Andreea a lăsat paharul în dormitor şi a intrat în baie, lăsând uşa deschisă. Şi-a desfăcut coada. Se privea în oglindă, îşi răsfira şuviţele, cercetându-şi de aproape cărarea, tâmplele. S-a apucat să-şi perie părul fără grabă, în timp ce o asculta pe Stela.

— Mai nişte colanţi, mai un tricou larg, uniforma mea, dar nu era păcat? Adică doar pe drum să fiu elegantă? De ce nu şi la treabă? Şi-atunci am zis gata, oricât praf s-ar pune, îmi fac mai multe rochii şi le schimb zilnic, dar să fiu frumos îmbrăcată la lucru. Ei, când dau jos perdelele, atunci mă umplu de praf şi de-aia mi-a făcut Olguţa nişte pelerine, ca un şorţ, aşa, cu faţă şi spate, ştiţi?

Andreea şi-a înălţat sprâncenele dese, ciufulite, în timp ce-şi răsucea la ceafă elasticul peste coadă. Aduna fără grabă firele negre din chiuvetă şi dintre rosturile gresiei ascultând-o pe Stela.

— Şi am mereu una la mine, o pun peste rochie, a continuat vocea de la parter. Nu-i mult praf la casele mele, n-are timp să se strângă. Am familii vechi, le fac curat de ani de zile şi le întreţin bine. Unde pun eu mâna se vede. Iarna îmi iau palton gros pe deasupra şi tot în rochie sunt la treabă. Şi-acu' iernile sunt blânde, aţi văzut, nu trebuie să ne mai încotoşmănăm, nu tu căciulă, nu tu pantaloni. Putem să fim cochete, doamnă! a încheiat mai tare.

Andreea a strâns mănunchiul de fire într-o bucată de hârtie igienică, l-a aruncat la coşul de lângă closet. A deschis robinetul cu o mână, iar cu cealaltă a închis uşa şi s-a aşezat pe veceu.

— Şi nu-i scumpă Olguţa! a răzbătut înfundat vocea. Eu mă duc cu revista sau ce văd pe internet... Că la televizor nu mă mai uit. Dacă e o artistă îmbrăcată cum îmi place mie, îi zic şi aşa mi le face.

Când a ieşit din baie, perechea de blugi negri era atârnată pe balustrada de lemn din faţa dormitorului. A lăsat-o pe pat şi s-a aşezat la masa mare de lucru de sub fereastră, apăsând butonul imprimantei. S-a apucat să fotocopieze materiale pentru elevi, a separat testele pentru teme de fişele de lucru. Le-a organizat în folii transparente, pe grupe, şi-a recapitulat notiţele. Un ciocănit a întrerupt-o când scria un mesaj pe telefon.

— E gata bluziţa, i-a zis din prag Stela, scuturând umeraşul pe care o agăţase. V-am curăţat şi papucii, a adăugat şi a intrat, apucându-şi poalele rochiei.

— Mulţumesc, lăsaţi-o în şifonier, a spus ea, ridicându-se.

— Cum doriţi, a zis Stela în timp ce trăgea uşa rabatabilă a şifonierului cu oglindă, de lângă pat.

Andreea a luat teancul de cărţi şi folii, penarul şi, când a ieşit, un crâmpei de refren spaniol a răsunat, făcând-o să întoarcă capul. Stela îşi strecurase arătătorul sub bentiţă şi apăsa tastele telefonului. I-a aţintit macii de pe spatele rochiei, urmărind-o cum trăgea perdeaua şi deschidea geamul cu gesturi sigure, grăbite. Când s-a întors de la geam, privirile li s-au întâlnit. Femeia i-a făcut cu mâna, zâmbind, şi a continuat să vorbească, cu mobilul fixat la ureche, mergând spre pat. Scutura şi clătina din cap, în timp ce mâinile i se agitau printre aşternuturi, aplecată.

După sosirea elevilor, Andreea a închis uşa bucătăriei, în timp ce Stela sorta rufele. A făcut un teanc mare pe canapea: cămăşile bărbăteşti, fustele, bluzele de uniformă şi colanţii fetelor, plus câteva perechi de blugi şi pantaloni de mărimi diferite la suprafaţă, iar dedesubt, tricourile şi pantalonii de casă ai Andreei, împreună cu două lenjerii de pat. A potrivit termostatul şi, cât a aşteptat să se încălzească fierul, l-a sunat pe Emanuel, să afle dacă i-a dus medicului de familie cardul de sănătate al lui Mircea. Testa fierul netezind materialul husei ce acoperea masa de călcat şi continua să-i dea sfaturi despre adresa dispensarului. „Bine, mă descurc“, i-a zis băiatul şi a închis. L-a apelat apoi pe Mircea, dar nu l-a găsit. „Ce mâncăm azi, cumpăr eu ceva?“, i-a scris pe WhatsApp şi a strecurat telefonul la ureche, a strâns mai tare funda eşarfei-bentiţă. După ce a terminat a doua cămaşă, a dat să-l scoată iar, dar o fată cu ochelari şi breton a deschis uşa bucătăriei şi a întrebat-o unde e baia. Când a trecut înapoi spre bucătărie, Stela a fixat-o, zâmbind:

— *Hello, goodbye!*

Pronunţase clar, cu accent românesc, legănându-şi capul. Eleva s-a ruşinat şi a dispărut în bucătărie cu un surâs. A presat de câteva ori gulerul celei de-a treia cămăşi şi s-a dus spre etajera înaltă de lângă televizor. În timp ce atârna umeraşul lângă celelalte, a rămas cu ochii la cărţile de pe raftul din mijloc. A scos

una din spatele pozei de familie înrămate. A depărtat-o de ochi. *Toţi oamenii sunt muritori*, a citit încet titlul de pe coperta mică, albastră. S-a întors cu ea, a lăsat-o pe canapea şi a ales din grămadă o cămaşă în carouri. Reumplea compartimentul de apă al aparatului şi a murmurat:

— Or fi oamenii muritori, dar viaţa-i mai importantă decât moartea.

Cu ochii plecaţi şi capul învăluit în aburi, a întins o mânecă pe masă, i-a potrivit manşeta şi a apăsat talpa fierului de-a lungul ei. Bolborositul aparatului de călcat îi însoţea mişcările prelungi din braţ şi gândurile.

Să fii de folos pe lumea asta, să aibă lumea nevoie de tine, asta contează. Şi să faci un lucru cu rost. „Tehnician în activităţi economice“ – aşa scria pe diploma ei de liceu, un lucru cu rost, nu? În ultimii ani obişnuia să o caute în sertarul cu acte, o verifica. Şi acum avea coşmaruri că pică examenele, dar nu ei i se întâmplase, ea luase bacul – Manu păţise, o logică aveau şi visele astea. Ea, care avea încadrare de funcţionar economic. Nu trebuia să-i explice madam Ţane cum e să lucrezi cu capul. Facturi, chitanţe, registre, ordine şi state de plată, deconturi. Ştia şi ea ce înseamnă munca de birou. A avut de-a face cu librari, cu şcoli, veneau profesoarele şi învăţătoarele cu grupuri de copii şi, când erau ocupaţi vânzătorii, cine le arăta raioanele de manuale, cine le recomanda cele mai căutate culegeri? Toţi o respectau: contabilul, clienţii, furnizorii, colegii, pentru că nu era o simplă casieriţă, ea, doamna Stela Enache, casier contabil-gestionar la Depozitul de Carte, se implica în toate. Era la curent cu comenzile, cu vânzările şi retururile. Ca să-i meargă ei bine, trebuia în primul rând să meargă firma şi, când era nevoie, făcea şi treaba celorlalte departamente, asta înseamnă munca în echipă. N-a uitat rafturile pline de cărţi, mirosul de tipar când desfăcea coletele şi le aranja pe domenii, în ordine alfabetică, drumurile la bancă cu Mitrică, şoferul ăla pricăjit, aniversările colegilor, trataţiile. Şi, dacă nu veneau toate necazurile, termina şi ea contabilitatea, la Spiru, ca fostele colege… Care acum n-o mai sună deloc, i-au uitat şi ziua de naştere, de aia nu le mai caută nici ea. Şi ea care le credea prietene! Când te loveşte viaţa, te lovesc şi prietenii, pe la spate. Se credeau mai avansate acum, cu studiile lor. Păi, ea ar fi putut să facă şi dreptul,

nu doar contabilitatea. Dacă au fost în stare curiera, vânzătoarele şi şoferul, de ce nu ar fi dus-o mintea şi pe ea? Câte speţe şi dosare citise pe forumuri în toţi anii de procese, poate mai mari şanse ar fi avut la drept. Ea avea o meserie şi pe asta nu putea să i-o „revendice“ nimeni, nimeni, dar tot răul spre bine, poate nici nu ar mai fi avut acum aceeaşi energie. Erau muncă, răspundere la Depozit. Cum arunca şeful cu ştampila, cu pixurile după ei sau cu ce nimerea de pe birou, se întâmplau şi de astea. Aşa e în colectiv, erau mulţi nervi. Aproape optişpe ani la Depozit nu e puţin lucru şi asta o reprezintă. Nu menajul sau ce a mai încercat în toţi anii ăia grei, când spera că nu o să piardă casa, că o să avanseze în carieră. Ce idee! a lăsat să-i scape un oftat adânc. Măcar asta ar fi putut să evite, spre deosebire de pierderea casei, a râs amar amintindu-şi.

Ideea i-o dăduse tehnicianul care venea la Depozit pentru service-ul echipamentelor de birou. Repara imprimanta şi discutau despre şcoli şi cât de greu se intră în ziua de azi la un liceu bun. Stela i-a recomandat culegeri de română şi matematică, dintre cele mai vândute, pentru examenul de Evaluare, şi omul a plecat cu o plasă plină. „Aveţi talent, doamnă, de ce nu faceţi vânzare directă? Adică să veniţi pe la companii cu cărţile, cum vin ăia cu bijuterii, aţi văzut. N-avem noi timp să mergem prin librării şi nici nu ne pricepem. Aşa, dac-ar veni cineva de specialitate! Ne faceţi şi-un discount.“

I s-au umezit ochii, pentru că asta simţea şi ea, că ceva deosebit urma în viaţa ei. Nu-i era clar ce, dar era convinsă că viitorul avea să-i aducă o schimbare profesională. Începuse şcoala de şoferi şi laudele instructorului îi dădeau încredere, de parcă îndemânarea la volan ascundea alte talente nedescoperite. Erau zile când credea cu tărie că poate să termine o facultate şi, apoi, să avanseze. Avea atât de mult de oferit, dacă cineva ar fi avut încredere în ea. S-a hotărât să-şi testeze priceperea şi, într-o zi, după ce a rămas ultima în sediul Depozitului, a luat căruciorul cu roţi al Ninei, curiera, şi l-a umplut cu cărţi. A ales culegeri pentru Evaluarea Naţională şi Bacalaureat, câteva exemplare din atlasele şcolare geografice şi istorice ilustrate, dicţionare de sinonime, antonime, *DEX*-ul, *DOOM2*, *Don Quijote*, *Shogun* (ambele volume), *Mizerabilii* (doar volumul unu), *Război şi pace*, *Fraţii Karamazov* (ambele volume), *Marile speranţe* (ambele volume), *La răscruce de vânturi*, *Omul*

invizibil, *Dracula*, *Muntele vrăjit*, *Zece negri mititei*, *1984*, *Maestrul şi Margareta*, *Un veac de singurătate*, *Cireşarii*, *Jurnalul fericirii*, *Sărmanul Dionis*, *Maitreyi*, *Quo vadis*, *Doamna Bovary*, *Alchimistul* şi câteva volume de Paulo Coelho.

A ieşit din Depozit, neştiind unde va intra. Angajaţii sucursalei ING din staţia RATB sigur îşi permiteau să cumpere, dar s-a răzgândit când a văzut cozile de la ghişee. A ocolit clădirea băncii şi a intrat în piaţă prin gangul din spatele casei de bilete. La dreapta, în spatele copacilor desfrunziţi, a văzut două clădiri palide şi joase, despărţite de un loc de joacă. Dispensarul, cu nişte aparate de aer condiţionat prăpădite în termopane şi acoperit cu graffiti, părea pustiu, deşi grilajul din faţă era dat într-o parte. „BRIGADA CRÂNGAŞI“, a desluşit printre mâzgălelile de la intrare. Clădirea şcolii, cu un etaj mai înaltă şi faţada străbătută în zigzag de o dungă cărămizie, i s-a părut mai veselă. Profesorii şi elevii aveau ce alege. Cu căruciorul zdruncinându-se în urma ei, a traversat repede curtea şcolii, strigând peste umăr portarului că aduce cărţi de la Depozit. A luat-o pe la intrarea profesorilor şi a nimerit în faţa uşii directorului. A cercetat avizierul cu afişe colorate, înconjurat de ghivece cu flori înalte. Într-un colţ, pe o coală de hârtie prinsă în piuneze, copiii caligrafiaseră citate despre mame: „O mamă este cineva către care alergi atunci când ai necazuri“ (Emily Dickinson). „Mamele şi fiicele sunt cele mai apropiate atunci când fiicele devin mame“ (Anonim).

„Dacă o aşteptaţi pe doamna directoare, să ştiţi că tocmai ce-a plecat“, a auzit din spate un glas firav şi a încuviinţat. S-a răsucit pe călcâie şi i-a explicat bătrânei scunde că vine din partea conducerii Depozitului, cu reduceri mari la auxiliare şi cărţi. Mărunţica a rugat-o s-o urmeze şi, din momentul acela, şi-a intrat în rol. Îşi netezea palma umezită de mânerul căruciorului, în timp ce femeia anunţa, în cancelarie, că doamna aduce cărţi cu reducere. Vuietul din piept îi amintea de ziua când citea, împietrită, cererea de retrocedare. Toate perechile de ochi s-au îndreptat asupra ei şi, câteva clipe, respiraţia i s-a oprit. I-au făcut loc la masa lungă din mijloc. Dacă ce făcea ea în mijlocul cancelariei însemna că are un tupeu nemărginit şi era riscant, atunci asta e, s-a liniştit singură – nu-i păsa ce urma. Şi-a promis că nu o să regrete niciodată, pentru că, în clipa aia, i-a fost clar că asta căutase: o ocazie să rişte. A scos

marfa din cărucior şi profesorii au înconjurat-o. „Să ştiţi că am o listă cu toate articolele în stoc, în caz că nu găsiţi pe masă ce vă trebuie. Le puteţi cumpăra cu o treime din preţ. Plata, în numerar.“

Deja îl auzea pe patron lăudând-o, dând-o exemplu colegilor de la vânzări şi distribuţie – în ultima vreme, făcea săptămânal şedinţe despre scăderea vânzărilor. Nu i-a venit să creadă când oamenii au scos portofelele – vreo două profesoare mai în vârstă şi-au rugat colegii să pună bani pentru ele. De abia reuşea să completeze chitanţele. Bătaia s-a dat pe culegeri şi atlase. Ce-o fi avut în cap să umple căruciorul cu autori morţi? De Coelho întrebau toţi.

Spre final, o profesoară corpolentă, căreia îi săltau pe piept ciucurii şalului când vorbea, i s-a adresat cu „stimată doamnă“ şi a rugat-o să vină în cabinetul alăturat, unde chemase două eleve pentru comenzi. A verificat, împreună cu fetele, lista cu titluri de auxiliare şi culegeri, asigurându-le că cele care lipsesc din cărucior sunt în stoc. Le-a dat tot ce avea, chiar dacă nu a primit banii. Oricum, urma să revină cu celelalte. Elevele au promis că vor strânge banii de la colegi. Una dintre eleve s-a interesat de *Doamna Bovary*. Îi plăceau mult coperta şi titlul. „Credeţi că i-ar plăcea mamei mele? E ziua ei şi nu i-am luat cadou.“ Stela a recunoscut că nu-şi mai aminteşte dacă eroina se aruncă în faţa trenului sau se otrăveşte, că o încurcă cu altă poveste, la fel de frumoasă, dar a asigurat-o că e un roman care nu trebuie să lipsească din bibliotecă. După ce a bifat în listă ce trebuie să mai aducă, s-a interesat de toaletă, rugându-le pe fete să arunce un ochi la lucrurile ei. În timp ce-şi clătea mâinile cu firicelul de apă rece, a izbucnit în râs, cu ochii la mesajul în cariocă de pe faianţa crăpată: „Şcoala 203! Cea mai tare şcoală unde copii nu stau în bănci nici în timpul orei, unde copii se iau în gură cu domnul de english, unde copii sunt draci!“. „Nţ, nu tu săpun, nu tu hârtie“, a spus tare, căutând în jur, şi vocea i s-a întors cu ecou în toaletă. S-a privit în oglindă, pălmuindu-şi obrajii înroşiţi.

Când a ieşit în curtea şcolii, profesoara corpolentă a strigat-o de pe scări, adunându-şi ciucurii pe piept. I-a făcut semn spre dispensar. O anunţase pe doctoriţa Tufă de doamna de la Depozitul de carte şi acum o aştepta – băiatul ei, proaspăt căsătorit, îşi mobilase de curând casa şi biblioteca era goală. A intrat cu

zâmbetul pe buze în aerul închis al culoarului din dispensar şi a înaintat, ocolind ciorchinii de pacienţi tăcuţi din dreptul uşilor. Cerceta pe deasupra capetelor plăcuţele cu nume. În faţa cabinetului medicului de familie Tufă Raluca nu era nimeni. A ciocănit şi a intrat fără să aştepte răspuns, cu bărbia înălţată, inspirând mirosul de alcool medicinal.

În zilele următoare a vândut la bancă şi la Helpnetul de la gura metroului. Peste tot a avut succes. Mai mult ca sigur că, în cele din urmă, ar fi recuperat şi sumele neachitate de o parte dintre cumpărători, dar nu a apucat. Nici acum nu era sigură cine o reclamase, dar patronul ştia ce face. O urmărea şi aştepta momentul să o prindă. I-a organizat un flagrant şi, la laboratorul particular de analize medicale de lângă farmacie, s-a trezit cu poliţiştii peste ea. Când s-a văzut pe înregistrările video, chiar arăta ca o hoaţă. Acum regreta.

I-a achitat patronului sumele lipsă şi a scăpat cu tentativă de furt. Norocul ei a fost că Vlad, un penalist bun, cu relaţii peste tot, a intervenit. Şi-a construit apărarea pe necazul prin care trecea familia înglodată în datorii, în lupta cu o justiţie oarbă, care o arunca din casa unde locuise aproape treizeci de ani. Dar ei nu-i trecuse prin cap să vândă cărţi ca să scape de datorii. Intenţiona să-i povestească patronului de succesul ei şi să pună banii în casa firmei, după ce îşi îndeplinea planul de vânzări – *targetul*, cum auzea că se spune la departamentul de vânzări.

Instanţa a dispus condamnare cu suspendarea executării pedepsei, achitarea cheltuielilor de judecată şi a unei amenzi penale. Vlad o sfătuise ca, cel puţin câţiva ani, cât dura reabilitarea şi fapta rămânea consemnată în cazierul judiciar, să evite orice profesie cu responsabilităţi financiar-contabile.

Telefonul i-a vibrat şi a zbârnâit scurt, anunţând un mesaj. „Vorbim acasă, sunt cu regizoru' acum“, îi scria Mircea. Cu gândurile astea, sub mâinile Stelei, grămada de rufe de pe canapea devenea treptat un teanc ordonat, de haine rânduite pe mărimi, în glasurile de copii amestecate cu al profesoarei răzbătând din bucătărie. Perdelele erau trase într-o parte şi, în lumina zilei, parchetul lucios, de culoare deschisă, pereţii albi, fără tablouri, mobilierul din lemn căpătau, în ochii Stelei, o strălucire ireală, plină de inocenţă. Când treburile i se păreau monotone şi nu avea

cu cine să schimbe o vorbă, lua o pauză şi privea atent hainele, mobilele. Încerca să-şi imagineze ce făceau oamenii cu ele sau pe ele, de parcă aştepta să descopere cele mai ascunse secrete ale familiilor la care lucra.

Ce nevinovate par lucrurile oamenilor, i-a trecut prin cap, aţintind raftul cu cărţi încărcat de umeraşele cu cămăşi. A tresărit când uşa bucătăriei s-a deschis şi copiii au dat buzna în hol, vorbind tare. Profesoara şi-a amintit că avea câteva rugăminţi legate de frigider. I-a vorbit repede şi s-a grăbit să-i întâmpine pe elevii din grupa următoare.

Pe la 13.30, când Andreea a urcat să se pregătească de plecare, cele două dormitoare de la etaj erau curate, coşurile de rufe murdare golite, geamurile larg deschise. Stela purta acum pelerina ei neagră, fără mâneci, care-i acoperea faţa şi spatele rochiei, legată cu două rânduri de şnururi, la subsuori şi în dreptul şoldurilor. Stătea cu faţa la oglinda băii de la etaj şi golea etajerele din dreapta chiuvetei, fredonând. Apuca obiectele, ridicându-se pe vârfuri, şi le aşeza cu grijă în chiuveta uscată.

— Gata dormitoarele? a întrebat-o Andreea din prag, fixând oglinda în care nu se mai vedeau stropii de pastă de dinţi şi amprentele fetiţelor.

— Sigur, doamnă. Sper că nu v-am deranjat cu aspiratorul. Cel mai bine de sus în jos curăţenia, a răspuns Stela, în timp ce freca savoniera.

Îşi scosese eşarfa-bentiţă şi o lăsase pe dulăpiorul de la perete, lângă telefon.

— Deloc nu m-aţi deranjat. Eu o să plec şi o să rămân cu fetele în parc, apoi un pic la cumpărături.

— A, păi, pân-atunci termin şi livingul, mă mişc repede, doamnă. La 3 nu mai sunt aici.

— Perfect, s-a bucurat Andreea şi a intrat în dormitor.

Se dezbrăca în spatele uşii deschise, privindu-se în oglinda şifonierului, în timp ce asculta vocea energică a Stelei.

— M-am tot ţinut să vă întreb, nu-i aşa că iarna faceţi bradul la fete-n dormitor?

— Aşa am făcut ultima dată, da, a răspuns Andreea, aruncând tricoul spre coşul de rufe din colţul camerei.

— Cine vă făcea curat înainte, doamnă? Că erau ace de brad şi

sub pat, pe la plinte.

— Eu, a râs Andreea, încheindu-şi blugii. N-am mai avut ajutor până acuma şi mă bucur că v-am găsit. M-aţi scăpat de călcat, era un chin, doamna Enache.

Stela a zâmbit şi a pus săpunul în savoniera curăţată.

— Mie cel mai mult îmi place să calc, doamnă, parcă mă linişteşte, îmi dă aşa, o stare bună. Dar să nu mă puneţi să fac mâncare, m-apucă tremuratul, cum să vă zic... Nu e aşa greu gătitul, dar să ai un asistent, pe cineva să spele vasele, ca Jamila, aţi văzut?

Andreea a râs tare, scotocind printre umeraşele din şifonier.

— Nici eu nu mă omor, a zis clătinând din cap, cu un aer înţelegător, dar le fac chestii rapide. Pulpe cu cartofi la cuptor, din astea. Şi, de când ne-am mutat aici, mai face Şerban grătar.

— Avem bărbaţi buni, norocu' nostru, doamnă. La mine găteşte soţu'. Eu nu suport nici căldura din bucătărie, mă panichez rău, am făcut odată aşa... ca un şoc, a gesticulat cu cârpa umedă în aer, şi de-atunci mai mult el se-ocupă. Bine, găteam şi eu când erau copiii mici, şi-acu' mai fac cartofi, clătite, dar la restu' nu mă bag. Să vedeţi ce răbdare are Mircea la sarmale! Şi toate conservele de iarnă el le pune.

— Serios? N-am mai auzit, a strigat Andreea, încheindu-şi sutienul. E pensionar? a adăugat, desfăcând bluza de pe umeraş.

— Nu e, doamnă, dar îi place. N-are ore fixe, important e să-şi termine treaba, adică depinde la ce lucrează, repetiţii, spectacole. În ultimii ani îl cheamă mai mult seara, na, e cel mai vechi, are gradaţie: treapta I.

— Dar unde lucrează?

— La Odeon, e recuziter, doamnă, dac-aţi şti ce decoruri face.

— Dar asta e aşa frumos, a spus Andreea cu voce încântată, ieşind din cameră.

S-a oprit în pragul băii. Îi aţintea spatele Stelei, care terminase de curăţat etajerele şi aranja acum la locul lor deodorantele, flacoanele cu medicamente, cutiile de creme, loţiunile de bărbierit. Înainte să le aşeze, le ştergea pe toate părţile.

— Uitasem de meseria asta.

— E pasionat, doamnă. Meseria lui de-o viaţă. La Bulandra a fost întâi.

— Şi cum s-a gândit el la meseria asta?

— Păi, mergea de copil la teatru, îl ştiau toţi. Socrul meu era instalator pe la teatre, făcea şi tâmplărie. Mircea mai fura meserie de la el. Şi, după ce-a terminat liceul, a aflat taică-su de-un post de maşinist la Bulandra şi l-a trimis. Dar nu-i plăcea, că lucrau la grămadă, dar uite-aşa a învăţat şi despre recuzită. Şi, într-o zi, l-a întrebat recuziterul-şef: „Nu vrei, Mircică, să treci la recuzită? Că uite, avem nevoie de un băiat“. Şi s-a bucurat că scapă de „grămadă“ şi-ncet, încet a învăţat cum se face un spectacol. Are serviciu bun, e mare lucru.

— Dar chiar e mare lucru, doamna Enache, a zis Andreea. Cred că vorbeşte cu actorii, nu?

— Dacă nu vă deranjează, i-a aruncat Stela o privire şi a făcut o pauză.

A lăsat cârpa în chiuvetă, a dat drumul la robinet. Şi-a spălat mâinile rapid, uitându-se la ea peste umăr.

— Mie puteţi să-mi ziceţi Stela. Vorbeşte şi cu actori, şi cu regizorul, normal, a spus repede. La Odeon i-a pus şi Ţane o vorbă, că-l ştia din cartier.

A scuturat palmele deasupra căzii, şi-a împins câteva fire de pe frunte suflând în sus. Cleştele din coc îi alunecase spre ceafă, iar, la tâmple, şuviţele începeau să se încreţească.

— Şi mie poţi să-mi zici pe nume, Stela, a răspuns cu voce caldă profesoara.

O fixa cu un aer senin.

— Draga mea, uite, eu n-am prea avut parte de mama, că, aşa s-a întâmplat, avea o nemulţumire de viaţă şi pleca de-acasă… După aia m-a luat la ea, dar s-a îmbolnăvit şi, la paişpe ani, am rămas orfană.

Vorbea repede, cu vocea ei vioaie, apăsându-şi mâinile până la coate cu prosopul de hârtie. Andreea a tresărit şi a întrerupt-o, în timp ce Stela s-a aplecat să arunce ghemotocul în sacul menajer sprijinit de uşă.

— Pleca de-acasă?

— Pleca, da, că-şi dorea să muncească, a zis Stela.

Cu mâna stângă în şold, a aţintit-o pe Andreea şi a continuat pe un ton blajin, în timp ce cu dreapta gesticula, cu degetul mare, arătătorul şi mijlociul lipite:

— Şi am rămas de la ea cu sfatul ăsta: „Să ţii minte, Stela, oricear fi, pentru nimic în lume, nici măcar pentru copii, să nu renunţi la serviciu' tău, orice meserie o să ai, să nu te laşi de ea".

Andreea şi-a scărpinat nasul, sprijinindu-şi umărul de tocul uşii.

— Uau, foarte interesant... Ce lucra mama?

— Ei, ce să lucreze?! Stăteam la ţară noi, i-ar fi plăcut ei să meargă la oraş, să-şi ia serviciu, dar cu cine să ne lase? Tata muncea la rafinărie, făcea naveta. Bunică-mea nu ne primea la ea, pe mine şi pe frati-miu, şi eram gard în gard. Vedea de copiii lui fiesa, nu mai avea timp şi de noi. Avea gospodărie mare, animale.

— Da, e complicat, a murmurat Andreea. Dar oare, şi-a dres Andreea glasul, dacă nu murea, s-ar fi întors acasă?

Stela s-a încruntat, nedumerită.

— De mama ta ziceam, crezi că s-ar fi întors? a reluat mai tare Andreea.

— A, nu, că-şi făcuse un rost la Bucureşti. Înainte să se îmbolnăvească, se angajase la un centru de tricotaje. Aşa frumos tricota, s-a auzit tare vocea avântată a Stelei. Şi, oricum, ce să se mai întoarcă? Frati-miu era mare şi pe mine mă luase la ea.

Sacul cu gunoi a fâşâit când l-a scos pe hol.

— Aha, a dat din cap Andreea şi s-a întors spre balustradă.

Şi-a luat geanta şi a intrat în dormitor.

— Lucra şi de mână, şi la maşină, nu croitorie. Macrameuri, pulovere, şosete, fuste, căciuli, din astea, a explicat pe un ton înflăcărat Stela.

În timp ce povestea, storcea mopul în găleată.

— Mi-amintesc ce pardesiu mi-a făcut pentru liceu, chiar înainte să se interneze... Cu nişte ochiuri scoase, arătam ca o oaie cărămizie, a râs. Avea şi maşină de tricotat, îi dăduseră de la centru una acasă. O aia lungă, parc-o văd, abia începea pe maşina de cusut, mereu se strica şi ea rămânea în urmă cu comenzile.

Foşnetul mopului alunecând pe gresie îi însoţea vorbele. Andreea o asculta, îngândurată, pe pat. Îşi verifica banii din portofel, îndrepta bancnotele.

— Era talentată. Ca Mircea, avea mâini de aur, unii se nasc aşa. Eu n-am semănat cu ea. Cred că, dacă prindea timpurile astea, ajungea cineva, poate patroană la casa de modă?! a continuat pe un ton urcător şi a râs.

— Frumos, să-mi aduci o poză cu ea, a zis Andreea şi a ridicat capul, rămânând nemişcată. Dar, Stela, a continuat după câteva clipe, dacă nu te-ar fi luat la ea şi ai fi rămas doar cu tatăl tău şi ea ar fi trăit… Să zicem că s-ar fi recăsătorit şi-ar fi făcut alţi copii… Cum ţi s-ar fi părut?

Stela ieşise pe hol cu găleata şi mopul, spăla acum parchetul din faţa dormitorului.

— Ei, cum să fac-aşa ceva?! a răspuns ea pe un ton contrariat. No, niciodată, ne avea pe noi, ce-i mai trebuia? Nu că n-ar mai fi putut, că frumoasă era, tânără era, săraca… Păcat de tinereţea ei, treişcinci de ani avea când s-a prăpădit, pe Mihăiţă l-a avut la şaptişpe, îţi dai seama?

— Vai, săraca, a zis Andreea, aţintind peretele din faţa ei.

— Dar aş da orice, orice, draga mea, să fi rămas în viaţă. Bunică-mea îi zicea Aurelio, ai să vezi, copiii o să te urască. Dar n-am urât-o, cum s-o urăsc pe mama, care mi-a dat viaţă? Era o cotoroanţă şi soacră-sa, a comentat Stela cu supărare în glas. Cine ştie, dac-o ajuta, să fi stat şi ea ca orice bunică cu mine şi cu frati-miu, să fi lăsat-o şi pe ea să muncească, poate nu s-ar fi îmbolnăvit?! Zic şi eu, nu ştiu. Dar pe vremea aia, la ţară, lumea era înapoiată, pe cine să te superi?!

— Da, a îngăimat profesoara. Dragoste cu sila nu se poate, a murmurat ca pentru sine şi a tras fermoarul portofelului.

— Poftim? a întrebat Stela, oprindu-se din treabă şi întorcând urechea spre dormitor.

— Nimic, nimic, a ridicat Andreea capul, cu vocea mai înviorată. O să las banii pe masa din living, Stela, şi ne vedem săptămâna viitoare, da? a completat pe un ton de încheiere.

— Sigur, mulţumesc, draga mea. A, să-mi explici tu, că n-am înţeles la frigider, care-i oala cu purici?

— Ce purici? s-a mirat Andreea, încrucişându-şi gleznele.

— Ziceai tu să golesc oala cu purici? Că n-o mai mâncaţi şi s-a învechit?

Stătea cu palmele sprijinite în băţul mopului şi o privea.

— Aaa, şi-a dus Andreea mâna la tâmplă. *Porridge*, a pronunţat cu accent cuvântul. E un terci de ovăz, fulgi de ovăz, aşa se zice în engleză, a râs.

— Aha, deci arunc terciul, zi aşa, a dat din cap Stela, cu o

expresie lămurită. Ia spune-mi, Andreea, dragă, dacă te rog să-mi împrumuţi o carte? Am găsit la parter una, *Toţi oamenii sunt muritori*. Cum e?

— Am citit-o demult, nu-mi amintesc, a început pe un ton ezitant profesoara. Parcă e despre o actriţă şi-un iubit nebun? Uite, mă fac de râs, nu mai ştiu, a scuturat din cap. Vezi dacă-ţi place. Dacă nu, îţi dau eu alta data viitoare.

— Bun, mulţumesc, eu citeam zilnic când mergeam cu metroul prin Bucureşti. Dacă era una subţirică, o terminam în două zile. Să nu uit, ia zi, mai ai fulgi de ovăz? a adăugat, cu ochii sclipind de bucurie că-şi amintise întrebarea.

Andreea a încuviinţat tare, cotrobăind, concentrată, pe fundul genţii.

— Ştii că poţi să faci mască de faţă cu fulgii? Îi pui în demachiant şi-ţi freci tenul uşor, întinzi peste tot şi te curăţă de toate.

În timp ce explica, Stela îşi mângâia obrajii cu vârful degetelor.

— Serios? Ce idee! Nu ştiam.

— Din *Formula As* am aflat. Şi de henna tot de-acolo ştiu, că nici eu n-am încredere în vopseaua de la supermarket. Eu sunt mai naturistă, cine ştie ce pun ăştia-n ea? Dar henna e naturală, naturală. Ştii ce bine ţine? Şi te-am mai rugat eu să cumperi bicarbonat de sodiu. E nemaipomenit la bucătărie, se pune şi în frigider, în maşina de vase, de spălat, se toarnă în chiuvete.

— Aha.

— Şi o să te învăţ să faci mască şi cu ăsta.

— Cu bicarbonatul?

— Într-o lună scapi de pete şi cearcăne, draga mea. Garantat. Şi de riduri, a completat, măsurând-o din cap până în picioare din pragul dormitorului.

Andreei i-a venit să râdă, şi-a tras buzele pe interior şi s-a ridicat.

— Fug, Stela, că întârzii la fete.

— Să iei din piaţă, că la supermarket găseşti doar plicuri. Şi ţie îţi trebuie câteva kile, a completat tare.

Andreea a încuviinţat de pe scări. A ales de sub masca bucătăriei o plasă goală din cele folosite. A presat-o, făcându-i loc în geantă. Când a lăsat banii pe masa din living, a auzit iar glasul

strigând-o de la etaj. S-a lăsat pe vine să se încalţe şi a ridicat privirea la Stela, care îi vorbea tare din capătul scărilor:

— Încă ceva, uită-te la mine, ştii ce călcâie o să ai de la bicarbonat? Catifea!

Şi-a dus degetele lipite, mănunchi, la gură, le-a pupat zgomotos şi i-a trimis o bezea.

În lumina slabă din sufragerie, Stela a răsfirat grămada albă de aşternuturi de pe fotoliu.

— Mircea, tu ai strâns rufele? a întrebat, intrând în dormitor.

A lăsat mormanul de lenjerie uscată la picioarele lui şi l-a privit cum stătea lungit pe pat, îmbrăcat de stradă, cu ochii închişi şi braţele sub cap. La radioul portabil de pe noptieră, lângă veioza aprinsă, pe un ritm disco de percuţie, vocea jucăuşă a unui crainic anunţa: „Teatrul Naţional Radiofonic la Radio România Actualităţi“.

— Nu înţeleg cum poţi să dormi cu radioul pornit, a zis Stela, acoperind glasul vesel care începuse să prezinte distribuţia.

I-a dat sonorul încet.

— Ce, vorbesc eu? Vorbeşte el, a mormăit Mircea, fără să deschidă ochii.

Stela se dezbrăca cu mişcări leneşe, lăsând rochia să-i cadă pe parchet. Cu faţa la şifonier, şi-a dat jos sutienul şi dresul fin, de culoarea pielii. A îmbrăcat o pijama uni, cu pantaloni şi bluză încheiată cu nasturi, şi s-a apucat să împăturească rufăria.

— Manu pe unde-o fi? a întrebat, atingându-i călcâiul prin şosetă.

— La serviciu, cred, a răspuns el, dezlipindu-şi tălpile.

Le depărta şi le apropia ritmic, ca într-un joc. După câteva mişcări, şi-a unit călcâiele, sub privirea ei neliniştită.

— Pst, hei, a repetat Stela, ţinând cearşaful împăturit ca un pătrat perfect deasupra nasului, doar cu ochii la vedere.

— Mm? a tresărit Mircea.

Şi-a dezlipit lent pleoapele.

— Suntem singuri.

El a mormăit, adormit, iar Stela a lipăit, grăbită, până în holul mic de la intrare şi a răsucit cheia de trei ori. În drum spre dormitor şi-a pălmuit uşor obrajii. Când a intrat, mâneca largă i s-a

agăţat de clanţă, a tras-o repede şi a închis uşa. Şi-a scos cleştele din coc, l-a aruncat în pat, umezindu-şi buzele.

— Vrei? a şoptit, răsfirându-şi părul.

A făcut un pas spre pat, în timp ce-şi răsucea vârfurile ondulate pe degete.

— Lasă uşa deschisă, să auzim când vine.

Stela a întredeschis uşa şi s-a repezit în pat. L-a încălecat, i-a desfăcut cureaua şi fermoarul, în timp ce el îi mângâia sânii pe sub cămaşa de pijama.

— Mai ţii minte prima oară când m-ai sărutat şi nu ştiam ce să fac? i-a murmurat ea la ureche.

El a încuviinţat înălţându-şi gâtul, i-a muşcat buzele.

— Şi, când ne-am întâlnit după aia, aveai un pachet de Turbo… Ziceai că l-ai luat cu cinci lei de la ţiganca cu seminţe şi-n capul meu era că-mi miroase gura, de ce să fi dat atâţia bani pe ciungă, i-a vorbit repede, în şoaptă.

S-a culcat lângă el, cu bluza ridicată, şi se juca cu sfârcurile, urmărindu-l, nerăbdătoare, pe Mircea, care se dezbrăca.

— Şi-atunci te-ai prins că trebuie să deschizi gura şi-ai înghiţit guma, a continuat el povestea, aruncându-şi blugii lângă pat.

S-a urcat pe ea doar în tricou.

— Eram mică, a râs Stela.

Şi-a ascuns faţa sub urechea lui, a tras în piept aroma de pâine caldă pe care o simţea mereu acolo, în locul unde se termina linia părului şi începea gâtul.

— Dudele-astea, ce dor mi-a fost de dudele-astea, a şoptit Mircea.

Îi sugea sfârcurile, apucându-i cu grijă sânii în palme, ca pe o pereche de globuri gemene. Stela şi-a săltat uşor fundul, sprijinindu-se pe antebraţe şi el a aşteptat-o să se dezbrace. Dintr-o mişcare a tras betelia în jos şi a păstrat pijamaua, făcută ghem, pe genunchiul stâng. Perdeaua a foşnit, umflându-se, în murmurele şi sărutările care se amestecau cu glasurile scăzute ale duetului din scheciul radiofonic. O minge a bufnit în tabla garajului de la fereastră şi, un moment, au rămas nemişcaţi. Stela a ridicat un pic capul spre geam, în timp ce Mircea îşi strecura palmele sub fesele ei. Le-a frământat şi carnea de pe interiorul coapselor îi tremura.

— Haide, l-a pipăit ea între picioare.

A durat câteva clipe să o pătrundă. Când a intrat în ea, a scos un geamăt scurt, de parcă locul era neted, fără adâncime. Auzise de problema asta la femeile trecute de o vârstă, dar nu era cazul ei – dintotdeauna fusese strâmtă şi, de când stăteau la bloc, unde de la vecini se auzea şi trasul apei la closet şi scârţâitul patului, făceau dragoste doar dacă rămâneau singuri şi, atunci, normal că ea se strâmta mai mult, ca găurile din lobii urechilor, care i se astupaseră fără cercei. Mircea o cunoştea bine şi începea lent. După câteva mişcări, durerea dispărea şi ea se umplea aşa tare de dorinţă, că îl grăbea, până ajungeau amândoi să aibă starea aia perfectă, când se simţea tânără şi slabă – poate singura situaţie fără contradicţii sau nepotriviri între ei, iar la sfârşit le venea să râdă, glumeau şi povesteau chestii amuzante din trecut, de parcă viaţa de abia începea.

Au rămas îmbrăţişaţi, în semiîntunericul dormitorului, respirând adânc, în timp ce, la radio, Vasilica Tastaman îi reproşa, în surdină, lui Dem Rădulescu că discută, dar nu dialoghează. Stela i-a dat o palmă la fund şi l-a pupat zgomotos pe frunte.

— Bravo, ai văzut că de la Sortis era? Când eu ţi-am zis: nu mai lua Sortis de zece, tu nu şi nu, c-aşa ţi-a dat. Doamne fereşte!

— Dacă n-aveau Crestor? Ce, ştiu eu mai bine decât farmacista? Mi-a zis că e la fel.

Mircea vorbise pe un ton vinovat şi expresia lui mirată îi dădea un aer de copil.

— Ce mizerabilă, s-a plâns ea, o dată te trimit la farmacie şi vii cu prostii. Ţine minte, orice-ar fi, nu Sortis de zece, da?

— Da, şefa, a încuviinţat el, coborând de pe ea.

Stela s-a tras repede spre el, şi-a culcat fruntea pe pieptul lui.

— Dar cum ţi-ai dat seama? s-a auzit, încet, vocea lui nedumerită.

Ea îi asculta bătăile inimii, mângâindu-i subsuoara, cu palma strecurată pe sub mâneca tricoului.

— De la doctoriţa de familie, cică i s-au mai plâns pacienţii… Cum luau Sortis, fleaşc-fleoşc.

— Ce m-aş face fără tine? i-a şoptit el în păr.

— Vai de lume, n-ai putea fără mine, băiete, i-a zis Stela, sărutându-i pleoapa stângă. Mai ştii când îmi cerea Lia foarfecă? a întrebat după câteva momente. Şi eu nu-i dădeam, a adăugat,

ciupindu-i sfârcul.

Mircea zâmbea, cu ochii spre fereastră, fixând colecţia de maşinuţe aliniate de Emanuel pe raftul de cărţi de deasupra biroului.

— Şi i-am zis că-i dau dacă-mi spune la ce-i trebuie, a continuat ea, scormonindu-i buricul cu arătătorul.

— Şi ei îi trebuia ca să-şi taie părul de jos şi tu ai ajutat-o, a recitat el, trăgându-i mâna de pe burtă.

I-a sărutat încheietura.

— Nţ, hoţomanule, deci ţi-am mai povestit.

— Da, dar ştiu că-ţi place să repeţi povestea, că nu înţelegi de ce.

— Păi, nu înţeleg… Şi-am întrebat-o: „De ce-l tăiaţi? Vă deranjează?“, şi ea a zis că e urât, aşa alb.

— Cine ştie, biata femeie, se dilise.

— Mircea, a început ea şi a făcut o pauză. Ai mai vorbit cu Lăcră? i-a căutat privirea, trăgându-şi bluza peste sâni.

— Îhî, a mormăit el. E bine, n-a mai răcit Ciocolata.

— Am sunat-o şi eu azi-dimineaţă, nu mi-a răspuns, a continuat ea, privind în tavan, în timp ce-şi învârtea nasturele de pe piept.

Mircea i-a mângâiat umărul.

— Îi place la grădiniţa aia, cică a lăudat-o directoarea şi i-a zis că-i păstrează postul. I-e şi ei dor de noi, vrea să ne vadă, a adăugat mai încet.

— Şi pe mine?

— Pe toţi. Mergi tu prima la baie? a întrebat el, dibuind cu mâna lângă pat.

A apucat blugii. De la intrare s-a auzit cheia răsucindu-se repetat în broască.

— Ih! a tresărit ea, ridicându-se în capul oaselor.

Şi-a tras pijamaua şi chilotul care-i alunecaseră pe gleznă. Le-a descurcat şi le-a îmbrăcat cu gesturi repezite. Şi-a ridicat betelia pantalonilor deasupra buricului, cercetând pe jos, cu ochii măriţi de spaimă şi părul vâlvoi.

— Unde mi-e cleştele?

— Uite-l, i l-a arătat Mircea, cu bărbia îndreptată spre perne, în timp ce-şi încheia cureaua.

A îndreptat cutele cuverturii în carouri şi a dat tare radioul. Stela îşi prindea părul, cu faţa la oglinda de pe uşa şifonierului. S-

au privit o clipă în ochi, ascultând paşii grăbiţi dinspre hol.

— Ce faceţi, mă? Iar staţi la mine-n cameră, le-a strigat Emanuel, aruncându-şi din pragul holului rucsacul, care a nimerit lângă noptieră.

A dat buzna în baia lipită de dormitor, cu mâinile în dreptul şliţului.

— Ei, parcă nu ştii că i-a distrus spatele canapeaua lui taică-tu, a zis mai tare Stela, cu bărbia spre sufragerie. Ascultă şi el teatru, eu aranjam lenjeria, ce facem rău? a adăugat cu un aer nevinovat, pipăindu-se între picioare.

Şi-a aranjat rochia pe umeraş şi s-a întors la mormanul de rufărie de la marginea patului. S-a apucat să le împăturească. Mircea a luat radioul, legănându-l de mâner, şi a dat să iasă. Stela îl urmărea, în timp ce scutura cu putere o faţă de pernă.

— Hei! l-a oprit ea.

Netezea colţurile rufei şi îl aţintea.

— Ce-i? s-a întors el.

— Când mai facem? a murmurat Stela, mişcându-şi buzele ca şi cum se străduia să articuleze.

Şi-a rotunjit buzele şi a sărutat în aer, cu rufa împachetată pe genunchi.

— Păi, când mai prindem liber, a răspuns Mircea cu un aer contrariat şi i-a întors spatele în acordurile pline de suspans ale unui saxon ce acompania următorul moment din program.

„*Sfârşitul Pământului*, adaptare radiofonică după comedia lui Victor Eftimiu“, anunţa pe acelaşi ton jucăuş crainicul.

— Am putea să prindem o dată pe lună, băiete, doar să ne dăm interesul, i-a spus tare Stela, pe un ton îmbufnat.

— M-ai strigat? s-a auzit Emanuel, în timp ce trăgea apa.

— Nu, stai liniştit, cu mine vorbea maică-ta, a zis Mircea, apropiindu-şi capul de uşa băii.

Stela a tras coşul mic de nuiele împletite din colţul dormitorului, a îndesat, în viteză, lenjeria înăuntru şi l-a scos în hol.

— Manu, îţi încălzesc mâncarea? l-a întrebat pe băiat, aşezându-se la picioarele lui, după ce a ieşit din baie.

El i-a răspuns, cu ochii în telefon, că a mâncat, în timp ce Stela îi studia tălpile, cu labele uşor curbate, de parcă o mână nevăzută i le

împingea spre interior, către glezne, la fel ca ale lui Mircea.

— Ce-ai făcut azi la serviciu?

I-a prins talpa între palme, i-a masat-o.

— Nţ, lasă-mă, şi-a tras-o el.

— Ce-ai mâncat?

— Mâncare, a răspuns Emanuel, tastând grăbit, doar cu degetele mari.

Stela a venit spre capătul patului. I-a dat pe spate buclele de pe frunte, aţintindu-i linia dreaptă a părului bogat. Şi-a recunoscut profilul şi pomeţii rotunjiţi pe chipul lui. I-a atins cu dosul palmei faţa fină, netedă, ca de copil, şi s-a aplecat un pic, cercetându-i buza de sus.

— Uite, ai un pic de mustăcioară, a zis cu bucurie în glas.

— Hai, măi mamă, pleacă, te rog.

— Plec, dar te iubesc, să ştii, tu eşti puiul meu, a spus şi l-a sărutat în creştet.

— Şi eu te iubesc, a răspuns el încet, întorcându-se cu faţa la perete. Dar nu sunt pui, a adăugat mai tare.

— E, nu eşti?! Nu vezi c-ai puf? Să nu bei de la chiuvetă, ţi-a luat taică-tu apă plată, vezi că-i sub masă, da?

A împins coşul de rufe după uşa care despărţea holul mic de sufragerie şi s-a lăsat pe canapea, privindu-l pe Mircea, aşezat în fotoliu, cu picioarele întinse pe măsuţa din faţă – asculta radioul cu pleoapele lipite. Glasurile actorilor se învălmăşeau într-o ceartă de familie despre şedinţe de spiritism şi mesaje de dincolo, care prevesteau că sfârşitul Pământului va veni pe 21 aprilie.

— De ce nu te-ai schimbat? Stai cu blugii ăia cu care mergi prin metrou?

Îl urmărea cu atenţie.

— Desfac canapeaua? a întrebat mai tare, să acopere vocile ridicate de la radio.

Mircea şi-a fluturat arătătorul de câteva ori.

— Hai să ne distrăm, că n-am chef să calc, a zis Stela, cu mâinile împreunate între genunchi.

Şi-a răsfrânt buza de jos, întorcând capul spre coşul de rufe.

— Ascultă şi tu piesa, e cu Beligan şi Dem Rădulescu, a bâiguit Mircea, fără să deschidă ochii.

Stela s-a lăsat pe vine în faţa măsuţei şi a lăsat pe parchet

capacul unei cutii aurii, metalice, încrustat cu praline în formă de scoică, plină cu medicamente.

— Păi, am pierdut începutul, ce să mai ascult?

Răscolea foliile şi flacoanele dinăuntru.

— Uite, a spus şi i-a lăsat lângă radio trei tablete de culori şi forme diferite.

S-a întors de la bucătărie cu o cană de apă şi l-a bătut pe umăr.

— Vrei să mai căutăm pe calculator? a întrebat pe un ton rugător.

— Pe cine? Că i-am căutat pe toţi, a luat Mircea cana.

A înghiţit medicamentele. Şi-a descrucişat picioarele întinse pe măsuţă, le-a încrucişat invers.

— Ba nu, mai e profesoara, i-a răspuns Stela din balcon.

A revenit după câteva clipe şi a tras perdeaua cu putere.

— Uite ce mi-a dat, a spus în timp ce lua de pe raftul de deasupra televizorului o carte.

— Frumos din partea ei, a zis el, cercetând coperta.

A lăsat-o pe masă şi a băut o gură de apă, în timp ce Stela se îndrepta spre camera lui Emanuel. L-a rugat, prin uşa întredeschisă, să le dea laptopul. S-a aşezat cu un aer victorios pe canapea şi i-a ridicat capacul. A tastat încet, cu arătătoarele, şi a aşteptat puţin, apoi i-a arătat lui Mircea rezultatele căutării pe Google.

— Uite, doar într-un loc i-apare numele, vezi?

— „Andreea Manea, profesoară, trainer şi traducător“, a citit el rapid, cu un aer plictisit.

— Ei, face meditaţii acasă, săraca. Dac-o vezi ce modestă e, fată simplă, din Buzău, a continuat ea, ghemuită lângă fotoliu. Şi bărbatu-su, dichisit de n-are treabă, poartă şi pălărie, dar mai mult plecat. Parc-o văd, mâine-poimâine, divorţată. Las’ c-o învăţ eu cum să fie mai îngrijită.

— Îhî, neapărat să-i zici de bicarbonat, haide, ia-l, a săltat laptopul din poală.

— Vrei să ne uităm cum storc ăia coşuri? a întrebat ea, încântată de idee, cu mâinile pe genunchi.

— Nu, n-am chef.

— Hai, te rog, ne mai relaxăm şi noi, a continuat ea cu voce stăruitoare.

— Păi, nu ne-am relaxat?! a răspuns Mircea, lăsând laptopul pe măsuţă, şi i-a întins cartea. Poftim, ziceai că ţi-e dor să citeşti, că nu-ţi mai exersezi mintea cu menajul.

Stela a oftat, bosumflându-se, şi i-a vorbit pe un ton uşor iritat.

— Ce să zic, te dai rafinat acuma, nu tu mi-ai arătat primul? Auzi, ce naţie de scârboşi şi chinezii ăştia, să se filmeze când storc coşuri!

S-a dus în bucătărie bombănind şi s-a întors cu o doză de Ciuc şi ochelarii pe nas. S-a întins pe canapea, cu berea şi cartea pe burtă, culcându-şi capul pe cele două pernuţe de catifea, puse una peste alta, asortate cu tapiţeria de culoare închisă. În timp ce studia spatele cărţii, a tras cheiţa şi doza s-a deschis cu un fâsâit.

— Auzi, e despre o actriţă care renunţă la carieră pentru un moş, a vorbit cu un aer interesat şi a sorbit o gură.

Cerceta prima copertă, silabisind numele autoarei. S-a poticnit la cel de familie.

— Ce nume de contesă. Dă-l mai încet, a adăugat, scrutându-l pe deasupra lentilelor.

Vocile de la radio se auzeau mai stins, iar Stela urmărea rândurile cu degetul, luând pauze pentru înghiţituri mici de bere.

— Ia ascultă: „Important e să reuşeşti în ceea ce faci“, a citit ea tare şi a continuat cu explicaţii, aruncând priviri spre Mircea. De serviciu e vorba, adică orice meserie e bună, da’ s-o faci cum trebuie.

— Îhî, a îngăimat el.

Când găsea un cuvânt, o replică sau o expresie care îi plăceau sau pe care le întâlnea pentru prima oară, i le spunea lui Mircea. „Vestoane“, „Vuietul cataractelor“, „i-am făgăduit“, „izbândă“, „stăruinţă“, le relua cu voce clară, sonoră şi, după o vreme, el a rugat-o să citească în gând. Cutia de bere i se înălţa şi cobora pe abdomen, în ritmul respiraţiei. Încurca personajele şi se întorcea la pagina dinainte, să se lămurească. Îşi simţea pleoapele grele, rândurile i se învălmăşeau înaintea ochilor şi era nevoită să reia paragrafe întregi. Cu cartea lipită de piept, a lăsat cutia goală la piciorul canapelei, căscând prelung, şi s-a întors pe o parte, cu ochii la soţul ei.

Piesa radiofonică se terminase şi acum răsuna vocea sobră a unei crainice care anunţa că Ministerul Afacerilor Interne a luat

toate măsurile pentru ca referendumul pentru redefinirea familiei în Constituţie să se desfăşoare în condiţii bune. În afară de părul încărunţit şi cutele care-i brăzdau faţa, dinspre nas până la gură, Mircea parcă nu îmbătrânise. Poate pentru că nu se îngrăşase deloc. Dunga orizontală din bărbie îi dădea un aer de băiat tânăr. Şi mâinile, cu unghiile tăiate din carne, erau tot netede, fine, ca în tinereţe. Când i se făcea dor de el, la serviciu, şi-l imagina cum doarme noaptea, mereu pe o parte, cu o pernă în braţe. Şi-a apucat pliul burţii, elasticul chilotului îi aluneca des sub buric.

— Hei, a şoptit, dormi?

Mircea a tresărit şi a fixat-o, cu o căutătură buimacă.

— Desfac canapeaua?

El a clătinat din cap şi s-a şters în colţul gurii. A dat mai tare radioul şi a închis iar ochii.

— Mirci, ţi se pare c-am guşă? l-a întrebat cu mâna sub bărbie.

— Un pic.

Ea a râs, căscând. A tras pătura de pe spătarul canapelei, a despăturit-o şi s-a acoperit până la gât. Berea parcă i se cuibărise în piept şi o umplea cu speranţă, linişte şi calm. Cât noroc pe capul ei, i-a trecut prin minte. Cum îi picase ei Mircea, ca un dar din cer. Ce s-ar fi făcut fără el? Câtă fineţe, câtă tandreţe la cineva care arăta atât de obişnuit. Şi ce tălpi moi avea, ca aluatul de cozonac, doar la Diana mai văzuse aşa călcâie – ai fi zis că şi le dădeau amândoi cu bicarbonat. Un om aşa bun cu care putea să vorbească despre orice, fără să o judece. Asta îi spusese şi duhovnicului: „Soţul meu e singurul om de pe Pământ care mă iubeşte aşa cum sunt“. Pe lângă el, ea era un diavol. Ea, orfană de mamă, fără nicio rudă de sânge în viaţă şi fără prietene, avusese norocul ăsta. Alţii nici până la vârsta ei nu-şi găsiseră pereche – se certau, divorţau, călcau strâmb. N-ar vrea să fie în locul lor. Câtă bătaie de cap, să trebuiască să-şi caute o viaţă întreagă perechea, în timp ce ea se îndrăgostea în fiecare zi mai tare de soţul ei – se simţea ca la şcoală, când venea cu tema făcută şi lecţia învăţată, n-avea de ce să-şi bată capul că o ascultă profesorul. Uneori se simţea vinovată că îl sufocă cu toate gândurile şi grijile ei, pentru că Mircea îi ţinea loc şi de prietenă, şi de rude, şi de duhovnic. Doar de Palisadei o rugase să-l cruţe. Nici în vis dacă i se arăta casa nu avea voie să-i mai povestească. Din păcate, şi acum, după atâţia ani, tot acolo se

vedea, noaptea în somn, nu în apartament – de parcă avea cum să-şi controleze visele.

Când trăia taică-su, îl suna pe el când îi venea să vorbească cu cineva apropiat. Dar bătrânul părea să aibă aceeaşi nevoie şi se apuca să-i înşire toate durerile şi suferinţele care-l chinuiau şi, de fiecare dată, îi descria în amănunt tot ce avea în frigider. Ea îl asculta încuviinţând, dându-i sfaturi şi toate conversaţiile se încheiau cu concluzia bătrânului: „Ferice de maică-ta că a scăpat de bătrâneţe, de singurătate“. „Nu se văita mama, dar cine ştie cât a pătimit şi ea“, încerca Stela să-l liniştească, dar nu-l convingea. Când vedea că bătrânul avea mai mare nevoie decât ea să fie ascultat, îşi propunea să-l sune mai rar. Dar încălca promisiunea şi căuta un om căruia să-şi verse sufletul. De unde pornirea asta a ei să povestească tot ce-i trece prin cap? „E aşa greu să creşti copii, ce m-o fi apucat să mai fac unul? Vreau să-l înţarc pe Manu, ca să merg la serviciu mai repede“, i s-a plâns odată Loredanei, verişoara lui Mircea, care le era şi naşă şi care, de atunci, parcă se rupsese de ea.

Când l-a externat pe Mircea, a sunat-o să-i povestească de AVC şi femeia i-a spus că ştia. „Am auzit, dar nu te-am sunat, că aşteptam să treacă.“ „Cum aşa? Păi, putea să moară“, s-a mirat Stela şi s-a apucat să-i povestească cum se întâmplase: „Eram dimineaţa în pat. Sunase ceasu’ şi el stătea ca o momâie, cu spatele la mine. Hei, hei, l-am înghiontit, mmmm, bălmăjea el, zici c-avea limba legată, şi-“ „A, nu, te rog, să nu intrăm în detalii, că mi se face rău“, a venit replica verişoarei şi Stela a îngheţat. A închis şi s-a dus să plângă în baie.

Cum puteau oamenii să evite anumite subiecte, să nu vorbească? Mai ales una ca Loredana, care ţinea toate posturile şi mergea în fiecare duminică la biserică? Una de-aia, de îi plăcea să stea acasă cu copiii, turnase trei, unul după altul, şi tot scândură era, slabă moartă. O zi n-a lucrat în viaţa ei. Cu vreo doi-trei ani în urmă, de Crăciun, a sunat-o mătuşa lui Mircea şi ea i-a povestit ce rece fusese Loredana, când ea avea mai mare nevoie de o vorbă bună. Îşi închipuia că maică-sa avea să-i dea dreptate? „Dragă, la noi nu se discută, se trece peste. Fiecare îşi duce crucea cum poate.“ Ce cruce duceau mătuşa Nuţi şi fie-sa? Alt lucru de neînţeles: de ce unii aveau parte de atâtea belele, în timp ce alţii nu

dădeau niciodată de greu? Ca şi cum Dumnezeu ţinea mai mult cu unii.

Mircea continua să le sune în fiecare an, de sărbători, de zilele de naştere, dar ea le-a şters complet şi din agenda telefonului, şi din minte. Când a întrebat-o duhovnicul dacă e certată cu cineva, a negat, pentru că nu fusese nicio ceartă, mai degrabă o tăcere, o răceală. L-a întrebat de ce nu vorbesc oamenii despre viaţă, despre ce li se întâmplă, de ce se prefac că unele lucruri nu există. „Să nu judecăm, Stela, ca să nu fim judecaţi“, i-a recitat el. „Eu nu zic să judecăm, eu zic să discutăm, părinte, pentru că, uite, aşa ne rupem unii de alţii.“ Dar şi preotul parcă era de plumb, greu pricepea întrebările ei. Acum înţelegea şi ea ce auzea la taică-su când era mică: „Nişte oameni ca noi şi preoţii ăştia, Steluţa, vorba aia: fă ce zice popa, nu ce face popa“.

Da, era norocoasă, avea o minte în care încăpea orice. Vedea lucrurile în faţă şi avea curaj să le discute. Poate că anumite caractere îi scăpau, dintre toţi oamenii, nu reuşise să-şi înţeleagă propria fiică. Lăcrămioara petrecuse mai mult timp cu soacra ei, ea o crescuse, dar cu Emanuel procedase cu mai multă atenţie. Regreta că îl convinsese să meargă la Seminar, dar ce părinte nu greşeşte? Din dragoste greşise şi ea, din grijă părintească.

Când mama ei îşi făcea bagajul să plece de-acasă, bunica din partea tatălui îi striga: „Ascultă la mine, Aurelia, tu faci cum crezi, dar copiii o să te urască“. Dar ea nu o urâse niciodată. Îi ducea dorul, dar cum să-şi învinovăţească propria mamă, că voia să scape de la ţară, să facă ceva cu viaţa ei. Se bucurase când o luase la Bucureşti şi ce păcat că o pierduse aşa repede. Poate fratele ei o urâse pe mama lor? De-asta ajunsese să-şi pună ştreangul de gât? Era mai sensibil din fire. Avea un carnet unde desena, scria versuri şi stătea cu orele în cimitirul de lângă şcoală – „Acolo îmi vin cele mai bune idei, inspiraţia“, îi explica el. Amărâtu’, cine ştie cu ce gânduri se lupta. Pe-atunci, oamenii nu mergeau la psiholog, ca-n ziua de azi.

Văzuse, la câteva case, oameni cu bani, fără probleme, tineri, femei frumoase, cu servicii bune, bărbaţi în toată firea, care nu puteau să se dea jos din pat cu zilele şi, când i se şoptea că au *o cădere*, şi-i închipuia picând de undeva de sus, de la ultimul etaj al unui bloc. Orice a fost în sufletul lui Mihai, ea n-a aflat niciodată.

Păcat că nu-l are acum aproape, ce bine i-ar fi prins un frate. De căzut, căzuse şi ea, hoho, şi încă cum se rostogolise, dar mereu a avut noroc s-o prindă cineva în braţe: Mircea, Ţane, Vlad, avocatul. Sau poate era mâna lui Dumnezeu?! Mircea a scăpat întreg după AVC, ea era sănătoasă tun, copiii, la fel şi, dacă reuşeau să ajungă la vară să o vadă pe Lăcră, putea să spună şi aşa, da, Dumnezeu o ţinea în braţe. De bacul lui Manu nu trebuia să-şi facă griji. El alesese să-l amâne până la anul şi, măcar acum, nu se băgase. Ţane le-a recomandat o profesoară, prietenă de familie, care să-l mediteze gratis. Poate cu asta ar trebui să-l bată la cap, era păcat să dea cu piciorul ajutorului. Ce om Ţane! Doar pentru el se mai duce la biserică. Să-l ţină Dumnezeu – sau cum i-o fi numele – zdravăn.

Şi când se uita în oglindă se considera norocoasă. Toate femeile erau nemulţumite de chipul lor. Se văitau că au dinţii strâmbi, nasul mare, în general se vedeau mai urâte decât erau, dar ea se vedea exact aşa cum e, nu neapărat frumoasă, cum îi zicea multă lume – era, pur şi simplu, mulţumită de faţa ei. Vreo opt kile în minus dacă ar avea, ar fi slabă, ca în tinereţe, în rest nimic nu ar fi schimbat la ea. Când îşi vedea chipul, se înveselea şi îi venea să cânte.

Radioul a scos câteva pârâituri şi s-a oprit. Stela a clipit şi l-a zărit pe Mircea – şuiera, cu gura întredeschisă şi degetele împreunate în poală. Şi-a lipit pleoapele şi, după o vreme, s-a văzut pe ea însăşi, tânără şi slabă, traversând holul lung din Palisadei, cu veceul de serviciu şi baia pe stânga, vizavi de cămară. Mergea cu paşi uşori şi cânta, ciupind perdeluţa din geamul uşii de la bucătărie. A trecut pe lângă masa mare, ovală, de nuc, din mijlocul sufrageriei şi a intrat pe veranda care dădea în spatele casei. A împins uşa grea, cu sticlă, din spate şi s-a aşezat pe prima din cele trei trepte de piatră. Privea tufele de hortensii din grădină, cu zidul bătrânilor Nechifor, la stânga, despre care ştia doar că au o fiică plecată în Canada şi de unde nu auzea niciodată vreun zgomot (nici măcar şuşoteli), şi, la dreapta, cu gardul din plasă verde împletită, unde se cocoţa să-i dea vecinei (cofetăreasa de la Victoria) nuci şi de la care primea, la schimb, prune gălbioare. Era linişte şi o adiere de vânt aducea mireasmă de mâna-Maicii-Domnului şi struguri răscopţi. I-a strigat pe copii: „Manu, Lăcră, unde sunteţi, mamă?“, dar glasul nu i se auzea. Era ca într-un film

mut, unde nu e nevoie de cuvinte şi se făcea că ea o învaţă pe actriţă ce să spună. A pus-o să-i strige iar pe copii şi tânăra striga fără glas, cu mâinile în dreptul gurii. La un moment dat i-a răspuns un croncănit. S-a uitat în sus şi a văzut stoluri dese care înnegreau cerul luminos. Ciorile dădeau târcoale grădinii pe deasupra copacilor. „Du-te la poartă“, i-a zis tinerei care i-a îndeplinit pe loc comanda şi s-a întors în casă, alergând. A ieşit la poartă, prin faţă, şi a strigat cu aceeaşi voce surdă, faţa i se înroşise şi venele i se umflau pe gât. Ciorile legănau cablurile din stradă acum, aruncând nuci pe acoperişuri, pe garduri, în curte. S-a ferit, cu mâinile la ochi, ţipând.

— Stela, Stela, trezeşte-te, a zgâlţâit-o Mircea.

— Am visat, a bâiguit ea, ridicându-se în şezut. Ce mi s-a uscat gura.

Şi-a dres de câteva ori vocea, privind în jur nedumerită.

— Ce bălmăjeai acolo, mă sperii, a zis el, întinzându-şi spatele, cu braţele împletite deasupra capului. Hai să desfacem canapeaua.

— Erau nişte ciori mari cât pisicile, de nu se mai vedea cerul, ca o invazie, ca-n filme, a povestit ea cu vocea răguşită şi privirea speriată.

S-a bătut pe piept.

— Şi copiii nu erau… Mircea, copiii sunt bine?

— Sunt bine, da, i-a spus el, ridicând pătura de la picioarele ei.

— Doamne, ce-mi bate inima, şi-a pus mâna pe piept Stela.

— Lasă, mai bine ciori decât casa, a liniştit-o el, căscând.

Joi

„Vezi suliţele din vârf?“, o întreba mama lui Ţane pe Stela când ieşeau la plimbare prin grădină. „S-a urcat băiatu’ pe gard, să se uite după copii, şi-a rămas înfipt cu bărbia. Cum să pună ţepuşe, ce, avem noi hoţi în cartier?“, se lamenta, coborând încet treptele de piatră de la intrare. Se apleca în faţa gardului din fier forjat şi răsfira iedera, ca să-i arate modelul vrejului de viţă-de-vie, reluat şi pe zidurile laterale ale vilei cu trei frontoane, din Transilvaniei – *casă de epocă*, apăsa cuvântul. „Ce scrie acolo sus?“, o întreba, cu degetul îndreptat spre medalionul de pe faţadă. „Vila Lia“, răspundea tare Stela, iar bătrâna îi povestea cum ridicase tatăl ei casa. „Dacă te uiţi atent la V şi L, ai să observi că-s mai moderne decât restu’.“ O punea să privească de-aproape ferestrele şi ornamentele uşii cu grilaj, explicându-i amestecul de stiluri, Neoromânesc şi Art Déco. Rostea clar cuvintele şi Stelei nu-i venea să creadă că îşi pierduse minţile, dar, după o tură în jurul casei, femeia devenea confuză şi o apuca plânsul: „Unde mi-e fetiţa? Cui a dat-o tata?“, se căina.

Să ştie răposata Lia că fiul ei s-a mutat şi a lăsat-o pe Ligia în vila botezată cu numele ei, tot într-un plâns ar ţine-o. Ce femeie fină, o madamă ca pe vremuri. În loc de „şifonier“ zicea „armoar“, în loc de „chiuvetă“, „lavoar“ şi ţinea un raft întreg cu pălărioare şi mănuşi de macrame, la naftalină. Studiase baletul cu Floria Capsali şi poate ajungea la fel de mare ca maestra ei dacă nu s-ar fi închis în casă, ca la puşcărie, după ce născuse. Noroc cu taică-su, un burghez chivernisit, profesor la facultatea de arhitectură. El a ajutat-o să-şi crească copilul, după ce un nemernic a lăsat-o gravidă şi a fugit în străinătate. „Copil din flori Ţane, dar leit taică-su, uite-

l“, îi povestea Ligia şi îi arăta singura fotografie cu primul şi singurul iubit al soacră-sii. „Cică era fiu de negustor armean, vindea cafea şi coloniale şi aici, uite-o lângă Irinel Liciu. Cum n-ai auzit de ea, Stela?! Dacă o ştii pe Capsali, trebuie să fi auzit şi de Liciu. Prim-balerină la Operă.“

De Floria Capsali auzise când era maseuză şi bătea tot Bucureştiul, pe la casele clienţilor. Trecea zilnic pe lângă liceul de coregrafie cu numele marii balerine, în drum spre băieţelul cu enurezis, care se văita că-l apasă prea tare. „Ca să ţii minte, să nu mai faci pipi pe tine, de-aia te-apăs! Nu ţi-e ruşine?! Băiat mare, râd copiii de tine!“, s-a răstit o dată, frământându-i cu putere bazinul. Cât de mulţumită a fost mama lui. „Doamna Stela, la doi kinetoterapeuţi am fost până să vă găsesc, una, mare profesor şi degeaba. Aţi făcut minuni!“ „Ei, am eu metodele mele“, îi zicea Stela cu modestie. Aşa i-a răspuns şi Ligiei când au chemat-o să aibă grijă de soacră-sa. „Ce metode, domne, aici trebuie om calificat!“, i-a tăiat-o Ligia. „Lia s-a scrântit de tot şi Marin nu înţelege că trebuie dusă de-aici. Să-ţi spun drept, mie de când am cunoscut-o mi s-a părut zărghită. De la naştere i se trage, ai auzit povestea!? Nici ovarele nu i le-au lăsat, i-au scos tot. O lună a stat în comă. Ştii că Marin e din gemeni? Soră-sa a murit la vreo două luni şi de-atunci s-a sonat Lia şi n-a mai ieşit din curte. Numa’ pentru Marin a trăit. Ea l-a crescut şi pe Vlad. O viaţă irosită, Stela. Şi ce destin putea să aibă, dacă nu se deprima în halu’ ăsta“, îi povestea soţia lui Ţane, răscolind fotografiile din tinereţea soacrei. Îi găsise un azil privat, aproape de Bucureşti, cu personal specializat, dar nu l-a convins pe Ţane, care s-a rugat de Stela să-l ajute.

Şi uite că găsise ea metode şi pentru Lia. Cum să nu găsească? Cine-i salvase? Cine le-a dat bani pentru apartamentul din Mocani? Sub cerul liber ar fi dormit dacă nu le sărea Ţane în ajutor. Stătea cu ea de dimineaţa până seara, îi dădea tratamentul, o ducea cu taxiul la coaforul din Florească, unde Ţane îi făcea lunar programări la coafat, manichiură şi pedichiură – atât de mult îşi iubea mama.

Ligia lipsea mult de acasă pe atunci şi Vlad, fiul ei vitreg, încă nu divorţase, locuia în Viena cu soţia şi fetiţa – venea rar să-şi viziteze bunica. Dar cealaltă nepoată, Ana, fiica lui Ţane şi a Ligiei, le ţinea companie. Cum se întorcea de la şcoală, scotea o carte din

rucsac şi îi citea bunicii, în foişorul din grădină sau în bucătărie, în timp ce ea o hrănea ca pe un copil mic. Asistenta care venea săptămânal în vizită o felicita: „Faceţi treabă bună, doamnă, vă iau la noi pe secţie, la geriatrie“. Ultimele două luni au fost cele mai grele, pentru că Lia refuza mâncarea. Dimineaţa, când intra la ea în dormitor, i se părea că e gol patul – ca şi cum bătrâna se pierdea printre aşternuturi. Au internat-o la Elias, unde a paralizat complet şi, în cinci zile, s-a prăpădit. Boala învinsese, dar ea îşi făcuse treaba. Aproape şase luni fusese badanta Liei, după care şi-a luat o pauză profesională – perioada Jamila, când era să o ia razna acasă. După ce s-a săturat să o imite pe celebra vloggeriţă de cooking, s-a întors ca menajeră la familia Ţane.

Probabil că neînţelegerile dintre cei doi soţi erau mai vechi şi boala Liei le-a lămurit situaţia. Au înmormântat-o pe bătrână şi imediat s-au apucat să renoveze vila. Cât au durat lucrările, s-au mutat în una din casele noi, de pe Credinţei, construite pentru cei doi copii cu echipa de muncitori a pocăiţilor. Când vila din Transilvaniei a fost gata, doar Ligia şi Ana s-au întors, Ţane a rămas în Credinţei. Nu s-a întors nici după ce Ana a plecat să studieze în Anglia. „O situaţie tristă şi o mare risipă. Auzi, să stea fiecare singur în ditamai casele!“, se mira Stela.

Joia trecea maşina de gunoi pe Transilvaniei şi chiar din capătul care se înfunda în zidul acoperit de graffiti, tomberoanele şi sacii menajeri împânzeau strada lungă cât un bulevard, ca nişte omuleţi de pază, din poartă în poartă. După ce-a trecut de vila caricaturistului, cu clopoţei de vânt sub marchiză, a făcut stânga pe Mitropolit Eftimie, spre cizmărie. „Ce bine, s-a trezit devreme nea Costică“, s-a bucurat Stela când a văzut din depărtare uşa ruginie proptită cu scăunelul de lemn, unde vecinul îşi invita clienţii să aştepte. A ciocănit în gemuleţul atelierului şi a scos perechile de pantofi.

— Ai mei au nevoie de flecuri şi la Mircea uite ce le-au plesnit butonierele. Cred c-a strâns prea tare şireturile, a vorbit repede şi i-a lăsat pe masa de lucru.

Cizmarul studia pantofii, fără o vorbă, cu capul plecat, ascuns de o pălărie ca un castron. A privit-o apoi, coborându-şi ochelarii pe vârful nasului.

— Se face, se rezolvă.

— Nea Costică, ce fin lucrezi. Nu mai găseşti meseriaş ca dumneata în tot Bucureştiu'. Mă grăbesc eu acum, că le-aş proba, a spus Stela, ridicând sandaua albă cu barete late, întinsă pe un calapod. Şi cred că-i număru' meu. Le iau eu data viitoare, a adăugat cu vocea sigură.

— Da, fix treişşapte, doamna Stela, dar sunt pentru directoarea din Grefoaicele, aia cu grădiniţa germană. Are picioru' deformat şi nu găseşte nimic bun în comerţ.

S-a răsucit pe scaunul cu spătar înalt, îmbrăcat cu o blană lăţoasă, alb cu negru, şi a înghesuit perechile de la Stela pe rafturile încărcate cu încălţăminte.

— O problemă cu monturile astea, s-a mirat ea, lăsând sandaua pe masă, culmea, parcă mai mult tineretu' are suferinţa asta... Fete frumoase, dar când le vezi tălpile, te sperii, zici că le cresc coarne din degete, a râs ea.

— Fiecare cu picioru' lui, vecină, a zâmbit el reţinut, ciupindu-şi mustaţa căruntă.

— A, să nu uit, a tresărit ea.

A cotrobăit în traista ei de pânză şi i-a întins două ziare.

— De la Mircea.

Vecinul i-a mulţumit şi le-a pus pe genunchi.

— Dar ce-a slăbit Emanuelu' vostru, a zis pe un ton întrebător.

— Face sport, nea Costică, îi prinde bine, că era plinuţ. Dar când l-ai văzut dumneata? a adăugat, aţintind afişul alb-vişiniu de pe uşa atelierului ce dădea spre curtea casei.

— Să fie două săptămâni? Cam aşa. I-am dat gaură la curea. S-a necăjit cu examenu'? a întrebat, mijindu-şi ochii. De ce n-o fi ales el geografia? Că nu e reşedinţă de judeţ să n-o ştie.

— N-avea cum, era obligatorie matematica. Lasă, nea Costică, o să ia el şi bacu', e copil bun. Ce, doar nu pleacă militar. Ăsta să fie necazu' lui.

— Ei, sigur, oricând se poate, a încuviinţat el, ridicând arătătorul spre peretele din spate, la diplomele înrămate, printre icoane.

— Hai Rapidu'! a încheiat Stela, în loc de salut, râzând.

S-a grăbit să iasă în Transilvaniei. De ce nu o fi rugat-o pe ea Emanuel să-i ducă cureaua la cizmărie? Ar mai fi stat de vorbă cu vecinul care făcea încălţăminte la comandă, mereu afla ceva nou.

Rapidist înflăcărat, venit înaintea ei în cartier, de la Iaşi, citea ziarele doar pe hârtie şi învăţase meserie la UCECOM. De curând, terminase liceul, la seral, într-o clasă unde era singurul care ştia câţi litri are un metru cub, cât fac 2 + 2 × 2 şi care e reşedinţa judeţului Sălaj, cum i se lăuda.

Din Băcani, tocmai ieşea manichiurista care locuia în casa vagon, cu rulotă în curtea strâmtă. De câte ori o vedea, îi venea în minte un cal frumos, la trap. Purta o pelerină roşie, ca un steag, şi părul castaniu răsfirat pe umeri. „Ia uite la ea, zici că-i muşchetar azi“, a şoptit Stela. Ani la rând crezuse că e profesoară. Îi plăcea să se uite la trecători, să le ghicească meseria, mai ales femeilor. Ce se mirase când i-a zis nea Costică cu ce se ocupă. Cam de vârsta ei (sau poate un pic mai tânără?), vecina care nu o saluta niciodată, deşi de ani buni treceau una pe lângă alta, dimineaţa, se îmbrăca fistichiu, mereu în pantaloni strâmţi, cu berete, eşarfe şi pardesie cu nasturi mari. „Ferice de ea, un kil n-a pus“, a murmurat urmărind-o cum sălta spre bulevard.

Ce întortocheate i se păruseră la început străzile astea şi cât ajunsese să le iubească. A aţintit foarfeca imensă, cu lamele depărtate, şi centimetrul răsfirat pe zidul alb şi scund al croitoriei amenajate de Olguţa în bucătăria de vară, care ieşea direct în stradă. La ea văzuse prima oară tipul ăsta de casă, cu curte interioară, fără gard în faţă. „Patio, patio“, bălmăjise Olguţa, pe limba ei. „Patio? Ca o terasă pe dinăuntru, vrei să zici!“, se lămurise singură Stela. A înaintat, lăsând în urmă străduţele paralele, tăiate ca o riglă de Transilvaniei: Mitropolit Eftimie, Băcani, Rarău, Mitropolit Serafim, Epistoliei, Povestaşilor – toate umbrite de corcoduşi, duzi, tei, vişini şi cireşi. Înainte să traverseze mica trecere de pietoni din colţul vilei interbelice, s-a oprit şi a ridicat ochii în stânga, la plăcuţa de pe stâlp. Inima i s-a strâns. Cea mai frumoasă casă de care avea grijă era a Ligiei, colţ cu Palisadei, şi observase că joia i se scurta cel mai des respiraţia. Căsca des, cu mâna pe piept, să scape de senzaţia de sufocare, până îşi auzea oasele maxilarului pocnind, ca încheieturile cotului.

A descuiat poarta, aţintind ferestrele mari ale bovindoului din faţă, înălţate cu o pereche de ferestruici. A scos tomberoanele pe marginea trotuarului şi s-a grăbit să urce treptele de la intrare, dar un foşnet a făcut-o să întoarcă capul spre grădină. În spatele

puţului suplu, cu ghizduri strâmte, acoperit de iederă, nu mişca nimic. S-a uitat atent spre garaj, apropiindu-se cu paşi mici de prunul împrejmuit cu gărduleţ. Pe pietrele rotunde, înverzite de muşchi, de la rădăcina pomului, o pisică neagră încălecase o pasăre şi fixa, împietrită, aripile cenuşii care-i zvâcneau sub labe.

— Ce faci, arătare? Las-o-n pace, Marco, criminal ce eşti!

Motanul i-a aruncat o privire dispreţuitoare. Şi-a lăsat repede capul pe turturea, cu ochii închişi, în timp ce mustăţile albe şi lungi îi săltau cu fiecare zbatere.

— Zici că eşti dracu', ptiu, animalule! Să vezi câtă blană adun eu azi după tine, a şoptit cu dezgust în glas Stela, urcând treptele. Bună dimineaţa, doamna notar, a salutat pe un ton însufleţit, împingând uşile albe, de sticlă, ale antreului luminos.

Femeia a salutat fără să se întoarcă. Stătea în dreptul ghivecelor mari din salonul de primire.

— Parc-aţi mai slăbit? a adăugat, aşezându-şi pantofii sub băncuţa de la intrare.

— Mira-m-aş, i-a răspuns vocea severă.

Ligia Ţane stropea frunzele plantelor cu un aer preocupat. S-a răsucit şi a agitat pulverizatorul cu apă.

— Stela, te rog să fii mai atentă cu florile, ba mi le-neci, ba mi le laşi să se usuce.

Avea o voce nazală, graseia, accentuând restul consoanelor şi, în timp ce vorbea, stătea cu capul plecat, mutându-şi ochii dintr-o parte în alta, ca şi cum căuta ceva pe jos.

— Aoleu, şi-a pus mâna la gură Stela şi s-a grăbit spre ghivece.

— Uite ce s-a uscat bonsaiul, şi euforbia, la fel... Orhideea, violetele de Parma, nu mai zic.

— Nţ, ce rău îmi pare. Atâta treabă a fost săptămâna trecută, c-am uitat să le ud. Vă rog să mă iertaţi, i-a răspuns, aţintind broşa aurie, în formă de soare, de pe reverul taiorului vişiniu. Daţi-mi mie, a completat încet şi i-a luat sticla.

— Da, mă, dar măcar să-mi fi zis c-ai uitat şi le udam eu, a continuat pe un ton iritat Ligia.

A traversat salonul în direcţia opusă, cu paşi apăsaţi, de chinezoaică, de parcă avea coapsele lipite. Tocurile au ţăcănit mărunt pe parchetul masiv, lăcuit, asortat cu mobila grea, de cireş, până în bucătăria de pe cealaltă latură a casei.

— Am uitat şi c-am uitat, a îngăimat Stela. Nu ştiu de ce nu mă obişnuiesc eu cu ghivecele, a continuat încet. În capul meu, florile sunt în grădină, afară, să le vadă soarele... Nici în glastră nu-mi plac. Câte mi-au murit şi mie în Palisadei, de-aia nu mai ţin.

Stropea plantele şi rupea câte o frunză uscată, strângând-o în pumn. Şi-a ciulit urechile la vocea ridicată a Ligiei.

— Să freci uşile, mai ales în jurul clanţelor... Şi în jurul prizelor s-a strâns praf. Astea trebuie să le observi tu, fără să-ţi zic eu, Stela. Să-mi ştergi pantofii verzi, de piele întoarsă, şi cizmele-alea scurte, le cureţi şi pe tălpi cu Igienol şi să le urci în dressing. Te-am rugat să nu mai târşâi gheridonul din living, ridică-l, că zgârii parchetul. Încă ceva, tu nu verifici rufele înainte să le bagi la spălat? Mi-ai călcat cămaşa bej, cu volane, aşa, pătată. Te rog să-mi scoţi pata azi.

— Vai, aşa am făcut? a dat din cap Stela. Staţi fără grijă, că-i pun Vanish îndată. O să calc aici, la lumină, e întuneric sus şi n-am observat.

Din bucătărie a răzbătut zgomotul uşii de la frigider, apoi robinetul de apă.

— A, şi fii atentă, când las dulapurile şi sertarele deschise înseamnă că trebuie să faci curat înăuntru, chiar dacă nu-ţi zic expres. Ne-am înţeles? s-a auzit iar vocea aspră.

— Da, doamnă, am înţeles, eu înregistrez tot, a strigat Stela, cu bărbia îndreptată spre bucătărie.

A făcut câţiva paşi spre stânga, cu poşeta şi traista în braţe, le-a lăsat pe unul din fotoliile de piele de sub scara de lemn, în spirală. În timp ce-şi încheia şorţul de bucătărie, şi-a văzut chipul în oglinda rotundă, încadrată de fotografii de familie înrămate. Şi-a aranjat şuviţele zbârlite din coc şi a pornit spre bucătărie.

— Aha, până la urmă v-aţi pus bidon? a spus examinând dozatorul La Fântâna, lipit de bufetul verde cu vitrină.

— Da, a venit ieri băiatul care ne pune la birou, a zis Ligia de lângă frigider.

S-a aplecat şi a scotocit în geanta de pe scaun.

— Aţi văzut ce curate sunt rosturile gresiei?

— Îhî, a mormăit Ligia, masându-şi pe rând degetele.

Îşi trăgea inelele, ca să întindă crema uniform, pe fiecare deget. A continuat să-şi frece încheieturile, cu privirea în podea.

— Cu ce le-ai curăţat?

— Cu pastă de dinţi şi Cola, a răspuns Stela pe un ton victorios, întorcând capul.

— I-auzi, s-a mirat Ligia. Să ştii că e Ana acasă, a adăugat. O rogi să-ţi dea hainele murdare la spălat.

— Cum aşa? Când a venit?

— Azi-noapte.

— Ia uite, ce repede le-a dat vacanţă. Mi s-a părut mie că erau adidaşii ei în hol. Cât stă?

— Vom vedea. Spală şi storcătorul, a continuat pe un ton grăbit, arătând spre blatul de marmură. Salata e spălată, dar să n-o bagi udă în frigider. O laşi un pic să se zvânte şi-o pui în pungi din alea cu fermoar, OK?

— OK, OK, doamnă, a răspuns pe un ton muzical Stela, dar de ce nu cumpăraţi aparat de uscat salata?

— Ce mai e şi ăla?

— Cum, n-aţi auzit? Are familia Mândru, cât poa' să coste?

Ligia a dat din mână şi s-a răsucit pe călcâie. Stela a lăsat apa caldă să curgă şi a picurat Fairy peste vase. S-a apucat să le frece, fredonând.

— Stela, s-a auzit vocea Ligiei dinspre intrare, vezi că ţi-am lăsat cana aia mare, de filtrat apă. Nu o mai folosesc. Şi cartuşele de rezervă.

— Vai, ce bine, doamna Ţane, a spus Stela, privind peste umăr la aparatul în formă de carafă şi pachetul dreptunghiular de pe masă. Vă mulţumesc din suflet, aşa ceva chiar ne trebuia, a adăugat tare, făcând un pas spre prag. Pentru Manu, că noi bem de la chiuvetă, a murmurat.

— A, neapărat azi, a răsunat iar vocea Ligiei, să dărâmi cuibul din balconaşul Anei. Tu n-ai văzut c-a făcut ouă? E o mizerie acolooo… Beţe şi găinaţi pe tot cimentul.

— Ih, vai, săraca, şi-a dus mâna udă la gură Stela.

S-a grăbit spre antreu, apăsându-şi mâinile cu o cârpă de bucătărie.

— Doamna notar, fac orice, da' nu mă puneţi să le distrug casa, nu vă supăraţi pe mine.

— Nţ, a pufnit Ligia şi a întors capul.

O privea peste umăr, clipind des. Stela i-a aţintit semicercurile rozalii din jurul ochilor, ca dârele unei peniţe fine.

— Nu mi-o luaţi în nume de rău, dar eu ştiu cum e să rămâi fără casă, mai ales că are ouă, a continuat Stela pe un ton rugător, frământând cârpa.

— Măi Stelo, ce legătură are una cu alta? Dacă zici că faci orice, poftim, fă o ciorbă pentru Ana! s-a răstit. Dumnezeule mare, ce prostie! a zis printre dinţi şi a ieşit.

A întredeschis iar uşa şi a spus cu vocea mâraită:

— O să dărâm eu cuibul, dar neapărat, neapărat, a rostit apăsat, cureţi cimentul azi!

— Sigur, doamna notar, asta fără grijă.

„Neapărat, neapărat“, a mormăit Stela, graseind şi schimonosindu-se, în timp ce mergea spre bucătărie. A terminat de spălat vasele şi s-a dus în antreu. A verificat perechile de încălţăminte de sub băncuţa de la intrare şi a scos din pantofarul de pe partea opusă cârpe, spray de curăţare şi sticla de Igienol. Le-a curăţat şi le-a pus într-o pungă de menaj. Şi-a pregătit aspiratorul şi a umplut un lighean de plastic cu produse de curăţenie. În timp ce urca scările, i-a sunat telefonul. A ascultat-o îndatoritor pe Ligia, care uitase să-i spună că poate lua trollerul negru din pivniţă, de sub raftul cu vin. Îşi cumpărase altul şi era păcat de cel vechi – i se tocise un pic capacul, dar era în stare bună şi, dacă tot cobora, o ruga să ducă în pivniţă borcanele cu miere din bucătărie.

— Sigur că-l iau, doamna Ţane, vă mulţumesc. Cum să nu-mi trebuiască? Ştiţi că vrem s-o vizităm pe Lăcră? Avem noi un geamantan, de când mergeam la mare cu copiii, o vechitură. Doamne, ce bine pică!

Şi-a văzut de treabă, cu mai multă energie şi, când a ieşit din dormitorul matrimonial, a auzit-o pe Ana strigând. A ciocănit uşor la uşa ei.

— Nu e mami, i-a zis veselă din prag.

— A, doamna Stela, ce faceţi? a întrebat-o Ana din pat, săltându-se în capul oaselor.

Şi-a netezit obrazul drept, de parcă voia să şteargă urmele pernei, ţinând în poală un Kindle. Faţa mică, cu bărbia care se termina brusc, ca şi cum era retezată, şi vocea delicată îi dădeau un aer de fetiţă speriată. Stela a salutat-o cu ochii la cărţile aliniate pe marginea patului, continuând în teancuri inegale pe noptiera alăturată şi împingând veioza cu abajur pătrat în tăblia tapiţată.

Câteva erau împrăştiate pe covorul cu motive tradiţionale, ale cărui culori se amestecau cu lemnul de cireş al parchetului.

— Ce pijămăluţă frumoasă ai, Anuţă, zici că eşti o fondantă, i-a spus Stela pe un ton drăgăstos. O să-ţi strici ochii, a adăugat şi s-a repezit spre ferestre.

A dat într-o parte draperiile crem, lăsând la vedere perdeaua străvezie, şi s-a aplecat deasupra geamantanului căscat, plin cu haine şi pungi amestecate, în dezordine.

— Sunt toate murdare?

— Doar cele din pungi.

— V-au dat vacanţă?

A scuturat o geacă de piele, întoarsă pe dos, şi a dus-o în şifonier. Ana a rugat-o să-i caute în buzunare căştile şi a răspuns încet:

— Mi-am luat eu… o pauză.

— Aha, a încuviinţat Stela, de cutiuţa asta zici? a întrebat, dându-i o casetă mică, albă.

— Da, *airpods*-urile mele. Credeam că le-am uitat în campus, a zis fata pe un ton uşurat, deschizând şi închizând carcasa ritmic.

A coborât pe covor câteva din cărţile de pe noptieră, a tras piciorul pătrat al veiozei din faţa prizei şi a pus căştile la încărcat.

— Ia spune-mi, dar sincer, Ana, nu-i aşa că de la bicarbonat ai scăpat de coşuri?

S-a lăsat pe genunchi lângă geamantan şi a fixat-o, în timp ce desfăcea nodul unei pungi. Ana a zâmbit şi a dat la o parte plapuma, dezvelindu-şi picioarele. Şi-a tras marginea pantalonilor de pijama peste glezne.

— Nu, fac un tratament.

— Adică iei pastile? s-a interesat Stela, apropiind de gură punga.

A desfăcut nodul cu dinţii, a răsturnat rufele mototolite într-un coş rotund, de răchită şi s-a apucat să împacheteze punga pe genunchi.

— Da.

— Ţi-a recomandat medicul? s-a interesat Stela, încruntată, băgând punga pliată în buzunarul din faţă al pelerinei.

— Dermatologul.

— Lui Emanuel îi trec cu bicarbonat şi mi-a dat Diana o cremă nemţească, aşa, într-o cutie bleu, a explicat Stela, în timp ce desena

un cerc cu arătătorul în aer.

— Penaten?

— Exact, ştii cum le usucă? Tu de ce nu te dai?

Ana a clătinat din cap, zâmbind.

— În loc să înghiţi chimicale, nu mai bine pui cremă?

— Am încercat nişte preparate, făcute în laborator, dar n-au mers. La mine e ceva mai complicat.

— E, a început Stela lungind cuvântul. Nu e complicat, e vârsta, draga mea. Cum se numeşte tratamentul?

— Păi, o vreme am luat antibiotic, vreo trei luni şi…

— Doamnee, a întrerupt-o Stela, plesnindu-şi obrajii, cum să iei, mamă, atâta vreme antibiotic?

— Aşa mi-a spus dermatologul. Doar că, imediat ce am întrerupt, au reapărut coşurile.

— Nişte hoţi, Ana, ăştia au înţelegeri cu farmaciile, nu zic de astea amărâte de cartier, cum era madam Grigore, eu zic de lanţurile mari, alea venite din afară, care vor să ne intoxice cu medicamente, doar ca să-şi umple ei buzunarele… Mâna americanilor, cum zice tăticul tău, a râs tare.

— Ei, tata! Nu vă luaţi după el, a pufnit ea, răscolindu-şi bretonul. Ăsta e tratamentul standard pentru acnee.

— Şi iei şi-acum?

— Noo, acum iau Roaccutane, pentru forme severe de acnee.

— Ce-o mai fi şi ăsta? Dar ce bine c-ai scăpat, erai plină, plină astă-primăvară.

— Păi, începusem tratamentul şi aşa se întâmplă, apar mai multe coşuri în prima fază. A scos la suprafaţă tot, dar în vreo două luni au dispărut.

— Şi mai iei?

— Da, un an trebuie să fac tratamentul… Adică se dă în funcţie de greutatea pacientului şi de cât suportă organismul.

— Vai de mine! Vrei să zici că e periculos?

— Are nişte efecte secundare, dar la mine chiar funcţionează.

— Hm, ce efecte secundare?

— Se usucă toate mucoasele, faţa, buzele, pică părul.

— Ih! Şi de-aia te-ai întors?

— A, nu, a dat din mână Ana. Daţi-mi mie alea, i-a spus, arătând spre o husă colorată, de mărimea unei cărţi, din geamantan.

Stela i-a lăsat-o pe marginea patului.

— Tot cărţi? a întrebat-o râzând. Mai ţii minte când mâncai doar cu o mână, că citeai şi la masă? Erai stresată cu examenele, ca Lăcrămioara mea eşti tu, Ana.

Fata a râs, golind husa.

— Emanuel ce face? E student?

— Uite că Manu meu n-a vrut să mai dea în septembrie bacu'. Ştii că-l picase la mate şi se simţea nepregătit şi a amânat pentru la anul, ce să-i fac? Nu-l mai bat la cap.

— Nu-i nimic, o să dea la anul şi ia cu notă bună, e important să aibă media mare… Pentru facultate.

— Eu aş vrea, în primul rând, să înveţe o meserie, să aibă un bănuţ, poate o să dea şi la facultate, dar e o postliceală sanitară la Seminarul teologic, cu trei specializări: asistent generalist, de kinetoterapie şi de farmacie. Şi eu cred că asta de kineto e pentru el. Tu ştii câtă lume are nevoie de masaj din ăsta medical?

— Important e să aleagă ce-i place.

— Normal, a ridicat un umăr Stela, să facă ce vrea, până la urmă. Dar tu ce studiezi? M-am tot ţinut să te întreb.

— A, eu… Ceva complicat şi plictisitor.

Stela a fixat-o cu o privire curioasă, în timp ce plia altă pungă golită. A aranjat-o în buzunar, peste cealaltă.

— IT, informatică, a zis Ana, strângându-şi buzele, şi a scos două cărţi cu coperte lucioase din husă.

— Calculatoare! Eşti fată deşteaptă, bravo, dar eu şi-acum mă întreb cum n-ai făcut tu teatru sau balet. Că tu ai glezne fine, ca doamna Lia, Dumnezeu s-o ierte.

— A, nu, trebuie talent pentru astea, şi-a dat ochii peste cap Ana, cu un zâmbet trist. *Poor Nonna*, a strecurat încet şi a continuat pe un ton cald. Când eram la grădi, l-a pus pe tata să mă înscrie la balet şi aşa se supăra când îi spunea profesoara că cer la toaletă şi nu mă mai întorc în sală, ce mă mai plictiseam la bara aia, a râs.

— Oricum, e bănos IT-ul ăsta, ai văzut, peste tot se cere. Anul doi eşti acum?

— Da, a zis cu jumătate de gură, răsfoind la întâmplare cărţile.

— La Londra, ferice de tine, Ana, acolo merg deştepţii.

— De fapt, a oftat Ana, mă gândesc să renunţ.

— Cum aşa?

— Nu îmi place oraşul şi nu-mi plac nici materiile, e… oribil.

— Cum aşa? Mama ta ce zice?

— Ea zice să-mi dau prima sesiune. Speră să mă răzgândesc, dar eu vreau să fac altceva.

— Ce?

— Filosofie sau psihologie.

— Ce interesant. Să ştii că mai bine ţi s-ar potrivi astea, că tu de mică erai cu cititul, nu cu cifrele.

— Mate-info am făcut în liceu. Mă rog, eu am vrut programare, dar acum îmi dau seama că nu-i de mine.

— Nu ştiu cu doamna notar… Dar cred că domnul Ţane o să te înţeleagă, o convinge el şi pe mami, a adăugat pe un ton mai sigur.

— Ei şi-au dorit să merg la Londra, dar eu vreau să fac facultatea în România, a spus cu părere de rău.

Şi-a strâns buzele, iar bărbia micuţă şi retezată i s-a umplut de cute.

— Vor şi ei ce e mai bun pentru tine. Îmi dau seama c-acolo se face carte ca lumea, nu ca la noi. Nu vezi că aici merg toţi la facultăţi şi habar n-au să vorbească? De-alde Vanghelie şi alţii. Toată lumea scrie cărţi, face doctorate, de zici că suntem a mai strălucită naţie. De unde, Ana?! Păi, eu, cu urechile mele, l-am auzit la radio pe Becali că a scos o carte, ca să scape mai repede din puşcărie, că legea-i permite. Ţi se pare normal? Plus că recunoaşte, fără ruşine, că nu e scrisă de el, cică l-a ajutat un profesor universitar, zi şi tu!

— Astea-s nişte situaţii absurde, doamna Stela. Dar avem şi noi universităţi bune, nu e chiar aşa. Ai mei zic că e mai bine să învăţ afară, ca să mă maturizez, şi speră să rămân acolo. M-aş duce la Cluj, la Iaşi, oriunde, dacă nu mă lasă la Bucureşti, dar în Anglia nu mă mai întorc.

— Aha, deci nu te-acomodezi cu ăia? Na, altă ţară, alţi oameni, a comentat Stela pe un ton înţelegător.

— Da, a zis cu voce joasă Ana, netezind husa Kindle-ului din poală.

— Cum e pe lumea asta, Ana, ţie nu-ţi place şi Lăcră a mea cât a tras să rămână acolo, printre străini, a continuat Stela pe un ton descurajat, măcar să fi avut condiţii ca tine, să-şi fi terminat şcoala.

O fi şi de la tratament la tine? a adăugat cu un aer bănuitor. Îţi dă cumva gânduri rele tratamentu'?

— Nu are legătură, a zis Ana ferm, încruntându-se. Din anul întâi am vrut să schimb facultatea, dar…

— Bun, dar cu filosofia ce poţi s-ajungi? a întrerupt-o Stela, în timp ce căra un teanc de tricouri spre şifonierul crem, asortat cu mobilierul camerei şi cu uşa încăperii. Adică, hai, psihologia se caută în ziua de azi, că eu am intrat în multe case şi la multe familii am auzit că merg la psiholog, a rostit cu emfază ultimul cuvânt.

Aranja hainele în rafturi şi vorbea repede, pe un ton sfătos.

— Plus că au apărut fel şi fel de situaţii, de stări la copii. Nişte sensibilităţi care nu se pomeneau pe vremea mea, Ana. Ba-s prea agitaţi, ba prea trişti, tot felu' de suferinţe şi, hop, cu ei la psiholog! Tu ştii că familia Mândru îi duce pe copii la pos-tu-ro-log? Doamne, cât m-am chinuit să-nvăţ cuvântu' ăsta. Cică au dantura strâmbă din cauza coloanei. Aşa ceva! a zis Stela prelung, ridicând mâinile spre tavan.

A scos o borsetă mare, dreptunghiulară, din capacul geamantanului şi a fluturat-o:

— Asta-i cu medicamente, nu?

Ana a încuviinţat şi i-a făcut semn spre comoda de la intrare.

— Ce vreau să spun e că mai bine psiholog, că o să găseşti de lucru, poate chiar într-un spital? a adăugat, în timp ce-şi freca degetul mare şi arătătorul. Dar, Ana, sincer, de meseria asta, filosof sau filosoafă, n-am auzit în viaţa mea, a continuat pe un ton urcător şi a deschis uşa de sticlă mată a băii din dormitor. Vrei să-ţi aranjez eu cosmeticele?

— Nu, nu, le desfac eu, a răspuns Ana, închizând Kindle-ul.

A oftat şi s-a apucat să strângă restul cărţilor din pat. Stela s-a întors la geamantan şi a deschis fermoarele compartimentelor interioare. A scos pe covor un set de caiete studenţeşti şi o mapă neagră de piele.

— Puneţi-le pe birou, vă rog frumos, i-a dat indicaţii Ana, în timp ce aranja cărţile în teancul de lângă pat.

— Şi asta? s-a interesat Stela, arătându-i o carte grea, cartonată.

— Daţi-mi-o mie, a întins Ana mâna.

Stela i-a dat-o şi s-a aşezat pe pat, la picioarele ei.

— Hopa, mi-a dat cineva mesaj. A, mami tău, a vorbit privind

ecranul telefonului. Să şterg geamantanul tău, interior, exterior, obligatoriu roţile. Păi, normal, ce, eu nu ştiu? s-a mirat, arătând spre plasa cu produse de curăţenie de la intrare. Ia, ce cărţi sunt astea? a zis, trăgându-se spre tânără. În engleză, şi-a răspuns Stela sieşi, mijind ochii la titlurile de pe coperte.

— Da, de psihologie sunt.

— Aha, tu deja te pregăteşti.

— Citesc de plăcere.

— Şi-acum ce faci, te transferi de la informatică la psihologie, în anul doi?

— Asta ar fi imposibil, a spus Ana, netezind coperta cărţii cartonate. Trebuie să o iau de la capăt.

— Aha, deci altă mâncare de peşte.

— Cu totul altceva.

Stela a întins mâna spre cartea din poala fetei.

— Vai, asta-i Biblia, s-a mirat, aţintind-o.

Ana a încuviinţat, în timp ce-şi prindea părul în coadă. Şi-a răsfirat bretonul şi i-a zâmbit.

— Uite ce frunte curată ai, zici că n-ai avut niciodată coşuri, s-a închinat Stela.

Şi-a plecat capul, cu un aer absorbit.

— H-O-L-Y B-I-B-L-E, a rostit rar, nesigur, pipăind literele aurii, reliefate pe coperta albastră. Biblia în engleză? a ciocănit în cotorul gros, nevenindu-i să creadă.

— Da, a zâmbit Ana, îmbrăţişându-şi genunchii lipiţi.

Stela a deschis cartea şi a răsfoit-o, în timp ce Ana o urmărea, legănându-se.

— Ia spune-mi tu mie, Ana, ce părere ai, de ce merg oamenii la psiholog? Adică de ce să dai bani să te-asculte un străin cum te plângi de viaţă?

Ana a izbucnit în hohote. Gingia de sus îi lucea ca un brâu roz, de parcă mai avea un rând de dinţi. Şi-a acoperit gura cu palma.

— Poate pentru că pe unii nu are cine să-i asculte.

— Aha, şi preferă să plătească un necunoscut, hm, ciudat. Tu ştii câte greutăţi am avut noi, Ana? Mă rog, cine n-are? Şi eu sunt tare vorbăreaţă… De câte ori nu-mi vine şi mie să vorbesc cu un suflet, ca să nu-l mai bâzâi pe bărbate-miu, dar şi dacă m-ar da banii afară din casă, cum să-i dau cuiva doar ca să m-asculte? Nu e clar

că, dacă e plătit, omul ăla te linguşeşte? Cine o să-ţi zică verde-n faţă: bă, eşti prost sau bă, tu eşti de vină? Sau altceva, dacă-i străin, poţi să-i îndrugi orice minciuni, nu? Că eşti doar tu cu el. Şi, până la urmă, toţi suntem în găleată, ce, psihologu' e vreun extraterestru? Cum să-ţi rezolve problemele? Doar are şi el nevastă, copii sau ştiu eu ce belele! Mie mi se pare că e şi o modă, a încheiat pe un ton de concluzie, sigură pe ea.

Ana o ascultase zâmbind.

— Se zice că oamenii, copiii mai ales, discută mai uşor cu cineva din afara familiei. Iar psihologii îţi pun întrebări, ca să-ţi dai seama unde ai greşit, ce poţi să schimbi în viaţa ta, dar niciodată nu o să spună unui om că e vinovat de ceva, adică nu te judecă. Pe urmă, există oameni care au suferinţe psihice, adică boli, şi un psiholog poate recunoaşte simptomele şi recomandă psihiatru.

— Mă rog, aşa o fi, dar eu cred că totul e pe interes. Atâta vreme cât e contra cost, nu, nu aş avea încredere dacă nu vine din suflet. Eu cu Mircea vorbesc despre orice. Vorbesc cu oricine despre orice, nu mă feresc de nicio discuţie, deschid gura şi-mi vărs sufletul. Sau mai bine mergi la preot, măcar e gratis, deşi, spun prostii, s-a bătut peste gură Stela, aici e cu două tăişuri. Poţi să nimereşti unul înapoiat, cum am păţit eu. Te face de-ţi pierzi încrederea-n biserică.

— De ce era înapoiat preotul?

— Nu ştiu, poate n-am eu har pentru credinţă, Ana. Că doctoriţa care m-a trimis la duhovnicul Iustin e mulţumită, nici nu mai dau pe la cabinet, că mi-e jenă să-i zic că nu-mi place. Îl trimit pe Manu pentru reţetele lui bărbate-miu. Noroc că-s sănătoasă tun. Când o auzeam: „Aşa-mi place când mă împărtăşesc în faţa sfintelor uşi", a rostit Stela afectat fraza, cu mâna pe piept, rotunjindu-şi buzele, de-abia aşteptam împărtăşania, dar eu nu am simţit nicio plăcere, zău. Nici să postesc nu pot. Mă spovedeam şi îi ziceam cum ne-au luat casa, câtă nedreptate am îndurat noi din cauza jidancei şi el mă punea să-i scriu o scrisoare „cu răbdare şi înţelegere", s-a strâmbat ea. Zău, Ana, îmi dădea să citesc canoane, Paraclisul Maicii Domnului. Şi cel mai tare mă enerva că chema diverşi indivizi să ne ţină discursuri, să le cumpărăm cărţile. Cel mai des pe Părintele Necula, dacă-l ştii, ăla care face pe bufonu'! Mă rog, e tare iubit, da' mie nu mi-e simpatic, şi-ăla bate câmpii, a adăugat cu

vocea mai scăzută. Pe Puric, în vreo două rânduri, şi pe unul cu vestă croşetată, cică mare istoric, cum îl cheamă?! a întrebat pe un ton înciudat şi a închis ochii, lovindu-şi tâmpla cu vârful degetelor. În fine, nu-mi pare rău c-am încercat să m-apropii de Dumnezeu, că de-atunci m-am lăsat de fumat, uite-aşa am găsit eu voinţă, mă rugam la Maica Domnului şi m-a ajutat, asta, da. Dar în preoţi nu pot să am încredere, a încheiat pe un ton hotărât.

— Şi ce vorbeaţi cu preotul? Adică ce anume voiaţi să aflaţi de la el? a vrut să ştie Ana.

— De exemplu, când îl întrebam ce să citesc din Biblie, ca să scap de nervii cu procesele, zicea să nu-mi bat capul, că, oricum, el ţine slujbe în fiecare duminică, cu pilde din Biblie, şi că-mi dă el rugăciuni, dar eu nu înţelegeam nimic când citea el. Îţi spun drept, eu mă concentrez mai bine-acasă şi m-am apucat s-o citesc singură, dar uite, Ana, nu mi-e ruşine să-ţi zic că are nişte exprimări aşa grele, că-mi venea s-o arunc. Mi-am notat unele cuvinte, să mi le explice el, dar nu mă lăsa să-ntreb, mă repezea. Şi uite-o şi pe-asta englezească, are la fel ca a noastră scrisul mic, paginile fine, lipite, a continuat frunzărind cartea, abia poţi s-o ţii în mână când stai lungită. De câte ori nu mi-a picat pe faţă, de era să-mi spargă ochelarii.

— Asta e o Biblie Gideon şi e mai uşor de citit, că în prima parte te învaţă cum s-o foloseşti, ca un ghid, vedeţi?

Stela şi-a mărit ochii şi a urmărit arătătorul Anei pe cuprinsul Bibliei, în timp ce-i explica pe un ton liniştit, cu răbdare.

— Unde găsiţi ajutor când vă e frică de anumite împrejurări, la pagina 1058, capitolul x, versetul x, sau când vă temeţi de oameni, pagina 626, sau când eşti *bullied*, asta înseamnă când eşti agresat, nedreptăţit sau *Choosing a career*, adică unde găseşti pilde, sfaturi când îţi alegi meseria. Mmm, ce mai avem, *Blaming God*, asta înseamnă când dai vina pe Dumnezeu sau uite alt capitol, *Contemplating revenge*, când cauţi răzbunare…

— Vai, ce util, la ce pagină e asta cu răzbunarea? a întrerupt-o Stela.

— La Epistola către Romani şi la Epistola către Tesaloniceni, dar degeaba vă zic paginile de-aici, că ediţia în engleză nu se potriveşte cu cea din română, înţelegeţi? Deci mai bine vă notaţi numele capitolelor.

— Chiar există aşa Biblie deşteaptă? De unde-o ai?

— Am găsit-o în camera din campus. Ei aşa procedează, ca să-i atragă pe oameni spre credinţă, pun şi în camerele de hotel câte-o Biblie, am văzut şi în America.

— Doamne, păi, mersi, Ana, aşa citesc şi eu Biblia. Deci de-aia sunt străinii ăştia c-un pas înainte. Dacă cineva s-a gândit să pună explicaţii înseamnă că nu-s eu singura pe lume care are probleme cu cartea asta grea, nu?

— Sigur că nu sunteţi. Uite, la Epistola întâi către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel sunt sfaturi despre suicid, despre divorţ, abuzul de droguri.

— Despre toate alea! a bătut din palme Stela, nevenindu-i să creadă.

— Şi, după indicaţiile de lectură, e istoria Bibliei, apoi, Sfaturi despre viaţă şi următorul capitol, Ce spune Biblia despre: Cele Zece Porunci, Rugăciune, Cel mai cunoscut verset din Biblie. Următorul capitol e Recomandări de lecturi din Vechiul Testament, Psalmi, Noul Testament.

— Ana, dar cine-a scris Biblia? i-a tăiat vorba Stela, pe un ton precipitat, că nu era duminică să nu zică preotul că e singura carte cu autorul de faţă, cu autorul inclus şi, fiindcă era un om aşa... simandicos, nu îndrăzneam să-l întreb ce vrea să zică. Adică e scrisă de Dumnezeu?

— A, e un fel de-a spune, în sensul că Dumnezeu e autorul divin. Creştinii consideră Biblia Cuvântul lui Dumnezeu.

— Dar eu credeam că e scrisă de un om.

— De fapt, de mai mulţi oameni, din toată lumea şi din toate timpurile. Dup-aia a fost tradusă.

— Dar tu, Ana, tu ce crezi? E adevărată?

Fata a râs, în timp ce Stela o urmărea cu faţa gravă.

— Da, dacă crezi în ea, e adevărată, a spus, redevenind serioasă.

— A, nu mă lua aşa, şi-a fluturat arătătorul Stela. Zi-mi, sincer, părerea ta.

— E una din poveştile omenirii, e o variantă şi pentru multă lume e de mare ajutor.

— O poveste?

— Da, a ridicat din umeri fata.

— Bun, şi pe tine cu ce te-a ajutat povestea asta, poftim?

Ana şi-a lăsat capul pe spate, strângându-şi buzele pe interior.

— Uite, a început cu un aer profesoral, dându-şi o şuviţă după ureche, chiar dacă nu cred tot ce scrie în Biblie, în Judecata de Apoi, în rai şi iad, pe mine m-a ajutat să cred în mine.

— Aşa? a spus Stela prelung şi a ridicat bărbia, încurajând-o să continue.

— Să am încredere că o să scap de acnee, că o să am curaj să renunţ la Cambridge… Să aleg singură ce-mi place şi ce nu-mi place să fac.

— Aha, adică, după ce-ai citit Biblia, care e o poveste, ţi-ai dat seama că trebuie să fii mai curajoasă, a reluat Stela pe un ton de concluzie, căpătând o expresie luminată.

Ana a zâmbit îngăduitor.

— Cam aşa ceva.

— Dar ce ţi-a plăcut cel mai mult din cartea asta? Zi-mi la ce pagină ai prins tu curaj.

— Mm, a dat din cap tânăra, îngândurată. Uite, am văzut odată, într-o catedrală, o pictură inspirată de un verset din Biblie, parcă din ultima carte, Apocalipsa Sfântului Ioan: „Stau la uşă şi bat, dacă mă aude cineva, să-mi deschidă“, a rostit blând, pe un ton cântat, legănându-şi capul, de parcă asculta o melodie. Era Isus în faţa unei uşi vechi, ruginite, pline de iederă, o uşă care nu mai fusese deschisă de mult şi Isus bate, bate, a ciocănit în aer Ana, şi nimeni nu-i deschide şi nu are cum să intre, pentru că clanţa e doar pe interior, înţelegeţi? Era o uşă fără clanţă şi m-am gândit c-aş fi eu înăuntru şi că uşa aia e ca o minte închisă. Nu ştiu cum să vă explic, dar mi-au dat lacrimile când l-am văzut aşa, luminos, în întuneric. Stătea cu felinarul în mână şi cu aura aia care vrea să intre şi n-are unde.

— Doamne, ce frumos, Ana, mi s-a făcut pielea găină, a spus încet Stela, netezindu-şi antebraţul.

Ana a încuviinţat uşor din cap, cu ochii umeziţi.

— Până la urmă, fiecare e liber să creadă în ce vrea. Nu-i musai să mergem la biserică, să ne spovedim, ca să fim cu sufletul împăcat.

— Deci, dacă fiecare ar face ce-i place şi îi aduce linişte, am fi mai fericiţi, dar cel mai greu e să-ţi dai seama ce te face fericit. Dar nu musai mersul la biserică ne face mai buni? a reluat Stela, pe un

ton recapitulativ, cerându-i încuviinţare din priviri.

— Orice... Dacă religia te face să înţelegi viaţa, să trăieşti mai frumos, de ce nu? Mie mi se pare că viaţa pe Pământ înseamnă mai mult decât povestea din Biblie, asta vreau să zic. Dacă m-aş lua numai după Biblie, s-ar pierde tot misterul, parcă-i prea puţin.

— Prea puţin?! a întrebat Stela, întorcându-şi bărbia într-o parte.

— Pentru mine, doamna Stela, dar, dacă dumneavoastră citiţi Biblia şi dup-aia vi se pare viaţa mai uşoară, foarte bine, a întărit Ana cuvintele, cu o expresie încurajatoare.

— Aha, chiar dacă nu mă spovedesc şi nu merg la toate slujbele?

— Normal. Sunt curioasă, ce vă întreba preotul când vă spovedeaţi?

— La spovedanie? Păi, a început Stela, privind în tavan.

Şi-a atins bărbia cu degetul şi a vorbit rar:

— Erau zece întrebări lumeşti... Prima, prima întrebare, dac-am făcut avort, dacă înjur, blestem, dacă-i dau diavolului pe copii, zicea că-s păcate mari şi m-a pus să citesc patruzeci de zile Paraclisul Maicii Domnului, dacă sunt certată cu cineva, a adăugat tare, apăsat, i-am zis că mai mult o răceală am cu unii, dar de certat, scandal, aşa, nu, nu... Dacă am ceva pe suflet, cum să n-am?

S-a aplecat în faţă când a rostit scurt întrebarea şi a continuat, apăsând arătătorul drept în mijlocul palmei:

— Dacă fumez, dacă beau, dacă mi-am dorit moartea la necaz, asta, niciodată, a clătinat din cap şi a retezat aerul cu palma. Ce mai era? A, cred c-am greşit, prima întrebare era: când te-ai spovedit ultima dată şi-a doua, dacă cred că m-a uitat Dumnezeu. Şi aici nu ştiam niciodată ce să zic, că am zile când cred că da, dup-aia că nu. Cam astea parcă, a încheiat şi a aţintit-o pe tânără. Tu nu te-ai spovedit niciodată?

— Nu.

— Nu-i mare brânză, părerea mea. Ana, aşa-ţi mulţumesc, a continuat Stela cu mâna în josul gâtului, că mi-ai deschis ochii, ca să înţeleg şi eu Biblia. Oare dacă ţi-aş cere-o pe asta cu indicaţii? Cu împrumut, bineînţeles, a completat cu o expresie rugătoare.

— Sigur, puteţi s-o luaţi, dar cine vă traduce? Nu mai bine îmi ziceţi ce anume vă interesează şi eu vă zic capitolul? Şi pe urmă

dumneavoastră îl căutaţi în Biblia românească.

— Păi, l-aş pune pe Emanuel, că ştie engleză, dar ai dreptate, nu pot să mă bazez pe asta, de când lucrează, e mereu obosit. Nu poţi să-l mai întrebi nimic, darămite să-l pun să-mi traducă.

— S-a angajat? s-a mirat Ana.

— Da, la o sală de fitness, la recepţie.

— A, ce bine, are banii lui.

— Da, are bănuţii lui. Nu e el cheltuitor, dar mă bucur că e muncitor, plus că face sport acolo, se cam rotunjise.

— A, bravo lui.

— Da, intră la *clase*, a accentuat cuvântul, cică aşa se zice-acu' la aerobic! Cel mai mult îi place Zumba, ştii ce frumos e?

— Face Manu Zumba?

— Îhî, faci şi tu?

— A, nu, eu cu sportul… Nu, a fluturat Ana mâna în aer.

— E, n-ai tu nevoie să slăbeşti, dar îţi dă aşa o stare bunăăă. Eu, când aud muzica aia spaniolă, m-apucă dansul şi la călcat. Are laptopul ăla vechi de la tatăl tău şi m-a învăţat să caut muzică pe iutube şi pun câte-o listă din aia, ţine câte-o oră, mai intră câte-o reclamă… Bine, nu numai Zumba ascult, pun şi românească, şi clasică, uite, şi astea-mi aduc mie linişte-n suflet, Ana.

Tânăra o asculta atingându-şi buza de sus cu vârful degetelor.

— Am o idee, doamna Stela, a tresărit şi s-a dat jos din pat.

A aruncat o privire la cele două rânduri de cărţi aşezate pe raftul de deasupra biroului şi a ieşit din cameră. Stela i-a ascultat cu o expresie nedumerită tropăitul pe scări, până la parter. S-a apucat să cureţe geamantanul golit, pulverizându-i mai întâi interiorul. I-a şters căptuşeala şi buzunarele interioare şi a continuat să-l lustruiască pe exterior. I-a frecat bine roţile duble şi l-a ridicat în poziţie verticală. A aruncat într-o pungă cârpa înnegrită şi a luat alta curată, s-a apucat să-l usuce.

— Ia uitaţi, doamna Stela, a spus Ana, cu respiraţia grăbită. Credeam c-a aruncat-o mama, dar era în biblioteca mea din salon, a explicat şi i-a întins o carte groasă, cu coperte cartonate şi colorate.

— *Biblia ilustrată pentru copii*, a citit Stela, ţinând-o strâns cu mâinile, din dreapta-i atârna capătul cârpei.

— Eu pe-asta am citit-o prima, a adăugat fata şi i-a atins cotorul

gros.

— Vai, Ana, a îngăimat Stela şi s-a lăsat să cadă pe marginea patului.

I-a netezit coperta cu cârpa şi a îndepărtat-o de ochi. Ilustraţia colorată, cu animale din specii diferite, grupate câte două, adunându-se pe malul unei ape învolburate, semăna cu un afiş care face reclamă unei grădini zoologice. Perechile de cerb şi căprioară şi cea de leu şi leoaică lămureau privitorul că era vorba de cupluri de animale, de la iepurii, zebrele şi tigrii din prim-plan, până la elefanţii, cămilele, girafele şi caii din fundal. A mângâiat copacul cu coroană bogată, înverzită, din colţul drept, încărcat cu păsări colorate şi veveriţe. Un soare strălucitor răsărea din vârful unei corăbii de lemn, în formă de casă, cocoţată pe un deal despărţit de celălalt mal de un curcubeu, deasupra căruia o pereche de porumbei planau graţios, cu aripile larg întinse. Şi-a pus ochelarii şi a apropiat-o de ochi.

— Ăsta-i Noe cu nevastă-sa, a spus tare, atingând cu degetul siluetele micuţe ale unui cuplu.

L-a urmărit pe bărbosul care ţinea de mână o femeie şi flutura un toiag, ieşind dintr-o uşă desenată în burta corabiei.

— Arca lui Noe, a adăugat cu vocea încântată, bătând cu unghia în carte.

— O să vă fie mai uşor dacă începeţi cu varianta asta, că e scrisă fără detalii, pe limbajul copiilor.

— Mulţumesc mult, Ana. Diseară m-apuc.

— Nu trebuie să vă grăbiţi, eu nu mai am nevoie de ea.

Stela a lipit-o de piept şi s-a ridicat.

— Mi-o dai mie?

— Da, doamna Stela, a spus tânăra şi s-a urcat în pat.

Şi-a tras pătura până în talie. Stela s-a aplecat şi a îmbrăţişat-o.

— Aşa o bucurie mi-ai făcut, a spus cu vocea tremurată.

— Dar chiar nu-i mare lucru. Sunt curioasă dacă vi se pare că înţelegeţi mai uşor din asta.

— De-abia aştept s-ajung acasă, a zis Stela, aşezându-se pe pat.

A deschis-o la cuprins.

— Mie dintotdeauna mi-a plăcut să citesc, şi când lucram la cărţi. Tu ştii că eu am fost casieră la un depozit de carte? a completat.

Ana a încuviinţat din cap.

— Acuma am început o carte de la o profesoară, dar are nişte cuvinte mai… nefolosite şi mie mi-ar plăcea ceva, cum să zic, a explicat pocnind din arătător şi degetul mare, le-a dus la nas ca şi cum le mirosea, ceva din zilele noastre, cu oameni care vorbesc ca noi, să înţelegi ce zic.

— O să vedeţi că în asta nu-s cuvinte vechi, e mult mai clar ca în original, dar, dacă vreţi cărţi din zilele noastre, puteţi să căutaţi romane noi.

— Romane noi, exact, a repetat Stela. Adică să nu trebuiască să fii mare filosof să le pricepi… Poveşti din astea despre ce se întâmplă acum. Când eram la liceu, îmi plăceau alea poliţiste, *Moarte pentru un surâs* sau *Omul invizibil*. Şi plângeam, a lungit cuvântul, la alea de dragoste, *Invitaţie la vals* sau *Iubim*. Le-ai citit?

— Mm, am văzut *Omul invizibil*, filmul. De restul n-am auzit, cine-s autorii?

— A, eu nu ţin minte autorii, mie titlul mi se pare important.

— Corect, da. Eu citesc mai mult despre dezvoltare personală, psihologie şi doar în engleză, a explicat, ridicând Kindle-ul, dar imposibil să nu găsiţi prin librării noutăţi. Aţi căutat?

— Păi, la noi în piaţă e una, dar mai mult papetărie, cu xerox şi manuale, cărţi de colorat. Şi mai e Biblioteca din parc, dac-o ştii, chiar spre bulevard, vizavi de biserică?! Dar, de câte ori trec, e închisă. Mai cer şi eu pe la familii, până acum n-am nimerit nimic să-mi placă, tot din alea vechi au şi ei, a spus Stela şi s-a ridicat cu cartea în mână.

— Dar ce anume v-ar plăcea? Ştiţi un titlu de roman?

— Nu, dar, uite, de exemplu, la Mircea, la teatru, sunt spectacole de toate felurile. Adică se joacă şi din alea de pe vremuri, Caragiale, ruseşti, româneşti, sau de-ale de istorie, cu Richard, Cleopatra, dar ei fac şi piese noi, cu familii de români, cu copii care pică bacul sau fug de-acasă, cu bogătani cu zece case, înţelegi ce zic?

— Îhî, contemporane. Am eu pe-ăsta, a săltat un pic Kindle-ul, biografia unei americance, dintr-o familie de mormoni, o poveste extraordinară, dar nu cred că s-a tradus la noi.

Telefonul Stelei a vibrat în buzunarul pelerinei.

— Ih, tot mami tău, a şoptit mergând spre uşă şi verificând mesajul: „Marco a ieşit devreme şi nu i-am dat să mănânce. Caută-l

şi dă-i conserva şi vitaminele din dulăpiorul lui, te rog să NU uiţi“, a citit tare mesajul Ligiei.

„Sigur, doamnă, acum ies să-l caut“, i-a scris şi s-a întors spre tânără, înviorată:

— Anuţa, mă laşi să pun un pic aspiratorul aici?

— Lăsaţi, faceţi data viitoare la mine.

— Dar pe balcon musai intru, că trebuie să curăţ găinaţul.

Fata a încuviinţat, în timp ce-şi punea căştile în urechi. S-a întins în pat şi a atins repetat ecranul Kindle-ului cu arătătorul.

— Citeşti şi-asculţi muzică în acelaşi timp?

— Ce ziceţi? a întrebat fata, scoţându-şi o cască.

A ridicat un pic capul de pe pernă.

— Înţelegi ce citeşti dacă asculţi şi-n căşti, ziceam?

— Îhî, a zâmbit Ana, ridicând degetul mare în sus.

— Ia stai un pic, a zis şi a scos telefonul, i l-a întins fetei. Pune-mi şi mie parola de la uifiul vostru, că-mi consumă mult astea pe iutube.

Cu telefonul răspândind muzică de Zumba din buzunarul pelerinei, s-a ridicat pe vârfuri şi i-a vorbit pe un ton de alint guguştiucii din cuibul clădit pe felinarul de deasupra uşii scunde a balconului. Pasărea i-a răspuns cu un uguit, fără să-şi ia zborul, desfăcându-şi aripile. S-a aplecat pe vine şi a râcâit stratul gros de găinaţ de pe ciment cu o perie de sârmă, a spălat apoi cu apă şi detergent. Când a intrat în dormitor, Ana dormea cu Kindle-ul pe piept şi căştile în urechi. A scos produsele de curăţenie în hol şi a cărat geamantanul în dressingul din dormitorul Ligiei.

A urcat la mansardă şi a pus aspiratorul în apartamentul compus din living, dormitor şi baie, singura încăpere unde a şters toate etajerele de sticlă şi masa de culoarea cireşului, la fel ca restul mobilierului din vilă, a frecat bine cada şi cele două chiuvete pătrate. A udat ficusul şi cactusul din ghivecele albe, de ceramică, aliniate pe gresia bleumarin, a lustruit uşile, în jurul clanţelor, întrerupătoarele, iar la urmă a spălat pe jos. A continuat la fel cu dormitorul şi baia Ligiei, apoi holul spaţios dintre etaje, cu vitralii, şi s-a grăbit la parter, unde frecatul uşilor şi lambriurilor lăcuite i-a luat mai mult decât curăţenia din dormitoare. Aproape de trei, antreul cu uşile de sticlă, salonul cu şemineu electric, livingul cu baie şi bucătăria străluceau şi s-a apucat să scoată pata de pe

cămaşa Ligiei. După ce a atârnat-o la uscat, pe un umeraş, în baia de la parter, a ieşit pe terasă, răsuflând uşurată. S-a aşezat pe bancheta de ratan din faţa măsuţei pătrate, cu o cârpă de praf în mână. Pe albastrul cerului, bolta de trandafiri căţăraţi pe arcada metalică semăna cu un decor de teatru. O frunză a alunecat de pe pergola rulată, nimerind pe unul dintre cele două scaune aşezate pe laturile mesei. A netezit cu cârpa braţul scaunului şi a şters geamul mesei, ridicând ghiveciul micuţ, cu muşcate, din mijloc, i-a atins pământul cu degetul. A coborât treapta podelei înalte şi a apucat un trandafir în palmă, a inspirat mirosul cu ochii închişi. „Doamne, ce frumos!“, a şoptit.

Când a intrat în casă, Ana era în bucătărie, tot în pijama. A luat borcanele de miere şi a întrebat-o dacă-i trebuie ceva din pivniţă. Tânăra a mormăit că nu, aplecându-se în faţa frigiderului deschis. Stela a adus trollerul şi l-a desfăcut pe parchetul din antreu. A pus înăuntru *Biblia pentru copii*, cana de filtrat apă şi cartuşele de rezervă. I-a strigat Anei că pleacă, mulţumindu-i iar pentru carte şi a ieşit. „Hai că azi n-am uitat nimic“, a murmurat, mulţumită, în timp ce băga tomberoanele golite în curte. După ce a trecut de gardul de piatră al vilei, s-a oprit, dezorientată. S-a rotit pe călcâie şi a făcut dreapta, pe Palisadei, cu privirea înainte. Mormanele de frunze măturate, din faţa porţilor, semănau cu nişte tufişuri pitice, de flori galbene. A inspirat mirosul de tufănele şi fum de uscături arse, privind în curţile oamenilor. De curând, Palisadei devenise stradă cu sens unic şi rar trecea câte o maşină. S-a uitat în urmă, de parcă îi era teamă că o urmăreşte cineva, şi a coborât de pe trotuar. Într-o curte, pe stânga, o familie cu copii mici stătea la masă, sub bolta viţei-de-vie.

— Când s-or fi mutat tinerii ăştia? a zis încet, nedumerită, ca şi cum vorbea cu Mircea, aţintind tricolorul care flutura agăţat în streaşina din colţul casei.

De la o fereastră deschisă, pe partea opusă, se auzea cineva exersând la pian. „Şi oamenii sunt mai cultivaţi pe Palisadei“, i-a trecut prin minte. „Ce stradă frumoasă, cea mai boierească din cartier, cu piatră cubică, ca pe Lipscani“, a oftat.

Călca linia albă din mijlocul străzii, care marca până de curând sensurile de mers pentru maşini, îndepărtându-se de acordurile pianului, în zăngănitul trollerului pe pavelele de piatră. Păsările

ciripind, pomii încă verzi, gardurile îmbrăcate în iederă şi tufele de caprifoi din faţa caselor dădeau cartierului un aer de orăşel de provincie. Doar şirurile de maşini parcate pe trotuare aminteau de agitaţia oraşului mare. A inspirat adânc şi, când a vrut să expire, aerul parcă i s-a oprit în piept, ca un ghem. Bătăile inimii i-au răsunat în gât şi în urechi. A tuşit de câteva ori. Când a ajuns la numărul 16, s-a oprit lângă brazii împrejmuiţi cu un gărduleţ scund şi a îndreptat trollerul. Şi-a apăsat sternul şi a respirat cu gura deschisă, a căscat prelung. A urcat pe bordură, ridicând bagajul, fără să-i apese mânerul telescopic. Picioarele parcă i se îngreunaseră. La următoarea casă a încetinit şi a înghiţit în sec. S-a lipit de gardul verde, cu cele două porţi joase, care se deschideau spre interior – pe-acolo obişnuiau să intre cu Loganul în curte. Viţa-de-vie îngălbenită îmbrăcase de-a binelea una dintre porţi. Clanţa era orientată în jos, ca şi cum cineva o forţase, iar uşiţa cutiei poştale ruginise şi era deschisă. A băgat mâna prin găurile largi ale inimilor împletite în gardul metalic şi a împins-o. Partea de sus era acoperită cu o folie zdrenţuită, legată cu sârmă şi, probabil, ca să nu o sufle vântul, noii proprietari aşezaseră deasupra o cărămidă îngustă. Fanta orizontală din exterior era înţesată cu corespondenţă şi reclame. A înaintat, mângâind balustrada de piatră care începea în dreptul casei, şi a atins tufa înaltă şi bogată, înţesată cu ciorchini de boabe albe – Albuş. Nu reuşise să afle numele arbustului şi îl botezase aşa. Lăcră şi Manu îi culegeau bobiţele şi le pocneau sub tălpi. „Ce rele-or fi la gust“, le-a zis odată, „dacă rămân pe crăci şi iarna. Nu le ciugulesc nici păsările“. Şi-atunci Manu, în loc să le strivească, le-a băgat iute în gură şi sora lui i-a apăsat obrajii cu două degete, să-l facă să le scuipe.

A făcut doi paşi şi s-a oprit în dreptul ferestrelor, cu mâna tot pe gard, în locul unde iedera deasă se termina şi un vrej ruginiu şi chel de viţă-de-vie se încolăcea prin golurile romburilor din piatră. L-a urmărit târându-se prin curte şi urcând pe zidul înalt al vecinului din stânga, de unde se oglindea în geamurile înguste, cu grilaj în formă de trifoi. Mai trecea pe Palisadei, dar doar ca să se uite pe furiş, din mers, fără să se oprească în faţa fostei case şi parcă abia acum vedea prima dată ce colorată era curtea toamna. Coloanele albe, subţiri şi spiralate, ce încadrau ca două lumânări

de botez ferestrele, contrastau cu ruginiul ramelor şi uşii, iar cenuşiul tencuielii cu strop de pe faţadă se asorta cu gardul de piatră. Şi toate se potriveau aşa bine cu verdeaţa iederii, a tufelor, nucului şi pomilor, cu arămiul viţei-de-vie. A stat ea în curtea asta?

A aţintit cu amărăciune gaura din sticla mată a felinarului de deasupra uşii, încadrată de arcada înaltă, de piatră, în stil clasic. S-a aplecat mult deasupra balustradei şi a observat, în grilajul uşii, ramura de vâsc cu două globuleţe aurii, uscată şi înnegrită. Ea o agăţase acolo, înainte de ultimul Crăciun, pe care nu l-au mai prins în Palisadei. Şi-a dus mâna la gură şi a tras adânc aer în piept. A continuat să respire pe gură, zgomotos, de parcă număra minutele dintre contracţii.

În dimineaţa aia au auzit soneria şi, când a ieşit, curtea era plină de jandarmi şi poliţişti. Le-au dat voie să-şi strângă câteva lucruri în saci. Cât au stat în maşina parcată în curtea fostelor grajduri, Manu îi întreba ce o mai face pasărea care-şi făcuse cuib în Albuş. O pândise în fiecare zi, să vadă ouăle, şi se mira că turtureaua nu-şi părăseşte cuibul. „Dar nu i-o fi foame, sete?“, îi întreba şi lăsa la rădăcina tufei înalte miez de pâine şi apă în păhărele de plastic. Mircea îi spunea că e o pereche de guguştiuci, nu o turturea, şi să nu-i ducă grija, că la specia asta şi femela, şi masculul clocesc: „Asta iubire!“, explica râzând şi lui Emanuel aproape că nu-i venea să creadă.

Într-un colţ, lângă gura jgheabului, a văzut o conservă ruginită, cu resturi de mâncare. Pe aleea care ducea în spate, cimentul era măcinat, nisipos, iar din crăpături ţâşneau smocuri de iarbă şi buruieni. Şi-a apăsat ochii cu arătătoarele, la rădăcina nasului, de parcă voia să împingă înăuntru lacrimile. „Doamne!“, a suspinat. „O mai fi în sufragerie tapetul gri, cu rămurele şi conuri de brad? 021 619 18 06“, a repetat numărul fixului. După evacuare suna şi asculta ţârâitul prelung. În câteva rânduri i-a răspuns o voce mormăită de bărbat şi a închis imediat, luată prin surprindere. Noaptea, când o năpădeau regretele cel mai tare şi nu avea somn, aşa îşi trecea vremea: apela întruna numărul, aţintind pleoapele lipite ale lui Mircea şi braţele care strângeau perna la piept, plângând pe înfundate. Închidea înainte să audă vocea străină, suna iar şi iar, până adormea. „Mai fluiera oare casa?“ Ce s-a speriat Lăcră când a auzit prima oară şuieratul, doar Mircea a

reuşit să o liniştească. I-a arătat găurica din lemnul ferestrei, prin care trecea cablul tras de la stâlpul din stradă, ca să ajungă la ei în casă, până în modemul de televiziune. „Uite, pe-aici intră vântul şi de-aia fluieră casa noastră.“

A clipit şi lacrimile i-au curs pe faţa împietrită. Şi-a lungit gâtul spre fundul curţii – nicio mişcare, de parcă era părăsită. Un miorlăit a făcut-o să tresară şi s-a dezlipit de gard. O pisică cenuşie, jigărită a sărit pe tomberonul din colţ.

— Zât, ce m-ai speriat, tomberoneza dracu’! a ţipat, ştergându-şi obrajii cu dosul palmei.

A luat-o înainte, hurducând trollerul, cu paşi grăbiţi. În capătul străzii, colţ cu Grefoaicele, s-a oprit, muşcându-şi buza de jos. Şi-a acoperit gura cu palma, mărindu-şi ochii la prelata decolorată cu reclama Lay’s, care învelea gardul de plasă şi lacătul ruginit al fostului butic:

— Fir-ai al dracu’, Marco, ce-am uitat de tine!

Sprijinit de masa din bucătărie, Mircea rostogolea câteva rondele de peşte într-un castron cu mălai. În spatele lui, uleiul încins a sfârâit o dată tare în tigaia adâncă, cu coadă lungă. S-a grăbit să micşoreze flacăra ochiului.

— Ce găteşti? a întrebat Emanuel din hol.

A aprins lumina şi de pe pervazul exterior o turturea şi-a luat zborul uguind.

— Hai că n-a apus soarele, mai facem economie, i-a spus Mircea pe un ton blând, ridicând furculiţa spre tavan, cu o căutătură rugătoare.

Emanuel s-a grăbit să stingă becul şi, când s-a întors, Mircea i-a întins ochelarii:

— Ia ţine.

— Tu mai vezi ceva prin ăştia? s-a mirat băiatul, cercetând lentilele.

Mircea s-a răsucit spre aragaz, ţinând în mână farfuria cu peşte.

— Ia spală-mi-i tu.

— Cu ce?

— La chiuvetă, uite, cu detergent de vase, a adăugat, ferindu-şi obrazul de un strop de ulei încins.

Băiatul a pus ochelarii sub jetul de apă şi a scurs câte-o picătură

de Fairy pe fiecare lentilă, le-a frecat cu grijă între arătător şi degetul mare.

— Aşa, l-a încurajat Mircea, în timp ce împingea cu furculiţa ultima felie de peşte în tigaie.

Rotocoalele de aburi i-au învăluit capul, iar huruitul hotei le-a acoperit vocile. Emanuel a scuturat uşor ochelarii, le-a pliat braţele şi i-a pus într-un şerveţel. Cu mâna stângă în şold, Mircea l-a rugat să închidă uşa bucătăriei.

— În cinci minute e gata, a zis, lăsând farfuria în chiuvetă.

— Nu mi-e foame.

— Niciodată nu ţi-e foame, s-a încruntat Mircea. Ce-ai, nu ţi-e bine?

S-a aşezat pe scaunul de pe latura mesei şi l-a aţintit.

— Cam obosit, a răspuns încet băiatul, frecându-se la ochi.

— Ia, ce-ai aici? s-a mirat Mircea, mijindu-şi ochii la gura lui.

Băiatul şi-a apăsat buza de sus, mirat, în timp ce Mircea i-a apucat nasul între degetul mijlociu şi arătător.

— Nţ, s-a ferit Emanuel, îndepărtându-i mâna. Ce glume de tată!

— Ia să văd, a zis Mircea, întorcându-se la aragaz.

A verificat cele cinci bucăţi de peşte, înclinându-şi capul într-o parte şi în alta când sfârâitul se înteţea. Le-a întors pe cealaltă parte pe cele rumenite.

— Vii sâmbătă la teatru? a întrebat tare.

— Mm, a răspuns băiatul.

Mircea l-a urmărit cum făcea un pod cu palmele pe muşamaua de pe masă.

— Ce piesă e?

— *Elevul*, a răspuns Mircea, în clinchetul furculiţei lovind marginea tigăii.

Şi-a supt arătătorul stâng, a suflat deasupra buricului şi a explicat pe un ton convingător:

— E coproducţie cu un festival internaţional… E din realitate, despre un băiat torturat de Securitate… Asculta Europa Liberă şi scria pe ziduri contra comuniştilor şi, după ce l-au anchetat, hop, s-a îmbolnăvit şi-a murit.

În timp ce vorbea, flutura palma deasupra tigăii să împrăştie fumul gros.

— La ce oră e? s-a interesat băiatul, fără tragere de inimă.

— La şase, a zis Mircea.

A luat o căpăţână de usturoi din celălalt capăt al mesei şi a apăsat-o cu podul palmei. Un plesnet înfundat s-a auzit şi imediat bulbii s-au răsfirat pe muşama.

— Haide, mă, de când n-ai mai fost undeva cu noi?! Ce treabă ai? Îi faci o bucurie maică-tii, a vorbit pe un ton stăruitor, în timp ce cresta usturoiul cu un cuţit mic. E scurt, o oră şi douăzeci, fără pauză, ce mai vrei?!

— Să văd dacă rezolv cu serviciul, a clătinat din cap Emanuel şi a apucat un bulb.

I-a râcâit coaja cu unghia.

— Nu ziceai că eşti liber weekendul ăsta? s-a mirat Mircea, verificând lentilele ochelarilor.

Şi i-a pus la ochi şi a continuat să decojească usturoiul.

— M-a rugat un coleg să-i ţin locul sâmbătă, dar…

— Îmi fac impresia că te cam exploatează ăştia, l-a întrerupt Mircea, amuzat. Aşa e la început, te ciocănesc toţi până prinzi cheag într-un loc.

— Tată, a început nesigur Emanuel, frecându-şi palmele, eu aş vrea să plec de la sala asta. Să-mi caut altceva, a zis, coborându-şi mâinile între genunchi.

Tigaia a şuierat mai tare, acoperind o clipă bâzâitul hotei.

— Stai un pic, s-a ridicat Mircea şi a aruncat o privire la aragaz.

A scos un platou mic din bufet şi o farfurie mijlocie din bufetul de deasupra mesei.

— Ştiu că strângi bani pentru Lăcră şi nu o să vă cer. Promit că-mi găsesc repede ceva, a continuat mai tare Emanuel.

Se apăsa în palma dreaptă cu degetul mare.

— Hai să mănânci, a spus Mircea.

A lăsat platoul cu bucăţile aurii de crap pe masă şi a stins hota. Când a deschis geamul, o minge a izbit în tabla garajului de lângă fereastră şi râsete de copii au răzbătut aproape. S-a aşezat şi l-a întrebat, în timp ce înfigea furculiţa într-o felie de peşte:

— Nu-ţi place acolo?

I-a făcut semn spre mâncare.

— Nu-mi place, a murmurat el şi a ridicat din umeri, pipăind crusta peştelui prăjit.

— Ce nu-ţi place?

— Clienţii, sunt… manelişti.

Şi-a acoperit gura cu încheietura, ca şi cum voia să-şi ascundă un oftat.

— Păi, şi lui maică-ta-i place Fanfara Ciocârlia, a râs tatăl lui.

Emanuel a împins farfuria şi s-a lăsat pe spate, proptindu-şi ceafa de spătar.

— Până la urmă, e treaba ta, şi-a dat jos ochelarii Mircea şi l-a privit atent. Tu ai vrut să fii recepţioner la o sală, în centru. Poate că-ţi găseam şi eu ceva dacă aruncam o vorbă la teatru… Sau lui Ţane. Doar să nu-i laşi baltă pe oameni, ca să aibă timp să găsească înlocuitor.

— Îmi vine să-i sun acum, să le zic că renunţ, a spus Emanuel, aplecându-se înainte.

Îşi frângea mâinile între genunchii depărtaţi.

— Acum? Dar nu trebuie să dai preaviz de cinşpe zile? Parc-aşa era, lasă-mă să întreb la noi, la Personal.

— Nu pot să stau atâta, a lăsat el să-i scape, pe un ton abătut, fără să ridice capul.

— Manu, dar de ce să dai bir cu fugiţii? Tu faci cum crezi, dar ţine minte, totdeauna e bine să laşi loc de bună ziua, că nu ştii cum te duce viaţa, şi dacă te reclamă patronu'? Uite, cu cardurile alea ce faci? Dacă zic ăia că le-ai furat? a întrebat, arătând spre pieptul cămăşii cadrilate.

Manuel a împins capătul cardului alb, ieşit pe jumătate din buzunarul cămăşii. I-a încheiat nasturele şi s-a ridicat.

— Bine, tată, a spus pe un ton resemnat. N-o să vă cer bani, dacă la asta te gândeşti.

A ciocănit uşor în masă şi a oftat.

— Hai, lasă prostiile, tu ai vrut să munceşti şi-mi place că vrei să câştigi bani. Slavă Domnului, am scăpat de datorii şi dacă strâng bani să mergem la Lăcră nu înseamnă că nu pot să te-ajut, eşti copilu' meu, ce naiba? Ce, tu n-o să m-ajuţi pe mine când oi fi moş?!

— Păi, eşti deja, a zâmbit Emanuel şi a dat să plece.

— Stai aşa, l-a apăsat pe braţ tatăl lui.

S-a dus în hol, a cotrobăit în buzunarul gecii din cuier şi s-a întors.

— Uite, să ai şi tu bani de buzunar weekendul ăsta, parcă eşti leşinat de la o vreme, a spus şi i-a întins o bancnotă de cincizeci de

lei. De ce nu mai mănânci acasă? a întrebat cu îngrijorare în glas şi l-a apucat de obraji.

L-a pupat pe frunte. Emanuel i-a mulţumit încet şi l-a îmbrăţişat.

— Te rog eu, deocamdată să nu afle mama, i-a şoptit şi s-a desprins de el.

— Nu-i zic. Dă-le preaviz, rezolvă ca bărbaţii, cu curaj, Emanuel, a continuat mai tare, strângându-i umărul. Mă interesez şi eu cum e cu demisia.

— Da, a îngăimat băiatul, privindu-şi şosetele albe.

Soneria a zbârnâit şi vocea Stelei a răzbătut din spatele uşii, printre ciocănituri. Emanuel i-a descuiat şi s-a aplecat.

— De ce nu-ţi scoţi cheia?

— Ce faci, băieţel, după uşă? i-a răspuns Stela, trăgând peste prag trollerul.

— Ce pot să fac după uşă, mamă? Mă încalţ, a zis el.

Îşi lega şireturile, cu capul plecat.

— Să nu pleci! l-a avertizat, scoţându-şi în viteză pantofii cu călcâiele. Fac pe mine, a mai strigat grăbindu-se spre baie.

După bufnetul uşii trântite, s-a auzit colacul izbind vasul de toaletă şi apoi jetul de urină în closet, printre icnete de uşurare.

— Ce-o mai vrea? a întrebat Emanuel, fixându-l pe tatăl lui.

— Doamne, chiar era să mă scap, a răzbătut, pe un ton uşurat, glasul Stelei din baie, amestecat cu sunetul apei trase.

— Mamă, nu trebuie să ne zici tot ce faci, a strigat Emanuel, aşteptând-o cu mâinile în şolduri.

— E vreo sărbătoare zilele-astea? C-am văzut în multe curţi drapelu', voi ştiţi ceva? a întrebat Stela din pragul băii, în timp ce-şi rula în jos ciorapii trei sferturi, negri.

I-a făcut ghemotoc şi i-a aruncat din mers pe fotoliul din sufragerie.

— Unde pleci? l-a întrebat, mirată, pe Emanuel.

A întins palmele, ţuguindu-şi buzele, şi s-a ridicat pe vârfuri spre el.

— Nţ, ţi-ai atins tălpile! a spus el cu vocea dezgustată, ferindu-se.

— Aoleu, am uitat ce sensibil eşti, a râs ea, ascunzându-şi mâinile la spate.

Şi-a umflat obrajii, legănându-se. Emanuel i-a privit degetele de la picioare, răsfirate pe gresia din hol.

— Pune-ţi papuci, te rog, şi zi ce vrei. Mă grăbesc, a adăugat pe un ton iritat.

— Uite, a zis Stela, lăsându-se pe vine.

Şi-a ridicat marginea rochiei deasupra genunchilor şi a culcat trollerul, i-a tras fermoarul.

— E pentru tine, de la notăriţă, a spus cu un aer triumfător, apucând toarta canei de filtrat apă.

O ţinea în palma dreaptă, ca pe un trofeu, şi aştepta cu o căutătură nerăbdătoare reacţia băiatului.

— Mi-a dat şi cartuşe de schimb, a adăugat, privind înăuntrul valizei.

A scos Biblia colorată pe gresie şi a apucat ambalajul dreptunghiular.

— Hai să-i punem cartuş nou, a zis şi s-a ridicat.

— Mă grăbesc, mamă, ţi-l pune tata.

— E, tata! s-a încruntat ea. De unde să ştie el?

S-a grăbit în bucătărie.

— Du-te, Emanuel, că mă ocup eu, l-a încurajat Mircea, în timp ce pisa usturoi cu făcăleţul pe fundul unei căni de inox.

— Ce faci, Mircea? Unde-i pisălogu'? Ai pus usturoi în cana de lapte, Doamne, şi ce, n-avem piuliţă?! a dat Stela ochii peste cap, aţintind masa.

— După ce că ţi-am prăjit crap! Ia zi, vrei şi mămăligă? a întrebat el.

A scuturat făcăleţul de marginile vasului şi a netezit apoi cu arătătorul pasta de usturoi de pe capătul rotund de lemn.

— Mmm, ce bine miroase, a spus Stela, ciupind din crusta peştelui. Fără mămăligă, că iar ne balonăm, pâr, pâr, a râs tare. Dă-mi un pic de usturoi, a adăugat, întinzându-se spre el.

Mircea i-a dus arătătorul spre gură:

— Ia.

Ea l-a lins şi a mestecat cu poftă.

— Sunteţi scârboşi, a închis ochii Emanuel. Mamă, atingi cana cu mâinile de pe tălpi, te rog!

Femeia a râs, rotind palmele în aer, cu degetele încleştate, ca o pereche de gheare.

— Gata, ho, mă mai spăl o dată, dar, te rog eu, pune cartuşul.

— Lasă-l, domne, să plece.

— Dar de unde ştii tu cum se pune? a strigat Stela, mergând spre baie.

— De la serviciu, avem şi noi cană de-asta la bucătărie. Uite, Brita, a murmurat Mircea, cercetând de-aproape carafa de plastic şi pachetul de cartuşe.

— Am cheie, pa, le-a zis, grăbit, Emanuel.

I-au răspuns amândoi într-un glas şi băiatul a ieşit.

— Unde se duce? a întrebat Stela, întorcându-se în bucătărie, îmbrăcată cu un trening cu dungă albă pe margini şi un tricou larg.

— Cred că-n oraş, a zis Mircea, în timp ce ea îşi aranja în interior buzunarele atârnate.

Stela s-a aşezat pe locul lui Emanuel.

— Are iubită, mă, l-a înghiontit, făcându-i cu ochiul. Bem o ţuicuţă? a întrebat, răsucindu-se spre stânga.

A scos o sticlă cu dop de cauciuc de pe uşa frigiderului şi două păhărele din dulapul de deasupra, a umplut unul. Când a vrut să toarne în cel de-al doilea, Mircea i-a făcut semn că nu vrea şi s-a oprit din mestecat, cu privirea fixă. A apropiat de ochi o fărâmă de peşte şi a tras cu vârful unghiilor un os.

— Da, da, are gagică, a repetat cu vocea sigură Stela, după ce a luat o gură de băutură.

— Treaba lui, e băiat mare, a comentat pe un ton dezinteresat Mircea. Ţi-a dat troller madam Ţane?

— Da, mă, ce noroc pe noi! a bătut din palme ea. I-o fi zis Marinică că vrem să mergem la Lăcră?

Mircea a lăsat capul într-o parte, strângându-şi buzele.

— Pare nou, a zis, aruncând o privire spre hol. Dar aia ce e? a vrut să ştie, fixând cartea de lângă valiză.

— A! s-a ridicat ea cu păhărelul în mână.

L-a dat pe gât şi a vorbit cu vervă, mergând spre hol:

— Ştii că a venit Ana acasă? Şi ce faţă curată are, a scăpat de coşuri, dac-o vezi, altă persoană!

S-a întors cu Biblia lipită de piept. Şi-a mai turnat ţuică şi a aşezat cartea în poziţie verticală, în faţa lor, sprijinită de suportul de cuţite.

— *Biblia ilustrată pentru copii*, a citit Mircea, mestecând încet.

— Ce fată deşteaptă are Marinică, a spus Stela, presărând o linguriţă de mujdei pe bucata de crap.

— Păi?! Dacă învaţă la Oxford, te cred şi eu.

— La Cambridge vrei să zici!?

— Tot aia, a ridicat el din umeri şi s-a întors spre chiuvetă.

A lăsat apa să curgă.

— Oricum, caca-besa la Odessa, a continuat Stela, în timp ce-şi netezea palmele în aer, cu mişcări prelungi. Nu-i place acolo, cică vrea să renunţe, ca să facă psihologie la Bucureşti. Spune şi tu, cum o fi să-ţi meargă creierul să faci orice pe lumea asta?! a continuat pe un ton entuziasmat, ciocănindu-şi tâmpla. Tu ştii că a citit Biblia?

— I-auzi, a rostit el pe un ton urcător.

— Şi, stai aşa, că nu e tot, Biblia în engleză, a silabisit, atingându-i umărul.

— Bravo ei, fată deşteaptă.

— Foarte isteaţă, peste tot numa' cărţi, caiete, căşti d-alea, fără fir, a spus ea, îndreptându-şi mâna spre urechi. Avea şi-un aparat de citit, care se încarcă, la priză, nţ, cum îi zice? a plesnit marginea mesei, închizând ochii o secundă. Mă rog, citeşte şi-ascultă în căşti în acelaşi timp, ce părere ai?

— Aşa a fost ea de mică, cu capu-n cărţi. Nu le-a avut cu baletul, cu teatrul, a completat el pe un ton neimpresionat.

— Deloc nu le are cu talentele, i-a întărit Stela cuvintele, tăind aerul cu palma, dar ştie să dea sfaturi, te ascultă... Uite la ea, mititica, cât a căutat cartea asta pentru mine, a apăsat ultimul cuvânt, ducând palma la baza gâtului.

A continuat să povestească, atingându-şi pieptul şi gesticulând, ca şi cum voia să apuce obiecte din aer.

— Uitase unde-o ţine, credea c-a dat-o maică-sa şi p-aia. Păi, lu' madam, când i-am cerut o carte, ştii ce mi-a zis? Că ce, cred eu că mai ţine ea în bibliotecă prostii din alea, de le debitează unii noaptea, după ce golesc sticle?! Ea citeşte doar lucruri serioase, legate de meserie, a rostit pe un ton miorlăit Stela. Cică, după ce-au renovat, a păstrat doar cărţile de specialitate şi nu mai cumpără altele, că nu merită să arunce bani, când e plin internetu', că-n ziua de azi aşa se citeşte, pe site-uri şi mai ales, fii atent, aici iar a dat în mine, cică era praful gros pe cărţi.

— Ha, ha, păi, vezi, de ce nu le ştergi? a întrebat pe un ton glumeţ Mircea, mărindu-şi ochii şi fluturând arătătorul.

— Ce vorbeşti tu? l-a contrazis ea, roşie în obraji. De câte ori am rugat-o să cumpere saci din ăia de vidat, ca la familia Mândru? Le pui în sac, bagi ţeava şi tragi cu aspiratorul de n-ai aer. Nu, ea e de părere că trebuie să iau fiecare carte la mână, s-o şterg copertă cu copertă. Dar nu se gândeşte cât mi-ar lua treaba asta? Şi-atunci, eu când mai calc, când îi mai curăţ litiera lu' Marco? Niciodată n-a avut încredere în metodele mele, a dat din cap cu mâhnire.

— Aşa, zi, cum ai ajuns să-i ceri fetei asta? a întrebat el, îndreptându-şi bărbia spre peretele din faţă.

— Stai să vezi cum a fost, i-am zis că n-am putut să citesc Biblia şi mi-a arătat una-n engleză, dar nu ca la noi, una clară, cu indicaţii, ca s-o înţeleagă oricine. Or veni multe rele de la străini, dar au şi lucruri bune, Mircea, uită-te la mine, a ridicat vocea, gesticulând cu degetele făcute mănunchi. Străinii au curaj să recunoască când nu înţeleg ceva, la ei se discută pe faţă, a încheiat răspicat şi a apucat cartea.

A deschis-o.

— Uite, are cuprinsu' în faţă. Doaamne, cât l-am căutat la a noastră şi era la spate, printre hărţi şi tabele. Uite ce scris mare are asta de copii, a zis pe un ton admirativ, urmărind cu degetul titlurile aldine.

— Şi ce indicaţii are?

— Asta de copii n-are, a ridicat ochii din carte ea, dar e scrisă mai pe înţeles, fără cuvinte vechi, ca o poveste. Dar aia englezească, dac-o vedeai, Mircea, are la început un capitol cu explicaţii, a continuat ea, scuturând pumnul, cu degetul mare ridicat, pentru cine vrea să citească despre: când eşti persecutat, nedreptăţit, când vrei să te răzbuni, când te-apucă nervii.

Pe măsură ce enumera, îşi desfăcea pumnul, ca un evantai.

— Doar că aia e-n engleză, na, a ridicat din umeri şi a cercetat iar cuprinsul cărţii cu pagini lucioase. Şi de-aia mi-a dat-o pe asta de copii, că e mai uşoară şi mi-a zis că, dacă mă interesează ceva anume, să-i zic ei, că-mi zice la ce pagină găsesc în Biblia normală, a încheiat cu vocea joasă, frunzărind.

Şi-a umplut pe jumătate păhărelul cu ţuică şi s-a ridicat, cu volumul la subraţ. I-a luat cu o mână ochelarii lui Mircea de la

ochi.

— Parcă văd mai bine cu ai tăi, a zis, fixându-şi-i pe nas. Lasă aşa la bucătărie, că strâng eu mai târziu, a adăugat, căscând. Mă bag la citit, s-a mai auzit glasul ei, adormit, în drum spre sufragerie.

Mircea a scurs uleiul folosit într-o sticlă veche de lapte, a pus-o sub chiuvetă. A presărat detergent de vase pe fundul tigăii şi a ţârâit câţiva stropi de apă caldă deasupra. S-a aşezat pe scaun şi a desfăcut capacul cănii filtrante, i-a scos cu grijă pâlnia, a tras cartuşul vechi şi a montat unul nou din pachet. După ce a umplut-o cu apă, s-a dus în sufragerie. Stela stătea lungită pe canapeaua din dreapta, cu Biblia sprijinită pe piept. Dădea paginile şi mişca buzele, la lumina veiozei. S-a aşezat pe fotoliu, cu picioarele întinse pe măsuţa din faţa televizorului, şi a întins mâna spre radioul portabil.

— Să nu-l aprinzi, te rog, vreau linişte, a zis Stela fără să ridice ochii din carte.

— Bine, a răspuns el pe un ton resemnat şi a apucat o revistă de pe poliţa cu ziare de dedesubtul măsuţei.

A aruncat un ochi la Stela pe deasupra revistei.

— Cum e?

— A, e foarte clară, ca şi cum mi-ai povesti-o tu, şi ce desene frumoase are, de drag o citeşti pe-asta, a spus, săltând uşor cartea, merge-aşa repede, am ajuns la cincizeci. Vrei ochelarii? l-a întrebat după o pauză, haide, ia-i, că-n asta văd şi cu ai mei, are ditamai literele.

I-a întins şi el a făcut un pas spre canapea.

— Tu ce citeşti? a întrebat, desfăcându-şi perechea ei de ochelari.

— Uite, mă uit pe-o revistă. M-am trezit cu Trebici în chiţimie, mi-a trântit o plasă de reviste lângă vopseluri, cică nu mai are loc de ele acasă şi poate-mi trebuie mie la scenă. Păi, dacă-s de citit, de ce să nu le citesc, i-am zis.

— I-auzi? Să faci recuzită din ele, a râs Stela, ridicându-şi capul mai sus, pe pernă. Trebici ai zis? a întors apoi capul, cu un aer încurcat.

A muşcat braţul ochelarilor, încruntându-se.

— *National Geographic*, a murmurat pe silabe. *Binele. Răul. Ce*

ne împinge la generozitate sau cruzime, a citit apoi tare titlul. Ce e ăla, un diavol? Ia uite, ce drac mare şi ce înger mic! a strigat, mărindu-şi ochii la imaginea de pe coperta galbenă.

Şi-a pus ochelarii şi a dat pagina. După câteva clipe, s-a ridicat într-o rână şi a vorbit pe un ton mirat:

— Stai aşa, băiete, că n-are cum. Ce, mai trăieşte Trebici?

— E, ăla era actor, eu ziceam de nepotu' lu' Bebe, regizoru' Trebici. Ăl bătrân e oale şi ulcele, hăhă. Steluţ, hai să tăcem, a completat el încet, pe un ton rugător.

— Chiar, hai, a încuviinţat ea, împingând palma în direcţia lui.

Urmărea rândurile cu arătătorul, în timp ce-şi mişca buzele mărunt. Dădea paginile rapid şi uneori mormăia sau citea tare titlurile capitolelor, căscând zgomotos, prelung. De afară, vuietul maşinilor în viteză, şuturile bufnind în tabla garajului şi strigătele copiilor spărgeau, la răstimpuri, liniştea din semiîntunericul sufrageriei. Mircea a lăsat revista pe piept, lipindu-şi lent pleoapele. A oftat adânc, repetat şi sunetul a semănat cu un icnet de durere.

Oare o să-şi găsească vreodată liniştea Stela? Când s-au căsătorit, credea că viaţa de familie o să-i dea un rost. Nu l-ar fi deranjat dacă rămânea casnică, dar ea se mândrea că terminase liceul economic şi îşi căuta un post de „tehnician în activităţi economice". „Vreau încadrare de funcţionar economic, doar aşa scrie pe diploma mea, nu?" Întreba pe toată lumea, lipea anunţuri în piaţă, căuta adrese în cartea de telefoane şi trimitea scrisori la întreprinderi şi instituţii, dar postul visat era de negăsit în perioada aia şi, pentru că se plictisea acasă, s-a angajat ca lucrătoare la fabrica de mobilă de la Gara de Nord. Nu a durat mult, pentru că în '84 a rămas însărcinată. În ziua când Lăcră a împlinit trei luni, a aflat că se eliberase postul de casieră la depozitul fabricii. Mama lui, Doiniţa, cum o alinta Stela, de-abia aştepta să aibă grijă de nepoată – dintotdeauna îşi dorise o fetiţă. Şi aşa a început cariera ei de tehnician-economist. Vreo şase ani a fost mulţumită, dar, odată cu Revoluţia, i se plângea că oamenii parcă se îndobitoceau. Când salariaţii făceau coadă la uşa ei să-şi primească leafa, era convinsă că decade printre muncitori care scuipau pe jos şi lucrătoare care vorbeau cu „fă". Şi, fiindcă nu reuşea să-şi găsească alt loc de muncă, o bătea gândul să mai facă

un copil, doar ca să scape de ţăranii de la fabrică, însă nu rămânea gravidă.

Într-o zi a venit acasă cu doi aurolaci. „Plângeau în faţa Gării şi i-am luat în braţe. Cum puteam să-i las în staţie?“ L-a impresionat gestul ei, dar nu i-a trecut prin minte că avea de gând să-i găzduiască o vreme pe amărâţi. Lăcrămioara era îngrozită şi o apuca plânsul când se trezea singură cu ei. Unica soluţia era să intre în medical, a decis Stela, nu putea să-i abandoneze aşa, dintr-un moft al Lăcrămioarei. Cam o lună, cât a ţinut-o criza maternă, a stat acasă, să aibă grijă de fraţii orfani. A încercat să-i înveţe literele, să socotească, le-a dat din hainele Lăcrămioarei şi îi culca pe canapeaua din sufragerie. Cu ei avea mai multă răbdare decât cu Lăcră, care se închidea în dormitor şi aştepta ca zdrenţăroşii, doi băieţi un pic mai mici decât ea, să dispară. „De ce i-a adus? Le-a dat espadrilele mele, tati! De ce nu poate să fie şi ea o mamă normală, râd copiii de mine când o văd de mână cu aurolacii!“, i se plângea şi pleca la bunici. „Cum am crescut-o aşa egoistă?!“, se supăra Stela. „Pic de suflet n-are. Eu ţin cu ăia mai necăjiţii. Habar n-are ce înseamnă să fii orfan.“

După ce s-au umplut toţi trei de păduchi, Mircea a convins-o că i-a ajutat destul şi a înduplecat-o să renunţe să le mai fie mamă aurolacilor. Spre fericirea ei, în ’93 a văzut anunţul din *România liberă* despre postul de la Depozitul de carte şi a plecat din fabrică. Dintr-odată, a devenit senină. „Aici e locul meu, printre cărţi, de-aici vreau să ies la pensie“, repeta, în culmea fericirii.

În primăvara lui ’99, chiar de 1 martie, s-a născut Emanuel, dar minunea care se lăsase aşteptată câţiva ani buni nu a ţinut-o prea mult acasă. „Ştiu ei cum e să stai doi ani închisă în casă cu un copil mic? Pardon, cu doi!? Ăştia vor să distrugă creierul femeilor! Eu, una, nu o să stau niciodată la cratiţă“, dezaproba Stela noua lege a concediului de maternitate. Atunci şi-a dat seama Mircea că nu îşi cunoaşte bine soţia. Oare ce dorinţe ascundea în adâncul sufletului? Când Emanuel a împlinit şase luni, a început să-şi dea sfârcurile cu ruj. I le arăta şi îi spunea: „Uite, ţâţica a făcut buba, nu poate mami să-ţi mai dea lăptic. Acum, Mănuţu bea din biberon, bea cu mămăiţa Doiniţa, da?!“ şi, într-o săptămână, l-a înţărcat. „Să tot creşti copii ca Manu, de-o mie de ori mai uşor decât cu Lăcră, ce-i zic, aia face.“

Lăcrămioara fusese un copil cu probleme: colici, constipaţie, viroze puternice care s-au rărit după operaţiile de polipi şi amigdale, dar au urmat scarlatina, hepatita şi apendicita, în timp ce Emanuel era un bebeluş perfect. Mânca bine, dormea mult, lua în greutate, nu plângea nici când îl durea ceva. Stela era sigură că are o legătură specială cu el: „Eu, dacă mă uit în ochii lui şi îi spun «acum dormi», adoarme pe loc“. Mai târziu, la şcoală, dacă încerca să le ascundă câte ceva, Stela folosea metoda privitului în ochi, care nu dădea niciodată greş. „De unde ai ştiut că şi-a modificat nota în carnet, ai vorbit cu învăţătoarea?“, se mira Mircea. „Nu, nu trebuie să-mi zică nimeni, eu îl prind uşor cu mâţa-n sac. Când l-am întrebat la telefon de notă, m-a prins mirarea c-a luat aşa mult, habar n-avea înmulţirea cu nouă, dar nu puteam să-i văd faţa şi, seara, acasă, m-am prins din prima. Eu mă uit în ochii lui şi-mi dau seama când minte.“

Şi totuşi, prin 2011 a apucat-o altă nelinişte. Spunea că trebuie să evolueze şi ea ca restul colegelor care se înscriau, pe rând, la Spiru (şi ca verişoara ei din Târgovişte, coafeza, care i se lăuda că e studentă „la distanţă“). Nu mai aveau timp să iasă la concerte, la Sala Palatului şi, la birou, învăţau pe furiş, cu cărţile pe genunchi, şuşoteau între ele şi făceau schimb de cursuri, iar sarcinile lor de serviciu picau, până la urmă, pe capul ei. „Hai, secretara, mai treacă-meargă, mă aşteptam să dea la facultate, e tinerică, isteaţă, dar curiera, ambalatoarea şi vânzătoarele, care-s mai babe ca mine, să facă dreptul? De unde şi până unde? Pf, păi, eu, care am terminat un liceu greu, de specialitate şi nu visez aşa departe. Aaa, că mi s-ar potrivi contabilitatea, ca să am continuitate la studii, da, recunosc, mi-ar plăcea şi cred că sunt în stare.“ De unde avea Stela nemulţumirea asta, dorinţa să fie mereu altceva?

Poate că greşise faţă de ea, nu-i cunoştea visurile. Pentru el, meseria a fost mereu un colac de salvare: când plecase Lăcră, când pierduseră casa, când se îmbolnăvise. Gândul că o să se întoarcă la teatru, că o să lucreze la un decor nou îl făcea să uite de probleme. Pe Stela ce o făcea să uite de greutăţi? De ce fusese sigur că ea o să-şi găsească liniştea acasă, crescându-i pe Lăcră şi Manu? Acum îi era clar că şi ei i-ar fi trebuit o meserie cu rost. Cum ar fi fost dacă termina o particulară? Sau dacă nu s-ar fi întâmplat prostia cu cărţile în 2011? Poate făcea mai bine faţă pierderii casei, poate ar fi

fost mai înţelegătoare cu Lăcră şi Manu? Pentru că ăsta era adevărul, amândoi copiii erau mai apropiaţi de el, de Stela se fereau când dădeau de greu. L-a surprins Emanuel că a ales Seminarul teologic, dar ea şi-a dat cuvântul că e decizia lui. L-o fi privit şi-atunci în ochi? Şi Manu, ca să scape de ea, cedase. În anul ăla pierduseră casa, murise tatăl Stelei, el făcuse AVC-ul şi Stela se devotase religiei, dar o abandonase. El s-a închinat că a ieşit pe picioare din spital.

Paişpe ani avea Stela când a văzut-o pentru prima oară, într-o dimineaţă, la profesoara de la Hala Traian – el abia împlinise şaişpe. S-a întors acasă cu taică-su şi, până a doua zi, nu a putut să mănânce. Toată noaptea a visat gura ei de actriţă, cu buze rumene, parcă sculptate, atunci credea că gerul iernii i le colorase. De ruşine că se holbează, a rămas cu ochii la vârful cizmelor de cauciuc şi, cum trăgea cablul de patruzeci de metri până în stradă, ca să desfunde canalul îngheţat din curte, s-a împiedicat şi a căzut.

S-au reîntâlnit câţiva ani mai târziu la o petrecere unde el ajunsese întâmplător. În sufrageria unui bloc de lângă Foişor, în mănunchiurile colorate proiectate de orga de lumini şi în trilurile de amor ale Rominei şi ale lui Al Bano cântând *Tu, soltanto tu*, a recunoscut perechea de buze pline, aprinse, ca funda din creştet. Sora unui coleg de la teatru sărbătorea terminarea liceului şi îl rugase să-i aducă băieţi. Stela râdea în mijlocul grupului. A invitat-o la dans şi au rămas nedespărţiţi. Nu şi-ar fi închipuit că o fată aşa frumoasă s-ar uita vreodată la el – o fată frumoasă care, avea să înţeleagă târziu, visa la mai mult decât un soţ şi copii. Oare de ce nu discutaseră ei de la bun început ce vrea fiecare de la viaţă? Chiar dacă dorinţele Stelei i s-ar fi părut imposibile, cine ştie, poate că ar fi ajutat-o să şi le împlinească, dar senzaţia lui era că nici ei nu i-a fost clar din tinereţe ce voia de la viaţă. În primii ani, cât au aşteptat repartiţia de la ICRAL, nu a auzit-o că vrea să-şi continue studiile şi, după ce au devenit părinţi, s-au trezit cu o grămadă de urgenţe de discutat şi rezolvat.

Începuse ca maşinist la Bulandra şi învăţa meserie. Iubea teatrul încă din copilărie. Maică-sa cumpărase un radio Atlantic Acord, făcut de Tehnoton, şi, în fiecare miercuri, ascultau *Înşir-te, mărgărite!* Călca rufele familiilor şi el se juca la picioarele ei. „Musca să n-aud!“, îi zicea când ţipa peste glasurile actorilor. Era

aşa serioasă, ca într-o sală de spectacol. De mic îl lua taică-su cu el la Bulandra şi aşa a prins drag de arta teatrului. Mai târziu, când era la liceu, căuta spectacole şi în altă parte. Mergea cu gaşca prin tot Bucureştiul, dar nu aveau bani şi se rugau de persoana care rupea bilete la intrare: „Ştiţi, sunt din partea lui Horia Căciulescu, a lui Alexandru Lulescu“, de fiecare dată spuneau alt nume care era în distribuţie. Odată, la grădina de vară de la Tănase, l-a rugat pe bărbatul de la uşă să-i lase să intre, minţind că i-a invitat domnul Biţu Fălticineanu, directorul teatrului. Doar că ei habar n-aveau cum arată şi a încremenit când un spectator i-a şoptit din spate: „Vezi că dumnealui e Fălticineanu“. Ani buni a ţinut distracţia, de câte trei-patru ori pe săptămână. Aşa a văzut, de mai multe ori, aceleaşi spectacole: *Cu uşile închise*, *A douăsprezecea noapte*, *Steaua fără nume*, *Titanic Vals*, *Gaiţele*. Nu se plictiseau niciodată. La fiecare reprezentaţie parcă era altă piesă şi ce actori, de zile mari. Cel mai mult îi plăcea sala de la Grădina Icoanei: era aşa aproape de actori şi îi venea să-i atingă. Apoi, când a intrat şi el în lumea artei, a fost în culmea fericirii. Avea senzaţia că poartă o uniformă invizibilă, care îl deosebeşte de restul oamenilor, de „civili“, cum i-a spus Stelei la prima întâlnire: „Eu nu sunt civil“ şi, până să o aibă pe Lăcră, o ducea la toate teatrele. Plecau împreună şi căutau, la întâmplare, spectacole. Cele mai ieftine bilete erau pe strapontină, cinci lei unul, dar nu găseau tipul ăsta peste tot. A dus-o şi la Atelier, la Naţional. Sălile erau pline şi nu de puţine ori se întâlneau cu spectatori care mai văzuseră acelaşi spectacol. Lumea venea îmbrăcată frumos, oamenii aveau timp să meargă acasă de la serviciu şi să se gătească pentru teatru.

Când s-a mutat la Odeon, nu a mai rămas timp pentru alte teatre. A fost greu la început, dar în doi ani şi-a dat seama cu ce se mănâncă şi de-abia aştepta să monteze un spectacol nou. Erau trei recuziteri la vremea aia – recuziteri-şefi se chemau toţi pe-atunci: maşinist-şef, luminist-şef – şi fiecare avea spectacolul lui, îl prelua de la lectură şi îl lucra până ieşea la rampă, dar, dacă era nevoie de mai multe braţe la câte unul, săreau şi ceilalţi. După primii zece ani, putea să zică, cu mâna pe inimă, că ştie ce e ăla teatru, iar după douăzeci i-a intrat în sânge şi acolo i-a rămas. Când intra pe poarta teatrului, uita de Palisadei, de avocat şi procese, de AVC… Până şi de Lăcră. Teatrul era leacul lui şi îşi dădea seama că Stela

nu avea partea asta de viaţă. Cum să-ţi mai plângi de milă când vezi că actorul nu-şi găseşte obiectul? Erau zile când făcea kilometri pe scenă. Nu există artist fără tehnic, nici tehnic fără artist. Recuzita, decorul, sunetul, lumina, toate sunt importante, iar una fără alta nu se poate. Că era repetiţie, că era spectacol, se ducea în magazin, lua decorul, se ducea pe scenă şi monta. Săptămâna trecută i-a zis scenograful să facă bine să rămână sănătos cât mai mult. „Mircea, dacă ieşi la pensie sau dacă se întâmplă ceva cu oricare de la tehnic: maşinişti, recuziteri, cabiniere, machieuze, operatori de sunet, de lumină, nu are cine să vă ia locul, pentru că oamenii tineri nu sunt interesaţi.“

A lucrat şi când au fost evacuaţi, cât aşteptau să se elibereze apartamentul. I-a lăsat pe Stela şi pe Manu în maşină şi s-a dus monteze recuzita. Când colo, maşiniştii nu puseseră decorul. În culise e ca o uzină şi, ca să iasă bine spectacolul, trebuie să fie ordine şi disciplină. Era atunci un spectacol nou, cu o casă pe plajă şi maşiniştii ziceau la stânga, la dreapta şi-a venit confuzia, că, de fapt, era în dreapta actorului şi lui i-a venit ideea asta: „Dom’le, uite, la stânga fiind gardul casei, îi zicem gardul casei şi la dreapta fiind plaja, îi zicem plaja. Cum te uiţi la scenă, plaja e mereu în dreapta, dacă eşti pe scenă şi te uiţi către public, plaja e în stânga. Deci eu la mine, unde am eu recuzita mea, e la plajă şi intrarea actorilor e la gard“. Când se ridică cortina, la ora şapte, şi începe piesa, sunt două feluri de spectacole: unul care se joacă pentru public şi unul care se joacă în spate, tot pentru public, dar mai mult pentru actori. Aplauzele sunt pentru toţi. Şi lui i se ridică părul pe mâni la sfârşitul piesei şi asta înseamnă că şi-a făcut bine treaba şi pleacă liniştit acasă. Din două sute de angajaţi în teatru, doar treizeci sunt actori. Acum se înţelege dintr-o privire cu ei. Şi cum i-a bătut inima în piept de mândrie când i-a cerut regizorul artistic să facă figuraţie. A ales patru maşinişti, doi recuziteri şi un director tehnic şi au jucat chiar scena maşinistului.

Teatrul l-a ţinut cu capul pe umeri şi e păcat că Stela nu are împlinirea asta. În ultima vreme îşi punea des o întrebare: ce e mai de preţ pe lume, să-ţi găseşti perechea, un suflet cu care să-ţi petreci zilele în înţelegere, sau să faci ce-ţi place, să ai o meserie frumoasă? Niciodată nu a fost sigur care din două e mai importantă. Nu ar putea trăi fără Stela, dar nici fără teatru. Dar

câţi oameni aveau norocul lui?

Sunt ani buni de când nu a mai văzut un spectacol în altă parte. Când auzea un coleg: „Uite, am văzut un spectacol, la teatrul cutare, o capodoperă“, regreta că nu a apucat să-l vadă, dar toată energia şi puterea lui erau pentru Odeon. Cel mai rău i-a părut că nu a apucat s-o vadă pe Buciuceanca în *Dimineaţă pierdută*, plecase de la Bulandra când s-a lansat şi s-a jucat puţin. Nu a înţeles niciodată de ce l-au oprit, culmea, odată cu Revoluţia. După ’90 a reuşit să vadă doar *Deşteptarea primăverii*, pusă de Ciulei, la Bulandra. Pe urmă, *O batistă pe Dunăre* de Cojar şi *Fă tu primul pas*, la Teatrul de Artă, în regia lui Andrei Munteanu.

— Hei, tu n-auzi ce vorbesc?

— Ce? a tresărit Mircea.

S-a şters la gură şi s-a uitat spre Stela cu o privire rătăcită. Stătea turceşte, cu Biblia deschisă în poală. Pe terenul din spatele garajului bufniturile mingilor amuţiseră, iar perdeaua albă de la ferestre strălucea în întunericul sufrageriei.

— Parcă-i rece? a zis el, coborându-şi picioarele de pe măsuţă.

— Păi, se lasă rece seara, na, a răspuns ea şi i-a aruncat cuvertura.

El a ridicat-o de jos, în timp ce-şi sălta tălpile pe fotoliu. S-a învelit până la gât.

— Uite ce scrie la sfârşit, cică: „Credinţa este încrederea că aceea ce nădăjduim se va întâmpla cu adevărat“.

Mircea a întors capul spre ea, şi-a dres vocea, cu ochii pe jumătate închişi:

— Ai ajuns la sfârşit?

— Nu, am ajuns la „Fuga lui Iona“, da-mi place-aşa mult, că vreau să văd cum se termină, a zis Stela, cu capul plecat în carte.

— Parcă nu ştii cum se termină, a mormăit el, înghiţindu-şi un căscat.

— Ce zici, nu e adevărat?

— Ce?

— Asta cu credinţa… Că, dacă crezi, se-ntâmplă.

— Cred, da, aşa e.

— Cică şi de Noe au râs toţi când făcea corabia şi Sara a avut copil când era babă şi Moise i-a scos pe evrei din Egipt… Doar c-au crezut. Deci totu’ e să crezi, a şoptit Stela, închizând cartea.

A strâns-o la piept, în timp ce-şi muşca buza de jos, cu o căutătură luminată.

— O să mergem la Lăcră şi-o să scape de cioara aia şi-o să vină Geo la noi în vacanţe, a murmurat, ca o rugăciune, cu ochii închişi... Şi Manu o să intre la sanitară şi-o să găsească post bun.

— Da, i-a răspuns el, privind înainte, cu ceafa sprijinită de speteaza fotoliului.

— Şi, cine ştie, poate-aranjează Dumnezeu lucrurile şi o să ne-ntoarcem în Palisadei? s-a auzit şoptit glasul ei, pe un ton optimist.

— Vezi că iar îl mânii şi-o să...

— Da, lasă, lasă, doar astea cu Lăcră şi Manu, l-a întrerupt Stela, fluturând palma înaintea ochilor. Şi tu să rămâi sănătos, Mirci, a adăugat încet.

Vineri

— Tu mergi la vot, Stela? a întrebat-o bunica cu părul alb, imediat după ce i-a dat bună dimineaţa.

Era o femeie firavă, cu voce răsunătoare, pe care o auzea fredonând cântece vechi – şi le amintea şi ea de la şcoală. Părul tuns scurt îi acoperea capul ca o căciulă albă, lucioasă. Stela li se adresa cu: „bunica cu părul alb“ şi „bunica cu părul roşu“ celor două bătrâne care aveau grijă de nepoţi, pe rând sau împreună, în funcţie de plecările părinţilor. „Eu aşa v-am reţinut din prima, aşa-mi vine pe limbă.“

Dar, acasă, când îi povestea lui Mircea despre ele, le spunea Sfânta Miercuri şi Cotoroanţa. „Vezi, poate te ia gura pe dinainte şi le strigi aşa.“ „Cotoroanţa vine mai rar, cu Sfânta Miercuri discut mai mult, e-o femeie aşa cumsecade, am încredere să-i zic orice.“ „Înseamnă că i-ai făcut şi ei capul mare cu povestea vieţii tale.“

De când se ştiau, Mircea o sfătuia să vorbească mai puţin şi ea încerca să-şi corecteze defectul, nemaiscoţând un cuvânt. Dar, când lumea o întreba dacă-i supărată ori bolnavă, nu se mai abţinea şi se purta aşa cum simţea: vorbea fără ascunzişuri, punea întrebări, se mira, era curioasă şi guralivă.

— Ce vot? a întrebat-o Stela pe bunică, încruntându-se.

Şi-a scos eşarfa colorată de la gât şi s-a grăbit în baia de serviciu. Şi-o aranja cu grijă, deasupra cocului, în faţa oglinzii.

— În weekend, acum. N-ai văzut la ştiri? a continuat bătrâna plăpândă, urmând-o.

Şi-a sprijinit capul de tocul uşii, cu mâinile încrucişate pe piept.

— Parc-am auzit ceva, a început pe un ton şovăitor Stela, lungind cuvintele, dar ştiţi că noi nu prea deschidem televizorul. E

mai mult de decor, a râs. Ne-a zis neurologul să evităm sursele de stres, cică ştirile ar fi un stimul, a rostit cu emfază ultimul cuvânt, ţuguindu-şi buzele.

Îşi rulase eşarfa ca o bentiţă lată deasupra cocului lejer. Şi-a aplecat gâtul spre oglindă, răsfirându-şi şuviţele uşor buclate, de-o parte şi de alta a feţei.

— Dar tu cu cine ţii?

— Cu cine ţin?

— Adică eşti pro sau contra?

— Nu ştiu despre ce-i vorba, bunica cu părul alb, a zis Stela, nedumerită. Nţ, trebuia să-l întreb pe domnul Ţane ce e cu votu' ăsta, că el e informat.

— Ei, informat, Stela! Până-n gât e băgat, a dat din mână femeia, clătinându-şi capul, cu un aer dezgustat.

— O fi, doamnă, dar e om bun, pe lângă el trăim şi noi bine. Ştiţi că mergea pe baltă cu Marin Moraru, cu Amza şi Albulescu? Şi veneau cu portbagaju' plin cu crapi.

— E, şi? Fâs! a continuat bunica, ridicând pumnul în aer, cu vârful degetului mare strecurat printre arătător şi mijlociu. În ce mai joacă el?

— Asta mai puţin, că e afacerist acum. Are barul din centru, a luat nişte spălătorii din alea cu fise, pentru maşini, dacă ştiţi. Şi vara pleacă-n Turcia, cică are contracte de imagine, face promovare pentru localităţi de pescari, a explicat pe un ton urcător. Şi-apoi, el are tot felu' de emisiuni, evenimente, doamnă, ţine cuvântări…

— Zi politică, Stela, zi-i pe nume, că-l văd la Antene. Copiii mei nu-l suferă, că s-a încurcat cu pesediştii. Îi ridică-n slăvi, cum le închina osanale ălorlalţi, la Cântarea României, las că ştiu eu.

— Are familie grea, doamnă, toţi trag de el. Dă-i lu' ăla, dă-i lu' ălălalt, n-aş vrea să fiu în locu' lui, c-are-o vârstă, bate spre şaptezeci. Fata, foarte deşteaptă, a citit Biblia-n engleză, s-a întors de la studii, nu se-acomodează printre străini, dar eu cred că are probleme de sănătate, face un tratament periculos… C-avea înainte aşa buboaie pe feţişoară, a adăugat Stela în şoaptă, cu palma în dreptul gurii.

— Îmi pare rău, niciun părinte să nu-şi vadă copilul suferind, a răspuns pe un ton mai blând cealaltă. Dar sunt sigură că el votează

pro.

A aţintit-o pe Stela, uşor aplecată de spate, în timp ce-şi netezea pliseurile fustei.

— Roxana zice că-i o prostie şi să facem boicot. Dar cuscra nu şi nu, e împotriva lor.

— A cui? s-a încruntat Stela.

— A homosexualilor, a rostit răspicat bătrâna.

— Îuliu, s-a strâmbat Stela, cu un aer scârbit, împingându-şi palmele înainte, de parcă simţea un miros greu. Dar ce legătură are votul cu ăştia?

— Cum ce legătură? a bătut din palme mărunţica. Păi, noi decidem dacă înlocuim în constituţie „între soţi“ cu „între un bărbat şi o femeie“, a explicat cu gesturi ample, profesorale.

— A, s-a auzit prelung vocea Stelei, stai că acum fac legătura, ziceau la radio, într-o seară, că e un referendum, a rostit rar cuvântul, privind-o-n ochi pe interlocutoare. Despre legea căsătoriei? Dar n-au zis nimic de aşa-ceva, că nici nu vreau să pronunţ cuvântul ăla murdar.

— E, uite că despre-aşa ceva e. O diversiune, dragă, vor să ne distragă atenţia de la problemele reale ale ţării. Păi, asta e urgenţa noastră acum? Cu ce ne deranjează homosexualii pe noi?

— Nu ne deranjează, dar e ceva scârbos, când auzim, parcă ni se face pielea de găină.

— Ei, cum aşa!? Mie nu mi se face, Stela, a spus bătrâna, ciupindu-şi mânecile jachetei. A fost el şi Ceaikovski, la fel Michelangelo, da Vinci. Şi la noi, Mihalea… Luchian. Hai că l-ai prins şi tu.

— Ăla nu era pictor? şi-a mijit ochii Stela.

— Nu, drăguţă, eu zic de-ăla cu Songul, din zilele noastre. Pe pictor nu l-a prins nici mama.

Şi-a dres vocea şi a tuşit încet în pumn. A ridicat bărbia, şi-a împreunat palmele în dreptul diafragmei, cu o mină solemnă:

— Zamfira a plecat/ Să-şi caute un bărbat/ Zamfira lui Pârvan/ Frumoasa de la han.

La fiecare vers scutura uşor capul, iar vocea umplea holul, cu un tremolo de soprană tânără, într-un registru înalt, care contrasta cu faţa brăzdată.

— Oanţă! a ţipat Stela, apăsându-i umărul, şi bătrâna s-a oprit,

clătinându-se uşor din talie.

— Exact, cu doi ani mai mare ca mine. Vai de tinereţea lui, Stela, ce artist, un talent. Eu şi la clase-i ghiceam, din primul an de gimnaziu, a continuat după ce a tuşit, schimbându-şi tonul înflăcărat cu unul complice. Pe băieţei, că la fete nu te prinzi, a încheiat mai încet, fluturându-i arătătorul înaintea ochilor.

— Serios?

— Măi, şi tot trăncăniţi voi aişea? le-a întrerupt cealaltă bunică, apropiindu-se cu mers greoi, legănat. Îi treabî di nu sî poati, şî voi? Steluţî, hai di ti-apucî, cî ne-o lăsat şefa ditamai listoiu', a adăugat gâfâind.

— Dar las-o să-şi tragă sufletul, cuscră, i-a răspuns pe un ton de reproş bătrâna mărunţică, îndreptându-şi marginea jachetei.

Stela a salutat-o pe bătrâna vopsită roşcat, care se sprijinise de peretele holului, acoperind cu spatele câteva urme de cariocă, în timp ce-şi aranja ochelarii pe nas. A despăturit o coală de hârtie şi a suflat în ea, împrăştiind un damf de ceapă.

— Zîşe aşe, a continuat cu accent moldovenesc, număru' unu, prima liniuţî, le-o şî numerotat tânăra stăpânî, a explicat repede, privind pe deasupra lentilelor, la baia copiilor: scoateţi toati lucrurile din dulăpiorul di sub chiuvetî şî ştergeţi cu cârpa umedî. Spălaţi cu perie şî Domestos cutia di jucării, îi plinî di mâzgî pi fund, şterjâţi toati jucăriile – asta o fost a doua liniuţî. Di făcut ordini în şîfonieru' fetilor. Di căutat jaca di schi a lu' Luca, nu-i în cutia di sub pat, unde aţi pus-o? Număru' doi, cu titlul *Dressingu' mari*, îi praf pi umeraşe. Altî liniuţî: cablu' fierului di călcat îi înfăşurat, şe cuvâânt! s-a întrerupt, dând ochii peste cap, în ghemotoaşi di praf, di şi nu şterjâţi, cu trii semni di întrebare şî douî di mirari, ţîni cont, Steluţî, aişe s-o enervat! a gesticulat din arătător. Număru' trei: doamna Stela, dumneavoastră nu puniţi aspiratorul şî sub chiuvetî? Vă rog sî verificaţi vasele din maşîna di spălat, înainte sî li scoateţi, am găsit tacâmurile murdari în sertar. A sărit la bucătării, o luă di sus în jos, a râs bătrâna, dar, barem, ici i-o trecut nădufu'. Vedeţi cî la cuptor…

— Bunica, ia staţi un pic, a întrerupt-o Stela, cu mâna întinsă. Nu-mi daţi mie lista?

— Dar chiar aşa, Maria dragă, ce, ea nu poate să citească? O ţii ca la şcoală, în faţa clasei? Niciodată nu mi-a plăcut mie metoda

asta, a vorbit cu dezamăgire în glas bătrâna firavă.

— Şi metodî, doamna profesoarî? Aşe i-o scris fiica dumitali, a răspuns pe un ton de reproş cealaltă.

Stela cerceta coala, îndepărtând-o câte un pic de ochi, şi le-a răspuns cu vocea mieroasă:

— Ei, dar nu e nicio supărare.

A căutat în geanta din cuier, a scos telefonul şi ochelarii. A citit rapid ambele părţi ale foii şi a păstrat-o în buzunarul rochiei.

— Păi, m-apuc de treabă, bunicuţelor, a zis veselă, frecându-şi palmele.

A urmărit-o pe bătrâna roşcată mergând greoi prin living. Îşi sufleca mânecile bluzei groase, dezgolindu-şi antebraţele scurte, pufoase, cu gropiţe în coate, ca la bebeluşi.

— Dar unde-i dusă nora? a întrebat, privindu-i şnurul scurt înnodat la spatele şorţului, care-i lăsa la vedere conturul alb, pătrăţos al chiloţilor, iţindu-se prin materialul subţire al colanţilor negri.

— Îs amândoi plecaţi în străinătati, l-o luat şî pi fiu-miu, să-i ţii di urât, a zis intrând în bucătărie.

— Mmm, e iar în delegaţie, a adăugat pe un ton cântat Stela, privind aburii care se înălţau din oalele şi cratiţele de pe aragaz.

A dat să deschidă geamurile umezite, dar bătrâna a oprit-o cu un gest scurt, din arătător. Mâncărurile bolboroseau deasupra celor patru ochiuri aprinse, împrăştiind arome de zarzavat fiert, usturoi şi măr copt. Capacul oalei de ciorbă a început să zornăie, dând pe-afară, şi bătrâna l-a ridicat. A oprit arzătorul şi a ras cu lama cuţitului verdeaţa mărunţită de pe un platou mare, de lemn.

— Îi la di-tox, şi-a mărit bătrâna ochii, rostind apăsat cuvântul.

A lăsat platoul pe blat, şi-a lins degetul mic şi a plescăit, în timp ce se ştergea pe mâini cu o cârpă de bucătărie. Stela a privit-o întrebător şi a pornit hota. A deschis robinetul şi a scos pe marginea chiuvetei o tigaie unsuroasă. S-a apucat să spele tacâmurile şi ceştile.

— Şi, ti pomeneşti că nu ştii nici mătăluţî şe-i aşea, a zis râzând, dezvelindu-şi dinţii rari, îngălbeniţi.

O fărâmă de verdeaţă îi rămăsese între incisivii de sus.

— Fii atentî, dupî şi termini la chiuvetî, mi te duci pă colo, pă colo-şa, că aişea-i teritoriu meu.

— Sigur, bunica, am ce face prin casă. Mă întorc când eliberaţi… teritoriul.

— Aşea, dragî, cî mai am şî plăşinta-n cuptor şî nu ti las pi matali s-o scoţi. Data trecutî pari-mi-si c-ai uitat di dânsa şî era arsî pi la colţuri.

S-a aşezat la masă, ştergându-şi fruntea. A ridicat poalele şorţului şi le-a fluturat, făcându-şi vânt.

— Asta nu-mi plaşi mii la gătit, că sî faşi o vipii, di nu mai poţi trăi.

— Păi, v-am zis, ori deschideţi geamul, ori hota, că-i din aia care trage bine, scoasă pe-afară.

— Ei, dar tu crezi cî suport eu magaoaia aşeea, zişi că-i sirenî, m-apucî durerea di cap şî-mi creşti tensiunea. Aoleo, ia opreşte-o, nu ştiam de şe-mi plesneşti capu'! a făcut ochii mari spre aragaz.

— Atunci, hai să deschidem geamul, a spus Stela după ce a oprit hota.

— Vezi di trebşoarî, că mî traji curentu', di nu mai ajung întreagî acasî, la bărbati-miu.

— Deci unde-s nora şi fiul?

— Păi, doar ţi-oi zâs, s-a oprit din fluturat bătrâna.

Şi-a şters fruntea cu marginea şorţului. Stela i-a aruncat o privire peste umăr, încreţindu-şi fruntea.

— Şi păreri ai matali? S-o dus la o staţiuni turşeascî, să se dezintoxişi.

— Cum aşa?

— Uiti-aşe, mari trăznai. I s-o năzărit ii că o vindecî ăia di constipaţii. Pi dracu'!

— A, detoxifiere, asta-i cu regim, cu gimnastică, am mai auzit, a răspuns Stela sigură pe ea. Păi, şi domnul?

— L-o luat ca-nsoţitor. Cicî-i dă reduşere dacî aduşi înc-un fraier. Şî păreri ai, Steluţî? E o mafie şi ii li picî-n plasî. Nu-i distul că dau un purcoi pi şcoala copiilor, că, chipurili, nu sî mai faşi carti la stat, moţ la privat tăţi, altî mafie. Şî toţi banii lor si duc în buzunaru' escroşilor, că ăştia sunt nişti şmecheri, şi crezi? Oari noi, noi, Stela, cum i-am crescut, şi, n-au avut educaţii bunî? Ui' şi bini or ajuns acuşica cu şcoala dîn colţu' străzii. Mari hoţii, fata mea.

— Ei, lăsaţi, că nora dumneavoastră e în domeniu şi ştie mersul lucrurilor. Cică fac numa-n engleză?!

— Hai, şcoala ca şcoala, bun, sî zişim. Dar asta cu ditoxu'? Ea, fatî dişteaptî, cum sî creadî c-o fac ăia bini? Să puii mâna sî mânânşi, Stela, că eu gătiesc oale şi ei le-aruncî. Cum sî nu si constipi, dacî si hrănieşti cu frunzi? Şî fumeazî, a continuat, lungind cuvântul şi apropiindu-şi vârful degetelor, uiti-aşe le înnoadî, di zâşi că-i turcoaicî. Şi naşti din pisicî, şoareşi mănâncî.

— Dar ce tratament îi face în staţiunea asta, v-a spus?

— Păi, mi-o zâs fiu-miu că faşi clizmi zî di zî. Tu-ţi dai seama? a încheiat gesticulând cu o expresie scârbită.

— Măiculiţă! s-a mirat Stela, întorcându-se spre ea cu buretele în mână.

— Despre ce vorbiţi, fetelor? a întrebat bunica firavă, din pragul bucătăriei.

Îşi ţinea mâinile împreunate în dreptul taliei şi le fixa cu privirea curioasă.

— Uiti, îi zişeam di copiii noştri, că-s duşi în Turşia.

— Da, să-şi mai tragă sufletul după atâta muncă.

— Ei, că şî l-or tras şî luna tricutî. N-or fost duşi la Sibiu? a zis pe un ton mirat bunica roşcată. Iar ai pufăit? Se simti mirosuu'! a adăugat, făcându-şi vânt.

— Un weekend, atât au lipsit, c-au avut bilete la concert, venise filarmonica din Viena, a răspuns pe un ton calm cealaltă bunică.

— Ni vedi Dumniezău acuşica douî săptămâni cu copilaşii, numa' belele.

— Hai să nu exagerăm, Maria. Ţi-am zis, dacă vrei, poţi să pleci acasă, mă descurc eu cu Emil. Nu ştiu de ce a insistat Bogdan să vii şi tu, tocmai de la Bacău, că ne descurcăm cu copiii. Singura diferenţă e că acum trebuie să dormim aici, dar altfel, nu stăm zi de zi aici, cât sunt părinţii la serviciu?

— Ei, taman aşe, doamna profesoarî, gura păcătosului adivăr graieşti, a râs cealaltă bunică. Asta zişeam şi eu mai divremi, toatî zîulica-s plicaţi, izmeni pi călător. Hai, înţeleg, el îi bărbat şi aşe si cadi, servişiu îi servişiu, dar locu' mamii e lângî copii. De-aia s-o panicat şî Irinuca, că ei n-au nişiodat' timp sî stei di vorbî cu odoarili şî uitî-ti la mini, dacî nu-i treşi spaima pânî disearî, eu o sun pi Roxana, sî fii clar!

Vorbise pe un ton aspru, privind-o în ochi pe cuscra ei, gesticulând amenințător.

— Peste trupul meu mort o să-i suni pe copii. Nici prin gând să nu-ţi treacă să le strici vacanţa, a spus cu vocea gâtuită mărunţica, lăsându-se să cadă pe scaunul din faţa cuscrei sale.

Stela stătea cu spatele la ele, strângându-şi buzele pe interior, în timp ce ştergea fundul chiuvetei cu o lavetă. A stors-o cu putere în liniştea care s-a lăsat câteva secunde în încăpere. A agăţat-o de robinet şi s-a întors spre cele două.

— Eu m-apuc de dormitorul fetelor, a şoptit şi a dat să plece.

— Nu, nu, azi nu intri la feti, c-o rămas acasî Irinuca, nu sî simti bini, a spus roşcata cu vocea răguşită.

— Atunci merg la Luca-n cameră, nicio grijă, am ce face, a decis Stela, vorbind încet.

Şi-a umplut o sticluţă de plastic cu apă filtrată de la robinet şi a urcat la etaj cu aspiratorul şi o plasă cu produse de curăţenie. Bunica cu părul alb s-a oferit să o ajute şi i-a adus găleata şi mopul. Şi-a verificat telefonul şi s-a apucat să facă ordine în dormitorul băiatului. Biroul era un morman de manuale, caiete studenţeşti, coli albe cu ecuaţii, şosete desperecheate, întoarse pe dos, o farfurie cu urme uscate de Nutella, în mijlocul cărora se iţea o gumă întărită, înfiptă vertical, ca o mumie miniaturală, brăzdată cu urme de dinţi. A ridicat pilota învelită într-o husă închisă la culoare, în mijlocul căreia o minge uriaşă, portocalie, zbura spre un coş de baschet în flăcări. A scuturat pe geam lenjeria şi a făcut patul, netezind toate cutele şi colţurile şi aranjând deasupra perna cu acelaşi model sportiv. Prin uşa întredeschisă răzbăteau vocile celor două bătrâne şi zgomote înfundate de oale şi rafturi trântite. A rulat covoraşul dreptunghiular, asortat cu lenjeria, din faţa patului şi l-a scuturat pe balconul de pe hol. S-a apucat să şteargă praful de pe poliţa de deasupra biroului, încărcată cu penare şi suporturi de pixuri, apoi rafturile cu cărţi, uşile în culori diferite ale şifonierului, pervazul. După ce a pus aspiratorul şi a spălat parchetul, a scos o banană din punga în care cărase produsele de curăţenie şi a mâncat-o, rotindu-se lent pe scaunul rotativ de la birou. Un ciocănit s-a auzit încet şi capul alb al bunicii plăpânde s-a ivit.

— Stela, draga mea, Irinuca e mai bine. Vino să iei rufele de pe balcon.

— Sigur, a spus ea, acoperindu-şi gura cu palma.

A dat drumul cojii de banană în pungă şi s-a şters pe pelerina neagră de deasupra rochiei. S-a grăbit în dormitorul alăturat. Perdelele erau date într-o parte şi, prin geamul deschis, păsările ciripeau ca într-o zi de primăvară. În lumina soarelui, mobilierul şi lenjeria vernil aveau o strălucire plină de prospeţime, făcând încăperea să pară mai mare. Stela a aţintit ursul mare de pluş, cu un ochi lipsă, cocoţat pe ultima treaptă a scării solide şi late, care urca în patul supraetajat. Bunica ţinea în poală capul nepoatei mijlocii şi îi pieptăna părul blond. Doar ochii albaştri şi cearcănele de sub pleoape îi colorau fetei chipul palid. Îşi ţinea tălpile subţiri lipite de tăblia dinspre scara patului şi zvâcnea ritmic din degetele lungi, privind în gol, cu un aer împietrit. Pantalonii de pijama îi dezgoleau picioarele o palmă deasupra gleznelor albe, străbătute de vene albăstrii.

— Ghici unde era ochiul lui Bumi, a zis tare Stela, scoţând din buzunar un nasture rotund, de un negru metalic.

Bunica i-a făcut semn să tacă, ducând mânerul periei la buze, în timp ce fata continua să privească în gol, fără să-şi întrerupă zbaterea tălpilor. Stela a răspuns în şoaptă, pe un ton vinovat:

— I-l cos eu.

Irina şi-a întors faţa în poala bătrânei şi părul i-a alunecat peste marginea patului. Când s-a întors din balcon, cu braţele pline de haine uscate, bătrâna îi împletea părul. A lăsat rufăria pe masa de călcat, instalată lângă balconul de pe holul lung de la etaj, şi a intrat în baia copiilor. Înainte să se apuce de treabă, a aruncat un ochi la telefonul din buzunar şi a reluat lista Roxanei. A curăţat baia în grabă şi, la sfârşit, a rabatat gemuleţul şi a călcat în vârful picioarelor pe gresia proaspăt spălată. A privit, din prag, chiuveta şi cada, care luceau de curăţenie, şi a băut pe nerăsuflate jumătate de sticlă de apă. A tresărit când a văzut-o pe bunica plăpândă ieşind din dormitor. Femeia i-a făcut semn, cu degetul spre buze, să facă linişte, în timp ce închidea cu grijă uşa.

— Ia vino puţin, i-a şoptit.

Stela a urmat-o spre capătul holului. S-au oprit în dreptul mesei de călcat.

— Să nu pui aspiratorul acum, abia am adormit-o.

Stela a încuviinţat din cap, în timp ce femeia o aţintea cu o privire nelinişţită.

— A răcit?

Bătrâna şi-a strâns buzele, apăsându-şi ceafa cu mâna dreaptă:

— Nu, e altceva.

Şi-a dus unghiile la gură şi apoi i-a apucat încheietura Stelei:

— Fii atentă, te rog frumos să m-ajuţi cu ceva, dar să nu afle cuscra.

Stela o încuraja din priviri.

— E o misiune secretă, a continuat bătrâna, strângându-i mâna între palme. Am mare nevoie de ceva de la farmacie şi mai bine să nu afle nimeni. Dacă vede că pleci, îi zici că mi-ai cumpărat mie o reţetă, da?

— Sigur, aveţi încredere în mine. Să-mi scrieţi numele medicamentului, să nu-l uit.

Bătrâna s-a ridicat un pic pe vârfuri şi i-a şoptit la ureche:

— Un test de sarcină ne trebuie.

Stela s-a depărtat de ea şi a privit-o cu ochii măriţi.

— Doamna Maria!

— Şşş, Mariana sunt eu. Maria-i inamica.

— Doamna Mariana, aveţi încredere în mine. S-o sun pe farmacista din Laromet? Că-i mai aproape, ştiţi că ea a închis de când au ridicat pocăiţii blocul în coasta casei, dar mai are marfă şi fetele ei lucrează amândouă la lanţurile-astea mari.

— Nu, nu, du-te la farmacia din bulevard, ce să te complici acum cu telefoane?

— Aveţi dreptate, merg la Catena.

— Uite banii.

A scos o bancnotă din buzunarul jachetei şi i-a strecurat-o în palmă.

— Şi pentru Irina ce medicament să cumpăr? a întrebat Stela, cu glasul şovăitor.

— Păi, pentru ea e testul, i-a răspuns în şoaptă bătrâna. Vino-ncoa'.

A tras-o în dormitorul băiatului şi au rămas lângă uşa închisă. Bunica ţinea mâinile încleştate pe clanţă.

— De o săptămână, de când au plecat părinţii, Irina nu mănâncă şi nu doarme. Are un fel de şoc. A avut prima menstră în mai, apoi iulie şi ultima pe 26 septembrie şi nu putem s-o convingem că la început mai sare, până se reglează.

— Aşaa, a încuviinţat Stela pe un ton întrebător, cu o expresie nedumerită.

— Şi-acum s-a panicat că e gravidă, c-a văzut ea pe YouTube o fată care a păţit aşa.

— Nu se poate!

— Zice c-a dormit în patul părinţilor şi i s-a părut c-a văzut ceva albicios, care i-a intrat acolo, înţelegi? a întrebat bătrâna, îndreptându-şi arătătorul spre burtă.

— Ceva albicios? a repetat mecanic Stela, nelămurită.

— Şi vrea s-o sune pe maică-sa s-o întrebe dacă au făcut puncte, puncte în noaptea aia, când s-a dus şi a dormit cu ei.

— Doamne, dar ce ţi-e cu copiii ăştia?! E un atac la sănătate internetul ăsta, s-a închinat Stela. Nu mai bine ca noi, doamna Mariana, că ne-aducea barza? s-a văitat Stela, cu mâinile-n şold.

— A căpătat fixaţia asta şi aseară ne-a zis că trebuie să facă un test de sarcină. Bărbată-miu a vrut să meargă la non-stopul de lângă Pompieri, să cumpere unul, dar cuscra ne-a făcut un scandal, că suntem nebuni şi vrem să stricăm copilu', că, pentru nimic în lume, nepoata ei nu se atinge de aşa ceva, la doişpe ani.

— Ia, uite… Ce situaţie, şi-a apucat obrajii cu palmele Stela. Şi dumneaei e farmacistă, a adăugat.

— Asistentă, a apăsat cuvântul bunica, ridicând palma în aer, asistentă de farmacie, să ne înţelegem, Stela.

— Mă rog, a lucrat la farmacie.

— O ţine una şi bună s-o sunăm pe Roxana, să-i povestim, zi şi tu, ce suflet are… Când noi suntem aici, două bunici şi un bunic, adică să nu fim noi în stare s-o liniştim pe Irina?!

— Păi, trebuie să-i treacă, că mi se pare palidă… Ca ceara.

— Asta mă îngrijorează, că din 28 septembrie, abia ia câte-o gură de mâncare. Şi are o greaţă care o topeşte şi de-aici fixaţia. Dacă adoarme, izbucneşte-n plâns, aiurează, mi se rupe sufletul de ea. Dar ce rău i-ar face un test? Mă roagă de-aseară, cu cerul şi pământul, dar se opune cuscra.

— Haideţi că fug acum, cât e la bucătărie… inamica.

Bunica i-a deschis încet uşa şi, înainte să se despartă, i-a şoptit:

— Vezi că Luca şi Sofi nu ştiu, mi-era teamă că o sună pe Roxana. Le-am zis c-a luat un virus la stomac, să nu mă dai de gol, da? Doar bărbată-miu, cuscra şi cu mine ştim.

— Cum să le zic? Nu vă faceţi griji, pe mine puteţi să vă bazaţi, mai ales când e vorba de copii, nu se pune problema.

S-a aplecat şi i-a şoptit:

— Şi Manu-meu, aşa sensibil, mi-amintesc că n-a mâncat o săptămână când a aflat cum se fac copiii. M-a chemat diriginta la şcoală, se-ncuiase-n toaletă şi plângea, plângea. Cât m-am rugat de el să iasă. Ce răi, doamnă, unii copii! Îl batjocoreau… Cică era singurul care ştia că-i aduce barza.

Şi-a scos eşarfa din coc, în timp ce se furişa la parter, şi a ieşit fără traistă şi jerseu. Termometrul agăţat de grinda terasei arăta douăzeci şi patru de grade. Când a ieşit în curte, lumina soarelui şi cerul senin i-au dat senzaţia că e liberă, ca atunci când o trimitea câte un profesor să cumpere ceva din piaţă în timpul orelor. Doar aroma strugurilor copţi amintea de toamnă. L-a salutat pe paznicul din cabina de la barieră şi s-a grăbit să traverseze spre Laromet. A lăsat în urmă un grup de copii care împrăştiau pâlcurile de guguştiuci ciugulind pâinea aruncată lângă un coş de gunoi. În faţa buticului de peste drum de blocul lor, unde îşi achita facturile, trei tineri îşi beau cafeaua de la automat, sorbind din păhăruţele de carton, aburinde. Îl cunoştea pe cel bărbos, patronul buticului, care-i povestise că, de când avea paypointul, îşi permitea să plece în străinătate – aşa-i dusese pe copii în Paris, la Disneyland. Ce uimită a fost când a aflat că nu-l costase nimic aparatul. Singura condiţie era să fii înregistrat la Registrul Comerţului – poate într-o zi, când o să se sature de menaj, o să facă şi ea pasul ăsta.

Le-a aruncat o privire celorlalţi doi, în uniforme de muncitori – lucrau la şantierul de pe fostul teren al fabricii Laromet. Acum, la ora prânzului, cei trei păreau oameni serioşi, dar seara grupul se mărea şi trebuia să-şi astupe urechile. Îi auzea din bucătărie râzând şi vorbind urât în dreptul copacului de vizavi, la câţiva metri de scara lor. Pe trunchiul cocoşat al copacului uscat, cu păstăi lunguieţe, cheflii improvizaseră un bar din două poliţe de placaj, fixate una deasupra celeilalte, în cuie mari. A dat din cap dezgustată de capacele de bere, de sticluţa pătrată de Alexandrion, golită şi răsturnată pe placajul prăfuit, cu urme lipicioase de cercuri, şi de PET-urile aruncate pe jos. Între cele două poliţe improvizate, o muscă se zbătea în cafeaua de pe fundul unui păhărel de carton, suspendat într-un cerc de sârmă, ataşat pe

trunchiul copacului, ca un suport de pe scaunele sălilor de cinema. A ridicat PET-urile, le-a presat şi, cu ele la subraţ, s-a apucat să adune capacele şi celelalte resturi. A traversat în grabă şi le-a aruncat în coşul de gunoi din faţa buticului.

— Poftiţi, domnilor, v-am curăţat barul, li s-a adresat cu reproş în glas celor trei care s-au oprit din vorbit. Şi, dacă se poate, sonorul mai mic seara, că n-aud radioul de măscările voastre.

Le-a întors spatele şi a traversat vizavi, îndepărtându-se cu paşi mari, în timp ce-şi auzea bătăile inimii în timpane. Peste drum, pe locul fostei case a socrilor, maşinile ocupau trotuarul din faţa blocului strâmt, ruginiu, lipit de casa farmacistei Grigore. A rămas cu ochii la burta ţuguiată care-i împungea haina de costum unui bărbat brunet. Căra un stativ cu portativ, urmat de un băieţel ce-i semăna bine, cu papion şi frac alb, ţinând la piept o vioară, ca pe un bebeluş. Şi-a continuat drumul spre bulevard, printre maşinile parcate pe trotuarul îngustat. La capătul zidului, înainte să iasă în mica intersecţie, a ridicat o trotinetă electrică şi a proptit-o de stâlpul de iluminat.

— Nu mai ai pe unde să pui piciorul, Stela! a auzit o voce cunoscută în spate, urmată de un râs de copil.

A coborât de pe bordură şi a salutat-o pe Cati, vecina invalidă. Femeia micuţă s-a grăbit s-o ajungă, împingând roţile căruciorului. Stela a salutat-o şi s-a aplecat să-i atingă umărul, cu ochii la mănuşile fără degete, din care i se iţeau unghiile roşii, asortate cu şosetele flauşate ce-i îmbrăcau cioturile picioarelor.

— Sănătoasă şi voioasă, Stela?! a continuat pe un ton vesel Cati.

Au mers împreună, comentând aglomerarea străzilor din cartier, zidul din ce în ce mai mâzgălit, opririle de curent şi căldura din octombrie. S-au oprit la gura de metrou.

— Hai că eu o aştept aici pe verişoară-mea, mă duce ea la bancă, a spus Cati, îndreptându-şi bărbia spre sediul sucursalei din spatele Stelei. Ia zi-mi de Lăcră, ce mai face? Cum e nepoţelu'?

— Este bine, a tresărit Stela, ne mai vedem pe cameră. Geo doar dă din cap, că nu ştie română, îi traduce maică-sa. La vară mergem la ea. Auzi, drăguţă, eu trebuie să fug, m-a trimis familia la farmacie.

— Le faci şi cumpărături? Ce bine de ei, Stela. Cum o fi să-ţi facă cineva toată treaba? a întrebat Cati, râzând, cu vocea ei de copil.

— Lasă, Cătiţă, că parcă n-aş vrea să fiu în locul lor. Nici becurile nu şi le schimbă singuri. Au oameni la toate alea şi tot neajutoraţi sunt. Când nu e bona, e grădinaru' sau dresoru', maseuza ori bunicii. Toată lumea se perindă prin casele lor, ei, mai mult plecaţi. Păcat de vilele-astea frumoase. Nu mai bine ca noi? Uite cum te descurci tu singurică. Unii au mâini, picioare, bani şi sănătate şi tot necăjiţi sunt. Uneori mă întreb, de unde atâta neputinţă?

— Ai dreptate, cel mai bine e să te bazezi pe tine, a răspuns Cati pe un ton sigur, mişcând într-o parte şi în alta căruciorul. Nu-ţi face nimenea din suflet, a râs, ridicându-şi mâna dreapta de pe roată.

— Adevărat, a încuviinţat tare Stela. Sănătate, fata mea! i-a strigat, îndepărtându-se.

A aruncat o privire în urmă, spre benzinăria OMV din intersecţie, şi a iuţit pasul, traversând bulevardul, cu capul plecat. De câte ori o întreba cineva ce mai face Lăcrămioara, se temea că oamenii vor fi curioşi să vadă o poză cu nepotul ei şi nu toată lumea era deschisă la minte ca Diana, să vadă că şi Geo e o scumpete de băieţel, cu pielea ca ciocolata. Cam o lună trecuse de la ultima conversaţie cu Lăcrămioara. Apoi, nu i-a mai răspuns la apeluri. Îi scrisese pe WhatsApp: „Te sun eu", dar nu revenise. De câte ori vorbeau, fără intenţie, Stela spunea ceva supărător şi fiica ei se grăbea să închidă. „Asta e, acum tragi ponoasele", îi scăpase ultima dată când o întrebase iar de divorţ şi Lăcrămioara spusese că mai durează. Oftase şi apoi vorbise, calm, parcă avea pregătit răspunsul: „Când vorbesc cu tine, parc-aş vorbi cu o cunoştinţă, nu cu mama. Nu ştii nimic despre mine, nu ştiu nimic despre tine. Aveam mare nevoie de tine, până într-o zi când am realizat că nu mai am". Şi vreo câteva secunde au tăcut amândouă. „Ce ai cu mine, Lăcră? Hai să discutăm", a îndrăznit Stela. „Nu mai vreau să discut, vreau să uit", i-a răspuns ea cu vocea liniştită.

„Ce gândire întortocheată ai!", i-a venit să spună, dar s-a abţinut. După ce a închis, şi-a dat seama cât de adevărat era ce spusese Lăcrămioara. Parcă nu aveau nimic în comun, mereu i se păruse o străină. Ce suflet mare are o mamă, dacă poate să iubească aşa o fiică! Plecarea ei de acasă o luase complet prin surprindere. Cum era în stare Lăcră să se descurce singură,

departe? Ea, care nu ieşea din casă decât la facultate şi la bibliotecă. Nu tu petreceri, nu tu prietene, nicio distracţie. „O să rămână fată bătrână“, îi spunea lui Mircea. Ştia Lăcră că, după ce le-a dat vestea că rămâne în Anglia, ea s-a reapucat de fumat? Dar s-a lăsat din nou, după AVC-ul lui Mircea. Cum o lăsase sufletul să le ascundă planul plecării? Manu nu le-ar fi putut face aşa ceva. Niciodată. Şi cât suferise când aflase că sora lui nu mai vine acasă. La câţiva ani după ce i-a părăsit, înainte să intre la Seminar, el tot mai suferea după sora lui. Într-o zi s-a întors de la serviciu şi l-a găsit îmbrăcat cu hainele lui Lăcră, cu faţa roşie, udă de lacrimi. Au plâns îmbrăţişaţi – ce-i drept, ea izbucnise în hohote cu gândul la pierderea casei, la toate greutăţile. Aşa de mult îi ducea dorul Manu. Ce diferiţi sunt fraţii! Cu timpul, pe nesimţite, s-a obişnuit cu situaţia, ca şi cum cineva apăsase un buton în sufletul ei şi stinsese un bec – becul Lăcrămioara. Când erau singure acasă, abia scoteau o vorbă. Uneori, Lăcră se apuca să-i povestească despre facultate şi ea o asculta, dar nu găsea nimic să o întrebe.

Parcă din liceu începuse greul dintre ele. „Dar eşti prea bătrână!“, a ţipat fiica ei, cu ochii măriţi şi mâna la gură, când a aflat că e gravidă. Stela a schimbat vorba şi a întrebat-o cât a putut de calm: „Ce voiai să mă rogi?“. Şi Lăcrămioara i-a răspuns cu vocea gâtuită că are nevoie să o ducă la epilat. „Fugi de-aici, ăla e un puf. Măcar la asta ai semănat cu mine, n-avem noi păr pe picioare.“ „Ba da. Am şi la subraţ“, i-a zis ea, ridicând braţele. „Şi unde-ai vrea să te duc?“ „Există saloane, cosmeticiene. Pe toate colegele le duc mamele.“ „Unde? Eu n-am văzut aşa ceva. La paişpe ani să mergi la saloane, ca cucoanele?“ „De ce mai faci un copil, dacă nu eşti în stare să ai grijă de unul?“ Nu s-a mai abţinut şi a plesnit-o. „Taci, un cuvânt să nu mai scoţi. Mută să rămâi!“

De-atunci, Lăcrămioara parcă amuţise. Învăţa şi citea, închisă în camera ei, sărind mesele. Până să se nască Emanuel, era aşa linişte la ei, ca într-o casă fără copii. Când a venit de la maternitate cu Emanuel şi a intrat în bucătărie, l-a întrebat pe Mircea cine i-a întors cu spatele fotografiile (una din tinereţe, în uniformă de liceu, şi cealaltă de la Depozit, aşezată la birou, cu ţigara între degete). Le-a rearanjat cu faţa la vedere, între geamurile bufetului. Şi-a imaginat-o acasă pe Lăcră, strâmbându-se la chipul ei din poze. „Doar nu te superi, e o glumă. Tu nu făceai aşa când erai

copil?“, a râs Mircea.

Nu, ea nu le făcuse aşa ceva părinţilor. Chiar dacă mama lor fugea de-acasă şi îi lăsa singuri, îi datora viaţa şi o respecta. Pentru ea, părinţii erau icoane. Ar fi dat orice să o aibă mai mult.

Anii de liceu ai Lăcrămioarei au fost plini de certuri şi neînţelegeri. Dar nu din cauză că fiica ei ar fi neglijat şcoala sau că ar fi fost petrecăreaţă. Dimpotrivă, Lăcrămioara prefera să stea singură în camera ei. Stela îi reproşa că nu are vlagă, că se îmbracă ca o cerşetoare, că e sălbatică, ursuză, şleampătă şi le invidia pe mamele cu fete pline de viaţă. Dar o critica pentru că îi păsa de ea. Când intra în dormitorul ei şi îşi începea discursul, Lăcră aştepta să termine, fără o vorbă. O dată şi-a pus plapuma în cap şi a strigat, înfundat: „Gata, ho!“. „Cum îndrăzneşti? Eşti ca otrava“, a izbucnit Stela, tremurând, şi a tăbărât asupra capului ascuns.

De când o adusese pe lume şi până începuse serviciul, se certase aproape zilnic cu Mircea. În prima zi o aşezase în pătuţ şi i se păruse un bebeluş prea lung şi slab, nu aveai de unde să o ciupeşti. Oricât de nedormită era, se bucura când suna ceasul dimineaţa să plece la serviciu. O lăsau cu săptămânile la socri. Doiniţa se bucura, zicea că fără Lăcră n-are somn şi dormeau îmbrăţişate. Erau seri când o tăia prin parc, de la serviciu, şi nu le recunoştea pe bancă. Vedea, de departe, o fetiţă cu codiţe pe genunchii bunicii, urmărindu-i braţul întins spre stele. Alteori le găsea acasă, jucându-se de-a madamele care beau ceai. Duceau ceşcuţele de jucărie la gură, cu degetul mic ridicat, ca musafirele farmacistei Grigore. Croiau hăinuţe pentru păpuşi şi făceau „teatru de marionete“, din pături atârnate în beţe de mături şi găleţi. În timp ce Doiniţa îi împletea părul, Lăcră îşi sugea degetul şi îi frământa mâneca, iar când termina, fugea să-i ascundă pantofii şi o ruga, printre sughiţuri de plâns: „Nu pleca, mami, nu pleca“. Stela a oftat, intrând în farmacie. În timp ce-şi aştepta rândul la coada lungă, a încercat să-şi amintească când i-a spus ultima dată Lăcră „mamă“. „Ce faci, m-auzi?“ erau primele cuvinte pe care le auzea din gura fiicei, la telefon.

Când s-a întors cu testul de sarcină, la intrare erau mai multe perechi de încălţăminte şi din bucătărie se auzeau voci de copii şi zgomote de tacâmuri.

— Ştii că soarele nu-i cea mai mare stea, Stelo? a întâmpinat-o

Sofia, mezina, de şase ani, şi a izbucnit în râs, ferindu-se de mâna bunicii, care încerca să-i strecoare o lingură de ciorbă în gură.

Stela i-a salutat pe cei trei copii, îmbrăcaţi în tricouri bleu de uniformă:

— Ce-i cu voi acasă, pisoilor?

O fetiţă cu părul scurt, aşezată lângă mezină, a aţintit-o, apăsându-şi pe nas ochelarii cu rame multicolore. Stela i-a zâmbit, cu o înclinare din cap, atingând umărul lui Luca, un adolescent de liceu, cu tâmplele şi ceafa rase şi creştetul tuns periuţă.

— Am avut zi scurtă, că e Ziua Profesorului, a răspuns Sofia şi a căscat gura în aşteptarea următoarei linguri. Pe Tea n-a avut cine s-o ia, că ea n-are bunici şi-am luat-o noi, să facem *playday*, a explicat, arătând-o cu degetul pe colegă, în timp ce se legăna din mijloc.

— Zî scurtî, auzi? a mormăit bunica roşcată. Să vă scurtezi şî di la platî, a adăugat cu nemulţumire în glas. Di şe nu te-o împletit doamna profesoarî azi? a mai spus, dându-i la o parte nepoatei părul care-i intra în gură.

Sofia a ridicat din umeri şi a plescăit.

— N-a avut timp.

— N-o avut, da. Păi, dimineaţî, când era nevoia mai mari, dânsa era cu pipa în curti. Tătă zîua pufăi şî citeşti, mari cucoanî… Şî cicî sî descurcî fărî mini.

— Cine v-a adus, dragilor? a întrebat Stela, în timp ce scotea gunoiul din masca chiuvetei.

— I-o adus cuscru' Emil, cari, uiti, n-o vrut sî stei la masî, cicî mănâncî acasî la dânsul. Pasămiti eu gătesc gras, s-a strâmbat bătrâna.

Stela a râs, în timp ce înlocuia sacul menajer.

— Bunica, eu urc la mansardă atunci.

— Du-ti, şi-apoi om vide pi undi mai intri, sî termini copiii di mâncat. Alo, mătăluţî nu sierveşti? i-a dat un ghiont adolescentului, care se trăsese într-o parte, cu coatele sprijinite pe genunchi, şi butona tastatura telefonului.

— Am mâncat la şcoală, a răspuns băiatul, ridicând o clipă ochii.

Şi-a atins ţepii din creştet şi i s-a adresat Stelei, ridicându-se.

— Aveţi treabă la mine-n cameră?

— Nu, dragule, am terminat acolo, mergi liniştit, i-a răspuns Stela şi a ieşit odată cu el.

— Cine e doamna? a auzit-o din hol pe fetiţa cu ochelari, în timp ce aranja în pantofar încălţămintea împrăştiată.

— Doamna de curăţenie, i-a răspuns Sofia.

— Voi aveţi menajeră? s-a mirat prietena. Şi e bună, ce notă-i dai, de la 1 la 10? a răzbătut după o pauză glasul jucăuş printre zgomotele tacâmurilor şi imediat cuvintele i-au fost acoperite de vocea răstită a bunicii.

— Şi atâta taifas?! La masî nu sî vorbieşti, la masî sî mânâncî.

Stela a urcat şi a intrat încet în primul dormitor de lângă baia copiilor. Sora mijlocie, Irina, dormea cu capul în poala celeilalte bunici. Îşi ţinea buzele uscate şi crăpate uşor depărtate. A scos din buzunar testul de sarcină şi i l-a întins bătrânei, împreună cu restul. Când a ieşit, a dat nas în nas cu Luca, care voia să-şi vadă sora.

— Doarme, i-a şoptit Stela, ducându-şi arătătorul la buze.

— A, s-a oprit băiatul. O fi mâncat? a întrebat încet, cu o căutătură îngrijorată.

— Stai liniştit, are bunica grijă de ea, a adăugat pe un ton sigur.

L-a urmărit cum intra în camera alăturată, acoperindu-şi ceafa rasă cu mâna. Şi-a strâns cele necesare curăţeniei de lângă masa de călcat şi a urcat. Mansarda era formată dintr-o încăpere spaţioasă, fără uşă, cu o baie în capăt şi un dormitor cu toaletă proprie. Camera dintâi, fost birou transformat în loc de joacă, era un spaţiu deschis, cu două rânduri de ferestre înalte. Două perne rotunde, imense şi trei fotolii-puf, în formă de pară, ocupau mijlocul, iar aproape de balustradă trona un fotoliu-balansoar lipit de canapeaua îngustă, în alb şi negru, cu braţe din lemn natur, la fel ca masa cu truse de pictat şi ca rafturile de bibliotecă, unde erau depozitate cutii de jocuri Monopoly, Catan, plus altele de plastic, cu jucării. Animale de pluş, de toate mărimile şi culorile, îngrămădite în saci din plasă, spiralaţi, atârnau de barele rafturilor, asortându-se cu casa de păpuşi din colţ.

Stela s-a închis în dormitor, cu ochii în telefon. S-a aşezat pe patul imens din mijloc, căutând în conversaţiile de pe WhatsApp ultimul mesaj de la Lăcrămioara. „lun. 3 sept. Te sun eu mai încolo“, a recitit. Dedesubtul numelui a văzut literele mici, mai

stinse: „ultima accesare: azi la 13.45“. În secunda următoare, ecranul i-a afişat: conectat/ă.

— Lăcră, a zis cu vocea subţiată. Vorbeşte cu mine, a adăugat încet.

O uşă trântită la parter şi tropăielile de pe scări au făcut-o să tresară. Şi-a prins telefonul la ureche, sub eşarfă şi a proptit uşa balconului cu suportul metalic de haine. A rulat covoraşele, le-a scuturat şi s-a oprit în faţa dressingului cu oglinzi, care ocupa tot peretele de lângă balcon. Cocoţată pe ultima treaptă a scăriţei joase de lemn, a cercetat dulapurile. A scos teancurile de haine şi a şters praful, a luat la rând fiecare umeraş din compartimentele fără rafturi. A lustruit toate barele şi colţurile dinăuntru. S-a dat jos de pe scară şi s-a aplecat, cercetând încălţămintea aliniată în spaţiul de jos. Stratul de praf îmbrăca pantofii, ghetele şi cizmele ca o pudră fină. A şters vârful unui pantof.

— Dumnezeule mare, de unde-i prafu’ ăsta? a spus, înciudată, privindu-şi buricul degetului.

A strâns în pumn cârpa umedă, înnegrită şi a aruncat-o, nimerind aspiratorul, cu un sunet moale şi scurt. S-a aşezat pe pat oftând, cu mâinile în poală.

— O să ne înghită praful, a îngăimat, întorcându-şi capul spre balcon.

S-a aplecat şi, prin uşa deschisă, a rămas cu ochii la fâşia de cer de un albastru sticlos. A privit teancul de reviste şi cărţi de pe noptieră. A luat-o pe cea cartonată, de deasupra, şi a citit rândurile de pe spate: „Acum 100.000 de ani, pe pământ existau cel puţin şase specii de oameni. Astăzi există una singură: noi, Homo sapiens. Ce s-a întâmplat cu celelalte? Şi cum am ajuns să fim stăpânii planetei?“.

A dus-o spre ochi, pe orizontală. În pelicula de praf, urmele degetelor se conturau ca nişte cerculeţe aprinse. A suflat supracoperta lucioasă şi câteva fire s-au înălţat. S-a dus să ia o cârpă curată şi sprayul Pronto. A pulverizat teancul de reviste *Cariere*, *Business Magazine*, le-a şters pe toate feţele şi a continuat cu cărţile. În timp ce le curăţa, murmura titlurile: *Zona de disconfort*, *Nu aşa procedăm noi aici*, *Medicina Lentă*, *Alex Ferguson. Autobiografia mea*, *De Niro. Portretul unei legende*. Pe cele în engleză le-a citit pe litere. A trecut la cealaltă noptieră şi a

lustruit cu răbdare veioza, flacoanele de medicamente, creme, loţiuni şi ulei de unghii, pe ale căror capace prăfuite se lipiseră fire de păr. A îndreptat abajurul veiozei şi s-a dat un pas înapoi, privind mulţumită suprafeţele curate. Un colţ de culoare verzuie rămăsese prins în sertarul de jos. L-a deschis şi a aranjat înăuntru un carneţel. Când a dat să împingă la loc sertarul, carnetul nu mai încăpea. A băgat mâna până în capăt şi a apucat un tub mare.

— Creme, creme şi iar creme! s-a văitat, uitându-se la etichetă. „Lubrifiant Durex Naturals H2O“, a mormăit. „Potrivit pentru contact sexual, oral şi anal“, a citit pe spate. Ih, anal? a tresărit şi l-a pipăit.

A bătut darabana de-a lungul tubului, l-a băgat în buzunar şi a ieşit ridicând în treacăt plasa de curăţenie. S-a încuiat în baia *en suite*, a scos sticluţa de apă, a dat pe gât câteva guri şi a vărsat restul în chiuvetă. A scurs, cu grijă, cam două degete de gel pe fundul sticluţei. De jos răzbăteau strigătele fetiţelor şi mustrările cu accent moldovenesc ale bunicii. S-a grăbit înapoi în dormitorul părinţilor şi a ascuns tubul. L-a împins în fundul sertarului. S-a apucat, plină de elan, să şteargă încălţămintea, fredonând, şi a pus apoi aspiratorul în toată mansarda. Parchetul încă păstra urmele mopului, când mezina şi colega ei au apărut gâfâind în capătul scării.

— Stela, vrem să ne jucăm la căsuţă, a strigat Sofia, ţâşnind spre colţul camerei.

— Încetişor, să nu alunecaţi, le-a atenţionat Stela cu voce blândă.

Colega mezinei a urmat-o încet. Stăteau amândouă pe vine, vorbind tare, fără să o bage în seamă pe Stela. Tea a luat din etajul de sus al căsuţei două păpuşi Barbie. Le-a izbit una de alta, cu sunete mârâite şi dinţii încleştaţi.

— Hei, nu mai! Îi zdrobeşti copilu’, a strigat Sofia şi i-a smuls una din mână. Uite, e gravidă, a continuat, ridicând rochia păpuşii.

Prietena s-a uitat cu gura căscată la burta bombată. Şi-a apucat obrajii în palme.

— De unde o ai?

Stela le urmărea cărând aspiratorul şi plasa spre capătul scării.

— Gata aici, drăguţelor. Mai am baia astalaltă.

Fetiţele vorbeau tare, apucând câte-o păpuşă sau o piesă din

mobilierul miniatural.

— E scumpă? Cât costă? repeta Tea, fără să primească răspuns.

Când s-a apucat să spele cabina de duş, Stela s-a aplecat într-o parte, ciulindu-şi urechile la paşii de pe scări. Bunica plăpândă urca cu o perie în mână.

— Gata testul? i-a şoptit Stela, cu mâna în dreptul gurii.

— Nu s-a trezit, a dat din cap bătrâna.

I-a făcut cu ochiul şi s-a aşezat pe canapea.

— Hai să-ţi facă Buna codiţe, a zis cu vocea blândă, fluturând peria spre nepoată.

Fetiţa s-a grăbit pe canapea. Şi-a proptit spatele de bunică, împreunându-şi mâinile în poală. Îşi urmărea prietena cu atenţie, sfătuind-o, pe un ton poruncitor, cum să se joace cu familia de păpuşi.

— Câtă răbdare aveţi, i-a spus Stela bunicii, cotrobăind în plasa din prag.

O privea cum îi pieptăna nepoatei părul cu mişcări blânde, dezmierdând-o la ureche. I-a sărutat creştetul şi a rugat-o să-i dea voie musafirei să schimbe hainele păpuşilor.

— Stela, după ce calci uniformele, poţi să pleci. Ştii că luni le trebuie cămăşile, da? a întrebat bunica înainte să coboare.

— Sigur, doar să spăl gresia şi vin la călcat, a răspuns ea, strângând cablul aspiratorului.

Când a coborât la etajul unu, dormitoarele copiilor erau cufundate în linişte – doar chicotelile fetiţelor de sus umpleau casa încălzită de aburi şi arome. Un lighean de plastic, plin vârf cu rufe ude, era lângă calorifer. A deschis balconul din capătul holului, speriind un pescăruş de pe parapetul exterior, care a zburat cu un ţipăt tânguitor în curtea vecină. A scos suportul pliabil şi a întins hainele la uscat.

— Când l-oi isprăvi şi pe ăsta, a bombănit aplecată deasupra coşului de răchită, plin cu rufe uscate.

Şi-a ciulit urechile la vocile vioaie din mansardă, în timp ce aştepta să se încălzească fierul de călcat.

— Seamănă cu o vrăjitoare, zici că e…

— Ba nu! a repezit-o Sofia pe prietenă.

— Nu cu o vrăjitoare, pardon, cu o regină malefică, buhuuu, s-a auzit Tea, pe un ton de şicană.

— Ce regină?

— Aia din *Alice*, care tăia capete.

— Nu-i adevărat.

— Ba da, *off with her head, off with her head*, a ţipat musafira, tropăind de la un capăt la altul al mansardei.

— Dar şi si sfădiesc fetiţili? a întrebat în şoaptă bunica roşcată.

Urca, gâfâind, de la parter.

— Alo, alo, mai înşiet sonoru', le-a strigat.

S-a sprijinit de balustradă, ştergându-şi fruntea cu un şerveţel. O farfurie cu două bucăţi de plăcintă, presărată cu zahăr pudră, îi tremura în mână. A apăsat cu grijă clanţa dormitorului şi a intrat. A ieşit repede, fără farfurie.

— Stela, undi-i Irinuca? Nici cuscra nu-i. Ia vezi mata, s-o dus iar la ţîgarî? a zis, ridicând bărbia spre balconul deschis.

— Nu-i aici, poate-i prin curte?

— Ei, cum în curti, şi, s-o ţâcnit? Treb'şoara dumisali îi sî stei cu Irinuca.

— Mamaie! a ţipat Sofia din mansardă. Mamaie, sun-o pe mama lu' Tea, să vină s-o ia!

Mezina venise în capătul scării şi vorbea repede, cu vocea gâtuită, ţinându-se de codiţele împletite.

— Zice că Stela nu e menajeră şi că-ntr-o zi o să ne taie capul.

Stela a aşezat fierul pe suport şi a ridicat capul spre Sofia, care o privea cu o expresie speriată.

— De ce minţi? s-a auzit glasul prietenei. N-am zis că nu e menajeră, am zis că n-a şters aici, n-a curăţat baia păpuşilor. Puu, ce praf e-aici, uite ce neagră-i cada! Şi toboganu' la fel…

— Tu minţi, vreau să pleci! a ţipat Sofia, întorcându-şi privirea spre colţul mansardei.

— Fetele, nu vă certaţi, le-a liniştit Stela. După ce termin aici, vin să şterg căsuţa, da?

Bunica le-a şâşâit, mergând greoi până în dreptul Stelei. A rugat-o pe Sofia, vorbindu-i calm, cu mâna pâlnie la gură, să se împace cu prietena şi i-a promis că bunicul Emil o să o ducă pe Tea acasă imediat ce se întoarce de la cumpărături.

— Doamni, şi balamuc! De-aşeea fug şî părinţii di-acasî, i-a şoptit Stelei pe un ton tânguitor. Da' undi să fi intrat Irinuca? a mormăit, îndepărtându-se.

A aruncat o privire în camera lui Luca. S-a oprit apoi în dreptul băii de lângă dormitorul fetelor, lipindu-şi urechea de uşă. A ciocănit şi a apăsat clanţa.

— Ih, s-o încuiet! Irinuca, aişi eşti, mămăiţuli?

A ciocănit mai tare.

— Maria, dragă, sunt eu cu Irina, ieşim imediat, a răzbătut vocea calmă a bunicii plăpânde.

— Dar şi faşiţi acolo, că m-aţi spăriet! Uiti, am şiva pentru Irinuca, mi-o zâs o colegî di un medicament şî l-am trimis pe cuscru într-un sufliet de l-o cumpărat. Acu' îi dus la piaţî, când vini, îl trimitim s-o ducî pi Teuţ, că iar sî cârâi maimuţili.

În timp ce vorbea, a scos din buzunarul şorţului de bucătărie o cutie colorată şi a citit denumirea, pe un ton nesigur:

— Va-go-sta-byl. Îi din planti, a adăugat scoţându-şi ochelarii.

Câteva şuşoteli, acoperite de susurul apei trase la closet, s-au auzit drept răspuns.

— Alo! a apăsat tare clanţa bunica.

— Un minut, dragă, du-te jos, că venim noi.

— Mariano, dacă-mi creşti tensiunea, nu-ş şi fac, m-auzi? s-a răstit bunica, forţând clanţa.

Şi-a frecat ceafa cu mâinile. Se uita neliniştită la Stela, care călca, privind-o pe furiş.

— Ce-ai păţit, mamaie? a ieşit Luca în pragul dormitorului.

— Uiti, madam profesoara o dat în mintia copiilor şî nu vrea sî-mi zâcî şi faşi cu Irinuca-n bai. Da-i normal? Di şi s-or încuiat în bai? Dacî li si faşi rău, cu uşa blocatî? Cin' li scoati? Chemăm smurdu'?

— Hai, mamaie, că nu li se face rău. Lasă-le-n pace, i-a zis băiatul şi a dat să intre înapoi.

Încuietoarea s-a răsucit şi uşa băii s-a deschis.

— Ne-ga-tiv! a zis tare, pe un ton victorios, bunica plăpândă.

Ţinea testul de sarcină între degetul mare şi arătător, ca pe o baghetă de dirijor, iar ochii îi străluceau. Bunica cea grasă şi-a plesnit fruntea, sprijinindu-se de perete.

— Mi-i rău, a îngăimat cu vocea pierită.

Luca s-a grăbit spre baie, privindu-le contrariat pe bunica slăbuţă şi pe sora lui. Fata îşi apăsa arătătorul în palma stângă, roşie în obraji, cu ochii în lacrimi. În mansardă se făcuse linişte.

— Ce-i ăsta? s-a încruntat Luca, smulgând banda de plastic din mâna bunicii. Test de sarcină?! a îngăimat, holbându-se.

— Irina s-a temut că e gravidă, c-a văzut o prostie pe YouTube şi doar aşa s-a convins că n-are cum, a vorbit repede bunica mărunţică, luând testul din mâna nepotului.

— Gravidă? Şi? Avea motive să se teamă? s-a încruntat el.

— Da. Adică nu, s-a bâlbâit mărunţica, apucând-o pe după umeri pe Irina.

— Hai la mamaii, Irinuca, s-a auzit glasul frânt al bunicii grase.

A întins braţele spre nepoată, care i s-a repezit la piept. Mărunţica le-a îmbrăţişat pe amândouă, ridicându-se pe vârfuri. Sofia şi prietena ei alergaseră, într-un suflet, pe scări şi le priveau acum uimite pe nepoata şi bunicile înlănţuite, în timp ce Luca continua să pună întrebări, plin de indignare.

— Cine-i gravidă? a repetat de câteva ori Tea, împingându-şi ochelarii pe nas.

— Nu e familia ta, ce te bagi? s-a răstit Sofia, dând-o la o parte.

— Potoliţi-vă odată! a ţipat Luca şi câteva secunde doar suspinele grupului îmbrăţişat s-au auzit.

Irina s-a desprins din strânsoare, şi-a şters obrajii.

— Îmi pare rău că v-am stresat, sunteţi cele mai bune bunici, a vorbit cu glasul tremurat, scuturându-şi coada împletită spic.

Sofia i-a apucat încheietura.

— Irina nu-i gravidă, Irina nu-i gravidă! ţopăia şi îi legăna mâna.

Prietena ei a imitat-o, ţipând şi săltând de veselie. În hărmălaia bunicilor şi a copiilor care vociferau, dornici să pună mâna pe testul de sarcină, a răzbătut la un moment dat glasul Irinei, repetând:

— Mi-e foame.

Bunicile au aplaudat şi au scos suspine de uşurare, cu palmele lipite, înălţate spre tavan. Cea cu părul roşu şi-a făcut trei cruci şi a murmurat Tatăl Nostru, cu ochii închişi.

— Îi o farfurii cu plăşintî colo, a îngăimat la finalul rugăciunii, cu o mână pe inimă şi cu cealaltă îndreptată spre dormitor.

Luca a intrat şi s-a întors cu farfuria.

— Vino să-ţi explic, i-a spus cu autoritate surorii. Plecaţi de-aici, mă! s-a răstit la cele două fetiţe, care nu-i dădeau drumul Irinei.

— Mai bini sî vinî sî papi o ţârî de şiorbicî? şi-a dat cu părerea bunica roşcată. Ia şi-o pastiluţî di colea, a mai spus, scuturând cutia colorată din buzunar.

— N-are nevoie, a oprit-o ferm Luca şi a luat-o de încheietură pe Irina. Cineva trebuie să-i explice cum se rămâne gravidă, ce naiba!

Sofia şi prietena ei au izbucnit în râs, ţinându-se de burtă.

— Doamne, Luca, tu crezi că nu i-am explicat? a intervenit bunica plăpândă, pe un ton dezamăgit.

— Concret, cu detalii? s-a interesat băiatul, pe un ton acuzator. Detaliile sunt cele mai importante şi, pentru că nimeni nu ne explică, uite ce prostii îşi închipuie, a continuat, scrutându-le pe rând pe cele două bătrâne. Vi se pare normal să facă atac de panică din cauza asta?

Bunicile s-au privit fără să scoată un cuvânt.

— Dară şi detalii să ştiu io să-i zâc, maicî? a întrebat cea cu părul roşu.

Şi-a plecat imediat capul, mutându-şi greutatea de pe un picior pe altul.

— Ei, nu ştii?! Las' că ştii şi tu, i-a zis pe un ton hotărât Luca.

Plăpânda a chicotit, ducându-şi mâna la gură.

— Haide, Irina, a tras-o Luca pe sora lui în dormitor şi a început, gesticulând cu degetele adunate mănunchi, tu trebuie să înţelegi că nu are cum să... s-a mai auzit glasul lui ridicat, înainte să închidă uşa.

— Mai şî râzi, madam? Si poati, sî unelteşti pi la spatili meu? a vorbit bunica grasă, desprinzându-se de perete.

O privea cu ochii mijiţi pe cealaltă care le apucase de mână pe cele două fetiţe.

— Ce-am uneltit, Maria?

— Ti faşi cî nu prişepi, ai? Hai, lasî, te-am pus pi răboj, a dat din mâna bunica grasă, îndreptându-se spre scara care ducea la parter.

Coborau încet, contrazicându-se. Până jos, vocea bătrânei roşcate s-a îmbunat. Le-a chemat pe fetiţe în bucătărie, promiţându-le cea mai bună plăcintă cu mere. Stela a agăţat de bara mesei de călcat umeraşele cu cele trei cămăşi albe ale copiilor. A ieşit pe balcon şi a inspirat adânc, privind casele vecine – un pechinez cu zgardă se grăbea ţanţoş prin faţa gardului, iar din curte răzbătea, nedesluşit, o voce. S-a aplecat un pic şi a văzut-o pe

bunica cu părul alb. Vorbea la telefon, în timp ce ţigara din mâna dreaptă împrăştia rotocoale de fum. S-a dus în mansardă cu o cârpă curată şi un spray de praf. A pulverizat acoperişul căsuţei de jucărie şi zidul lateral, îmbrăcat în brâuri de iederă, şi a privit dârele negre imprimate în pânza materialului. A îngenuncheat şi i-a cercetat interiorul cu trei etaje, amenajate ca o casă adevărată, cu mobilier complet şi obiecte miniaturale de uz casnic. A deschis cuptorul micuţ cu microunde şi a scos dinăuntru o friptură de pui dolofan din plastic. L-a şters pe toate părţile. Prin uşa maşinii de spălat din baia de la parter a zărit hăinuţe colorate. S-a aşezat turceşte şi le-a scos, le-a scuturat pe rând. A procedat la fel cu pătrăţelele de pânză din coşul de rufe murdare, aşezat în colţ. A lustruit tablourile cu portrete de familie de pe pereţii încăperilor. Pe fotoliile mititele erau aşezate familii de păpuşi Barbie. Singura figurină masculină era blondul Ken, iubitul lui Barbie, care zăcea, cu mâinile smulse din umeri, pe podea, la picioarele unui pat imens, înţesat cu păpuşi din aceeaşi colecţie: Barbie brunetă, Barbie blondă, Barbie bucătar-şef, prinţesă, zână, gimnastă mulatră, sirenă cu coada luminată de beculeţe, Barbie astronom, cu păr roz, *fashionista,* medic, grasă, jucătoare de tenis, ochelaristă. Le-a scuturat pe rând, răsfirându-le părul lung. În patul supraetajat de la acelaşi nivel a găsit una blondă, în rochie de prinţesă, cu bretonul ciuntit. Când a scuturat-o, rochia largă i-a alunecat pe parchet, dezvelindu-i o burtică de gravidă, ca un ou de ciocolată. A ciocănit în burta de plastic, în dreptul buricului perfect rotund, adâncit şi s-a auzit un clinchet. A împins-o cu degetul şi burta s-a desfăcut ca un capac, de unde i-a căzut în palmă un bebeluş minuscul, cu gura căscată şi mâinile întinse, ca şi cum aştepta să fie luat în braţe. La atingere, ascunzătoarea din burta păpuşii era mobilă, de parcă se sprijinea pe un arc. După câteva apăsări, culcuşul rotund s-a răsucit şi o suprafaţă netedă a apărut în locul lui, abdomenul devenindu-i perfect plat.

— Ia te uită, s-a mirat Stela.

S-a jucat cu burta păpuşii, modificând-o din gravidă în Barbie cea suplă, cu talie perfectă. A aşezat bebeluşul în ascunzătoarea sferică, i-a fixat capacul concav şi a îmbrăcat-o cu rochia, fixându-i bine ariciul de la spate. I-a mângâiat şuviţele şi a luat în poală cada măricică şi lungă de la ultimul etaj al căsuţei, plină cu unicorni de

toate mărimile, perii şi piepteni, ondulatoare şi plăci de păr. Le-a răsturnat pe parchet şi a şters cu răbdare fiecare obiect. A descâlcit şuviţele păpuşii gravide cu una din perii, clătinând din cap, cu o expresie rătăcită.

„S-o fi speriat vreodată şi Lăcră aşa, ca Irina? De ce n-a vorbit cu ea niciodată despre viaţă… Despre cum se fac copiii? Ea, care înţelege orice situaţie şi nu se fereşte de nicio discuţie. Cum şi-o fi închipuit Lăcră că se fac copiii? Nici de menstruaţie nu apucase să-i zică. Şi ea nu era o mamă din alea care evită subiectul, doar că aştepta să facă paişpe ani. Dar, culmea, lui Lăcră i-a venit pe la unşpe-doişpe, cam ca Irina acum, şi se întâmplase în vacanţa de vară, într-o tabără. Ce ciudat! Cât s-a mirat când a aflat de la Doiniţa. O vorbă nu-i suflase Lăcră când s-a întors, a preferat să-i spună bunică-sii.“

Dintotdeauna, fiica ei o luase prin surprindere. Era altfel, cu totul diferită de ea. Şi chiar de alte fete de-o seamă cu ea. Tremura şi plângea înainte de fiecare examen şi lua mereu zece. Ea o certa, ca s-o îmbărbăteze. I se părea prea sensibilă şi firavă, fără sâni. Cum ieşise din ea o fată cu pieptul ca un băieţel? În timp ce ea, şi acum, aproape de bătrâneţe, când se trezeşte dimineaţa, trebuie să-şi ţină sânii în palme, până se obişnuieşte cu ei, aşa grei sunt. Să termini anu’ întâi cu zece pe linie şi să dai cu picioru’ la facultate, la familie, la toată viaţa? Cu cine semăna Lăcră cu ochi albaştri şi dinţii ăia ieşiţi în afară? Doiniţa îi zicea că e leit soră-sa, moartă de tânără. Când o văzuse în poze, parcă era Lăcrămioara ei, îmbrăcată ca în anii ’50. Cum se duc genele! Nimic, chiar nimic să nu ia de la ea? Şi de la taică-su, doar privirea mirată! Numai că mirarea din ochii lui Mircea era ca şi cum cineva dădea vina pe el pe nedrept şi el se apăra: „Crede-mă, nu e vina mea“, iar a Lăcrămioarei aducea a batjocorire, parcă-ţi râdea în faţă.

A tresărit la râsetele de jos, în timp ce mâinile îi tremurau în părul păpuşii. Pe fundul căzii a dat de un *neceser* din plastic transparent, plin cu elastice şi fundiţe.

— De ce nu i-oi fi împletit eu codiţe lui Lăcră, că mereu a avut părul lung? a murmurat în timp ce-i răsfira păpuşii şuviţele într-o codiţă palmier.

Şi-a şters lacrimile aţintind grămada de Barbie întinse pe pat – toate erau nepieptănate, la fel colecţia de unicorni cu coame

blonde şi colorate. A răscolit grămada şi a început cu gimnasta mulatră, i-a prins smocurile ţepoase cu două elastice fosforescente.

„Oare unde o fi cartea aia, cu lăcrămioare presate?“, i-a trecut prin minte şi ochii i s-au luminat. Doar pe aia o păstrase de la fiica ei, o carte în engleză, probabil un manual de facultate. La câţiva ani după ce a plecat, i-a strâns în saci toate lucrurile: haine, caiete, cursuri, manuale şi le-a dus la Târgovişte. O vreme le-a ţinut în pod. Le-a dat apoi unei amărâte din sat. Maculatura a pus-o pe foc. Ca şi cum voia să-i şteargă orice urmă. Îi ceruse diploma de bac şi certificatul de naştere. Cum de nu-i trecuse prin cap că pleacă de tot… Sau îi trecuse?

La pervazul ferestrei rabatate, doi guguştiuci se îngânau peste lălăitul îndepărtat al Floricăi: „Fiaree veechi, baaterii, frigidere, aragaze, televizoare cumpăăr“. Când a terminat, în livingul de la parter, bunicile şi cele două fetiţe jucau remi, adunate în jurul măsuţei joase. Bătrânele stăteau una lângă cealaltă, pe canapea, iar Sofia şi prietena ei se ghemuiseră pe genunchi, cu spatele la televizor.

— Gata treb’şoara, Stela? a întrebat-o bunica roşcată, coborând o piesă pe masă. Olec’şoară sî m-aştepţi.

S-a ridicat şi a mers la bucătărie. Stela s-a încălţat şi a aşteptat-o, desfăcându-şi cu grijă eşarfa. Şi-a aranjat cocul ciufulit, zâmbind spre fetiţe, care-i aruncau priviri pe furiş.

— Iaca niţicî plăşintî, Stela, i-a zis întinzându-i un pacheţel ambalat în folie de aluminiu. Să fii di suflitu’ lu’ Floaria ş-a lu’ Gheorghi.

— Bogdaproste, bunica, a mulţumit Stela, strecurând pachetul în traista atârnată de încheietură.

— S-o mâncaţi sănătoşi, dragî.

— Oare-am lăsat telefonul în mansardă? a mormăit Stela, cotrobăind pe fundul traistei. Da, nu este, a adăugat cu vocea sigură. Sofi, scumpete, dai tu o fugă până sus?

— Fuguliţa, hai, a încurajat-o bunica roşcată, bătând din palme.

— Tea, să nu te uiţi la tabla mea. Buni, eşti atentă la ea, te rog! a spus fetiţa şi a zbughit-o pe scări.

— Cred că-i în baie, Sofi, i-a mai strigat Stela din hol şi s-a sprijinit de tocul uşii. Sau pe lângă căsuţă? a completat cu mâna pâlnie la gură. Ia ziceţi, până la urmă, ce facem, mergem la vot,

bunicuţelor? a întrebat după câteva secunde.

— Păi, dacî tot sî ţini… Cum să nu ni dăm cu părierea? a zis bătrâna roşcată şi a tuşit în pumn.

S-a aplecat şi a privit, pe deasupra lentilelor, piesele etalate pe tablă. Bunica plăpândă s-a foit lângă ea, depărtându-se un pic.

— Dar şi tăcerea e un răspuns. Dacă ţi se pare o prostie, nu te duci, a vorbit pe un ton de reproş.

— Ei, uiti, cî mii, una, nu mi si pari o prostii. O prostii, şî încî una mari, a continuat roşcata, ridicând arătătorul, îmi pari tupieu' lor… Auzi, sî si căsătoriascî om cu om?!

— Dar chiar vor să se căsătorească între ei? a făcut Stela un pas pe prag.

— Nţ, a dat ochii peste cap mărunţica, tocmai, vezi? Exact ce ziceam, Stela, a continuat cu satisfacţie în glas, asta-i problema numărul unu în România? Ce rău îţi fac ţie, Maria, oamenii ăştia?

Sofia şi-a luat avânt şi a sărit în capătul scării de pe penultima treaptă. I-a întins telefonul Stelei, gâfâind.

— Era în cada cu unicorni.

— O aiurită sunt, a râs Stela. Am şters bine căsuţa? a întrebat-o, atingându-i vârful unei codiţe, cu un zâmbet luminos pe chip.

— Îhî, a încuviinţat fetiţa, cu mâinile la spate.

— Aş zîşi io mai multi, da' îs copilaşii di faţî, Mariano, a răspuns după o pauză bunica roşcată. Sâc! Am mai făcut o suitî, a adăugat pe un ton triumfător, coborând altă piesă lângă celelalte de pe masă.

— Nu, serios, Maria, vreau să ştiu, ce ai cu ei? a vorbit răspicat mărunţica.

— Nimicuţî n-am cu dânşii, da' sî stei în banca lor. Sî nu-i văz în ochi! s-a mai auzit glasul dezgustat al bunicii roşcate.

— Adevărat, a murmurat ca pentru sine Stela, în timp ce-şi verifica telefonul. Weekend frumos să aveţi, cu multă odihnă, le-a urat.

Bunicile i-au mulţumit în cor. Sofia a alergat şi a dat perdeaua la o parte. O urmărea pe geam cum trăgea portiţa scundă. S-a întors, îngândurată, şi s-a ghemuit lângă prietena ei.

— Mi-a pieptănat toate păpuşile şi unicornii… Şi le-a împletit părul, a vorbit încet, scormonind cu arătătorul în bucata de plăcintă de pe farfurie.

— Şini? a întrebat roşcata. Nie, di şi faşi aşe cu bunătati di plăşintî? i-a îndepărtat mâna.

— Stela, a răspuns Sofia.

Şi-a lins degetul şi s-a răsucit spre Tea.

— Vezi, vezi?! a dat din cap prietena, scărpinându-se sub lentila dreaptă.

Şi-a apropiat mult faţa de a Sofiei şi i-a şoptit cu vocea îngroşată:

— Într-o zi o să vă taie ca-puuul.

Sâmbătă

Stela a scos din frigider pachetul de unt şi un borcan început de magiun şi s-a aşezat la masă, căscând. În timp ce le desfăcea, a privit fix suportul frumos, de lemn nelăcuit, cu cuţite, primit cadou de la Ţane când se mutaseră în apartamentul din Mocani. Îl ţinea pe masa din bucătărie, rezemat de perete, şi nu lăsa pe nimeni să le folosească. „Două cuţite ale bucătarului şi un cuţit zimţat, de decojit, cu mânere ergonomice – un set ideal pentru cei care au nevoie de cuţite bune, ce îi ajută să taie, să felieze şi să toace carne, legume, pâine“, citea, zilnic, pe eticheta din ce în ce mai ştearsă, ale cărei colţuri se îndoiau spre interior, înnegrite. Îl ştergea de praf în fiecare săptămână, fără să scoată cuţitele din fantele adânci. De câte ori Emanuel şi Mircea voiau să ia unul, le dădea peste mână şi le arăta celelalte cuţite, din sertarul cu tacâmuri. Se foloseau de cele vechi, cu plăselele slăbite, cu lame tocite, dar pe cele noi le păstra. Pentru ce? Ei nici măcar nu-i plăcea să gătească. Nu avea un motiv clar pentru care amâna să le folosească, deşi de multe ori i-ar fi scos din nevoie. Mircea urmărea promoţiile de la Lidl şi cumpărase un cuţit de pâine, pentru că cel vechi rămăsese fără mâner, iar pe cel din blocul de lemn, dăruit de Ţane, nu putea pune nimeni mâna, după cum hotărâse ea.

A pipăit cu mişcări nesigure conturul pătrat al suportului şi l-a apucat între palme. Îl studia cu atenţie, muşcându-şi obrajii pe interior. Oare de ce a fost ea, în tinereţe, nemulţumită de viaţa ei? Toată lumea vrea o familie. De ce nu i-a fost de ajuns? De multe ori, prefera să stea mai mult la serviciu, i se părea că-şi pierde timpul acasă, cu copiii şi gospodăria, ca şi cum altceva sau altcineva cu adevărat interesant o aşteptau aiurea, prin lume. Dacă se uita în

urmă, îşi dădea seama că au fost perioade când îşi chinuise familia, tânjind după lucruri fără rost, fără să vadă că oamenii cei mai importanţi erau lângă ea. Alergase după cai verzi pe pereţi, dorindu-şi mereu un serviciu mai bun, visându-se cine ştie ce manager şi acum, culmea, când căzuse într-o prăpastie profesională, era împăcată cu meseria de menajeră. Ani la rând refuzase să ia în calcul posibilitatea pierderii casei şi, când s-a întâmplat, tot pe ai ei îi cicălea, neacceptând situaţia.

A oftat, mângâind muchiile celor patru cuţite nefolosite, şi l-a scos pe cel de pâine. A tăiat câteva felii din franzelă, înghiţind în sec.

— Parcă-am fost oarbă, dar acuma văd, gata, a murmurat, clătinând din cap, cu ochii umeziţi, şi s-a apucat să întindă unt pe pâine.

Un refren spaniol a izbucnit aproape şi a tresărit, căutându-şi din priviri mobilul.

— Ce îngheţată, mă, dă la Mega?! Să vezi ce-ngheţată-ţi dau eu! Că mi-ai mâncat sufletu' cu gâlcii tăi, toaată ziua, gâlci şi febră, se certa o femeie dincolo de fereastră, pe trotuar, în claxoanele unei maşini.

Stela şi-a lungit gâtul spre geam şi a zâmbit, cu o expresie plină de compasiune: „Biata femeie, numai mamă să nu fii".

De când stăteau la bloc, zgomotele de afară se amestecau cu cele din apartament, provocându-i crize de nervi pe care şi-i vărsa tot pe ai ei. Lor le reproşa că e terorizată de mobilele trecătorilor, de certurile şi maşinile din stradă. Dar, de data asta, un val de îngăduinţă şi detaşare a cuprins-o, de parcă privea lumea cu alţi ochi, mai ageri. Probabil că asta simţise şi Ana în faţa picturii cu Isus bătând la uşa părăginită, fără clanţă. Îi era limpede că, de multe ori, se purtase rău cu soţul şi cu cei doi copii şi îi pusese pe locul doi. Cu Lăcră greşise cel mai mult, dar o să recupereze ce au pierdut. De Emanuel nu-şi făcea griji, nu avea firea ascunsă a surorii, era blând, iertător şi, dacă îl privea în ochi, putea să-i citească în suflet, ca în *Biblia ilustrată* de la Ana. Şi cât de matur se purta la vârsta lui. Nu le cerea bani, nu fuma, nu bea, nu avea anturaj rău, doar cu bacul avusese ghinion, dar şi asta o să se rezolve. Ce bătaie de cap îi dăduseră ei copiii? Dacă stătea bine să se gândească, niciuna. Mai ales în comparaţie cu toate casele la

care mergea. În toate familiile astea înstărite, copiii aveau aşa o putere, totul se învârtea în jurul lor, de parcă erau nişte diamante. Ea nu le-a acordat atâta atenţie copiilor şi, uite, erau pe picioarele lor. Dacă, printr-o nenorocire, ea sau Mircea ar dispărea, Emanuel se putea descurca singur, la fel ca Lăcră. Nu îi răzgâiase, nu-i crescuse în puf, nu-i întrebase întruna ce le trece prin cap, cum se simt şi poate că, în felul ăsta, se maturizaseră mai repede. Făcuse greşeli, da, dar acum era gata să le îndrepte. Avea încredere că o să reuşească. Cât de simplu era să apese clanţa, clanţa credinţei, şi să creadă în familia ei, în fericirea lor, să-i asculte, aşa cum simplu ar fi fost să folosească cuţitele astea, nu să le păstreze, când viaţa era atât de scurtă şi te lovea pe neaşteptate. Cu faţa înseninată, a tras adânc aer în piept, acoperind cu şerveţele sendvişurile pentru Mircea şi Emanuel, şi s-a grăbit să ocupe baia, înainte ca unul din ei să aibă nevoie la toaletă.

— Imediat! a strigat, ştergând oglinda aburită, la auzul primului ciocănit şi a apărut în halatul albastru, flauşat, pe care-l purtau toţi membrii familiei când ieşeau de la duş.

I-a zâmbit lui Emanuel, făcându-i loc pe holul mic ce despărţea baia de sufragerie.

Şi-a suflecat până la coate mânecile lungi şi largi şi s-a dus în balcon să întindă câteva rufe la uscat. A revenit, după câteva minute, cu masa şi fierul de călcat, le-a instalat în faţa televizorului şi a scos din buzunar telefonul, studiind cu atenţie ecranul, în timp ce tasta doar cu arătătorul. L-a lăsat pe măsuţă şi vocea joasă a lui Gheorghe Dinică a răsunat acoperind şuşoteala lui Mircea şi Emanuel din bucătărie. A desfăcut prosopul rulat pe cap ca un turban, răscolindu-şi şuviţele încreţite şi lălăind cu însufleţire.

— Manuelu, mamă, tu vrei să-ţi calc ceva? a strigat spre bucătărie, în timp ce scutura o cămaşă şifonată.

— Nu, s-a auzit prelung vocea băiatului.

„Căsuţa noastră/ Cuibuşor de nebunii/ Te aşteaptă ca să vii“, a cântat tare, plimbând talpa fierului de-a lungul mânecii şi bătând tactul, cu piciorul stâng, pe parchetul fără covor. „Căsuţa noastră/ Unde-ntâi ne-am sărutat/ Plânge, plânge neîncetat“, a reluat şi a cântat toată strofa, sincronizându-se cu cântăreţul. Legăna capul, privind în tavan, şi două vene albăstrii i se umflau pe gât, iar şuviţele mai uscate din faţă îi săltau, zbârlite. S-a oprit odată cu

vocea şi a îngânat bucata instrumentală cu gura închisă. Strecura cu mişcări atente vârful fierului în jurul nasturilor şi ochii îi luceau, veseli. După ce a fixat spatele cămăşii pe blatul mesei, a ridicat bărbia şi a izbucnit tare, nerăbdătoare, cu vocea subţiată, înaintea cântăreţului: „Pentr-o salbă cu mărgele/ Apucaşi pe drumuri rele“ şi deodată trilurile înalte i-au fost acoperite de un glas înfundat, caraghios, ca al unui personaj din desene animate. A ascultat, surprinsă, discursul solemn, imaginându-şi vorbitorul cu un cleşte de rufe pe nas: „Este un test al fiinţei naţionale, o reevaluare a crezului şi valorilor noastre, o reafirmare a identităţii noastre creştine şi o provocare a curajului nostru de a înfrunta presiunile furibunde ale elitelor globaliste în favoarea adevărului. Zilele de 6 şi 7 octombrie 2018 sunt două zile de mare răscruce pentru ceea ce va fi permis sau interzis în şcolile noastre, în sălile noastre culturale, în bisericile şi, da, chiar în casele noastre. La referendum nu votăm un partid politic, nu suntem în opoziţie cu lupta anticorupţie şi nu facem jocuri politice. Toate acestea sunt pe un alt palier“.

— Nţ, lua-v-ar gaia, şi-a pierdut răbdarea, trântind fierul cu vârful în sus, la capătul mesei.

A atins ecranul telefonului, mijindu-şi ochii la buletinul de vot mărit pe fundalul tricolorului, alături de chipul încremenit al unui bărbat cărunt, cu ochelari şi sacou. Imaginea era încadrată de burtiere de-o şchioapă. „Referendum pentru familie 6-7 octombrie 2018 Diaspora votează“, l-a citit tare pe cel de sus.

— Măi băieţi, a strigat spre bucătărie, nu mergem şi noi la votu’ ăsta? „Pastor Ionel Sandu, Preşedintele Coaliţiei Pentru Familie Credinţă şi Viaţă a Românilor din America“, a murmurat titlul de jos. Vasăzică, merg şi-americanii?! a spus mai tare, întorcând capul spre bucătărie.

Fierul de călcat a bolborosit şi câţiva aburi s-au înălţat în spatele ei. S-a răsucit spre masa de călcat, fixând ecranul, cu o expresie nedumerită, şi a atins iar săgeţica de pornire a videoclipului. „La referendum spunem da pentru a rămâne creştini, pentru a rămâne normali, adică aşa cum am fost creaţi“, a încheiat bărbatul cu voce nazală şi a dispărut, fiind înlocuit de un anunţ mărit, pe fundalul drapelului românesc, acompaniat de acordurile unei melodii calme, liniştitoare, ce imita susurul unei

ape.

DIASPORA VOTEAZĂ, SPUNE ŞI ALTORA!

Pentru ca Referendumul să fie validat, este necesar un minim de 5,7 milioane de voturi! TELEFONEAZĂ-ŢI PRIETENII şi nu-i lăsa să stea nepăsători!

— Na, că nu mai dau de Dinică, lua-v-ar dracu' cu politica voastră!

— Ce asculţi? a întrebat-o Emanuel din cadrul uşii.

Şi-a lipit tâmpla de toc, frecându-se la ochi.

— Ce-ascult? Păi, mi-am pus muzică şi m-a întrerupt pocitania asta, a zis ea pe un ton iritat.

A lăsat telefonul pe masă.

— Mai am puţin, a continuat, potrivind gulerul cămăşii.

L-a presat cu putere, aţintindu-l.

— Manueluţu, parcă te-ai jigărit, mamă, i-a spus cu vocea îndulcită. Ţi s-au scofâlcit obrajii, ai mâncat ceva? a întrebat, ridicând bărbia.

Băiatul s-a aşezat pe fotoliu şi i-a luat telefonul.

— Ce cod aveai tu?

— Unounouăşasecinci, anu' naşterii, mereu mă-ntrebi, a spus ea repede, cu capul plecat.

Băiatul tasta rapid, cu degetele mari.

— Ce cauţi? Ia vezi, că eu nu mă uit în telefonu' tău, s-a prefăcut supărată Stela, în timp ce aranja cămaşa pe umeraş. Vii cu noi?

S-a apropiat şi l-a ciupit tare de obraji.

— Nu mai! i-a îndepărtat el mâna.

— Te uiţi la pocitanie? Zici că-i dracu' şi cică-i pastor, Doamne-fereşte, a râs Stela, mergând spre dormitor. Tu mergi la votu' ăsta?

A băgat cămaşa în şifonier şi s-a apucat să facă patul, bombănind la auzul bufniturilor din zidul blocului. Când zgomotele s-au amestecat cu râsete, s-a dus la fereastră şi a pândit, prin perdea, grupul gălăgios. A deschis geamul.

— Băieţi, terenul e peste gard, hai, vira! şi-a fluturat energic braţul şi copiii s-au împrăştiat. M-a întrebat Ana lu' Ţane de tine, că ce mai faci, că eşti student? a continuat, plină de entuziasm.

Şi-a ciulit urechile spre sufragerie, cu mâinile nemişcate pe capetele păturii.

— M-auzi?

— Îhî, a mormăit Emanuel.

— Te admiră că ai serviciu, să ştii… Se lasă de facultate, cică nu-i place acolo. Ce părere ai?

— Aia e, i-a răspuns el.

— Păi, aia e, dar nu-i merge cu madam, stai să vezi. Se poartă… ca o regină, ce crede ea?! C-are mai multe vieţi?! a dat din cap, cu un aer atotştiutor. A, dacă intervine Marinică, da, ăla cred c-o lasă, deşi ea e şefa, ce, mie-mi zici?! Ştii că şi-a făcut operaţie la ochi? De cearcăne.

— Da, mi-ai mai zis.

— Iar Irina lu' Mândru, dacă-ţi zic, ce prostie, a râs Stela, scărpinându-se sub sân, prin decolteul halatului. Era s-ajungă la spital, de frică că-i însărcinată! Zi şi tu, ai mai pomenit, copil de doişpe ani să-şi închipuie aşa ceva?! În loc să-şi vadă de copilărie, de jocuri… Bietele fetiţe, de la iutube li se trage, a completat.

Vocea caraghioasă a pastorului i-a răspuns din sufragerie, repetând discursul, pe acelaşi ton ceremonios, afectat.

— Ştii că ţigăncuşele-alea, de pe Povestaşilor, care au cortu' ăla mare-n curte, au ieşit la poartă cu aparat de vată pe băţ? Cică luaţi, doamna, hai, pe gratis, să-mi faceţi safteaua! a continuat Stela, răsfirând ciorapii din raft. Mutulică, o vorbă nu mai scot de la tine? a adăugat, în timp ce împerechea şosete, făcându-le să semene cu pumni mari, coloraţi.

— Îhî, le-am văzut şi eu, s-a auzit băiatul mormăind.

După ce a aranjat în viteză şi raftul cu chiloţi, Stela a ales din şifonier o rochie roşie, cu floricele albe şi cordoane petrecute la spate, ca un chimono.

— Cum ţi se pare asta? a întrebat, grăbindu-se spre sufragerie.

A ridicat umeraşul, în timp ce desfăcea cordoanele. S-a sprijinit de braţul fotoliului, uitându-se la Emanuel, care urmărea videoclipul, aplecat, cu coatele pe ge-nunchi.

— Hei, zi, cum e? i-a atins umărul, făcându-i semn spre umeraş.

— Frumoasă, a zis băiatul şi a apucat tivul rochiei.

I-a dat repede drumul şi s-a ridicat, cu telefonul întins.

— Unde pleci? s-a mirat Stela, urmându-l pe holul de la intrare.

— La sală, i-a răspuns în timp ce-şi lua adidaşii de sub cuierul încărcat cu haine.

— Nu erai liber?

— Am o datorie faţă de un coleg, îi ţin locul azi, a spus, ghemuindu-se la uşă.

Cotrobăia în rucsac, cu capul plecat.

— Cauţi ăsta? i-a zis Mircea, ieşind din bucătărie cu o ceaşcă de cafea în mână.

I-a lăsat la picioare portofelul. Băiatul l-a apucat şi i-a deschis rapid ariciul, cercetându-i interiorul. L-a aruncat în rucsac şi s-a ridicat.

— Şi când vii? Facem musaca azi, a zis ea, îndoind rochia pe antebraţ.

— Cred că scap repede, depinde când vine colegul, oricum, nu stau toată ziua. Sunaţi-mă dacă vreţi să cumpăr ceva.

— N-avem nevoie de nimic, vezi de treabă, i-a strigat Mircea din dormitor.

— N-avem, n-avem, a întărit Stela şi a apucat clanţa, în urma lui. Manu, să mănânci, a adăugat pe un ton rugător.

— Mănânc.

— Dar ia zi-mi, a continuat Stela din pragul apartamentului, tu votezi?

Băiatul s-a răsucit pe călcâie, încheindu-şi hanoracul, cu capul plecat.

— Poate mă duc.

— Deci să mergem şi noi? a insistat, ţinându-se după el.

— Cum credeţi, i-a strigat el pe un ton dezinteresat.

L-a urmărit cum dispărea în întunericul holului şi a închis după ce a auzit uşa grea de la intrarea blocului trântindu-se. I-a făcut o listă de cumpărături lui Mircea şi a continuat călcatul. Pe la prânz a reuşit să golească coşul de rufe uscate. Şi-a acoperit părul cu o eşarfă şi a făcut curăţenie în tot apartamentul, în timp ce Mircea gătea, ascultând radioul, cu uşa bucătăriei închisă. După ce şi-a terminat treburile casnice, s-a apucat să-şi vopsească unghiile de la picioare, ascultând melodiile lui Gheorghe Dinică, întrerupte din când în când de pauze publicitare, cu volumul mărit, care o făceau să bombăne nemulţumită. În două rânduri, reclamele au izbucnit atât de tare, că a mişcat pensula, mânjindu-şi degetele.

Spre seară se admira în oglindă, îmbrăcată într-o jachetă vernil, cu nasturi mici, de culori diferite, pe deasupra rochiei-chimono. S-a

întors pe toate părţile, studiindu-şi sandalele cu talpă ortopedică şi catarame mari, care-i lăsau la vedere pedichiura asortată cu rochia.

— Pe-astea de unde le ai? s-a mirat Mircea în timp ce îmbrăca un sacou gri, de costum.

— Sandalele din piaţă, de la ruşi, şi rochia mi-a dat-o mai demult madam Ţane, dar n-am avut unde s-o port. Dacă mă scoţi rar, ce să fac?! a adăugat Stela, netezindu-şi buzele cu degetul mic.

— Ete, te-ai şi rujat? a zâmbit el, încheindu-şi nasturii de la mâneci pe sub manşetele sacoului.

— Îhî, ăsta-i ăla rezistentu' de la Diana, i-a răspuns ea, strecurând rujul într-o poşetă pătrată, fără barete, cu încuietoare metalică.

— Nu-i păcat de buzele-alea?!

Stela s-a apropiat de el şi i-a aranjat gulerul cămăşii. L-a pupat pe gură şi l-a pipăit în dreptul şliţului. Mircea a tresărit, încreţindu-şi fruntea.

— Nu te juca cu focul! s-a ferit.

— Mmm, să vezi tu ce surpriză am eu diseară, a şoptit Stela, scoţând din geantă un flacon portocaliu de medicamente.

I l-a fluturat înaintea ochilor.

— Nţ, iar mi-ai luat Ginkgo Biloba? Nu mai iau, m-am săturat de pastile, a spus el, întinzând mâna să-l apuce.

— Ei, ce Biloba?! a râs ea pe un ton jucăuş.

I-a scos cu grijă capacul.

— Ăsta-i pentru mine, i-a făcut cu ochiul, arătându-i.

Mircea s-a uitat cu un aer bănuitor la gelul transparent care tremura înăuntru.

— Poate-l testăm diseară, dacă nu ne ia somnu', a mai zis ea şi l-a astupat.

S-a ridicat pe vârfuri şi i-a şuşotit la ureche.

— Te-ai ţicnit, Stela! Dacă vede?

— Ce să vadă? Hai, fii serios, era ditamai tubul şi mai avea două în baie. La vârsta ei, săraca, mai e şi constipată, a explicat ea pe un ton compătimitor, ieşind din cameră.

A pus flaconul în poşeta micuţă, ce abia i se vedea la subraţ.

— Şi de ce-l iei cu tine? a întrebat el, urmând-o.

— Mi-e să nu dea de el Manu, cine ştie ce-şi închipuie!

— Aa, da, a încuviinţat el şi a încuiat uşa.

După ultimul gong, când luminile s-au stins în sala îmbrăcată în catifea roşie şi cortina se ridica lent, Stela şi-a împletit degetele într-ale lui Mircea. Spectatorii îşi dregeau vocile şi tuşeau, foindu-se în scaune şi şuşotind ultimele replici, acoperite de soneria unui telefon mobil ce părea să vină de la loje, şi Stela i-a şoptit:

— Mircea, crezi c-o să mă ierte vreodată Lăcră? Şi Manu? Că l-am pus să dea la Seminar? Nu m-am purtat bine cu ei.

— Şş, i-a strâns el mâna şi, în aceeaşi clipă, un actor tânăr, în uniformă de liceu din perioada comunistă, a dat buzna pe scenă, în decorul unor ziduri de blocuri.

O lacrimă i-a curs Stelei pe obraz.

— Avem cei mai buni copii, i-a mai murmurat la ureche, îndreptându-şi privirea spre scenă.

Au urmărit piesa ţinându-se de mână şi, la final, au aplaudat în picioare. Stela avea ochii umeziţi şi a strigat de câteva ori „bravo“, cu vocea sugrumată. Până la staţia de metrou din Piaţa Universităţii, în claxoanele maşinilor din Calea Victoriei şi Bulevardul Magheru, Stela i-a pus întrebări despre actorii din spectacol, dacă sunt căsătoriţi, dacă au copii, câţi ani au. Vorbea tare, cu ochii la luminile oraşului, mirându-se de mulţimea oamenilor care umpleau străzile atât de târziu.

— Doamne, Mircea, câtă lume e la ora asta. Habar n-aveam ce viaţă e noaptea în Bucureşti.

— Zici că vine vacanţa de vară, a zis el, strângându-i mâna.

Stela a ridicat ochii spre cer.

— Exact, cald e, senin e, dar unde-s stelele?!

În faţa treptelor de la gura metroului, Mircea s-a oprit, oferindu-i braţul. Au mers până la Piaţa Victoriei, unde au schimbat magistrala şi au coborât la Basarab, grăbindu-se spre peronul de vizavi, să prindă trenul spre Străuleşti. Vagonul în care au intrat era gol.

— Până la urmă, nişte nemernici şi comuniştii ăştia, a spus ea pe un ton de concluzie, înghiţindu-şi un căscat. Măcar acu’ ai voie să-i înjuri pe toţi. Dar data viitoare să mă duci la o comedie, a continuat după câteva clipe şi şi-a culcat capul pe umărul lui.

Mircea i-a răspuns cu un mormăit, în timp ce-şi scotea telefonul

din buzunarul interior al sacoului.

— A fost bun spectacolu', nu zic, dar mi-e dor să mai râd. Pe cine suni?

— Pe nimeni. M-a sunat Manu? Ia vezi, a spus întinzându-i telefonul.

Ea şi-a pus ochelarii şi a cercetat ecranul.

— Da, Manu te-a sunat… De două ori şi…

Cuvintele i-au fost acoperite de vocea robotică ce anunţa închiderea uşilor.

— Sună-l! a strigat ea, deschizând poşeta.

Şi-a verificat mobilul, în timp ce trenul accelera prin tunelul întunecat, huruind şi legănându-i pe scaune.

— Ia, uite, şi pe mine m-a sunat… O dată.

Şi-a întors capul spre Mircea şi s-au privit în ochi. Mircea a tastat şi a pus telefonul la ureche, acoperindu-şi-o pe cealaltă cu palma. Pe scaunele de vizavi se aşezase o familie tânără – tatăl cu o fetiţă pe genunchi şi mama cu un cărucior tras aproape, deasupra căruia se apleca din când în când, murmurând.

— Nu e semnal aici, a zis Mircea şi a lipit ecranul mobilului de palma stângă. Cine ştie, ne sună el, a adăugat, cu glasul liniştit, privind spre capătul vagonului.

Când au ajuns acasă, Stela s-a aşezat pe fotoliu şi l-a sunat pe Emanuel.

— Cred c-a rămas fără baterie, că intră robotul. Ţi-e foame? a întrebat, masându-şi laba piciorului.

— Nu, i-a răspuns Mircea din bucătărie, în timp ce deschidea robinetul.

— Mă duc să mă schimb, s-a ridicat ea. Aduci tu apă şi să-i umpli şi lu' Manu cana, i-a strigat, intrând în baie.

S-a spălat pe mâini şi s-a privit de-aproape în oglindă. Şi-a şters buzele cu o bucată de hârtie igienică.

— Chiar mi s-a smochinit gura, a oftat, cu regret în glas.

— Ce? s-a auzit Mircea.

— Când vorbesc, fac nişte creţuri la gură, a mormăit ea tare, cu periuţa între dinţi.

— Să fii sănătoasă, s-a auzit el, pe un ton dezinteresat.

Stela s-a dus la fereastra dormitorului şi a deschis-o. Din stradă s-au auzit, aproape, râsete şi, din depărtare, refrenul unei manele

şi scrâşnet de roţi. A adulmecat aerul, în bezna de afară.

— Puu, ce urât miroase, iar a dat peste groapa de gunoi, s-a strâmbat şi a închis, grăbită, geamul.

Şi-a pus o cămaşă de noapte largă, până la glezne, cu nasturii descheiaţi pe piept şi s-a dus în sufragerie. S-a lăsat pe canapea cu un oftat, îndoindu-şi un genunchi dedesubtul şezutului, în timp ce-şi întindea cremă pe faţă. A continuat să-şi maseze gâtul şi sânii, cu ochii la Mircea, care şedea pe fotoliu, mestecând cu gura închisă şi frunzărind o revistă din teancul de *National Geographic*.

— Ce ronţăi? s-a încruntat ea, netezindu-şi decolteul cu palmele.

— Nucă.

— Ai vorbit cu Manu?

Mircea a murmurat un nu scurt, scuturând din cap. Şi-a plimbat limba pe deasupra danturii de sus şi a tuşit.

— Hai la culcare, băiete, s-a ridicat ea, vânturându-şi palmele în aer.

A scos din cutia de dedesubtul canapelei cearşaful, pilota şi pernele. I le-a aşezat teanc pe genunchi, iar el a ferit, netulburat, revista, înălţând-o în aer. S-a răsucit pe călcâie şi, dintr-o mişcare scurtă, cu un clic, a lăsat pe spate spătarul canapelei, transformând-o în pat. A fixat aşternutul pe sub saltea, până când s-a întins perfect. S-a urcat şi l-a invitat, lovind uşor cu palma locul de la margine.

— Mi-e sete, a zis ea, luându-i din mână o sticlă veche de lapte, umplută cu apă. A, şi adu-mi cartea din bucătărie.

— Care dintre ele? a întrebat el.

— Biblia, nu romanul de la profesoară. I-l duc înapoi, că nu-i soi, a adăugat încet Stela şi a aprins veioza.

Îşi verifica telefonul.

— Te rog să-ţi iei pastilele, i-a spus pe un ton insistent când s-a întors lângă ea.

A lăsat mobilul lângă veioză, pe măsuţa din spate, şi a luat poşeta. A scos ochelarii şi flaconul portocaliu, l-a strecurat sub pernă. Şi-a desfăcut cocul şi a lăsat clama lângă mobil. A îndreptat colţul paginii şi s-a apucat de citit, cu capul pe pernă, în timp ce Mircea se auzea în baie. Când a venit lângă ea, a închis cartea şi s-a întors spre el, cu tâmpla sprijinită-n palmă. Mircea privea înainte, cu mâinile îndoite sub ceafă.

— Vreau să-ţi zic ceva, a şoptit ea, cred că... a început pe un ton şovăitor şi s-a oprit. Toată viaţa am fost nemulţumită, am vrut mereu altceva, dar de-acuma ştiu pentru ce o să trăiesc, a vorbit dintr-o suflare.

— Pentru ce? a întrebat el fără să clipească.

— Pentru voi, a spus Stela cu glasul ferm şi s-a ridicat în capul oaselor.

Şi-a încrucişat picioarele.

— Jur că n-o să mai plâng după casă, a adăugat cu hotărâre în voce, scuturându-şi bărbia.

— Doamne-ajută, a murmurat el, întorcând capul spre ea.

— Şi ştiu că Lăcră a plecat, c-a vrut să scape de-acasă... De mine.

Îl aţintea cu o căutătură nerăbdătoare.

— O să-i cer iertare şi-o să-i spun în faţă: Lăcră, iartă-mă că nu m-am purtat bine cu tine, eram mereu nervoasă... Măcar a avut-o pe Doiniţa, Dumnezeu s-o ierte, ce bunică bună, a gesticulat, clătinând din cap.

A oftat, cu privirea îndurerată.

— M-am purtat cu voi ca şi cum nu eraţi cei mai importanţi, dar voi sunteţi cei mai importanţi din viaţa mea, i-a tremurat vocea. Adică nu ştiu de ce am fost mereu nemulţumită de mine, nu trebuia... Mă rog, dup-aia au venit şi greutăţile şi poate de-aia mi-am pierdut încrederea, dar, de-acum, gata, trăiesc pentru voi şi nu o să mai am regrete. Pot să accept orice, vreau să fim apropiaţi, să fim... o familie ca toate familiile. Mi-e dor de Lăcră şi vreau să-l văd pe Ciocolată, a încheiat cu glasul subţiat.

Mircea i-a apucat mâna şi i-a pupat-o.

— Ziceam că sunt un stâlp, dar n-am fost stâlpu' vostru, a suspinat şi două lacrimi i s-au scurs pe obraji.

— Ba ai fost, cum să nu, ai avut grijă de noi, ai muncit, a liniştit-o el şi a luat-o de gât, Steluţa mea, i-a şoptit la ureche, în timp ce ea plângea, cu capul culcat la pieptul lui.

— Vreau doar să fiţi voi bine, să fie copiii fericiţi, s-a auzit, înfundat, vocea ei gâtuită.

Mircea îi mângâia părul, coborându-şi palma pe spatele alb al cămăşii.

— Ce copii buni avem, Mircea, nu le-am suflat în coarne, s-au descurcat cum au putut, fără ajutorul meu, adică fără ajutorul meu

sufletesc, vreau să spun, şi-mi pare aşa rău, că nu i-am... Cum să zic, şi-a săltat capul de la pieptul lui.

L-a fixat cu faţa înroşită, dându-şi la o parte părul din ochi.

— Nu i-am ferit de viaţă, nu?

— Ei, vezi de treabă, a scuturat el din cap, neîncrezător.

— Of! a scos ea un suspin prelung şi capul i-a căzut pe Mircea.

— Steluţa mea, a şoptit el, mângâindu-i fruntea.

A rămas un pic pe gânduri, ascultându-i sunetele înăbuşite.

— Steluţ, a început el, să ne bucurăm de ce-avem acum şi n-ai de ce să te simţi vinovată, pentru că ştii ce cred eu?

— Ce? şi-a tras ea nasul.

— Eu cred că tu ai minte de bărbat, asta cred. Adică ce de bărbat?! Tu eşti peste orice bărbat.

Stela a suspinat tare, apucându-i gulerul bluzei de pijama. I-a strâns tare colţul în pumn, ca şi cum se ţinea să nu cadă.

— Râzi de mine, i s-a auzit vocea întretăiată.

— Stela, uită-te la mine, a apucat-o el de bărbie, tu ai ales calea mai grea, c-ai vrut să faci lucruri, să ai un rost şi poate e greşeala mea, că n-am înţeles că vrei şi tu să fii cineva. Nu numai mamă, a completat cu vocea coborâtă.

Ea îl asculta netezindu-şi buzele şi clipea des să scape de lacrimile care îi înceţoşau privirea. Şi-a lipit pleoapele şi a vorbit printre sughiţuri:

— Doamne, Mircea, parcă vorbeşti de-altcineva. Sper că nu-i de la teatru ce-mi zici!

— Cum de la teatru? De mult mă gândesc la asta, că nu te-am ascultat atunci, cu facultatea. Trebuia să te ajut, să te încurajez. Păi, tu, cu mintea ta, puteai să faci şi două facultăţi.

Stela a încuviinţat din cap, scoţând un da prelung, şi a vorbit energic, cu faţa mai senină, în timp ce lacrimile continuau să i se prelingă pe obraji:

— Puteam, normal, sigur că puteam!

— Şşş, gata, nu mai plânge.

— Da, a spus ea, ştergându-şi obrajii, eu acuma plâng că m-am eliberat, văd totul clar, am înţeles unde-am greşit, dar gata, a continuat pe un ton înflăcărat şi a tăiat aerul cu palma, de-acum trăiesc pentru voi, pentru fericirea voastră. Să-şi ia Manu bacul şi, dacă nu dă la Sanitară, treaba lui, să facă ce vrea, că am impresia

că vrea să se facă instructor de Zumba. Ţi-a zis ceva? De ce nu o avea el curajul să zică ce vrea?

Şi-a apăsat faţa cu mânecile cămăşii de noapte.

— Hai să citim, a îndemnat-o el şi a întins mâna după revista de lângă pat.

— Da. Şi, de-acum, puteţi să folosiţi cuţitele alea bune, de la Ţane, a încheiat cu vocea sigură ea şi l-a fixat.

— O, bravo, şi-a mărit el ochii, deschizând revista, asta chiar trebuia.

Stela a râs, l-a sărutat pe frunte şi s-a întins. Citea, lipită de el, simţindu-i respiraţia pe obraz. Ţinea cartea cu dreapta, în timp ce cu stânga îi masa creştetul. O stare de mulţumire şi optimism a cuprins-o, ca atunci când începuse serviciul la Depozitul de carte, poate doar când îl ţinuse prima oară la piept pe Emanuel se mai simţise aşa împlinită.

Ce frumos e începutul, parcă te întinereşte, i-a trecut prin minte, cel mai bine e la început, când nu ştii sigur ce te aşteaptă şi mintea vede doar partea bună care o să vină, fiindcă ai lăsat în urmă ce-a fost rău. Şi, oricât ai greşit, dacă poţi, până la urmă, să fii împăcat cu tine, să te ierţi, atunci poţi s-o iei şi de la capăt, să te bucuri de viaţă, aşa cum e. Vocea unui crainic răzbătea de la televizorul vecinilor de deasupra, însoţită de ticăitul ceasului din holul de la intrare.

— Ţi-ai luat pastilele? a murmurat, după o vreme, Stela cu ochii închişi.

Şi-a dezlipit cu greu pleoapele. Mircea dormea cu mâinile pe piept şi gura deschisă, şuierând încet. A întins mâna peste cap şi a stins veioza.

În întunericul sufrageriei, ţârâitul soneriei a spart liniştea nopţii, făcând-o să se ridice. I-a atins de câteva ori pieptul lui Mircea.

— Cine sună?

A bâjbâit pe măsuţa din spate după întrerupătorul veiozei. Ţârâitul s-a întrerupt şi a fost înlocuit de un ciocănit. Stela şi-a luat telefonul, i-a deblocat tastatura, cu ochii mijiţi.

— Manu? a îngăimat Mircea şi a plescăit de câteva ori.

— Şi-a uitat cheia?

— Probabil, a zis el cu vocea răguşită.

A tuşit, coborându-şi picioarele din pat, şi s-a ridicat ţinându-se de clanţa uşii care dădea spre holul de la intrare.

— Manu, tu eşti? a întrebat tare, frecându-şi pieptul prin bluza de pijama descheiată.

S-a aplecat, privind pe vizor. O voce i-a răspuns, nedesluşit, de dincolo de uşă. A descuiat şi Emanuel s-a năpustit înăuntru.

— Ce faci, n-ai cheie?

Băiatul s-a oprit în sufragerie.

— Eşti desculţ? a întrebat Mircea, privindu-i şosetele albe, singurele pete de lumină în întunericul holului.

Stela a pus telefonul la loc, a apăsat butonul veiozei şi s-a acoperit cu pilota până la gât.

— Manu, mamă, e două noaptea, a spus căscând şi a întors capul spre el.

L-a urmărit cum se legăna pe fotoliu, apucându-şi mânecile scurte ale tricoului, cu braţele încrucişate pe piept. Privea în jos, fără să scoată un cuvânt.

— Ce-ai, ţi-e rău? a ţâşnit ea, dezvelindu-se.

A coborât, târând pilota pe jos. I-a atins fruntea, fixând tavanul întunecat.

— Frige, a spus tare. Unde ţi-e hanoracul?

Mircea rămăsese în cadrul uşii de la sufragerie. A venit lângă ei şi s-a lăsat pe vine în faţa fotoliului.

— Emanuel?

I-a apucat obrajii în palme, în timp ce Stela vorbea repede, nedesluşit, scotocind în cutia cu medicamente de sub măsuţă.

— Ce-ai păţit? l-a întrebat Mircea, cercetându-i părul răvăşit.

Emanuel a închis ochii.

— Ce-ai aici? a continuat tatăl lui, atingându-i buza de sus.

— Ce-are? s-a mirat Stela şi a rămas cu degetele nemişcate, printre folii de medicamente.

S-a ridicat de lângă măsuţă şi a aprins lustra. S-a întors spre ei.

— Ia, l-a dat la o parte pe Mircea. Ih, ţi-ai spart buza, a şoptit, apropiindu-şi palmele.

S-a repezit înapoi la medicamente. S-a aşezat pe canapea, cu cutia în poală.

— Nişte betadină-ar trebui.

Băiatul s-a aplecat în faţă şi a suspinat, apăsându-se cu mâinile sub stern, ca şi cum urma să vomite. A izbucnit în plâns. Mircea s-a lăsat pe genunchi în faţa lui şi l-a luat în braţe.

— Ce s-a întâmplat?

Stela îi privea pe amândoi, împietrită. A clipit de câteva ori, urmărind zvâcnirile băiatului în braţele lui Mircea.

— Are sânge pe tricou, a întins mâna, şi pe şosete.

Mircea s-a desprins de băiat şi s-a dat un pic în spate. I-a privit braţele cu urme roşii, zgârieturi şi sânge închegat. Buza de sus era umflată şi în colţ căpătase o culoare vânătă. Sub ochiul drept avea o umflătură cât o bilă, iar gâtul era străbătut de dâre albăstrii, de parcă venele erau încordate de un efort mare.

— Manu, te-ai bătut?

I-a prins palmele şi s-a ridicat. Băiatul i-a îmbrăţişat mijlocul, fără să se oprească din plâns.

— M-au prins şi m-au forţat şi m-au bătut, a vorbit printre suspine.

Mircea i-a îmbrăţişat gâtul, atingându-i creştetul cu buzele.

— Cine?

— Maneliştii, a bocit el.

— Care manelişti? a făcut Stela un pas spre fotoliu.

A rămas cu termometrul ridicat spre ei.

— De la sală, a şoptit Mircea.

Privea peretele de deasupra fotoliului, în timp ce-l apăsa pe spate.

— Vreau să plec la Lăcră, a răzbătut vocea sugrumată a lui Emanuel.

— La Lăcră? a zis Stela pe un ton urcător, lăsându-se pe vine.

I-a mângâiat fruntea.

— De ce?

— M-au filmat şi-au pus pe internet, s-a tânguit Emanuel.

— Ce-au pus? a întrebat Stela, ridicându-se. Unde ţi-e sacul, Manu? a întrebat mergând spre hol.

— A rămas la ei, am sărit pe geam… Mi-am aruncat telefonu-n Dâmboviţa… M-au filmat când eram cu un prieten… Şi dup-aia ne-au forţat şi-au pus pe internet.

— Manu, bine c-ai scăpat, da? l-a liniştit Mircea.

Îi vorbea cu blândeţe, ţinându-i bărbia în palme.

— Unde te-au lovit? Ce te doare?

Emanuel a clătinat tare din cap, cu ochii închişi.

— Adu ceva să-l şterg.

Stela a adus din baie un pachet de şerveţele umede. A scos câteva şi i le-a dat. Mircea s-a apucat să-i tamponeze fruntea, ochiul şi buza, cu mişcări delicate.

— Vrei să mergem la poliţie?

— Nu! a răsunat glasul lui sfâşiat în liniştea nopţii.

— Ce-au cu tine, Manu? a întrebat încet Mircea.

Continua să-l şteargă cu grijă, suflând uşor peste răni.

— M-au forţat, m-au ameninţat, m-au strâns de gât, dar eu nu sunt, tată, nu sunt.

— Ce nu eşti, Manu, mamă? s-a aşezat pe genunchi Stela, lipindu-se de Mircea.

— Homosexual, a suspinat el.

— Ih, Doamne fereşte, normal că nu eşti, Manu, uită-te în ochii mei.

I-a apucat mâinile, i le-a strâns în palme.

— Cum să zici aşa ceva?

Emanuel şi-a tras degetele şi a scuturat capul. După câteva încercări a reuşit să-i strecoare la subraţ termometrul, pe sub mâneca sfâşiată, şi s-a ridicat repede.

— Mă duc să-ţi umplu cada, hai să te speli, da? Faci o baie fierbinte şi, până mâine, eşti ca nou.

S-a grăbit în baie şi i-a pregătit cada. Şi-a pus palmele ude pe obraji, murmurând, aşezată pe marginea căzii:

— Ce idee, Doamne fereşte!

Dinspre sufragerie a răzbătut un scâncet ca de bebeluş. A auzit apoi, clar, vocea blândă a soţului ei:

— Important e că eşti bine, şşş, te iubim, eşti copilu' nostru, te iubim orice-ar fi.

Şi, imediat, scâncetele lui Emanuel, care semănau iar cu ale unui copil mic, bolborosind cuvinte de neînţeles, printre sughiţuri de plâns, întrerupte iar de vocea blândă şi hotărâtă a lui Mircea.

— Manu, nu suntem supăraţi pe tine, înţelegi?

Stela a ascultat cu palmele răsfirate pe faţă şi ochii măriţi. După câteva clipe de linişte, Emanuel a scos un horcăit, ca şi cum se chinuia să vorbească, apoi glasul i-a răzbătut mai clar, dar pe

acelaşi ton tremurat:

— Da, dar eu sunt, tată, eu sunt supărat pe mine şi asta e cel mai rău, e oribil să fii supărat pe tine.

Apoi doar foşnete şi murmur de voci înăbuşite şi neclare au ajuns din dormitor la urechile Stelei.

— Ce zice? Manu, mamă, ce zici? a strigat cu mâna pe inimă şi s-a repezit spre uşă.

În aceeaşi clipă, lumina s-a stins şi a bâjbâit prin întuneric. Aerul din încăpere i se părea o pastă groasă, înecăcioasă şi a început să sufle tare pe gură. A vrut să caşte adânc, dar ceva parcă i se înţepenise în piept. Bezna din jur o ameţea şi a întins mâinile, atingând uşa.

— Sunt aici, a vrut să rostească, dar pe gură au ieşit nişte sunete guturale şi bălmăjite, ca ale Olguţei când se chinuia să articuleze.

A încercat iar să strige şi a scos doar un gâjâit. Dinţii au început să-i clănţăne, în timp ce bătăile inimii o asurzeau şi un tremurat puternic i-a cuprins picioarele. Căuta să se ţină de ceva, pipăind uşa.

— Unde e... Nu e clanţa, a mormăit pe aceeaşi limbă nedesluşită.

S-a lipit de uşă, apăsându-şi fălcile, să oprească clănţănitul dinţilor, şi a avut senzaţia că alunecă în gol, ca şi cum se prăbuşea de la înălţime. S-a lăsat jos, ghemuindu-se pe gresie, în timp ce-şi muşca unghia arătătorului şi, cu un efort neobişnuit de mare, a reuşit să ciocăne uşor. După câteva clipe, un glas tânăr s-a auzit, blând şi clar, în întuneric, ca un cântec:

— Stau la uşă şi bat, dacă mă aude cineva, să-mi deschidă.